

T.C.
ÜSKÜDAR ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
UYGULAMALI PSİKOLOJİ TEZLİ YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

**EVLİ ÇİFTLERİN EVLİLİK KALİTESİ VE BAĞLANMA
STİLLERİNİN DEMOGRAFİK ÖZELLİKLER AÇISINDAN
İNCELENMESİ**

Orhan KAPUCI

**YÜKSEK LİSANS
TEZİ**

İstanbul-2014

T.C.
ÜSKÜDAR ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
UYGULAMALI PSİKOLOJİ TEZLİ YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

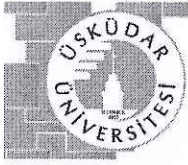
**EVLİ ÇİFTLERİN EVLİLİK KALİTESİ VE BAĞLANMA
STİLLERİNİN DEMOGRAFİK ÖZELLİKLER AÇISINDAN
İNCELENMESİ**

Orhan KAPUCI
124101091

YÜKSEK LİSANS
TEZİ

Danışman: Yrd. Doç. Dr. Nadire Gülçin YILDIZ

İstanbul-2014

T.C.
ÜSKÜDAR ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

YÜKSEK LİSANS TEZ SINAV TUTANAĞI

GENEL BİLGİLER

Öğrenci No	:	124101091
Öğrenci Adı Soyadı	:	Orhan KAPUCI
Anabilim Dalı	:	Uygulamalı Psikoloji Tezi
Tez Danışmanı	:	Yrd. Doç. Dr. Nadire Gülçin YILDIZ
Tezin Başlığı	:	Evlilik Kalitesi ve Bağlanma Stilleri Demografik Özellikler Açısından İncelenmesi

TEZ SAVUNMA SINAVI TUTANAĞI

Toplantı Tarihi	:	26/12/2014	Saati	:	09-10:00
Öğrenci Savunmaya	:	☒ GELDI			
Üniversitemiz Lisansüstü Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliğinin ilgili hükümleri uyarınca tez bilimsel olarak incelenmiş, adayın tez çalışmasını sunmasının ardından, adaya tez çalışması ile ilgili sorular yöneltilmiştir. Yapılan değerlendirmeler sonunda adayın tez çalışmasıyla ilgili aşağıdaki kararı,					
☒ OY BİRLİĞİ ☐ OY ÇOKLUGU					
☒ Yapılan savunma sınavında adayın başarılı bulunması sonucunda tez KABUL edilmiştir.					
☐ Yapılan savunma sınavı sonucunda tezin DÜZELTİLMESİ için ..... ay EK SÜRE verilmesinin Enstitü Müdürlüğüne önerilmesi kararı alınmıştır. (en fazla 3 ay)					
☐ Yapılan savunma sınavının sonucunda tezin REDEDEDİLMESİ kararı alınmıştır.					
Savunmada Tezin Başlığı	:	☒ Değişmedi.	☐ Değişti.		
Tezin Yeni Başlığı	:				
Öğrenci Savunmaya	:	☐ GELMEDI			
Üniversitemiz Lisansüstü Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliğinin ilgili hükümleri uyarınca yukarıda belirtilen tarih ve saatte Tez Savunma Jürisi toplanmış ancak ilgili öğrenci savunma sınavına gelmemiştir. Adayın tez çalışmasını Jüri önünde sunmadığı için yapılan değerlendirmeler sonunda adayın tez çalışmasıyla ilgili aşağıdaki kararı,					
☐ OY BİRLİĞİ ile REDEDEDİLMİŞTİR.					

ile almıştır.

Tez Sınavı Jürisi	Unvanı, Adı Soyadı	İmza
Başkan	Yrd. Doç. Dr. Asil Özdoğan	
Danışman Üye	Yrd. Doç. Dr. Nadire Gülçin Yıldız	
Üye	Yrd. Doç. Dr. Barış METİN	
Üye		
Üye		

(Tüm durumlarda jüri üyelerinin tez değerlendirme raporları (form YL-13) gerekir.)

Tarih : 26/12/2014

Sayı No :

Yukarıda kimlik bilgileri belirtilen ve Anabilim Dalımız Yüksek Lisans Programı öğrencisinin Tez Savunma Sınav Tutanağı ve eklerinin Enstitü Yönetim Kurulunda görüşülmesi hususunda bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

.....
Anabilim Dalı Başkanı

YEMİN METNİ

Yüksek Lisans Tezi olarak sunduğum “Evli Çiftlerin Evlilik Kalitesi ve Bağlanma Stillерinin Demografik Özellikler açısından incelenmesi” başlıklı çalışmanın, tarafımdan, bilimsel ahlak ve geleneklere aykırı düşecek bir yardıma başvurmaksızın yazıldığını ve yararlandığım eserlerin kaynakçada gösterilenlerden oluştuğunu, bunlara atıf yapılarak yararlanılmış olduğumu belirtir ve onurumla doğrularım.

26/12/2014

Orhan KAPUCI

ÖNSÖZ

Tez çalışmam boyunca; yardımlarını esirgemeyen, her zaman destek, ilgi ve sabır gösteren, tez çalışmamın daha iyi planlanmasını ve yürütülmesini sağlayan, değerli Danışman Hocam Yrd. Doç. Dr. Nadire Gülçin YILDIZ'a teşekkürü bir borç bilirim.

Araştırmanın değerli katılımcılarına, arkadaşlarıma, tüm aileme, her zaman yanımda olan, sıkıntımı paylaşan ve desteğini esirgemeyen sevgili eşim Özlem KAPUCI'ya ve bu telaş içerisinde, onunla olabilmek zamanından çaldığım biricik oğlum İlhami Kadir'e de sonsuz minnetimi ifade etmek isterim.

Aralık, 2014

Orhan KAPUCI

ÖZET

YÜKSEK LİSANS TEZİ

EVLİ ÇİFTLERİN EVLİLİK KALİTESİ ve BAĞLANMA STİLLERİNİN DEMOGRAFİK DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ

KAPUCI, Orhan

Üsküdar Üniversitesi

Sosyal Bilimler Enstitüsü, Psikoloji Anabilim Dalı

Danışman: Yrd. Doç. Dr. Nadire Gülçin YILDIZ

2014, 188 sayfa

Bu araştırmanın amacı, “Evli Çiftlerin Evlilik Kalitesi ve Bağlanma Stillerinin” araştırmacı tarafından hazırlanan Demografik Bilgi Formundaki sorular açısından anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğinin incelenmesidir.

Araştırmanın örneklem grubunu, İstanbul’da ikamet eden 19-64 yaş arası beraber yaşayan evli, okur-yazar, farklı meslek ve eğitim düzeyinden araştırmaya gönüllü katılan 100 evli çift (toplam 100 kadın, 100 erkek) oluşturmaktadır. Katılımcıların Evlilik Kalitesi düzeylerini belirlemek için “Çiftler Uyum Ölçeği”, Bağlanma Stillerini belirlemek için “İlişki Ölçekleri Anketi” ve demografik özelliklerini belirlemek için de araştırmacı tarafından hazırlanan “Demografik Bilgi Formu” katılımcılara uygulanmıştır.

Araştırmanın analizinde sürekli değişkenlerin normal dağılıp dağılmadığına bakılmıştır. Varyansların homojen olmadığı belirlendikten sonra normal dağılıma uymayan ikili gruplar için Mann Whitney U Testi, çoklu gruplar ise Kruskal Wallis Testi ile analiz edilmiştir. Verilerin analizi SPSS 17 programıyla yapılmış ayrıca analizlerde Frekans Analizi, ve Pearson Korelasyon Analizi’nin bir yöntemi olan Spearman’s Rho katsayısı da kullanılmıştır. Verilerin analizinde anlamlılık seviyesi p ; 0,01 ile 0,05 arasında seçilmiştir.

Araştırmanın Bağımlı Değişkenleri; “Evlilik Kalitesi” ve “Bağlanma Stilleri”, Bağımsız Değişkenleri ise “Demografik Değişkenler”dir.

Evlilik Kalitesini ölçmek için Spanier tarafından geliştirilen “Çiftler Uyum Ölçeği” kullanılmıştır. Çiftler Uyum Ölçeğinden alınan genel evlilik uyumu toplam puanı 0 ile 151 puan arasındadır. Ölçekten alınan puan ne kadar fazla ise Evlilik Kalitesinin de o denli iyi olduğu değerlendirilmektedir (Spanier 1976; Fıfıloğlu ve Demir, 2000). Bulgular neticesinde; erkeklerin Evlilik Kalitesinin (109,34), kadınlara oranla (108,19) daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Evlilik Kalitesini ölçen Çiftler Uyum Ölçeğinin alt ölçeklerinden a) “Doyum” alt ölçeği ile gelir seviyesi, ailede fiziksel veya psikolojik rahatsızlığı olan birinin varlığı, aile tipi, aile içi ilişkilere dışarıdan müdahale olup olmaması durumu arasında, b) “Fikir Birliği” alt ölçeği ile gelir seviyesi, ekonomik özgürlüğün olup olmaması, ailede fiziksel veya psikolojik rahatsızlığı olan birinin varlığı, annenin hayatta olup olmaması, evlilik sayısı, nikâh türü, evlilik kararı alma biçimi arasında, c) “Duygusal İfade” alt ölçeği ile ekonomik özgürlüğün olup olmaması, ailede fiziksel veya psikolojik rahatsızlığı olan birinin varlığı durumu, evlilik kararı alma biçimi, aile içi ilişkilere dışarıdan müdahale olup olmaması durumu arasında, d) “Bağlılık” alt ölçeği ile yaş, ekonomik özgürlüğün olup olmaması, yaşanılan evin sahipliği, alkol kullanımı, aile tipi, evlilik kararı alma biçimi, çocuk sayısı, aile içi ilişkilere dışarıdan müdahale olup olmaması durumu arasında ve e) “Çiftler Uyum Ölçeğinin” alt ölçeklerinin “Toplam Puanı” ile ekonomik özgürlüğün olup olmaması, yaşanılan evin kime ait olduğu, ailede fiziksel veya psikolojik rahatsızlığı olan birinin varlığı,

aile tipi, evlilik kararı alma biçimi, aile içi ilişkilere dışarıdan müdahale olup olmaması durumu arasında anlamlı bir ilişkinin olduğu tespit edilmiştir.

Cinsel uyumun mutlu bir evlilik için önemi ile Çiftler Uyum Ölçeği alt ölçeklerinden “Doyum” alt ölçeği ve “Çiftler Uyum Ölçeği” alt ölçekleri “Toplam Puanı” arasında pozitif yönde zayıf-orta bir korelasyon ilişkisinin olduğu ve Cinsel uyumun mutlu bir evlilik için önemi ile “Çiftler Uyum Ölçeği” alt ölçeklerinden “Bağlılık” alt ölçeği ve “Duygusal İfade” alt ölçeği arasında ise pozitif yönde zayıf bir korelasyon ilişkisinin olduğu tespit edilmiştir.

Çiftlerin birbirlerine empati yapıp yapmamaları durumu ile “Çiftler Uyum Ölçeği” alt ölçeklerinden “Doyum” alt ölçeği, “Fikir Birliği” alt ölçeği, “Duygusal İfade” alt ölçeği ve “Çiftler Uyum Ölçeği”nin alt ölçekleri “Toplam Puanı” arasında pozitif yönde zayıf-orta düzeyde bir korelasyon ilişkisinin olduğu ve Çiftlerin birbirlerine empati yapıp yapmamaları durumu ile Çiftler Uyum Ölçeği alt ölçeklerinden “Bağlılık” alt ölçeği arasında da pozitif yönde zayıf bir korelasyon ilişkisinin olduğu tespit edilmiştir.

Eşlerin birbirleriyle karşılıklı duygu ve düşüncelerini paylaşımı ile Çiftler Uyum Ölçeği alt ölçeklerinden “Doyum” alt ölçeği, “Fikir Birliği” alt ölçeği, “Bağlılık” alt ölçeği, “Duygusal İfade” alt ölçeği ve “Çiftler Uyum Ölçeğinin” alt ölçekleri “Toplam Puanı” arasında pozitif yönde zayıf-orta dereceli bir korelasyon ilişkisinin olduğu tespit edilmiştir.

Eşlerin birbirleriyle karşılıklı duygu ve düşüncelerini paylaşımından memnuniyet duyması ile Çiftler Uyum Ölçeği alt ölçeklerinden “Doyum” alt ölçeği, “Fikir Birliği” alt ölçeği, “Duygusal İfade” alt ölçeği ve “Çiftler Uyum Ölçeğinin” alt ölçekleri “Toplam Puanı” arasında pozitif yönde zayıf-orta dereceli bir korelasyon ilişkisinin olduğu ve Eşlerin birbirleriyle karşılıklı duygu ve düşüncelerini paylaşımından memnuniyet duyması ile Çiftler Uyum Ölçeği alt ölçeklerinden “Bağlılık” alt ölçeği arasında pozitif yönde zayıf bir korelasyon ilişkisinin olduğu tespit edilmiştir.

Eşlerin duygu düşünce paylaşımı nedeniyle anlaşmazlık yaşama durumları ile Çiftler Uyum Ölçeği alt ölçeklerinden “Fikir Birliği” alt ölçeği, “Bağlılık” alt ölçeği, “Duygusal İfade” alt ölçeği ve “Çiftler Uyum Ölçeğinin” alt ölçekleri “Toplam Puanı” arasında negatif yönde zayıf-orta dereceli bir korelasyon ilişkisinin olduğu ve Çiftler Uyum Ölçeği alt ölçeklerinden “Doyum” alt ölçeği arasında negatif yönde orta dereceli bir korelasyon ilişkisinin olduğu tespit edilmiştir.

Çiftler Uyum Ölçeğinin tüm alt ölçekleri ile evliliğin genel değerlendirilmesi arasında da anlamlı bir ilişki olduğu tespit edilmiştir.

Bağlanma Stillere göre erkeklerin “Güvenli ve Kayıtsız”; kadınlarına “Korkulu ve Saplantılı” olarak bağlandıkları tespit edilmiştir.

“Güvenli Bağlanma Stili” ile eğitim durumu, yaşanan evin kime ait olduğu, babanın hayatta olup olmaması, duygu ve düşünce paylaşımı arasında anlamlı bir ilişkinin olduğu, “Korkulu Bağlanma” ile doğum yeri, gelir seviyesi, eşle tanışma biçimi arasında da anlamlı bir ilişkinin olduğu, “Saplantılı Bağlanma” ile aile tipi, ailede aile fertlerinden hariç birinin kalıp kalmaması durumu arasında anlamlı bir ilişkinin olduğu ve “Kayıtsız Bağlanma” ile yaş, gelir durumu, annenin hayatta olup olmaması, yaş farkı, çocuk sayısı ve eşle tanıştıktan sonra evleninceye kadar geçen süre arasında anlamlı bir ilişkinin olduğu tespit edilmiştir.

Cinsel uyumun mutlu bir evlilik için önemi ile “Korkulu Bağlanma” arasında negatif yönde zayıf bir korelasyon ilişkisinin olduğu ve eşle duygu düşünce paylaşımı nedeniyle anlaşmazlık yaşama durumu ile de “Güvenli ve Saplantılı Bağlanma” arasında pozitif yönde zayıf bir korelasyon ilişkisinin olduğu tespit edilmiştir.

“Evlilik Kalitesi” ile “Bağlanma Stilleri” arasındaki korelasyon analizinden elde edilen bulgulara göre, “Çiftler Uyum Ölçeği” alt ölçeklerinden “Doyum” alt ölçeği ile “Korkulu Bağlanma” arasında ve “Saplantılı bağlanma” ile “Çiftler Uyum Ölçeği” alt ölçeklerinden “Doyum” alt ölçeği ve “Çiftler Uyum Ölçeği” alt ölçekleri “Toplam Puanı” arasında negatif yönde zayıf bir korelasyon ilişkisinin olduğu ve “Çiftler Uyum Ölçeği” alt

ölçeklerinden “Bağlılık” alt ölçeği ile “Kayıtsız Bağlanma” arasında da pozitif yönde zayıf bir korelasyon ilişkisinin olduğu ayrıca tespit edilmiştir.

Elde edilen tüm bu sonuçlar “Evlilik Kalitesi” ve “Bağlanma Stillerine” ilişkin literatür ışığında tartışılmış ve ileride yapılacak araştırmalara ilişkin önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Evlilik Kalitesi, Bağlanma Stilleri, Demografik Özellikler.

ABSTRACT

MASTER THESIS

ANALYSIS OF DEMOGRAPHIC CHARACTERISTICS ANGLE OF MARRIED COUPLES' MARITAL QUALITY AND ATTACHMENT STYLES

KAPUCI, ORHAN

Üsküdar University

M.S., Department of Psychology

Supervisor: Ass. Prof. Dr. Nadire Gülçin YILDIZ

2014, 188 pages

The purpose of this research, "Married couples of Marital Quality and Attachment Style" in terms of Demographic Data Sheet prepared by the researchers to examine the question whether there is a significant difference.

The sample of the study, living with married between 19-64 years of age residing in Istanbul, literate, different professions and education levels from 100 married couples participated voluntarily in the study (a total of 100 female, 100 male) form. Participants to determine their marriage quality level "Dyadic Adjustment Scale", to determine the Attachment Styles "Relationship Scale" and to determine the demographic characteristics prepared by the researcher "Demographic Information Form" was applied to the participants.

Research has been examined in the analysis of continuous variables are normally distributed dispersion. After determining that the homogeneity of variance, Mann Whitney U test for two groups do not conform to a normal distribution, multiple groups were analyzed with the Kruskal Wallis test. Data analysis conducted with SPSS 17 software also analyzes the frequency of analysis, and Pearson's correlation coefficient of Spearman's Rho Analysis, a method is used. Significance level of the analysis of data p is chosen between 0.01 and 0.05.

The dependent variable of the study; "Marital Quality," and "Attachment Styles" and Arguments "Demographic Variables" is.

Developed by Spanier to measure the quality of marriage "Dyadic Adjustment Scale" is used. Dyadic Adjustment Scale total score received from the general marital adjustment between 0 and 151 points. How much is the score obtained from the scale so that the marriage is considered to be good quality (Spanier, 1976; Fıfıloğlu and Demir, 2000). As a result of the findings; Marital Quality of men (109.34) compared to women (108.19) has been found to be higher. Couples measure the Marital Quality subscale of Adjustment Scale a) "Satisfaction" is the level of the lower scale, the presence of one with a physical or psychological illness in the family, between family type, the lack of the family relationship is outside interference condition, b) "Consensus" means the subscale level, whether it is economic freedom, one being that the physical or psychological illness in the family, whether or not the mother alive, the number of marriage, marriage type, marriage between the decision to take shape, c) Emotional Expression" lack of economic freedom is the subscales, the presence of one case of physical or psychological illness in the family, marriage, decided to take shape, the family relationship between the lack of outside intervention is the situation, d) "Commitment" age subscale, whether it is economic freedom, ownership of residential houses, alcohol use, family size, marital decision to form, number of children, in the absence for family

relationships is outside interference condition and e) "Dyadic Adjustment Scale" subscale of the "Total Score" by the lack of economic freedom is, living in the house belongs to whom, one being that the physical or psychological illness in the family, family size, marital decision to form, no family relationships between the state is outside interference has been found to be a significant relationship.

Sex couples the importance for a happy marriage compliance Adjustment Scale subscale "Satisfaction" subscale and "Dyadic Adjustment Scale" subscale "Total Score" between where the weak-to-moderate correlation was positive correlation and The importance for a happy marriage, sexual harmony "Dyadic Adjustment Scale" subscale of the "Commitment" subscale and "Emotional Expression" between subscale is in the positive direction was found to be a weak correlations.

State whether or not the couple with empathy for each other, "Dyadic Adjustment Scale" subscale "Satisfaction" subscale, "Consensus" subscale, "Emotional Expression" subscale and "Dyadic Adjustment Scale" of the subscale "Total Score" is the relationship between the positive direction of a weak to moderate correlation and Couples empathize with the situation of whether or not to each other pair of Adjustment Scale subscale "Commitment" is a positive correlation between subscales were found to be a weak correlations.

Couples with mutual sharing of thoughts and feelings with each other spouse Adjustment Scale subscale "Satisfaction" subscale, "Consensus" subscale, "Commitment" subscale, "Emotional Expression" subscale and "Dyadic Adjustment Scale" subscale "Total Score" in a positive direction was found to be a weak to moderate correlations.

Pleased to hear of couples with wives sharing their thoughts and feelings with each other mutual Adjustment Scale subscales of "Satisfaction" subscale, "Consensus" subscale, "Emotional Expression" subscale and "Dyadic Adjustment Scale" subscale "Total Score" weak-to-moderate positive correlation between that of a relationship and Couples heard the mutual satisfaction from sharing their thoughts and feelings with each other spouse of Adjustment Scale subscale "loyalty" between the positive subscale was found to be a weak correlations.

Because feelings of spouses sharing thoughts with couples living situations of conflict Adjustment Scale subscale "Consensus" subscale, "Commitment" subscale, "Emotional Expression" subscale and "Dyadic Adjustment Scale" subscale "Total Score" from that of the negative aspects of weak-to-moderate correlation relationship and couples of Adjustment Scale subscale "Satisfaction" moderate negative correlation between subscales were found to have a correlation relationship.

Dyadic Adjustment Scale is a significant relationship between all subscales with the marriage of the overall evaluation were identified.

According to Attachment Styles of men "Safe and Indifferent"; Although women "fearful and obsessive" were found to bind.

"Secure Attachment Style" with the level of education, living in the house to whom it belongs, whether it is survival of the father, that there was a significant relationship between emotions and thoughts sharing, "Fearful" Connecting with place of birth, income level, matching is also a significant relationship between meeting format, "Obsessive" Connecting with family type, the remaining one dies except for the family members of the family where there is a significant relationship between the and "Connecting with age Indifferent", income status, the mother is not alive, the age difference, after meeting the number of children and spouses until she is married it was determined that there was a significant relationship between the elapsed time.

For a happy marriage, sexual harmony with the importance of "Anxious Attachment" is a weak correlation between negative correlation and living with conflict situations because

of feelings peer sharing ideas "Safe and preoccupied attachment" between a positive correlation has been found to be a weak relationship.

"Marital Quality" and "Attachment Styles" According to the findings obtained from the correlation analysis between, "Dyadic Adjustment Scale" subscale "Satisfaction" subscale and "fearful" Connecting between and "Obsessive attachment" and "Dyadic Adjustment Scale" subscale of "Satisfaction" subscale and "Dyadic Adjustment Scale" subscale "Total Score" is a weak correlation between negative correlation and "Dyadic Adjustment Scale" subscale of the "Commitment" with sub-scale "Indifferent" Connecting between that of a weakly positive correlations have also been identified.

All these results obtained "Quality of Marriage" and "Attachment Styles on" and were discussed in the light of suggestions were made regarding future research.

Keywords: Marital Quality, Attachment Styles, Demographic Characteristics.

KISALTMALAR LİSTESİ

- ÇUÖ : Çiftler Uyum Ölçeği
İÖA : İlişki Ölçekleri Anketi
S.D. : Standart Deviation (Standart Sapma)
SED : Sosyo-Ekonomik Düzey
TMK : Türk Medeni Kanunu
TÜİK : Türkiye İstatistik Kurumu
V.B. : Ve Benzeri

TABLolar LİSTESİ

Tablo No	Sayfa
Tablo 1. Cinsiyet, Yaş ve Eğitim Durumuna Göre Frekans ve Yüzde Dağılımı.....	41
Tablo 2. Doğum Yeri ve En Uzun Süre Yaşanılan Yere Göre Frekans ve Yüzde Dağılımı.....	42
Tablo 3. Gelir Durumu ve Mesleğe Göre Frekans ve Yüzde Dağılımı.....	43
Tablo 4. Ekonomik Özgürlüğün Olup Olmaması, Ailenin Ekonomik Destekte Bulunup Bulunmaması Durumu, Sosyal Güvencenin Olup Olmaması ve Ev Sahibi Olup Olmama Durumuna Göre Frekans ve Yüzde Dağılımı.....	43
Tablo 5. Sigara ve Alkol Kullanma Durumuna Göre Frekans ve Yüzde Dağılımı.....	44
Tablo 6. Anne, Babanın Sağ Olup Olmama Durumuna Göre Frekans ve Yüzde Dağılımı.....	44
Tablo 7. İçinde Yaşanılan Aile Tipi, Evde Aile Harici Kalanların Mevcudiyeti ve Ailede Aileyi Etkileyen Rahatsızlığı Olan Kişilerin Varlığına Göre Frekans ve Yüzde Dağılımı.....	45
Tablo 8. Evlenme Yaşı, Evlilik Süresi, Eş ile Aradaki Yaş Farkına Göre Frekans ve Yüzde Dağılımı.....	45
Tablo 9. Yapılan Evlilik Sayısı ve Nikâh Türüne Göre Frekans ve Yüzde Dağılımı.....	46
Tablo 10. Eş ile Tanışma Şekli ve Evlilik Kararı Alma Biçimine Frekans ve Yüzde Dağılımı.....	46
Tablo 11. İlişkiniz Başladıktan Sonra Evlilik Kararı Alıncaya ve Evleninceye Kadar Geçen Süreye Göre Frekans ve Yüzde Dağılımı.....	47
Tablo 12. Önceki Evlilikten Çocuk Sahibi Olma Durumu, Önceki Evliliğin Bitme Nedenine Göre Frekans ve Yüzde Dağılımı.....	48
Tablo 13. Sahip Olunan Çocuk Sayısı, Çocuğun Olmama Nedeni ve Çocuklara Kimin Baktığına Göre Frekans ve Yüzde Dağılımı.....	49
Tablo 14. Aile İçi İlişkilere Dışarıdan Müdahale Olup Olmaması ve Cinsel Uyumun Önemine Göre Frekans ve Yüzde Dağılımı.....	50
Tablo 15. Çiftlerin Birbirlerine Karşı Empati Yapması ve Birbirleriyle Duygu Düşünce Paylaşımı, Birbirleriyle Duygu Düşünce Paylaşımı Nedeniyle Memnuniyet Duymaları veya Anlaşmazlık Yaşama Durumlarına Göre Frekans ve Yüzde Dağılımları.....	50
Tablo 16. Genel Olarak Çiftlerin Evliliklerini Değerlendirmelerine Göre Frekans ve Yüzde Dağılımları.....	51
Tablo 17. Evlilik Kalitesi Tanımlayıcı İstatistikler.....	52
Tablo 18. Evlilik Kalitesi Cinsiyete Göre Anamlı Bir Farklılık Göstermekte Midir?.....	53
Tablo 19. Evlilik Kalitesi Yaşa Göre Anamlı Bir Farklılık Göstermekte Midir?.....	54
Tablo 20. Evlilik Kalitesi Doğum Yerine Göre Anamlı Bir Farklılık Göstermekte midir?.....	55
Tablo 21. Evlilik Kalitesi En Uzun Süre Yaşanılan Yere Göre Anamlı Bir Farklılık Göstermekte Midir?.....	56
Tablo 22. Evlilik Kalitesi Eğitim Durumuna Göre Anamlı Bir Farklılık Göstermekte Midir?.....	58
Tablo 23. Evlilik Kalitesi Mesleğe Göre Anamlı Bir Farklılık Göstermekte Midir?.....	59
Tablo 24. Evlilik Kalitesi Gelir Durumuna Göre Anamlı Bir Farklılık Göstermekte Midir?.....	60
Tablo 25. Evlilik Kalitesi Ekonomik Özgürlüğün Olup Olmaması Durumuna Göre	

Anlamli Bir Farklilik Gostermede Midir?.....	61
Tablo 26. Evlilik Kalitesi Çiftlerin Ailelerinin Ekonomik Destekte Bulunup Bulunmaması Durumlarına Göre Anlamli Bir Farklilik Gostermede Midir?.....	62
Tablo 27. Evlilik Kalitesi Sosyal Güvencenin Olup Olmaması Durumuna Göre Anlamli Bir Farklilik Gostermede Midir?.....	63
Tablo 28. Evlilik Kalitesi Yaşanılan Evin Kime Ait Olduğuna Göre Anlamli Bir Farklilik Gostermede Midir?.....	64
Tablo 29. Evlilik Kalitesi Sigara Kullanıp Kullanmama Durumuna Göre Anlamli Bir Farklilik Gostermede Midir?.....	65
Tablo 30. Evlilik Kalitesi Alkol Kullanıp Kullanmama Durumuna Göre Anlamli Bir Farklilik Gostermede Midir?.....	66
Tablo 31. Evlilik Kalitesi Ailede Psikolojik ya da Fiziksel Sağlık Sorunu Olan Birinin Olup Olmamasına Göre Anlamli Bir Farklilik Gostermede Midir?.....	67
Tablo 32. Evlilik Kalitesi Annenin Hayatta Olup Olmaması Durumuna Göre Anlamli Bir Farklilik Gostermede Midir?.....	68
Tablo 33. Evlilik Kalitesi Babanın Hayatta Olup Olmaması Durumuna Göre Anlamli Bir Farklilik Gostermede Midir?.....	69
Tablo 34. Evlilik Kalitesi Aile Tipine Göre Anlamli Bir Farklilik Gostermede Midir?.....	70
Tablo 35. Evlilik Kalitesi Evde Aile Fertlerinden Hariç Kalan Başka Birinin Olup Olmasına Göre Anlamli Bir Farklilik Gostermede Midir?.....	71
Tablo 36. Evlilik Kalitesi Evlenme Yaşına Göre Anlamli Bir Farklilik Gostermede Midir?.....	72
Tablo 37. Evlilik Kalitesi Yapılan Evlilik Sayısına Göre Anlamli Bir Farklilik Gostermede Midir?.....	73
Tablo 38. Evlilik Kalitesi Eşler Arasındaki Yaş Farkına Göre Anlamli Bir Farklilik Gostermede Midir?.....	74
Tablo 39. Evlilik Kalitesi Evlilik Süresine Göre Anlamli Bir Farklilik Gostermede Midir?.....	75
Tablo 40. Evlilik Kalitesi Nikâh Türüne Göre Anlamli Bir Farklilik Gostermede Midir?....	76
Tablo 41. Evlilik Kalitesi Eş ile Nasıl Tanışıldığına Göre Anlamli Bir Farklilik Gostermede midir?.....	78
Tablo 42. Evlilik Kalitesi Evlilik Kararının Nasıl Alındığına Göre Anlamli Bir Farklilik Gostermede Midir?.....	80
Tablo 43. Evlilik Kalitesi Çiftlerin Evlilik Kararı Alma Süresine Göre Anlamli Bir Farklilik Gostermede Midir?.....	82
Tablo 44. Evlilik Kalitesi Çiftlerin Tanıştıktan Sonra Evlenmelerine Kadar Geçen Süreye Göre Anlamli Bir Farklilik Gostermede Midir?.....	83
Tablo 45. Evlilik Kalitesi Çocuk Sayısına Göre Anlamli Bir Farklilik Gostermede Midir?.....	84
Tablo 46. Evlilik Kalitesi Aile İçi İlişkilere Dışarıdan Müdahale Olup Olmaması Durumuna Göre Anlamli Bir Farklilik Gostermede Midir?.....	85
Tablo 47. Evlilik Kalitesiyle Cinsel Uyumun Önemi, Çiftlerin Birbirlerine Karşı Empati Yapması, Çiftlerin Birbirleriyle Duygu Düşünce Paylaşımı, Çiftlerin Birbirleriyle Duygu Düşünce Paylaşımı Nedeniyle Memnuniyet veya Anlaşmazlık Yaşama Durumlarına Göre Aralarındaki Korelasyon.....	87
Tablo 48. Evlilik Kalitesi Evliliğin Değerlendirilmesine Göre Anlamli Bir Farklilik Gostermede Midir?.....	90
Tablo 49. Bağlanma Stilleri Tanımlayıcı İstatistikler.....	95
Tablo 50. Bağlanma Stilleri Cinsiyete Göre Anlamli Bir Farklilik Gostermede Midir?.....	95
Tablo 51. Bağlanma Stilleri Yaşa Göre Anlamli Bir Farklilik Gostermede Midir?.....	96

Tablo 52. Bağlanma Stilleri Doğum Yerine Göre Anlamlı Bir Farklılık Göstermekte Midir?.....	97
Tablo 53. Bağlanma Stilleri En Uzun Süre Yaşanılan Yere Göre Anlamlı Bir Farklılık Göstermekte Midir?.....	98
Tablo 54. Bağlanma Stilleri Eğitim Durumuna Yere Göre Anlamlı Bir Farklılık Göstermekte Midir?.....	99
Tablo 55. Bağlanma Stilleri Mesleğe Göre Anlamlı Bir Farklılık Göstermekte Midir?.....	101
Tablo 56. Bağlanma Stilleri Gelir Durumuna Göre Anlamlı Bir Farklılık Göstermekte Midir?.....	102
Tablo 57. Bağlanma Stilleri Ekonomik zgrlğn Olup Olmaması Durumuna Göre Anlamlı Bir Farklılık Göstermekte Midir?.....	103
Tablo 58. Bağlanma Stilleri iftlerin Ailelerinin Ekonomik Destekte Bulunup Bulunmaması Durumlarına Göre Anlamlı Bir Farklılık Göstermekte Midir?.....	104
Tablo 59. Bağlanma Stilleri Sosyal Güvencenin Olup Olmaması Durumuna Göre Anlamlı Bir Farklılık Göstermekte Midir?.....	105
Tablo 60. Bağlanma Stilleri Yaşanılan Evin Kime Ait Olduğuna Göre Anlamlı Bir Farklılık Göstermekte Midir?.....	106
Tablo 61. Bağlanma Stilleri Sigara Kullanıp Kullanmama Durumuna Göre Anlamlı Bir Farklılık Göstermekte Midir?.....	107
Tablo 62. Bağlanma Stilleri Alkol Kullanıp Kullanmama Durumuna Göre Anlamlı Bir Farklılık Göstermekte Midir?.....	107
Tablo 63. Bağlanma Stilleri Ailede Psikolojik ya da Fiziksel Sağlık Sorunu Olan Birinin Olup Olmamasına Göre Anlamlı Bir Farklılık Göstermekte Midir?.....	108
Tablo 64. Bağlanma Stilleri Annenin Hayatta Olup Olmaması Durumuna Göre Anlamlı Bir Farklılık Göstermekte Midir?.....	109
Tablo 65. Bağlanma Stilleri Babanın Hayatta Olup Olmaması Durumuna Göre Anlamlı Bir farklılık Göstermekte Midir?.....	110
Tablo 66. Bağlanma Stilleri Aile Tipine Göre Anlamlı Bir Farklılık Göstermekte Midir?..	110
Tablo 67. Bağlanma Stilleri Evde Aile Fertlerinden Hariç Kalan Başka Birinin Olup Olmamasına Göre Anlamlı Bir Farklılık Göstermekte Midir?.....	111
Tablo 68. Bağlanma Stilleri Evlenme Yaşına Göre Anlamlı Bir Farklılık Göstermekte Midir?.....	112
Tablo 69. Bağlanma Stilleri Yapılan Evlilik Sayısına Göre Anlamlı Bir Farklılık Göstermekte Midir?.....	113
Tablo 70. Bağlanma Stilleri Eşler Arasındaki Yaş Farkına Göre Anlamlı Bir Farklılık Göstermekte Midir?.....	114
Tablo 71. Bağlanma Stilleri Evlilik Süresine Göre Anlamlı Bir Farklılık Göstermekte Midir?.....	115
Tablo 72. Bağlanma Stilleri Nikâh Türüne Göre Anlamlı Bir Farklılık Göstermekte Midir?.....	116
Tablo 73. Bağlanma Stilleri Eş ile Nasıl Tanışıldığına Göre Anlamlı Bir Farklılık Göstermekte Midir?.....	117
Tablo 74. Bağlanma Stilleri Evlilik Kararının Nasıl Alındığına Göre Anlamlı Bir Farklılık Göstermekte Midir?.....	118
Tablo 75. Bağlanma Stilleri iftlerin Evlilik Kararı Alma Süresine Göre Anlamlı Bir Göstermekte Midir?.....	119
Tablo 76. Bağlanma Stilleri iftlerin Tanıştıktan Sonra Evlenmelerine Kadar Geçen Süreye Göre Anlamlı Bir Farklılık Göstermekte Midir?.....	120
Tablo 77. Bağlanma Stilleri ocuk Sayısına Göre Anlamlı Bir Farklılık Göstermekte Midir?.....	121

Tablo 78. Bağlanma Stilleri Aile İçi İlişkilere Dışarıdan Müdahale Olup Olmaması Durumuna Göre Anlamlı Bir Farklılık Göstermekte Midir?.....	122
Tablo 79. Bağlanma Stilleriyle Cinsel Uyumun nemi, çiftlerin Birbirlerine Empati Yapması, iftlerin Birbirleriyle Duygu Düşünce Paylaşımı, iftlerin Birbirleriyle Duygu Düşünce Paylaşımı Nedeniyle Memnuniyet veya Anlaşmazlık Yaşama Durumlarına Göre Aralarındaki Korelasyonda Anlamlı Bir Farklılık Var Mıdır?.....	123
Tablo 80. Bağlanma Stilleri Evliliğin Değerlendirilmesine Göre Anlamlı Bir Farklılık Göstermekte Midir?.....	125
Tablo 81. Evlilik Kalitesi ve Bağlanma Stilleri Arasındaki Korelasyon.....	129

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil No	Sayfa
Şekil 1. Dörtlü Bağlanma Modeli.....	32
Şekil 2. Evlilik Kalitesi İle İlişkili Demografik Değişkenlere Ait Mann-Whitney U Değerleri.....	92
Şekil 3. Evlilik Kalitesi İle İlişkili Demografik Değişkenlere Ait Kruskal Wallis Değerleri.....	93
Şekil 4. Evlilik Kalitesi İle İlişkili Demografik Değişkenlere Ait Korelasyon Değerleri.....	94
Şekil 5. Bağlanma Stilleri İle İlişkili Demografik Değişkenlere Ait Mann-Whitney U Değerleri.....	126
Şekil 6. Bağlanma Stilleri İle İlişkili Demografik Değişkenlere Ait Kruskal Wallis Değerleri.....	127
Şekil 7. Bağlanma Stilleri İle İlişkili Demografik Değişkenlere Ait Kruskal Wallis Değerleri.....	128
Şekil 8. Evlilik Kalitesi ve Bağlanma Stilleri Arasındaki Korelasyon Değerleri.....	130

EKLER LİSTESİ

Ek No	Sayfa
Ek 1. Yönerge.....	182
Ek 2. Demografik Bilgi Formu.....	183
Ek 3. İlişki Ölçekleri Anketi.....	185
Ek 4. Çiftler Uyum Ölçeği.....	186
Ek 5. Etik Kurul Onay Yazısı.....	188

İÇİNDEKİLER

	Sayfa No
TEZ SINAV TUTANAĞI.....	iii
YEMİN METNİ.....	iv
ÖNSÖZ.....	v
ÖZET.....	vi
ABSTRACT.....	ix
KISALTMALAR LİSTESİ.....	xii
TABLolar LİSTESİ.....	xiii
ŞEKİLLER LİSTESİ.....	xvii
EKLER LİSTESİ.....	xviii

BİRİNCİ BÖLÜM

1. GİRİŞ.....	1
1.1. Araştırmanın Amacı.....	2
1.2. Araştırmanın Problemi.....	3
1.3. Araştırma Soruları.....	4
1.4. Araştırmanın Önemi.....	5
1.5. Araştırmanın Sayıltıları.....	5
1.6. Araştırmanın Sınırlılıkları.....	6
1.7. Tanımlar.....	6
1.7.1. Evlilik.....	6
1.7.2. Evlilik Doyumu.....	6
1.7.3. Evlilik Uyumu.....	6
1.7.4. Evlilik Kalitesi.....	6
1.7.5. Bağlanma.....	6

İKİNCİ BÖLÜM

2. KURAMSAL ÇERÇEVE İLE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR.....	7
2.1. Evlilik.....	7
2.2. Evlilik Doyumu.....	8
2.3. Evlilik Uyumu.....	9
2.4. Evlilik Kalitesi.....	14
2.5. Evlilik Kalitesi İle İlgili Kuramlar.....	15
2.5.1. Homans'ın Bölüşüme İlişkin Adalet Konusundaki Görüşleri.....	15
2.5.2. Sosyal Mübadele Kuramı.....	17
2.5.3. Davranışçı Kuram.....	19
2.5.4. Sosyal Öğrenme Kuramı.....	19
2.5.5. Bağlamsal Kuram.....	19
2.6. Evlilik Kalitesi İle İlgili Ülkemizde ve Yurtdışında Yapılan Araştırmalar.....	20
2.7. Bağlanma Kuramı.....	26
2.7.1. Bebeklikteki Bağlanma Stilleri.....	28
2.7.1.1. Güvenli Bağlanan Bebekler.....	28
2.7.1.2. Kaygılı/Kararsız Bağlanan Bebekler.....	28
2.7.1.3. Kaçman Bağlanan Bebekler.....	29
2.7.2. Yetişkin Bağlanma Stilleri.....	30

2.7.2.1. Güvenli Bağlanma Stili.....	30
2.7.2.2. Saplantılı Bağlanma Stili.....	31
2.7.2.3. Kayıtsız Bağlanma Stili.....	31
2.7.2.4. Korkulu Bağlanma Stili.....	31
2.8. Yetişkin Bağlanma Stilleri Hakkında Ülkemizde ve Yurtdışında Yapılan Araştırmalar.....	32
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM	
3. YÖNTEM.....	35
3.1. Araştırma Modeli.....	35
3.2. Araştırma Grubu.....	36
3.3. Veri Toplama Araçları.....	36
3.3.1. Demografik Form.....	37
3.3.2. İlişki Ölçekleri Anketi.....	37
3.3.3. Çiftler Uyum ölçeği.....	38
3.4. Verilerin analizi.....	40
DÖRDÜNCÜ BÖLÜM	
4. BULGULAR.....	41
BEŞİNCİ BÖLÜM	
5. TARTIŞMA ve YORUM.....	131
5.1. Eşler Hakkında Genel Bilgiler.....	131
5.2. Eşlerin Demografik Değişkenlere Göre Evlilik Kalitesi Puan Ortalamalarına İlişkin Bilgiler.....	133
5.3. Evlilik Kalitesinin Demografik Değişkenlere Göre Değişimine Ait Bulguların Tartışılması.....	135
5.4. Evlilik Kalitesi ile Bazı Demografik Değişkenler Arasındaki Korelasyon Puanlarına Ait Bulguların Tartışılması.....	148
5.5. Bağlanma Stillерinin Demografik Değişkenlere Göre İncelenmesine Ait Bulguların Tartışılması.....	150
5.6. Bağlanma Stilleri Bazı Demografik Değişkenler Arasındaki Korelasyon Puanlarına Ait Bulguların Tartışılması.....	156
5.7. Evlilik Kalitesi ve Bağlanma Stilleri Arasındaki Korelasyon Puanlarına Ait Bulguların Tartışılması.....	157
ALTINCI BÖLÜM	
6. SONUÇ ve ÖNERİLER.....	159
6.1. Sonuç.....	159
6.2. Öneriler.....	166
6.2.1. Uygulamalara Yönelik Öneriler.....	166
6.2.2. Araştırmalara Yönelik Öneriler.....	167
KAYNAKÇA.....	169
ÖZGEÇMİŞ.....	180

BİRİNCİ BÖLÜM

1.GİRİŞ

İnsanın yaratılışından bu yana evlilikte kadın ve erkek arasındaki uyum eskiden beri çok önemli bir konu olup, uzmanlarca çok kez araştırılma ihtiyacı duyulmuştur. Aile yalnızca iki kişinin bir araya gelmesi ile kurulan bir kurum olmamakla birlikte, ailede iki kişinin birbirine uyumu ailenin devamlılığı için çok önemlidir (Sayın, 1990). Eşler arasında kurulamayan bu uyum evliliğin zamanla dağılmasına neden olmakta ve buda sonuçta tüm toplumu ilgilendiren sosyal bir konu halini almaktadır (Burgess ve Cotrell, 1998). Ailenin içinde bulunduğu toplumun genel esaslarına uyum sağlayabilmesi için ailenin de sahip olması gereken bir yapı ve işleyiş biçiminin olması gerekmektedir (Sayın, 1990).

Aile ve evlilik ile ilgili yapılan çoğu araştırmada Evlilikte Uyum, Mutluluk, Doyum ve Başarı gibi terimler önemli bulunmaktadır. Evlilik Uyumu çiftler arasındaki bağların birbirleriyle uyumlu olmasını ve farklı aşamaları ifade etmektedir. Bu aşamalar aile ve evlilik hayatında değişen şartlar karşısında eşlerin birbirlerinin beklenti ve gereksinimlerindeki denge ve şartlara göre uyum sağlamasını ihtiva etmektedir. Evlilikte Uyum başka bir ifadeyle, farklı kişiliğe sahip eşlerin bir araya gelerek mutluga sahip olabilmek için bir elmanın iki yarısı gibi birbirlerini tamamlamaları olarak ifade edilebilir (Burgess ve Cotrell, 1998). Spanier'in 1976'da yayımlanan çalışmasında, Evlilikte Uyumu; eşlerin günlük hayata ve hayatın içinde değişen şartlara belirli bir zaman içinde birbirleriyle uyumlu olacak şekilde değişim göstermeleri olarak ifade etmektedir. Sabatelli'nin 1988'de yayımlanan çalışmasında, uyumlu evlilik; eşlerin birbirleriyle uygun iletişim kurabildiği, evliliğin hayati bölümlerinde fazla anlaşmazlığın yaşanmadığı ve yaşanan anlaşmazlıkların da her iki tarafı da tatmin edecek biçimde çiftler tarafından çözümlendiği evlilik olarak ifade etmektedir. Nelson-Jones'in 1986'da yayımlanan çalışmasında, insanlar arasında kurulan ilişkilerin başlama, geliştirme, devam ettirme ve bitirme şeklinde dört aşamadan oluştuğunu; uyumlu evlilik ilişkilerinde bitirme aşamasının sadece eşlerden bir tanesinin vefatıyla söz konusu olabileceğini belirtmektedir. Devam ettirme aşaması ise evlilikte yüksek uyuma bağlıdır. Uyumlu bir evlilik, bu sayede başarılı bir aile hayatı, eşlerin hayatlarını akıllıca planlamaları ve emekleri neticesinde kazanılıp, korunması gereken bir birlikteliktir, bu birliktelik paylaşmayı, uyuşmayı, kişilerin görev ve sorumluluklarını olgun bir şekilde

kabullenmesini öngörür (Bilen, 1983). Ailede düzen ve birlikteliğin oluşabilmesi için eşler arasında psikososyal, yönetsel ve ekonomik konularda anlaşmaya ulaşılmalı ve uyum sağlanmalıdır. Bunun tersi olması durumunda ailenin işleyişinde, birlik ve birlikteliğinin sağlanmasında aksaklıklar olabilir, ailede anlaşmazlık, duygusal çöküş ve dağılmalar meydana gelebilir (Bilen, 1983).

Literatürde Evlilik Uyumu, Doyumu, Evlilik Kalitesi ve Bağlanma Stilleri arasındaki ilişki incelenmiştir. Wampler ve arkadaşlarının 2003’de yayımlanan çalışmalarında, Bağlanma Kuramı; evlilik veya çift terapisine başvuran çiftlere yeni yöntemlerin geliştirilmesi için kullanılmaktadır. Tutarel, Kışlak ve Çavuşoğlu’nun 2006’da yayımlanan çalışmalarında, yakın ilişkilerde birbirlerine Güvenli ve Saplantılı bağlanan çiftlerin, Evlilik Uyum puanlarının Korkulu bağlanan çiftlerden daha yüksek olduğunu ve daha yüksek oranda ilişkiye Doyum, Uyum, Bağlılık ve Yakınlık gösterecek şekilde ilişkilerine yatırım yaptıkları belirlenmiştir.

1.1.ARAŞTIRMANIN AMACI

Evlilik Kalitesi ve Bağlanma Stilleri son zamanlarda ilişkilerde eş belirlemede, Evlilik Doyumu ve Uyumunda önemli etkilerinin bulunmasından ötürü, psikolojinin araştırma konusu olmuştur.

(Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), 2013) verilerine göre ülkemizde 2013 yılında 600.138 adet evlenme gerçekleşirken, 125.305 adet boşanma sayısı gerçekleşmiş olup, bu sayı bu zamana kadarki gerçekleşen en yüksek sayıdır. Bu da ülkemizde Evlilik Kalitesi ve Bağlanma Stilleriyle ilgili Literatürde yapılmış olan araştırmaların yaşanan bu yüksek boşanma oranlarını azaltabilmek için yeterli olmadığını ve elimizde hali hazırda kısıtlı verilerin bulunduğunu göstermektedir. Oluşan bu yüksek boşanma rakamlarını azaltabilmek için çiftlerin evliliklerinde azalan Evlilik Kalitesini yükseltmek ve birbirlerine daha sağlıklı bağlanabilmelerini sağlamak konusunda yeterli verilere ulaşabilmemiz için yapılan bu çalışmada, Evlilik Kalitesi ile Bağlanma Stillерinin Demografik Değişkenlere göre değişiminin anlamlı olup olmadığının incelenmesi amaçlanmaktadır.

Evli Çiftlerin, Evlilik Kalitesi ve Bağlanma Stillерinin Demografik Değişkenlere göre incelenmesi için yapılan bu çalışmada, Evlilik Kalitesi, “Çiftler Uyum Ölçeği” tarafından ve bu ölçeğe ait olan “Doyum”, “Fikir Birliği”, “Duyguların İfadesi”,

“Bağlılık” ve “Toplam Çift Uyumu” olmak üzere 5 alt boyutta, Bağlanma Stilleri “İlişki Ölçekleri Anketi” ile bu ankete ait “Güvenli Bağlanma”, “Korkulu Bağlanma”, “Saplantılı Bağlanma” ve “Kayıtsız Bağlanma” olmak üzere 4 alt boyutta ve “Demografik Değişkenler” ise; araştırmacı tarafından hazırlanan toplam 40 soru çerçevesinde araştırılması planlanmıştır. Söz konusu değişkenler arasında ne tür etkileşimler olduğu incelenecektir.

Bu araştırmadan elde edilecek bulgular; evlilik kararı verme veya evlilik problemleri nedeniyle aile ve evlilik danışmanına başvuran çiftlere yardım konusunda, bu alanda çalışan danışmanlara ve aile yapısının korunarak boşanmaların azaltılması suretiyle daha sağlıklı ve kalkınmış bir toplumun oluşturulabilmesi için bu alanda çalışan uzmanlara bir rehber olması amaçlanmaktadır.

1.2.ARAŞTIRMANIN PROBLEMİ

Çiftlerin Evlilik Kaliteleri ve birbirlerine bağlanmalarının önemi dikkate alındığında, Evlilik Kalitesi ve Bağlanma Stillерinin Demografik Değişkenlere değişimi ve Evlilik Kalitesi ile Bağlanma Stilleri arasındaki ilişkinin de ayrıca incelenmesi gerektiği öngörülmüştür. Bu araştırmada, evli bireylerin Evlilik Kaliteleri ve Bağlanma Stillерinin Demografik Değişkenlere göre (cinsiyet, yaş, doğum yeri, en uzun süre yaşanan yer, eğitim durumu, meslek, gelir seviyesi, ekonomik özgürlüğün olup olmaması, ailenin ekonomik destekte bulunup bulunmaması, sosyal güvencenin olup olmaması, yaşanan evin kime ait olduğu, sigara ve alkol kullanımı, ailede aileyi etkileyen devamlı psikolojik ya da fiziksel sağlık sorunu olan birinin olup olmadığı, anne ve babanın sağ olup olmaması, aile tipi, ailede aile fertleri harici kalanların var olup olmadığı, evlenme yaşı, evliliğin kaçınıcı evlilik olduğu, eşle aradaki yaş farkı, evlilik süresi, nikâh türü, eşle tanışma şekli, evlilik kararı alma biçimi, ilişki başladıktan kaç yıl sonra evlilik kararı alındığı, eşle tanıştıktan kaç yıl sonra evlendiği, daha önce evlilik/evlilikler varsa çocuk sayısı, ilk evlilik sonlandıysa bitme nedeni, şu an sahip olunan çocuk sayısı, çocuğunuz yoksa olmama nedeni, bakıma muhtaç küçük çocuklara kimin baktığı, aile içi ilişkilere dışarıdan müdahale edilip edilmediği, cinsel uyumun mutlu bir evlilik için önemli olup olmadığı, eşlerin birbirlerine karşı empati yapıp yapmadıkları, eşlerin karşılıklı olarak birbirleriyle duygu ve düşünce paylaşımında bulunup bulunmadıkları, eşlerin birbirleriyle duygu düşüncelerini paylaşımları

nedeniyle memnuniyet duyup duymadıkları, eşlerin birbirleriyle duygu düşüncelerini paylaşımları nedeniyle anlaşmazlık yaşayıp yaşamadıkları ve eşlerin evliliklerini kendileri açısından nasıl değerlendirdikleri) ayrı ayrı olacak şekilde aralarında anlamlı bir farklılık olup olmadığı açısından araştırılması önem arz etmektedir. Bu kapsamda aşağıdaki sorulara yanıt aranacaktır:

1.3.ARAŞTIRMA SORULARI

- 1.) Çiftlerin sahip oldukları farklı demografik değişkenlere göre (cinsiyet, yaş, doğum yeri, en uzun süre yaşanılan yer, eğitim durumu, meslek, gelir seviyesi, ekonomik özgürlüğün olup olmaması, ailenin ekonomik destekte bulunup bulunmaması, sosyal güvencenin olup olmaması, yaşanılan evin kime ait olduğu, sigara ve alkol kullanımı, ailede aileyi etkileyen devamlı psikolojik ya da fiziksel sağlık sorunu olan birinin olup olmadığı, anne ve babanın sağ olup olmaması, aile tipi, ailede aile fertleri harici kalanların var olup olmadığı, evlenme yaşı, evliliğin kaçınıcı evlilik olduğu, eşle aradaki yaş farkı, evlilik süresi, nikâh türü, eşle tanışma şekli, evlilik kararı alma biçimi, ilişki başladıktan kaç yıl sonra evlilik kararı alındığı, eşle tanıştıktan kaç yıl sonra evlenildiği, daha önce evlilik/evlilikler varsa çocuk sayısı, ilk evlilik sonlandıysa bitme nedeni, şu an sahip olunan çocuk sayısı, çocuğunuz yoksa olmama nedeni, bakıma muhtaç küçük çocuklara kimin baktığı, aile içi ilişkilere dışarıdan müdahale edilip edilmediği ve eşlerin evliliklerini kendileri açısından nasıl değerlendirdikleri) a) Evlilik Kaliteleri ve b) Bağlanma Stilleri arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?
- 2.) Çiftlerin sahip oldukları farklı demografik değişkenlere göre (cinsel uyumun mutlu bir evlilik için önemli olup olmadığı, eşlerin birbirlerine karşı empati yapıp yapmadıkları, eşlerin karşılıklı olarak birbirleriyle duygu ve düşünce paylaşımında bulunup bulunmadıkları, eşlerin birbirleriyle duygu düşüncelerini paylaşımları nedeniyle memnuniyet duyup duymadıkları, eşlerin birbirleriyle duygu düşüncelerini paylaşımları nedeniyle anlaşmazlık yaşayıp yaşamadıkları) a) Evlilik Kaliteleri ve b) Bağlanma Stilleri arasında anlamlı bir korelasyon var mıdır?
- 3.) Birbirlerine farklı düzeyde Bağlanan evli bireylerin Evlilik Kalitesi sonuçları ile arasında anlamlı bir korelasyon ilişkisi var mıdır?

1.4.ARAŞTIRMANIN ÖNEMİ

Literatüre bakıldığında Evlilik Kalitesi ve Bağlanma Biçimlerinin Demografik Değişkenlere göre değişimi ile ilgili yapılan araştırmalar neticesinde elde edilen sonuçlar bazı değişkenler için yeterli olsa da; Evlilik Kalitesi ve Bağlanma Stilleriyle ilgili ve onları birçok faktörün nasıl etkilediğini açıklayacak daha fazla araştırmaya ihtiyaç duyulmaktadır. Bu manada bu araştırmanın sonuçları sayesinde Demografik Değişkenlerle Evlilik Kalitesi ve Bağlanma Biçimlerinin değişimi konusunda yeni bilgilere ulaşılması hedeflenmektedir.

Araştırma neticesinde elde edilen sonuçların, evlilik danışmanlığı, evlilik terapisi, aile danışmanlığı, aile terapisi ve aile mahkemeleri gibi uygulama gerektiren sahalarda uzmanlar tarafından da dikkate alınarak kullanılabilmesi düşünülmektedir. Toplumumuzda evli çiftler arasında son zamanlarda artan boşanma, fiziksel şiddet ve cinsel istismar gibi olumsuz olayların oranlarının azaltılması adına da evli bireylerin Evlilik Kalitelerinin yükseltilebilmesi ve birbirlerine Bağlanma Stillerinin sağlıklı bir şekilde gerçekleştirilebilmesinin sağlanması da sağlıklı bir toplum için ayrıca önem arz etmektedir.

Sağlıklı ailelerin kurulması, evli bireylerin Evlilik Kalitelerinin yüksek olmasına ve birbirlerine bağlanmalarının da güvenli olmasına bağlıdır. Bu sayede aile içinde huzur, mutluluk ve sağlıklı bir ortam oluşacaktır. Birbirlerine güvenli bağlanan bu çiftler, evliliklerinden çocuk sahibi olduklarında yetiştirecekleri bu çocuklarında kendilerinininkine benzer şekilde güvenli bağlanabilmelerine aracı olabilecekler ve bu sayede toplum içerisinde ruh sağlığı yerinde bireylerin yetişmesi sağlanabilecektir. Bu bireylerden oluşturulacak aileler sağlam bir temelle kurulabilecek ve bu yolla yaşanan yüksek boşanma oranlarının azaltılması sağlanabilecektir. Yine bu bilgiler, evlilik kararı vermek için ilgili danışmanlara başvuran çiftlere daha sağlıklı karar almaları konusunda yardımcı olan danışmanlara daha fazla veri sağlayabilecektir.

1.5.ARAŞTIRMANIN SAYILTI LARI

Araştırmaya katılan evli bireylerin verilen “Demografik Bilgi Formu”, “İlişki Ölçekleri Anketi” ve “Çiftler Uyum Ölçeği” anketini objektif ve içtenlikle yanıtladıkları varsayılmıştır. Araştırmaya katılan tüm Katılımcılar eşit koşullarda testleri yanıtlamışlardır. Araştırma örneklemini olarak ele alınan grubun evreni temsil edeceği,

evrenin görüş ve eğilimlerini yansıtacağı varsayılmıştır. Araştırmada kullanılan ölçme araçları araştırmanın amaçlarını gerçekleştirebilecek vasıfta ve yeterliliktedir.

1.6.ARAŞTIRMANIN SINIRLILIKLARI

Bu araştırma, evli çiftlerin Evlilik Kalitelerinin ve Bağlanma Stillerinin demografik değişkenlere göre değişimini ölçebilmek için verilen ölçekleri yanıtlamak üzere İstanbul ili genelinde gönüllülük esasına göre seçilen, 100 evli çifte toplamda 200 kişiye uygulanan ölçme araçları ve onlardan elde edilen veriler ile sınırlıdır. Bu bağlamda, araştırmada elde edilen bulgular araştırma örnekleminin nitelikleri ile sınırlıdır.

Araştırmada, Demografik Formun 28. sorusu daha önceki evlilik/evliliklerinizden çocuğunuz var mıdır?, 29. sorusu birinci evliliğinizin bitme nedeni nedir?, 31. sorusu eğer çocuğunuz yoksa, olmamasının nedeni aşağıdakilerden hangisidir? ve 32. sorusu bakıma muhtaç küçük çocuklarınızın bakımı kim tarafından yapılıyor? Sorularının yeterli veri olmaması nedeniyle analiz edilememesi de ayrı bir sınırlılıktır.

1.7.TANIMLAR

1.7.1.Evlilik : Evlilik, iki kişinin aile kurmak üzere kanunların uygun gördüğü şekilde, ruhen ve bedenen bir ömür boyu sürecek şekilde bir araya gelmesidir.

1.7.2.Evlilik Doyumu: Evlilik müessesesi içinde, eşlerin birbirlerine karşı gösterdikleri sevgi şekli, iletişim biçimi, cinsel doyum gibi kişisel yönlerden; alınan kararlarda sağlanan eşitlik, elde edilen kazanç, çalışma hayatı ve yaşanan sorunları paylaşma gibi çevresel yönlerden elde ettikleri psikolojik tatmindir (Sokolski ve Hendrick, 1999).

1.7.3.Evlilik Uyumu: Eşlerin birbirlerine ve evliliğin tamamına uyum gösterecek biçimde oluşan değişiklikleri kabul ettikleri, birbirleri ile sağlıklı iletişim kurabildikleri, yaşadıkları anlaşmazlıkları birbirlerini mutlu edecek şekilde çözdükleri ya da anlaşmazlıklardan uzak durdukları ve bu sayede birbirlerinden ve evliliklerinden mutlu olmalarını sağlayan adaptasyondur (Locke, 1968).

1.7.4.Evlilik Kalitesi: Evlilik Kalitesi, bireylerin evliliklerinin ne kadar iyi olduğu ile ilgili sahip oldukları algı olarak açıklanmıştır (Glenn, 1990).

1.7.5.Bağlanma: İnsanların, hayat boyunca yaşamlarının belirli dönemlerinde kendileri için önemli gördükleri kişilere karşı oluşturdukları güçlü duygusal bağıdır (Bowlby, 1969).

İKİNCİ BÖLÜM

2.KURAMSAL ÇERCEVE İLE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

2.1 EVLİLİK

Türk Medeni Kanunu (TMK)'na göre evlilik evlenmeye akli eren bir erkek ile bir kadının, yetkili bir yasal merci önünde yapmış oldukları çift taraflı iki şahit nezaretinde gerçekleştirilen evlilik akti ile kurulan karşı cinsten iki insanın hür iradeleriyle hayatlarını birleştirdikleri sözleşmedir (TMK, 2001). Bir çiftin tanımlayıcı ve belirleyici tipik özelliği onların birbirlerine verdikleri sözün doğasında yer alır. Bir çift, önceden görülebilir bir gelecek için beraber yaşama niyetindedir. Birbirlerine karşı verdikleri bu sözlerini evlilikle resmi olarak kayıt altına alarak, gösterecekleri ilginin tek ve temel odağının eşleri olacağına dair söz verirler. Bir çift vermiş oldukları bu sözün ne manaya geldiğinin ciddiyetini farketmiş ve kabul edecek bilinçteki iki yetişkinden oluşur. Çiftler arasında kurulan bu ilişkinin en önemli ve kendine özgü özelliği gelişigüzel kurulan ilişkilerden farklı olmasıdır (Kessler, 2006).

İnsanların nesillerini devam ettirmekte kullandıkları bir vasıta olan evlilik, insanın bütün hayatını etkilemesi ve yeni bir ailenin kurulması bakımından yaşamın bir dönüm noktasıdır (Sezen, 2011). Ulusların ana yapısını meydana getiren toplumun en küçük yapıtaşı olan ailenin ana yapısı evlilikten oluşmaktadır. Bu manada evlilik, insanoğlunun soyunun devam etmesini garanti altına alan, insanın düzenli yaşam sürmesini, topluma uyum sağlamasını sağlayan ve uzun soluklu ilişkilerini ihtiva eden bir kurumdur denilebilir (Bacanlı, 2001; Kansız ve Arkar, 2011). Evlilik kurumu sosyal ve psikolojik sınırları olan, kadınla erkeğin “karı-koca” olarak birbirine bağlanmasını sağlayan ve dünyaya gelecek çocuklarına belirli bir pozisyon kazandıran ve devletin kontrolü altında evlenenlere hak ve yükümlülüklerin verildiği bir müessesedir (Tarhan, 2012). Buna ilaveten aile, eşlerin birbirleriyle nasıl iletişime geçeceklerini ve karşılaştıkları sorunlarla nasıl mücadele edeceklerini beraber öğrendikleri, hukuki bir ilişki tarzıdır. Ailede, eşlerin ve çocukların yerine getirmesi gereken sorumluluklar sadece kanunlarla değil, toplumsal kurallar, gelenekler ve inançlarla da belirlenmiştir (Bradbury ve Karney, 2004; Özgüven, 2009). Diğer bir yandan, Becker'ın 1973'de yayımlanan çalışmasında, evlilik bir piyasa olarak değerlendirilir ve insanların en iyi eşi

bulmada birbirleri ile mücadele içinde oldukları belirtilmektedir. Daha genel bir ifadeyle denilebilir ki, kültürler arası farklılıklar taşınmasına rağmen evrensel bir kurum olan evlilik, iki bireyin bir araya gelerek toplumun ana yapı taşı olan aileyi meydana getirebilmeleri için atmaları gereken ilk adımdır (Kansız ve Arkar, 2011).

Evlilik üzerine literatürde birbirinden farklı birçok çalışma yapılmıştır. Ondaş'ın 2007'de yayımlanan çalışmasında, gençlerin evlilik üzerine görüşleri araştırılmıştır. Bu çalışmanın neticesinde; gençler evliliğin, soyun devamının sağlanması, cinselliğin daha rahat yaşanması ve daha düzenli bir hayat yaşanması için gerekli olduğu görüşünü belirtmişlerdir. Bu çalışmayı destekleyen başka bir çalışmada evlilik, karşılıklı cinsel doyumun sağlanması, birlikteliğin, dayanışmanın ama bunlardan daha da önemlisi, soyun devamının sağlanması için gerekli olan bir ilişki biçimidir (Kansız ve Arkar, 2011; Özgüven, 2009; Polat, 2006).

Evlilik kurumu; psikolojinin, antropolojinin ve sosyolojinin konuları arasında da yer almaktadır (Bacanlı, 2001). Evlilikle ilgili literatürdeki çalışmalara, bilinen en eski ve yaygın kurum olmasına rağmen 19. yüzyılın ortalarında başlamıştır (Kansız ve Arkar, 2011). Psikolojide günümüzde tartışılan konulardan birisi de son zamanlarda öldüğü ifade edilen evlilik kurumunun nasıl yaşatılacağıdır (Bacanlı, 2001).

2.2.EVLİLİK DOYUMU

Evliliğe ilişkin hoşnut olma durumu, evlilik doyumu olarak adlandırılır. Evlilikte çatışmanın azalması ve mutluluğun artmasıyla oluşan bir durumdur. Evlilik doyumu, doyum yaratan sıcak ve yakın durumlardan, geri bildirim oluşturan soğuk durumlara kadar uzanan bir süreci içermektedir. Evlilik doyumu, ilişkide mutlu olma durumu, olumlu bir iletişim durumu ve şayet kişi yeniden evlenecek olsaydı yeniden aynı kişi ile evlenme arzusu taşır mıydı gibi farklı evlilik ölçütleriyle tespit edilmektedir (Kudiaki, 1999).

İlişkideki mutluluk, toplumsallığın, paylaşımın ve hoş giden diğer faaliyetlerin ne seviyede yaşandığına bağlıdır. Bununla beraber mutluluğun kötü ve iyi yanları birbirinden bağımsız olup, her evlilikte mutluluğun kötü ve iyi yönleriyle karşılaşılabilir. Mutlu bir evlilik, aşk, iyi bir cinsel yaşam, benzer kültüre sahip olma ve gelir durumu gibi bir çok faktörün bir araya gelmesiyle elde edilir (Kudiaki, 2002).

Evlilikte çocuklar mutluluğu etkileyen önemli unsurlardan biridir. Evlilik ve

mutluluk üzerine çocukların hem olumlu hem de olumsuz etkilerinin olduğu bilinmektedir. Çocuklar sevgi, ortaklık ve eğlence kaynağı oldukları için aile içi ilişkileri kuvvetlendirirler ve aile içi ilişkileri oluşturan duygusal bağın oluşmasını sağlarlar. Çocuk bakımı tecrübe gerektiren zor bir iş olması nedeniyle genellikle kadınlara bırakılmaktadır. Bu durum ister istemez eşler arasında gizli bir gerilim durumunun yaşanmasına neden olabilmekte ve çiftlerin mutluluğunu dolaylı yünden etkilemektedir (Hasta, 1996).

Kişilerin toplum içindeki statüleri ile meslekleri, evlilik doyumlarıyla bağlantılı görünmektedir. Meslek statüsü yüksek olanların orta ve düşük statüye sahip olanlara göre yaşam standartlarının daha yüksek olduğu görülmektedir. Meslek statüleri yüksek olan evli çiftlerin evlilik doyumları, statüleri düşük olanlara göre daha fazladır (Hasta, 1996).

Evlilik doyumunu etkileyen diğer bir faktörde, eğitim durumudur. Çiftlerin eğitim düzeylerinin eşit olması durumunda, sorumlulukların paylaşımı daha yüksek oranda olmakta, bu da çiftlerin evliliklerinden aldıkları memnuniyeti arttırmaktadır (Hasta, 1996). Tynes'in 1960'da yayımlanan araştırmasındaki sonuca göre, eğitim seviyesi yüksek erkeklerin, eğitim seviyesi yüksek kadınlardan daha az evlilik doyumu aldıkları tespit edilmiştir. Yapılan çalışmalar aynı zamanda evlilik uyumunun da mutlu ve doyumlu evlilikle için önemli bir yere sahip olduğunu göstermektedir (Gottman, 1996).

2.3.EVLİLİK UYUMU

İnsan toplumsal bir varlıktır. Bu nedenle içinde bulunduğu topluma uyum sağlaması gerekir. Bu uyumu sağladığı sürece mutluluğunun farkına varır. Toplumun temeli kişilerarası ilişkilere dayanır ve evlilik, aşk, arkadaşlık gibi yakın ilişkiler uyum gerektiren en önemli kişilerarası ilişkiler arasında yer almaktadır. Sosyal hayatın bir unsuru olan evlilik, eşlerin birbirleriyle uyum sağlamasını zorunlu kılan bir beraberliktir. Sosyal, ruhsal, duygusal ve cinsel ilişkileri içinde bulunduran evlilikte uyumun sağlanması, eşlerin hem ruhsal hem de fiziksel sağlıklarının temelini oluşturan önemli faktörlerdendir (Kalkan, 2002).

Aile ve evlilik birlikteliğinin kalitesi hakkında yapılan ilk çalışmalar, evlilikteki tatmin, mutluluk, doyum ve evliliğin başarısı kavramlarını, evlilikte uyum kavramı ile

beraber kullanmışlardır. Ancak sonradan aralarındaki farklar netleştirilmiş ve ayrı değişkenler olarak değerlendirilmişlerdir (Kastro,1998). Evlilik doyumu Spanier ve Lewis'in 1980'de yayımlanan çalışmasına göre, bireyin evliliğindeki ihtiyaçlarını karşılama seviyesine bağlı algısıdır. Evlilik doyumu, bir evliliğin sürüp sürmeyeceğinin önemli bir belirtisi olmasına karşın tek belirtisi değildir. Evlilikte mutluluk; bireyin evliliğinden alabildiği doyuma bağlıdır. Evlilik uyumu ise; evli çiftlerin evlilikte gösterdikleri başarı ve fonksiyonelliği olarak açıklanan genel bir terimdir. Evlilik uyumu, evlilik mutluluğu ve evlilik doyumu kavramlarını da kapsamaktadır (Kalkan, 2002).

Eşler arasındaki uyumu araştıran ilk çalışmalar 1960'lı yıllarda başlamakta ve bu alanda yapılan çalışmalara bir kaynak oluşturmaktadır (Yılmaz, 2000). Görüşme yöntemiyle Blood ve Wolfe'ın 1960'da yayımlanan çalışmasında, evlilik süresinin ve ailenin çocuk sahibi olmasının evlilik doyumuyla olan ilişkisi araştırılmıştır. Evlilik uyumu, bir evliliğe ait zaruri ve gönüllü niteliklerin bir dengeye gelmesidir (Haley, 1988). Sabatelli'nin 1988'de yayımlanan çalışmasına göre uyumlu evlilik, eşlerin birbirleriyle sağlıklı iletişim kurabildiği, evliliğin önemli alanlarında fazla uyuşmazlık yaşamadıkları ve yaşanan uyuşmazlıkların da her iki tarafı da memnun edecek şekilde eşler tarafından çözümlendiği evlilik olarak tanımlamaktadır.

Locke'ın 1968'de ve Spanier'in 1976'da yayımlanan çalışmalarında, Evlilik Uyumu bir süreç olarak açıklanmıştır. Bu açıklamaya göre de evlilikte uyum; eşlerin belli bir zamanda, birbirlerine uyacak şekilde değişim göstermeleridir. Belli bir zamanda, bir çiftin göstermiş olduğu toplam uyum, birçok farklı durumun dengede olması ve ilişkiyi etkileyen birçok ögenin bir araya gelmesi sonucu oluşur. Terman'ın 1938'de yayımlanan çalışmasına göre, evlilik uyumunu etkileyen etmenler şu şekildedir:

- 1- Eşler arasında bulunan fikir birliği,
- 2- Fikir ayrılığını düzeltmek için kullanılan metotlar,
- 3- Evli olmak nedeniyle duyulan memnuniyet veya pişmanlık,
- 4- Evliliği devam ettirme veya ayrılma ya da boşanmanın düşünülmesi,
- 5- Eşe karşı şikayetlerin ifade ediliş tarzı,
- 6- Eşlerin evliliklerine ait doyumlarının öznel değerlendirilmesi (Kastro, 1998).

Spanier'ın 1976'da yayımlanan çalışmasına göre, evlilik uyum sürecinin sonuçları, şu faktörlere göre belirtilmiştir:

- 1- Çiftler arasında problem yaratan farklılıklar,
- 2- Kişilerarası gerginlik ve bireysel kaygı,
- 3- Çift doyumu,
- 4- Çift birlikteliği,
- 5- Çiftlerin işlevselliğinde önemli olabilecek mevzularda fikir birliğidir.

Evlilik uyumunu etkileyen diğer etkenler; tanışma süresinin uzunluğu ve nişanlılık süresi, anne-baba evliliğinden hissedilen mutluluk derecesi, cinsiyete bağlı rollerde yetiştirme seviyesi, evliliğin aile ve arkadaşlar tarafından kabul edilme seviyesinin yüksekliği, nişanlılık ve evliliğin ilk zamanlarında birbirine uyum gösterilebilmesi, eğitim düzeyi ve sosyal statünün yüksekliği, dini ve etnik geçmişin ortaklığı, çocukluk sürecinde anne-baba ile iyi ilişkiler içinde olmak ve evlenme yaşı şeklinde sıralanmıştır (Özgüven, 2001).

Evlilikte uyumun bozulmasına neden olan bazı değişkenler söz konusudur. Bu değişkenler, düşük sosyo-ekonomik durum, evlenme yaşı, çocuk sayısı ve evlenmeden önceki periyotta (flört döneminde) çiftlerin arasındaki uyum olarak ifade edilmektedir (Douglass, 1995). South ve Lloyd'da 1995'de yayımlanan çalışmalarında, eğitim, çocuk sayısı, cinsiyet ve evlenme biçimi gibi değişkenlerin de evliliği etkilediğini belirtmişlerdir.

Evliliklerinde mutlu eşler her ne kadar da birbirlerini istedikleri için evlendiklerini ifade etseler de, her evlilikte gelenek, görenek ve kanunlara bağlı mecburiyetler vardır. Bir evlilik tamamıyla zaruri ya da gönüllü bir ilişki halini almışsa, bu evlilikte uyumun kötüye gitmesi ve problemlerin çıkması kaçınılmazdır. Zaruri evliliklerde eşler birbirleriyle iyi geçiniyor gibi görünseler bile, gerçek manada tam olarak istedikleri için değil, kendilerinde birlikte olmak zarurietini duydukları için beraberliklerini devam ettirmeye çalışırlar. Eşlerin evliliklerini tamamıyla zaruri bir ilişki olarak algılamaya başlamalarından itibaren evliliğin tüm heyecanı kaybolmaya ve eşler arasında çatışmalar çıkmaya başlar (Haley,1988).

Uyuma bağlı olarak gelişme gösteren evlilikte doyum ve mutluluk, insan

hayatında önemli bir yer almakta ve evli çiftlerin psikolojik sağlığını doğrudan etkilemektedir. Evlilik uyumunun bozulmaya başlaması durumunda bu tablo, eşler ve var ise çocuklar için bir yaşam krizine ya da travmaya neden olmaktadır. Bu durum mutlu ya da mutsuz evlilik olgusunu oluşturmaktadır. Uyumlu bir evlilik, eşlerin evlilikten aldığı doyumunu ve evlilik mutluluğunu etkilerken, diğer etkenlerle birlikte giderek zorlaşan sosyo-ekonomik şartlar karşısında eşlerin psikolojik sağlığını da korumaktadır (Sardoğan ve Karahan, 2005).

Evlilikte, bireylerin beklentilerinin ve gereksinimlerinin karşılanmaması, eşler arasındaki paylaşma, etkileşim ve sosyal ilişkilerin müsamaha limitlerini aşacak şekilde önemli şekilde bozulması durumu eşlerin birinde ya da her ikisinde birden strese neden olmakta ve bu durum doyumun azalması ile beraber evlilikte boşanmaya doğru giden bir yola girilmesine sebep olmaktadır (Özgüven, 2009).

Fışiloğlu'nun 2001'de yayımlanan çalışmasında, evlilik uyumu ve akraba evliliği arasındaki ilişki incelenmiştir. Araştırma sonucuna göre, akraba evliliği ülkemizde halen tercih edilen bir evlenme şekli olarak bulunmuştur. Araştırmada, 150 evli çiftle çalışılmış olup, bunlardan 82'sinin akraba evliliği yapmadığı ve 68'inin de akraba evliliği yaptığı belirlenmiştir. Buna göre, akraba evliliği yapanların daha düşük evlilik uyumuna sahip oldukları araştırma sonucunda elde edilmiştir.

Kışlak ve Çabukça'nın 2002'de yayımlanan çalışmasında, demografik değişkenlerle (cinsiyet, evlilik yılı, iş, eğitim, ev işini üstlenme, yaş ve çocuk sayısı gibi) empatinin evlilik uyumu üzerine etkisini araştırmak ve cinsiyete göre empati puanlarının değişip değişmediğini tespit edebilmek için 150 evli çiftle yaptıkları araştırma neticesinde, empatinin evlilik uyumunu etkilediği fakat demografik değişkenlerin evlilik uyumunu etkilemediği sonucuna ulaşılmıştır. Cinsiyete göre empati puanlarının değişmediği belirlenmiştir. Uyumsuz eşlere verilecek empati eğitiminin evlilik doyumunun ve uyumunun artırılmasında önemli bir işlevi olduğu görülmektedir (Kışlak ve Çabukça, 2002).

Berry ve Williams'in 1987'de yayımlanan araştırmasında, çiftler arasındaki ekonomik konulardaki uzlaşma derecesi yüksekliğinin evlilik tatmini konusunda pozitif bir etkisinin olduğu, Liker ve Elder'in 1983'de yayımlanan çalışmasında, eşler arasında ekonomik problemlerin mevcut olmasının anlaşmazlıklar yarattığı ve bunun da evlilik uyumunu direkt olarak etkilediği sonucuna ulaşılmıştır.

Fıfıloğlu'nun 1992'de yayımlanan çalışmasına, State University of New York Buffola'da lisansüstü öğrenim gören 70 evli (24 erkek, 46 kadın) öğrenci katılmıştır. Bu araştırma kapsamında, evlilik uyumu ile ilişkisi olabileceği düşünölen, evlilik süresi, yaş, cinsiyet, öğrencilik durumu (yarım/tam zamanlı) ve öğrenim derecesi (yüksek lisans, doktora), meslek, çocuk sahibi olup olmama durumu, dini inanç ve kaçıncı evlilik olduğu gibi değişkenler incelenmiştir. Araştırma neticesinde; yarım zamanlı öğrencilerden tam zamanlı öğrencilerin evlilik uyumlarının daha yüksek olduğu, eşin eğitim durumu ile evlilik uyumu arasında pozitif bir ilişki olduğu, eşlerin eğitim düzeylerinin birbirlerine yakınlığının evlilik uyumunu pozitif etkilediği, cinsiyet, çocuk sahibi olup/olmama, dini inanç, meslek, lisansüstü eğitim derecesi, çocuk sayısı, evlilik süresi ve yaş değişkenleri ile evlilik uyumu arasında anlamlı bir ilişki bulunmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Yıldırım'ın 1993'de yayımlanan çalışmasında, farklı sosyo-ekonomik düzeydeki (SED), 1100 evli bireyin evlilik uyum seviyeleri araştırılmıştır. Araştırma neticesinde; SED'in evli bireylerin evlilik uyumlarını pozitif yönde etkilediği, SED yükseldikçe evli bireylerin evlilik uyum puanlarının da arttığı sonucuna ulaşılmıştır.

Demiray'ın 2006'da yayımlanan çalışmasında , 51 evli çiftin evlilik uyumunun bazı demografik değişkenlerle (cinsiyet, evlilik şekli, yaş, çocuk sayısı, eğitim, çalışma durumu, evlilik süresi, aile ziyaretleri, aile tipi, gelir düzeyi) ilişkisi araştırılmıştır. Araştırma neticesinde; evlilik süresinin, aile ziyaretlerinin ve eşlerin yaşlarının evlilik uyumlarıyla olan ilişkisi anlamlı çıkmıştır.

Evlilik uyumu ile evlilik süresi arasındaki ilişkinin araştırıldığı araştırmalarda ise evliliğin ilerleyen zamanlarında eşlerin evlilik uyum seviyelerinin düştüğu tespit edilmiştir (Bowlby, 1973; Davis, 1999).

Bazı araştırmalarda da ayrıca, eşlerin ailelerinin evlilik ilişkilerine müdahalede bulunmalarının, eşler arasında güç elde etme gayretinin ve ilişkide eşlerden birinin baskın olmaya çalışmasının, aileyle ilgili kararların birlikte alınmamasının, eşlerin birbirlerine yeterince zaman ayırmamalarının evlilik ilişkisini olumsuz yönden etkilediği ve evlilik uyumunun zayıflamasına sebep olduğu belirtilmektedir (Velidedeoğlu, Kavuncu 2006; Yeşilyaprak 2003).

2.4.EVLİLİK KALİTESİ

Evlilik Kalitesi konusu evlilik araştırmacılarının önem verdiği alanlardan birisidir (Norton, 1983). Literatürde Evlilik Kalitesi kavramını açıklamak için evlilik uyumu, evlilik doyumunu, evlilik başarısı, evlilik birliği, evlilik mutluluğu gibi birçok kavramdan yararlanıldığı görölmektedir (Faulkner, 2002; Nabarro, 2004). Bazı araştırmacılar bu kavramların birbirinden farklı olduğunu söylemesine rağmen bazı araştırmacılar da bunların birbirinden farklı olmadığını belirtmektedirler (Heyman, Sayers ve Bellack, 1994; Lenthall, 1977). Evlilik Kalitesinin yüksekliği evlilikteki mutluluk ve doyumla yakından alakalıdır (Erberk, Baştepe, Akar, Eradamlar ve Alpkan, 2005). Bu nedenle Evlilik Kalitesinin evlilik uyumu ve evlilik doyumunu kapsadığı belirtilebilir (Erberk ve diğerleri, 2005).

Bazı araştırmacılara göre insanların evlilikleriyle ilgili olarak hissettikleri mutluluk ve doyum, Evlilik Kalitesinin önemli belirleyicilerindedir. Buna ilaveten bazı araştırmacılar da Evlilik Kalitesinde çiftlerin evliliklerine ait hissiyatlarından öte, iki çift arasındaki iletişim ve çatışma yönlerinin önemini vurgulamışlardır. Bu nedenle Evlilik Kalitesine ilişkin çok değişik tanımlamalar görmek mümkündür (Glenn, 1990; Johnson, Amoloza ve Booth, 1992). Evlilik Kalitesinin, genellikle kişilerin evlilik ilişkilerine ait genel bir değerlendirme olduğu söylenebilir. Evlilik Kalitesinin diğer önemli boyutlarından biri olan evlilik doyumunu ise, bireylerin evliliğe ait beklentilerini ve isteklerini tanımlamaktadır. Bu nedenle bireyin evlilik doyumları ile evliliğe ait beklentileri arasında anlamlı bir ilişki vardır (Fincham ve Bradbury, 1987; Norton, 1983; Trost, 1964).

Evlilik Kalitesi ile kaygı, depresyon (Davilla, Bradbury, Cohan ve Tochluk, 1997), sosyo-ekonomik düzey (Lichter ve Carmalt, 2009), sosyal kaygı (Filsinger ve Wilson, 1983), aile ilişkileri (Belsky ve Fearon, 2004; Erel ve Burman,1995), şiddet, intihar, cinayet olaylarının artışı (Gottman, 1998), tükenmişlik (Kulik, 2002), kişilerarası ilişkiler (Filsinger ve Wilson, 1983), boşanma ve yaşam doyumunu (White ve Booth, 1991), eş seçimi (Trost, 1964), flört ve görücü usulü evlenme (Allendorf ve Ghimire, 2012) gibi değerkenler arasındaki ilişkiler araştırmalarda incelenmiştir. Evlilik Kalitesi ile bireyin yaşamında baskın olan yaşam doyumunu ve boşanma arasında negatif yönde anlamlı bir ilişki vardır (Johnson ve Booth, 1998). Bu çalışmalarda dikkat çeken bir hususta Allendorf ve Ghimire'in 2012'de yayımlanan araştırmasında, aile yaşamının

bir parçası olan Evlilik Kalitesinin öznel iyi oluş ile ilişkili olduğudur. Evlilik Kalitesi arttıkça fiziksel rahatsızlıkların azaldığı (Wickrama, Lorenz, Conger ve Elder, 1997), depresyonun azaldığı (Williams, 2003) ve pozitif gelişmelerin arttığı (Ross, Mirowsky ve Goldsteen, 1990) yapılan çalışmalar neticesinde bulunmuştur. Ayrıca evliliğin sosyal desteğin sağlanması bakımından fiziksel sağlığı olumlu yönden etkilediği ifade edilmiştir (Ross ve diğerleri, 1990). Bunun haricinde Evlilik Kalitesi ile etnik yapı ve cinsiyeti inceleyen araştırmalar da vardır (Amato, Johnson, Booth ve Roger, 2003; Bulanda ve Brown, 2007; Rogers ve Amato, 2000).

Evlilik süresindeki azalma, evlilik yaşının artması, kadınların iş yaşamına girmesi, aile gelirinin artması, artan eğitim düzeyi ve doğum oranındaki azalış gibi son yıllarda yaşanan değişiklikler Evlilik Kalitesini etkilemiştir. Bu nedenle çeşitli çalışmalar bu değişikliklerin Evlilik Kalitesine nasıl yansıdığını anlamak için yapılmıştır (Amato ve diğerleri, 2003). Stack ve Eshleman'ın 1998'de yayımlanan araştırmasında, evlilik konusunda yapılan araştırmaların genel amacı sağlam bir evlilik yapıldığında, bunun yansımalarının topluma olumlu yönde olacağı şeklindedir.

“Uyum”, “Doyum”, ve “Mutluluk” kavramlarını içine alması bakımından bunların hepsinin yerine bu çalışmada “Evlilik Kalitesi” kavramı kullanılacaktır. Ancak uyum, doyum, mutluluk ve kalite kavramlarını karşılayan ortak bir kullanım yoktur (Civan, 2011). Bu nedenle, kuramsal bölüm aktarılırken orijinal araştırmalardaki isimlendirme kullanılacaktır ve bu bakımdan “uyum”, “doyum” ve “kalite” kavramları eş anlamlı olarak kullanılacaktır. Evlilik Kalitesini belirleyebilmek için çiftler arasındaki uyum ölçülecek ve bunun için de “Çiftler Uyum Ölçeği” kullanılacaktır.

2.5.EVLİLİK KALİTESİ İLE İLGİLİ KURAMLAR

Evlilik Doyumu, Sosyal Değişim Kuramı, Öğrenme Kuramı, Sevginin Evrimi Kuramı, Bağlanma Kuramı, Sosyal Biliş Kuramı ve Kültürel Yaklaşımlara İlişkin Kuramlarla açıklanmaya çalışılmıştır.

2.5.1.Homans'ın Bölüşüme İlişkin Adalet Konusundaki Görüşleri

20. yüzyılın sonlarında aile bilimleri ile ortaya çıkan “Sosyal Değişim Teorisi” ilk olarak 1960’lı yıllarda belirmeye başlamıştır. Sosyal değişim teorilerinin ilk uygulamaları da sosyologların çalışmaları ile ortaya çıkmıştır (Chibucos, Leite ve Weis, 2004). Sosyal davranışların altında yatan ve bütün davranışları açıklamak için yeterli

olan psikolojik ilkelerin önemini vurgulayan Homans, değişim teorisinin kurucularından biridir. Homans, Sosyal Değişim Kuramı'nda ekonomiden aldığı terimleri insan davranışlarını ifade etmek için değiştirmiş ve davranışların temelini ödöl-bedel ilkesine bağlayarak, sosyal psikoloji alanında kullanılan önemli kuramlardan birisini oluşturmuştur (Zafirovski, 2005). Yakın ilişkilerde, bu kuramın temel ilkesi gereği, kişi kendisine en çok yarar getirecek kişiyi seçer. Bu kuram çerçevesinde ilişkilerde ödölün sıklığı, değeri, ödölden sağlanan doyum gibi etmenler etkili olmaktadır denilebilir. İlişkinin gelişmesi açısından ilişkiden sağlanacak olan ödöl de önem taşımaktadır (Sabatelli, 1984). Homans'ın burada belirttiği ödöl kavramı maddi olmakla birlikte saygınlık ve kabul gibi manevi değerleri de içermektedir (Cropanzano ve Mitchell, 2005).

Ödüllerin eşit dağıtılması Homans'a göre ilişkilerde önemli olan bir diğer noktadır. Başka bir ifade ile eşit dağıtım, Katılımcıların yatırımları ile ödöllerinin doğru orantılı olması manasına gelmektedir. İlişkiden elde edilecek ödöl ya da avantaj ne kadar yüksekse ilişkiye yapılacak yatırımda aynı miktarda artacaktır (Homans, 1974). Örneğin, bir çift çocuk sahibi olduklarında kadının beklentisiyle orantılı olarak yüksek bir ödöl alması nedeniyle, ilişkiye yatırımı daha fazla olacaktır (Sabatelli, 1984).

Homans'ın eşit bölüşüm ya da adaletli paylaşım kavramı eşitlikçi kuram tarafından geliştirilmiş ve sonuç olarak ilişkiyi etkileyen ödöl ve bedel faktörleri ön plana çıkmıştır. Evlilik Doyumu, Eşitlikçi Kuram'a göre kişilerin ilişkiye kattıkları ve ilişkiden elde ettikleri ile orantılıdır. Evlilik Doyumu, çiftlerin ilişkiye kattıkları oranda yarar sağladıklarında yükselmektedir. Bu bakımdan eşitlikçi çiftlerin Evlilik Doyumunun ve mutluluğunun daha çok olduğu söylenebilir (Hatfield, Traupmann ve Walster, 1978). Sonuçta insanlar ödöllerin adaletli olduğu ilişkileri seçecek ve bunun için de emek sarf edeceklerdir denilebilir (Curun, 2006). Bireylerin beklentilerinin karşılanması evlilik ilişkilerinde önemlidir (Sabatelli, 1984).

İlişkiden umulan ödöl gerçekleşmediğinde öfke ortaya çıkmakta, bu durum ilişkiden faydalanan kişide suçluluk hissi oluşturmakta ve sonuçta oluşan bu duygular ilişkinin devamını engellemektedir (Boss, Doherty, LaRossa, Schumm ve Steinmetz, 2009). Kısacası, ilişkinin sağlıklı olarak devam edebilmesinin temelinde ilişkiden elde edilecek fayda veya bedelden kaçınma söz konusu olabilir. Kelley'in 1959'da yayımlanan araştırmasında, belirtilen değişim kuramının önemli bileşenleri olan ödöl ve

bedel kavramları daha sonradan detaylandırılmıştır (Sabatelli, 1984).

2.5.2.Sosyal Değişim Kuramı

Thiabut ve Kelly'nin 1959'da yayımlanan araştırmasında, geliştirmiş oldukları "Sosyal Değişim Kuramı", sosyal fonksiyonu açısından bakıldığında evlilik ilişkisini açıklayan önemli kuramlardan birisidir. "Sosyal Değişim Kuramı" bedel, ödül, sonuç, karşılaştırma seviyesi ve benzeri (v.b.) birkaç önemli kavramı içinde barındırmaktadır (Berk, 2009; Thiabut ve Kelley, 1959). Eşler arasındaki etkileşime odaklanan bu kuram ödül, zevk, doyum, ve mutluluk olarak tanımlanırken, bedel ise bireyin davranışlarını engelleyen durumlar olarak tanımlanmaktadır (Güngör, 2007). Komşular, ortak arkadaşlar ya da meslekler gibi çeşitli vasıtalarla insanlar sürekli birbirleriyle etkileşime geçerler. Sağlanmış olan etkileşimin sürüp sürmeyeceğine ilişkin emareler de aslında ilk görüşmede ortaya çıkmaktadır. İlişkinin sürmesinde iki kişi arasındaki fiziksel yakınlık, benzerlikler, ilişkiden sağlanacak ödüller ve bunların etkilediği tutum ve değerler gibi etmenler etkili olmaktadır (Güngör, 2007; Griffin, 1994; Thibaut ve Kelley, 2009).

Bu kuramda ayrı iki kavram olan ilişkiye bağlı olmanın ve doyumun değerlendirilmesinde kullanılan kıstas ise karşılaştırma seviyesidir. Karşılaştırma seviyesi, kişinin geçmişinde elde ettiği sonuçlar ile şu anki deneyimlerinden etkilenmektedir. Bir kişinin ilişkiden elde ettiği netice, karşılaştırma seviyesinden ne kadar yüksekse, ilişkiden sağlanan doyum seviyesi de o kadar yüksek olmaktadır (Güngör, 2007). Kurama göre bedel ile ödül arasındaki farkı ifade eden netice, bireyin gereksinimleri, fiziksel çekicilik ve değerleri gibi dışsal etmenleri ile iki kişi arasındaki ilişkinin kendine has koşullarını içeren içsel etmenler olmak üzere iki asıl belirleyicisi mevcuttur (Thibaut ve Kelley, 2009).

İnsanların davranışları Sosyal Değişim Kuramına göre ödül arayışı ve bir bedel ödemekten uzak durma ile ilişkilendirilmiştir. İnsan ilişkileri Sosyal Değişim Kuramının esas hipotezi olan ödül-bedel değişimine dayanmaktadır. İnsanlar yaptıkları değerlendirmeler neticesinde bedeli en yüksek olan sosyal davranışı tercih etmeye meyillidirler. Başka bir ifadeyle insanlar en az maliyetle, en iyi davranışı göstermeye meyillidirler. Bu çerçevede, Sosyal Değişim Kuramında sosyal ilişkilerde ödüllendirilen davranışlar devamlılık kazanırken; cezalandırılan davranışlar terk edilmektedir (Chibucos, Leite ve Weis, 2004).

İnsanlar "Sosyal Değişim Kuramına" göre soyut ve somut ödülleri elde etme,

aynı zamanda da soyut ve somut bedelden kaçınma davranışı sergilerler. Bu çerçevede insan davranışlarının rastgele olmadığı belli bir hedefi elde etmeye yönelik olduğu söylenebilir. Bu hedefler de insanları birbirlerine bağımlı hale getirmektedir. Başka bir ifade ile insanların seçimlerinin gerçekleşmesi diğer insanların bu seçim ve hedeflere yönelik eş zamanlı tepkilerine bağlıdır. İnsanlar bu kurama göre, ilişkilerinden ödül sağlıyorsa bu ilişkiyi devam ettirme; ödeyeceği bedel fazla ise bu ilişkiyi sonlandırma eğilimindedirler. Sosyal değişim sürecinin tanımlanmasında ve şekillenmesinde, toplumda var olan toplumsal normlar ve destekleyiciler önemli rol almaktadır (Bowen, 1988).

Sosyal Değişim Kuramında ödül, kişisel ilişkilerde elde edilen somut ya da sembolik en küçük fayda olarak ifade edilmektedir. Örneğin, eşinden methiye alma bir eş için çok anlamlı bir ödül olabilirken bir başkası için o kadar anlamlı olmayabilir. Bu methiyenin davranış üzerindeki etkisi kişiden kişiye farklılık gösterebilir. Sosyal ilişkilerde elde edilecek ödül kadar ödenecek bedelden kurtulmada etkilidir. Ödenen bedel ceza olabileceği gibi ödüllerin kaybedilmesi de olabilir. Bu kurama göre sosyal ilişkilerde kazanılacak ödülün ölçüsü ya da düzeyi de önemlidir. Örneğin bir kadın evli kalmaktansa boşanmış olmayı daha avantajlı görüyorsa boşanmayı tercih edebilir ya da işinde mutluydu daha yüksek bir konum ya da daha iyi çalışma şartları için işini bırakabilir. Benzer şekilde evliliğinde mutlu olmayan bir kadın boşandığında çok fazla fayda sağlamayacaksa bu evliliği devam ettirmek isteyebilir (Chibucos, Leite ve Weis, 2004; Thiabut ve Kelley, 1959).

Sosyal Değişim Kuramının temelini “Karşılıklık” ve “Eşitlik” kavramları oluşturmaktadır. Çiftler ilişkilerinden eşit oranda yarar sağlamak isterler ancak gerçekte aile içindeki ilişkilerde eşitsizliklere ait örnekleri görmek mümkündür. Aralarında yaş farkı olan kardeşler, çocuklar ve eşler arasında kurulan ilişkilerde eşitlik çok nadiren sağlanmaktadır. Çocukluk döneminde ailenin verdiği işleri yapmayan çocuk bir bedel öder ya da o işi yapması için kendisine bir takım ödüller sunulur. Bu nedenle sosyal hayatta ve ilişkilerde doyumunu elde etmede algılanan “Karşılıklık” önemlidir (Chibucos, Leite ve Weis, 2004).

Thiabut ve Kelley’in 1959’da yayımlanan araştırmasına göre, “Sosyal Değişim Kuramında” rekabet, güç ve işbirliği diğer önemli kavramlardır. Bir ilişkide birey, kendi kazandığı ödüllерinin haricinde eşinin ödülünü de artırmaya eğilimliyse buna

“İşbirliği” denilmektedir. Ayrıca, bireyler bir ilişkide ödülleri artırırken, eşlerinin bedellerini azaltma ya da artırma davranışı sergilerlerse bu da “Rekabet” olarak adlandırılmaktadır. Bu bakımdan kuramda kullanılan güç bireylerin birbirlerinin davranışını etkileme olanağıdır (Berk, 2009).

2.5.3.Davranışçı Kuram

“Davranışçı Kurama” göre eşlerin birbirlerine karşı davranışları ile ilgili değerlendirmeleri bir sonraki davranış belirlemektedir. Bu çerçevede eşlerin davranışları ile ilgili genel değerlendirmelerinin Evlilik Kalitesini etkilediği söylenebilir (Bradbury, Fincham, Beach ve Nelson, 1996). Bennun’un 1986’da yayımlanan araştırmasında, eşlerin birbirlerinin davranışlarına ait algı ve yorumları üzerinde odaklanmıştır. Ayrıca Davranışçı Kurama göre, çiftlerin günlük iletişimi ile evlilik uyumu arasında ilişki de söz konusudur.

Konuyla ilgili diğer önemli bir çalışmada ise Demiray 2006’da yayımlanan araştırmasında, evlilik uyumunu, hoşnut olma ya da hoşnut olmama halini içeren davranışsal perspektif olarak nitelenmektedir.

2.5.4.Sosyal Öğrenme Kuramı

Eşler ödülleri ve cezaları “Sosyal Öğrenme Kuramına” göre kendi açılarından değerlendirir ve yorumlarlar. Eşler arasında oluşan sorunların kökeninde kişisel yanlış algılamalar vardır. Davranışsal algılardan ve beklentilerden kaynaklanan çarpıtmalar sorgulanmaz ve sorun aynı şekilde sürer (Bennun, 1986).

Evlilik Doyumu, “Sosyal Öğrenme Kuramına” göre, eşlerin davranışlarının ve bu davranışlara eşlik eden bilişsel süreçlerin ödüllendirilmesi ya da cezalandırılması olarak belirtilmektedir. Bu kuramda Evlilik Kalitesini ve Evlilik Doyumunu etkileyen kişilik özellikleri ve diğer faktörler göz ardı edilmemiştir (Bradbury, Fincham ve Campbell, 1995).

2.5.5.Bağlamsal Model

Evlilikteki davranışları, psikolojik şartlar ve değişkenler etkilemektedir. Eşlerden birisi açık bir davranış sergilediğinde, diğer eşte hızlı bir bilişsel ve duyuşsal tepkiler oluşturmaktadır. Bradbury ve Fincham’ın 1988’de yayımlanan araştırmasına göre, eşlerin verdiği bu tepkiler bağlamla başka bir ifadeyle evlilikteki psikolojik şartlar ve değişkenlerle ilişkilidir.

Bireyin eşi ile karşılaştığı andaki tepkiyi içeren duygu ve düşünceler yakın

bağlam olarak belirtilmektedir. Uzak bağlam ise daha çok kişilik özellikleriyle ilgili bir durumu içinde barındırmaktadır. “Bağlamsal Model”, doyumunu uzak ve yakın bağlam arasındaki ilişkiyi esas alarak açıklamaktadır. Bu modele göre, uzak bağlam ile doyum arasındaki ilişki yakın bağlam vasıtasıyla oluşur (Bradbury ve Fincham, 1988).

2.6.EVLİLİK KALİTESİ İLE İLGİLİ ÜLKEMİZDE VE YURTDIŞINDA YAPILAN ARAŞTIRMALAR

Literatürde Evlilik Kalitesi ile çeşitli değişkenler arasındaki ilişkiyi inceleyen araştırmalar yapılmıştır.

Kadınların Evlilik Doyumlarını tespit edebilmek için Abbott ve Brody’in 1985’de yayımlanan araştırmasında, çocuk sayısı, çocuk yaşı ve cinsiyet arasındaki ilişki incelenmiştir. 210 çalışan kadın üzerinde yapılan çalışmalar neticesinde, çocuğu olan kadınların Evlilik Doyumunun, çocuğu olmayan gruplara göre daha düşük olduğu bulunmuştur. Çocuğu olmayan kadınlarla kız çocuğuna sahip olan kadınlar arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır. Bu sonuçlara göre, evlilik doyumunu ile çocuk sahibi olma arasında anlamlı bir ilişki olduğu söylenebilir.

Tezer’in 1992’de yayımlanan çalışmasında, İş Doyumu ile Evlilik Doyumu arasındaki ilişki araştırılmış ve araştırma sonucunda İş Doyumu ve Evlilik Doyumu puanları arasında elde edilen korelasyon katsayılarının hem cinsiyete göre hem de toplam grupta anlamlı seviyede yüksek olduğu bulunmuştur. Ayrıca hem İş Doyumu hem de evlilik puan ortalamaları ve de bu iki puan ortalamaları arasındaki korelasyonlar bakımından cinsiyete göre anlamlı bir farklılık olmadığı bulunmuştur.

Tezer’in 1994’de yayımlanan çalışmasında, gönüllü 111 evli birey ve çalışan üzerinde yapılan çalışmada, Evlilik ve İş Doyumu arasındaki ilişki, eşle ve amirle çıkan çatışmaların frekansı ve bunun yarattığı gerginlik ile bazı demografik değişkenler beraber araştırılmıştır. “İş Doyumu Ölçeği” ve “Evlilik Yaşam Ölçeği” nin kullanıldığı bu araştırma neticesinde çatışma sıklığı, öğrenim durumu, gelir düzeyi, cinsiyet ve evlilik doyumunun, iş doyumunu yordayan değişkenler olduğu; eşle çatışma sıklığı, çatışmanın yarattığı gerginlik, iş doyumunu ve yaş, evlilik doyumunu yordayan değişkenlerdir. Bununla beraber demografik değişkenler göz önünde bulundurulduğunda iş doyumunu yordayan değişkenlerin gelir düzeyi, öğrenim durumu ve cinsiyet; evlilik doyumunu yordayan değişkenlerin ise yaş olduğu sonucuna

ulaşmıştır.

Kulik'in 2002'de yayımlanan araştırmasında, karı-koca arasındaki ilişkinin eşitliği ile Evlilik Kalitesinin doyum ve tükenmişlik olmak üzere iki yönü arasındaki ilişki araştırılmıştır. Sosyal yaşam, iş, ev içi sorumluluklar olmak üzere üç saha temelinde toplumsal cinsiyet rollerine ait paylaşılan sorumluluklar ve evlilikteki güç ilişkilerini incelenmiştir. 116 emekli İsraili çift üzerinde yapılan araştırmanın tamamına ait kadınların tükenmişlik seviyelerinin erkeklere nazaran anlamlı seviyede yüksek olduğu; evlilik doyumlarının da anlamlı seviyede düşük bulunduğu söylenebilir.

Şener ve Terzioğlu'nun 2002'de yayımlanan araştırmasında, arkadaş ilişkileri ile evlilik uyumu arasındaki ilişki araştırılmıştır. Araştırma neticesinde, erkek ve kadınların kendisinin ve eşinin arkadaşları ile olan ilişkilerini yeterli görme ve ilişkiden memnun olma seviyeleri ile evlilik uyum puan ortalamaları arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Başka bir ifade ile eşlerin hem kendi hem de eşinin arkadaşlarıyla olan ilişkilerini yeterli görmesi ve bu ilişkilerden duydukları memnuniyet seviyeleri yükseldikçe evlilik uyum puan ortalamalarının yükseldiği, eşinin ve kendi arkadaşlarıyla olan ilişkileri hakkında anlaşmazlık yaşama seviyesi yükseldikçe ise eşlerin evlilik uyum puan ortalamalarının azaldığı söylenebilir.

Hünler ve Gençöz'ün 2003'de yayımlanan araştırmasında, boyun eğici davranışların evlilik doyumunu üzerindeki etkileri araştırılmıştır. En az birisi üniversite öğrencisi olan 92 evli çift üzerinde yapılan araştırma neticesinde boyun eğici davranışlardaki artışların sorun çözme yeteneklerini azalttığı ve bunun sonucu olarak da evlilik doyumunun azaldığı sonucu bulunmuştur.

Rogers ve May'in 2003'de yayımlanan araştırmasında, Evlilik Kalitesi ile iş doyumunu arasındaki ilişki incelenmiştir. Araştırmanın neticesinde, Evlilik Doyumu yükseldikçe, iş doyumunun yükseldiği ve evlilikte uyumsuzluklar yükseldikçe iş doyumunun azaldığı bulunmuştur. Toplumsal cinsiyet rolleri arasında yer değiştirme söz konusudur. Kadınların çalışma hayatına katılması ile aile içi rollerinden iş yaşamı rollerine doğru bir geçiş olmuştur. Toplumsal cinsiyet rollerindeki bu geçişler evlilik yaşamını olumlu ve olumsuz açıdan etkilemiştir. Erkeklerin ve kadınların iş hayatındaki mutlulukları ya da doyumlarının da Evlilik Kalitesini olumlu yönden etkilediği bulunmuştur.

Başka bir çalışmada ise Evlilik Kalitesi, aile arası ilişkiler ve boşanma

incelenmiştir. Araştırma neticesinde Evlilik Kalitesinin anne-baba ve çocuk arasındaki ilişkilerin kalitesine bağlı olduğu bulunmuştur. Braudbury ve Karney'in 2004'de yayımlanan araştırmasından, O'Leary'in 1988'de yayımlanan araştırmasından ve Amato ve Booth'un 2001'de yayımlanan araştırmasına göre; aile ortamı, bireylerin, çocukların ve yetişkinlerin kişilerarası ilişki becerilerini geliştirdikleri, duygusal ve davranışsal özellikler kazandıkları ve bunu diğer insanlarla ilişkilerine yansıttıkları yerdir. Ebeveynler ile çocuklar arasındaki yakın ilişkiyi, Evlilik Kalitesi düşükse sürdürmek zordur. Yakın ilişkilerdeki bu azalma, aile içindeki desteğin düşmesine neden olacak ve eşler arasındaki uyumsuzluk daha da yükselecektir (Booth ve Amato, 1994). Evlilikte yaşanan başarısızlığa ait nedenler tamamıyla bilinmemekle birlikte bu konunun araştırılmasına sosyologlar tarafından çok fazla önem verilmemektedir. Cinsiyet rollerindeki değişimler, ev işlerinin paylaşımında yaşanan sorunlar ve evlilikle ilgili beklentilerin artması, çiftlerin evliliklerinde bir takım çatışmalar yaşamasına yol açmaktadır (Glenn, 1998).

Evlilik Doyumunu yordayan bazı değişkenler, Güven'in 2005'de yayımlanan araştırmasında incelenmiştir. Yordanan değişken olarak Evlilik Doyumu, yordayıcı değişkenler olarak yaş, cinsiyet gibi demografik değişkenler, ilişkilerle ilgili bilişsel çarpıtmalar, gerçekçi olmayan ilişki beklentisi, yakınlıktan kaçınma, zihin okumayla ilgili bilişsel çarpıtmalar ve evlilikte sorun çözme yetenekleri ele alınmıştır. Eşleri ile birlikte yaşamak şartına uygun 305 katılımcı üzerinde yapılan inceleme neticesinde evlilikte sorun çözme yetenekleri ve gerçekçi olmayan ilişki beklentilerinin Evlilik Doyumunu yordamada katkılarının olduğu fakat cinsiyet, yaş, yakınlıktan kaçınma ve zihin okumanın ise Evlilik Doyumunu yordamada önemli katkılarının olmadığı görülmüştür.

Evlilik ilişkisinde cinsiyet değişkenini inceleyen Kurdek'in 2005'de yayımlanan ve 4 yıl süren boylamsal çalışmasında, erkeklerin ve kadınların evlilikle alakalı birçok faktörde birbirlerinden farklılık gösterdiğini ortaya koymuştur. Kadınların ve erkeklerin evliliklerinin ilk 4 yılında yaşadıkları psikolojik sıkıntılar, evliliğe ait değerlendirmeleri ve eşleriyle etkileşimleri bağlamında birbirlerinden farklılaştıkları bulgusu elde edilmiştir. Evliliğin ilk yıllarında kadınların bu faktörlerden elde ettikleri puanların, ilerleyen zamanlarda eşlerinin evlilik doyum seviyelerini yordadığı bulunmuştur. Ayrıca yıllar içerisinde kadınların Evlilik Doyumlarında erkeklere nazaran fark edilebilir bir

azalış gözlenmiştir.

Evlilik Uyumu Demografik Özelliklere göre Demiray'ın 2006'da yayımlanan araştırmasında incelenmiştir. Tesadüfi örnekleme yöntemiyle seçilen 51 çift üzerinde yapılan araştırmada “Kişisel Bilgi Formu” ile “Çiftler Uyum Ölçeği” kullanılmıştır. Elde edilen araştırma sonuçlarına göre evlilik süreleri, eşlerin yaşları ve yapılan aile ziyaretlerinin evlilik uyumuyla ilişkisi anlamlı bulunmuştur. Elde edilen sonuçlar diğer araştırma sonuçları ekseninde ve kültüre özgü farklılıklar yönünden değerlendirilmiştir.

Evli bireylerin Evlilik Uyumu ile ilgili Fidanoğlu'nun 2006'da yayımlanan araştırmasında, kaygı düzeyi ve mizah tarzı arasındaki ilişki incelenmiştir. “Spielberger Sürekli Kaygı Ölçeği” ve “Çiftler Uyum Ölçeği” kullanılan bu araştırma evliliği 1-10 yıl arasında olan 225 gönüllü çift üzerinde yapılmıştır. Araştırma neticesinde elde edilen sonuçlara göre, erkeğin kaygı durumu, erkeğin yaşı, evlilikte ayrı geçirilen süre ve çiftlerin mizahi özellikleri, Evlilik Uyumuyla anlamlı etkisi olan değişkenler olarak bulunmuştur. Ayrıca olumlu mizah özelliklerinin yüksek olduğu çiftlerde Evlilik Uyum seviyesinin de yüksek olduğu bulunmuştur. Erkeklerin Evlilik Uyumu etkileyen değişkenler mizah tarzı ve yaş grupları olarak bulunurken; kadınların Evlilik Uyumu etkileyen değişkenler mizah tarzı ve evlilik süresince ayrı kalınan süre olarak bulunmuştur. Son olarak evli çiftlerde mizah özelliklerinin yüksek olmasının Evlilik Uyumu olumlu etkilediği; mizahi özelliklerinin olmamasının Evlilik Uyumu olumsuz etkilemediği söylenebilir.

Evlilik Doyumunu açıklayan, Güngör'ün 2007'de yayımlanan araştırmasında, evliliğe hazır oluş seviyesi, psikolojik belirtiler, evlilikte özyetkinlik, stresle başa çıkma şekillerinden olan gelişime açıklık ve aktif planlama, özdenetim, duygusal tutarsızlık ve yumuşak başlılık kişilik özellikleri arasındaki ilişkileri incelemeye yönelik bir model geliştirilerek test edilmiştir. 1024 evli gönüllü katılımcı üzerinde yapılan çalışmada, “Kısa Semptom Envanteri”, “Çiftler Uyum Ölçeği”, “Stresle Başa Çıkma Tutumları Envanteri”, “Beş Faktör Kişilik Envanteri Kısa Formu”, “Evlilikte Benzerlik Ölçeği”, “Evlilikte Özyetkinlik Ölçeği”, “Kişisel Bilgi Formu” ve “Kök Aileyle ilişkiler Envanteri” kullanılmıştır. Araştırmadan elde edilen neticelere göre geliştirilen bu model bir bütün olarak Evlilik Doyumunu açıklamaktadır. Bir kişilik özelliği olan özdenetimin Evlilik Doyumunu doğrudan etkilediği, duygusal tutarsızlık ve yumuşak başlılığın Evlilik Doyumunu doğrudan etkilemediği tespit edilmiştir. Evlilikteki özyetkinliğin

Evlilik Doyumu ile duygusal tutarsızlık arasındaki ilişkide dolaylı bir etkisi olduğu bulunmuştur. Stresle başa çıkma tarzlarından aktif planlamanın, Evlilik Doyumu ile özdenetim arasındaki ilişkide dolaylı bir etkisinin bulunduğu; evlilikteki özyetkinliğin Evlilik Doyumu ile yumuşak başlılık arasındaki ilişkide dolaylı bir etkisinin bulunduğu; evlilikteki özyetkinliğin Evlilik Doyumu ile gelişime açıklık arasındaki ilişkide dolaylı bir etkisinin olduğu ve aktif planlamanın Evlilik Doyumu ile gelişime açıklık arasındaki ilişkide dolaylı bir etkisinin olmadığı bulunmuştur. Evlilik Doyumu üzerinde stresle başa çıkma tarzlarından olan aktif planlamanın, evliliğe hazır oluşun, psikolojik belirtilerin, ve evlilikteki özyetkinliğin doğrudan bir etkisinin bulunduğu; evlilikteki özyetkinliğin Evlilik Doyumu ile evliliğe hazır oluş arasındaki ilişkide dolaylı bir etkisinin bulunduğu ve aktif planlamanın Evlilik Doyumu ile evlilikteki özyetkinlik arasındaki ilişkide dolaylı bir etkisinin olduğu bulunmuştur. Evlilik Doyumunu açıklamak için yapılan çoklu regresyon analizi sonuçlarına göre, evlilikten sağlanan doyum arkadaş onayı artırırken, evlilikten sağlanan doyum üzerinde aile onayının bir etkisinin olmadığı bulunmuştur. Evlilikten elde edilen doyum içsel baskı negatif yönde yordamaktadır. Evlilikten sağlanan doyum evlilik yaşının artması etkilememektedir. Kök aile ile ilişkiler ve eş benzerliği Evlilik Doyumunu en fazla yordayan değişkenlerdir. Son olarakta kadınların Evlilik Doyumları erkeklere nazaran daha düşük bulunmuştur. Levinson, Carstensen ve Gottman'ın 1999'da yayımlanan araştırmasında, Evlilik Uyumunda cinsiyet farklılığının olduğu ortaya konmuştur. Buna göre, erkekler evlilik yaşamlarından, kadınların aldığından daha fazla doyum alırlar.

Evli bireylerin Evlilik Uyumlarının araştırıldığı, Çakır'ın 2008'de yayımlanan araştırmasında, anne babalarına Bağlanma Seviyeleri ve bunun Demografik Faktörlerle ilişkisinin incelenmesi amaçlanmıştır. Farklı meslek gruplarına sahip, farklı illerde yaşayan toplam 534 evli bireyler üzerinde yapılan araştırma neticesinde elde edilen verilere göre; evli bireylerin anne babalarına Bağlanma Düzeyleri ile Evlilik Uyumları arasında anlamlı bir fark bulunmamıştır. Bununla beraber yaş, cinsiyet, evlilik süresi, eğitim düzeyi, babası hayatta olan ve olmayan faktörlerine göre Evlilik Uyumları arasında anlamlı farklılık bulunurken, annesi hayatta olma, çocuk sahibi olma ve gelir seviyesi arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır.

Berk'in 2009'da yayımlanan araştırmasında, evli öğretmenlerin Evlilik Doyum algıları ve yükleme biçimleri yaş, cinsiyet, evlilik yaşı, evlenmeden önceki tanışma

süresi, evlilik biçimi ve çocuk sahibi olma durumu gibi faktörler bakımından incelenmiştir. “İlişki Yükleme Ölçeği” ile “Evlilik Yaşam Ölçeği” kullanılarak 165 evli öğretmen üzerinde yapılan bu araştırma neticesinde eşlerinin davranışlarına evli öğretmenlerin yaptıkları nedensellik ve sorumluluk yüklemeleri ile Evlilik Doyumu arasında negatif yönde anlamlı bir farklılığın bulunduğu; yükleme tarzlarının nedensellik boyutunun alt boyutlarından genellik ve istikrar ile Evlilik Doyumu arasında anlamlı bir farklılığın bulunduğu; fakat Evlilik Doyumu ile odak boyutu arasında anlamlı bir farklılığın bulunmadığı görülmüştür. Bununla beraber yükleme tarzlarının sorumluluk boyutunun alt boyutlarından güdü, niyet ve suçlama ile Evlilik Doyumu arasında anlamlı bir farklılığın bulunduğu görülmüştür. Evlilik Doyumunun, demografik değişkenler ve yükleme tarzları arasındaki anlamlı farklılığına bakıldığı vakit, Evlilik Doyumu ile cinsiyet değişkeni arasında anlamlı bir farklılığın bulunmadığı, yükleme biçimlerinde ise yalnızca sorumluluk yüklemelerinin alt boyutu olan güdü boyutunda erkeklerin kadınlara göre eşlerinin davranışlarını açıklarken daha az güdü boyutuna başvurdukları görülmüştür. Demografik değişkenlerden tanışma süresi, yaş, evlenme biçimi, evlenme yaşı ve çocuk sahibi olma durumuna göre Evlilik Doyumu ve yükleme biçimleri bakımından anlamlı bir farklılık bulunamamıştır. Evlenme süresine göre Evlilik Doyumuyla arasında anlamlı bir farklılık bulunamamış, yükleme biçimlerinin yalnızca nedensellik boyutunda ve onun alt boyutu olan genellik boyutunda anlamlı bir farklılık bulunmuştur.

Allendorf ve Ghimire’in 2012’de yayımlanan araştırmasında, Evlilik Kalitesi ile iletişim, karşılıklı doyum, problem, çatışma ve birliktelik olmak üzere beş boyut ile ilişkisi araştırılmıştır. Evlilik Kalitesinin bu boyutlarının en önemli belirleyicileri eş seçimi, cinsiyet, evlilik süresi ve eğitimidir. Özellikle uzun süredir evli olan ve eğitim seviyesi yüksek olan erkeklerin Evlilik Kalitesi yüksek bulunmuştur. Bununla birlikte meslek, sosyal sınıf, çocuk sayısı ve yaş gibi faktörlerle Evlilik Kalitesi arasındaki ilişki yok denecek kadar azdır.

Evlilik ilişkilerinin kalitesinin, evlilikten elde edilen doyum ve eşler arasındaki uyumun yükseltilmesinde beklentilerin, mutluluğun, duygu ve düşüncelerin aktarılabilmesi önemli şartlardan birisidir (Coltrane, 1998). Navron’un 1967’de yayımlanan araştırmasında da evliliklerinde sıkıntı ve problem yaşayan çiftlere göre mutlu çiftlerin evliliklerinde daha çok konuştukları, birbirlerini ve problemlerini daha

iyi anladıkları ve kelimelerin altında gizli bulunan duyguları daha iyi hissettikleri bulunmuştur. Burleson ve Denton'ın 1997'de yayımlanan araştırmasında benzer sonuçlar bulunmuş ve eşler arasındaki yeterli iletişim ve iletişim kabiliyetinin Evlilik Kalitesi ve Doyumu üzerinde olumlu etkisi olduğu saptanmıştır.

2.7.BAĞLANMA KURAMI

Bowlby'in 1973'de yayımlanan araştırmasına göre bağlanma, hayatımızda önemli gördüğümüz kişilere karşı geliştirdiğimiz kuvvetli duygusal bağlardır. Yeni doğanların duygusal bağ kurma ihtiyacı ve eğilimi hayatlarını ve gelişimlerini devam ettirebilmeleri için gerekli olan bağlanma sistemini tanımlamaktadır. Bowlby, bağlanma ve bağımlılık kavramlarını birbirinden ayrı tanımlamaktadır. Kişinin fiziksel ihtiyaçları için bir başkasına güvenmesi bağımlılık olarak tanımlanmaktadır. Bebek doğumundan sonraki ilk haftalarda annesine bağımlıdır ancak bebekle anne arasında henüz bağlanma kurulmamıştır. Bağlanmada yakınlık bozulursa, diğer kişilere veya bir insana karşı yakınlığın korunması sürdürülür. Bir davranışın bağlanma olarak değerlendirilebilmesi için kurulmuş olan bağlanmanın bir ya da birden çok kişi veya kişilere karşı kurulmuş olması ve bir olay karşısında bağlanılmış olan kişiye verilen tepkiyle diğer kişilere verilen tepkinin birbirinden farklı olması gerekir (Maccoby, Masters, 1970).

Bağlanma kuramı Bowlby'e göre nesne ilişkileri, etiyoloji, ve psikodinamik yaklaşımlara bağlı olarak kurulan kişiliğe ait bir gelişim kuramıdır (Bretherton, 2000). Bowlby'e göre evrim süreci içerisinde insanlar kuvvetli bir anne-bebek bağlanmasına göre yaratılmışlardır (Liebert, Poulos, Marmor, 1977). Bowlby'in 1973'de yayımlanan araştırmasına göre, Bağlanma Sistemi bebeğin kendisine bakım veren kişiye yakın olmasını ve bebeğin dışarıdan gelecek her türlü tehdite karşı korunmasına imkan verir. Bağlanma Sistemi içindeki en temel amaç bebeğe bakım veren ile kurulacak yakınlığın muhafaza edilmesidir ve bu yolla bebeğin güven içerisinde gelişebileceği bir alan sağlanmış olur. Kurulmuş olan bu yakınlık bebeğin etrafını tanımada kullanabileceği ve tehlike durumunda korunabileceği bir sığınak vazifesi görür (Morsünbül, 2005). Bağlanma Sistemi çocukla bakıcısı arasında gözlenen dört adet davranış tarzıyla tanımlanır: 1-) Yakınlığı arama ve yakınlığı koruma, 2-) Ayrılık durumunu protesto etme, 3-) Etrafı keşfetme etkinlikleri için bakıcıyı güvenli bir üs olarak kullanma ve son olarak ta 4-) Destek ve güvenlik için bakıcıyı sağlam bir sığınak olarak kullanma

(Mikulincer ve Erev 1991, Shaver ve Mikulincer 2004).

Bowlby'nin 1973'de yayımlanan araştırmasına göre, çocuğun gelişim sürecinde bakıcıyla tekrarlanan günlük yaşantılar, bakıcının içsel temsillerinin oluşmasını sağlar. Bakıcının çocuğa ihtiyacı olduğunda verdiği tepkiler ve bakıcının çocuğun yakınlık arayışına karşı sunduğu davranışlar çocukta bilişsel temsiller olarak kodlanır. Bowlby'nin Kuramında bilişsel simgeler içsel çalışan modeller olarak bilinmektedir. Bowlby'nin Kuramının temelini içsel çalışan modeller oluşturmaktadır. Kendisi ve başkaları ile ilgili bilişten oluşan içsel çalışan modeller doğrudan bakıcının verdiği tepkilere bağlıdır. Çocuk gerektiğinde, bakıcısından ihtiyaç duyduğu yardımı ve olumlu tepkiyi alırsa bakıcısının güvenilir, ulaşılabilir ve destekleyici olduğu ile ilgili bilişsel temsiller geliştirir. Aksi durumda ise çocuğun bakıcısı çocuğun ihtiyaçlarına ilgisiz ya da bunlarla örtüşmeyen tepkilerle cevap vermesi durumunda çocuk Bağlanma figürünü reddeder, kendini sevmeye ve desteklenmeye değer biri olarak görür. Benlik değeri ve güveni Bowlby'nin 1973'de yayımlanan araştırmasına göre olumlu ve destek veren bir aile yapısından gelir.

Ainsworth, Bowlby'nin bağlanma kuramını geliştirmiştir. Ainsworth, laboratuvar şartlarında bebeğin bakıcısından ayrılması ve tekrar birleşmesi durumları ile karşı karşıya kaldığında verdiği tepkileri incelemiştir. Ainsworth, sosyal ilişki ile duygusal bağları birbirinden ayırmıştır. Ainsworth'ın 1989'de yayımlanan araştırmasına göre, duygusal bağlar sosyal ilişkiden üç açıdan farklıdır; duygusal ilişkiler sosyal ilişkiden daha uzun solukludur. Sosyal ilişki karşılıklı olarak kurulmaktadır. Duygusal bağlar ise bireye ait özelliklerdir ve bireyin içsel yapılanmasında karşılıklarının olmasını gerektirir. Sosyal ilişkinin yapısı iki birey arasındaki toplam ilişki süresinden meydana gelir. Bu ilişki değişime meyillidir. Sosyal ilişki birçok grubu içerir. Bu nedenle sosyal ilişki birçok öğeyi kendi içinde bulundurur ve bunlardan bazılarının da Bağlanma ya da duygusal bağlanma biçimini oluşturan öğelerle ilişkisi bulunmamaktadır. Ainsworth'ın 1978'de yayımlanan araştırmasına göre Bağlanma kurulan duygusal bağı ifade etmektedir ve bu nedenle Bağlanma biçimi asla tamamen başka bir Bağlanma Biçimiyle değiştirilemez. Ainsworth laboratuvar şartlarında bağlanmayı araştırmıştır. Güvenli ve Güvensiz Bağlanma arasındaki farklılıkları gözler önüne sermiştir. Ainsworth ve arkadaşları Bağlanma davranışındaki farklılıkları tespit edebilmek için 12-24 aylık çocukları gözlemlemiştir. Bu araştırma, çocukların hiç bilmedikleri bir ortamda,

keşfetme çabalarında bakıcılarını ne seviyede güvenli üs olarak kullandıkları, ortam içerisinde bulunan bir yabancıyla kendileriyle yakınlık kurma çabalarına karşı nasıl tepki verdikleri ve yabancı bir ortamda bakıcılarının yokluğu nedeniyle yaşadıkları kaygının nasıl üstesinden gelebildiklerini incelemeye yönelik üç bölümden oluşmaktadır. Ainsworth, Belhar, Waters ve Wall'ın 1978'de yayımlanan araştırmasında, araştırma sonucunda elde ettikleri bilgilere göre çocukların Bağlanma Biçimlerini üçe ayırmışlardır.

2.7.1.Bebeklikteki Bağlanma Stilleri

Ainsworth ve arkadaşları'nın 1978'de yayımlanan araştırmasında, çocuklukta Bağlanma Biçimlerini incelemek için yaptıkları laboratuvar çalışması neticesinde tespit ettikleri Bağlanma Biçimlerini aşağıdaki gibi özetlemek mümkündür;

2.7.1.1.Güvenli Bağlanan Bebekler

Güvenli Bağlanma biçimine sahip çocuklar anneleri veya bakıcıları ile beraberken istekli bir şekilde çevreyi araştırma çabası göstermişlerdir. Anneleri veya bakıcılarının yokluğu durumunda ise çok az kaygı tepkisi göstermişler, anneleri veya bakıcılarının ortama dönmesi sonrası onlarla yakın temas kurmak istemişler ve temas sonrasında kızgınlık göstermeden yatışmışlar, daha sonra ortamı araştırmaya devam etmişlerdir.

Güvenli Bağlanan bebeklerin anneleri ile ilişkilerine bir göz atıldığında, annelerin bebeklerinin ağlama ve diğer hoşnutsuzluk belirtilerine karşı hassas oldukları, hemen tepki vererek onların ihtiyaçlarını karşılama eğilimi gösterdikleri gözlenmiştir (Ainsworth, 1978).

2.7.1.2.Kaygılı/Kararsız Bağlanan Bebekler

Bu bebekler anneleri odadan ayrıldığında, annelerinin nerede olduklarıyla çok alakadar olmuşlar ve çevreyi çok az araştırma davranışı göstermişlerdir. Annelerinin olmaması durumuyla karşılaştıklarında, çok fazla kaygılanmışlar, annelerinin dönüşü üzerine de kolay kolay yatışmamışlar ve annelerine karşı yakınlık ve temas isteğine paralel olarak kızgınlık ve direnç içeren ikilem yaratan tepkilerde bulunmuşlardır. Burada annelerin bebekleriyle olan ilişkilerine göz atıldığında, annelerinin bazen çok sıcak bazen de bebeklerine hiç ilgi göstermedikleri ve onlara aldırış etmedikleri tespit edilmiştir. İşte bu tutarsızlık durumu, bebeğin annesine gereksinim duyduğunda annesini ona yardım eli uzatıp uzatmayacağı konusunda bebeklerin tutarsız kalmalarına

sebeup olmakta, annelerini güvenli bir liman olarak görmelerine mani olmaktadır (Ainsworth ve arkadaşları, 1978).

2.7.1.3.Kaçınan Bağlanan Bebekler

Bu bebekler deney süresince bağımsız bir profil göstermişlerdir. Anneleriyle beraber odaya alındıklarında annelerinden uzaklaşmayı tercih etmişler, onlar yokmuş gibi davranmışlar ve dikkatlerini çevreye yönelterek oyuncakları keşfetmek için koşturmuşlardır. Ancak bunu yaparken anneyi güvenli bir üs olarak kullanmayı tercih etmemişlerdir. Anneleri odadan ayrıldığında annelerinden ayrı kaldıkları sürece çok az stres belirtisi göstermişler anneleri odaya geri döndüğünde yakınlığı kabul etmemiş ve yaklaşmaya çalışmamışlardır (Ainsworth, 1989; Bretherton, 2000; Hazan ve Shaver, 1990; Cassidy ve Berlin, 1994).

Ainsworth'un 1978'de yayımlanan araştırmasında ise Kaçınan bebeklerin gösterdikleri bu davranışların bir şeylerin ters gittiğinin belirtisi olduğunu ve bu davranışların sağlıklı olmadığını belirtmiştir. Bu bebeklerin anneleri ile kurdukları ilişkilere daha yakından bakıldığında, annelerin çocuklara karşı müdahaleci, ihtiyaçlarına duyarsız ve onları kabullenmeyişi yani reddedici oldukları tespit edilmiştir.

Bowlby'nin önderliğini yaptığı Bağlanma Kuramı 1980'lerin sonlarında Hazan ve Shaver'ın 1987'de yayımlanan araştırmasında, yetişkinlerin romantik ilişkilerine adapte edilmiştir. Hazan ve Shaver yaptıkları çalışmaların sonucunda çiftler arasında kurulan ilişkinin çiftlerin çocukluklarındaki kendilerine bakım veren kişi ile kurdukları ilişkiye benzer olduğu tespit edilmiştir. Yetişkinler de bebekler gibi kendilerine rahatsızlık yaratan bir durumla karşılaştıklarında güvende hissedebilmek ve sakinleşebilmek için eşlerine yakın olma ihtiyacı duymuşlardır. Fraley ve Shaver'ın 2000'de yayımlanan araştırması sonucunda, kişilerin geçmiş yaşantılarında tecrübe ettikleri Bağlanma Stillerine göre kendilerine ve yeni kuracakları ilişkilerine ait beklentilerini şekillendirme eğiliminde oldukları tespit edilmiştir.

Yetişkin Bağlanma Stilleri çocuklukta Bağlanma Stillerine bir çok yönden benzemesinin yanında, bazı yönleriyle de birbirlerinden farklılık göstermektedirler. Weiis'in 1982'de yayımlanan araştırması sonucunda çocuklukta bağlanmanın karakteristik olarak bütünleyici olduğunu, yetişkinlikte kurulan bağlanmanın ise çiftler arasında karşılıklı kurulduğunu savunmaktadır. Birinci fark, çiftler birbirlerini gözetirler, birbirlerine bakım verirler ve bunu birbirlerinin varlığı nedeniyle elde ederler, ikinci

fark ise yetişkin bağlanmasında bağlanma kişinin genellikle bir cinsel eş ya da bir akran olmasıdır.

2.7.2.Yetişkin Bağlanma Stilleri

Bowlby'nin bağlanma kuralları ekseninde, çocuklarda Ainsworth ve ark., 1987'de yayımlanan araştırmasında ve romantik bağlarda Hazan ve Shaver'in 1987'de yayımlanan araştırmasında Bağlanma Süreci hakkında yapılan araştırmalarla, Güvenli, Kaygılı-Kararsız ve Kaçınan olarak üç adet Bağlanma Biçimi oluşturulmuştur. Bartholomew ve Horowitz'in 1991'de yayımlanan araştırmasında ise bu biçimi geliştirerek Dörtlü Bağlanma Modeli adında daha yeni bir model oluşturmuştur. Başkaları ve Benlik Modelleri Bağlanma Biçimlerinin ana boyutlarıdır. Dörtlü Bağlanma Modeli Başkaları ve Benlikle ilgili modelleri Olumlu ve Olumsuz yönünden değerlendirmektedir. Bu sayede iki boyutun birbirleriyle çaprazlanması sonucu Dörtlü Bağlanma Biçimi oluşmaktadır (Şekil-1).

Başkaları Modeli, başkalarının gereksinim duyulduğunda ulaşılabilir ve iyi niyetli olduklarına dair beklentileri açıklar. Başkaları Modelinin olumsuz olması başkaları için olumsuz beklentiler taşımayı, olumlu olması ise başkalarından yakın ilişkilerde destek ve yakınlık aramaktan çekinmemeyi açıklar (Güngör, 2000).

Yetişkin Bağlanma Stillerine ait açıklamalar şu şekildedir:

2.7.2.1.Güvenli Bağlanma Stili

Bartholomew ve Horowitz'in 1991'de yayımlanan araştırmasına göre, Güvenli Bağlanma biçiminde kişinin başkaları ve benlik algısı olumlu yöndedir. Bu kişiler kendilerini sevmeyi hak eden kişiler olarak görürken, diğer kişilerin de destekleyici olduklarına inanırlar. Güvenli Bağlanma biçimine sahip kişiler kendileri için başka insanları kendilerine duygusal yönden samimi hissetmenin zor olmadığını düşünürler.

Collins'in 1996'da yayımlanan araştırmasında, sosyal hayatlarında Güvenli Bağlanan kişilerin daha çok olumlu inançlara sahip olduklarını belirtmiştir. Benlik değeri, kontrol duygusu ve sosyal yetenek gibi bazı yönler açısından bu kişiler kendilerini daha olumlu olarak değerlendirmektedirler. Bu nedenle kişilerarası kurulan ilişkilerde güvenli bireyler daha uzun süreli, daha sıcak ve daha doyum verici ilişki yaşarlar. Güvenli Bağlanan kişiler aynı zamanda bağımsızlıklarını muhafaza edebilirlerken eşleriyle yakınlıkta kurabilirler. Bu kişiler bağımsızlığı ve yakınlığı dengeli olacak şekilde yaşamaktadırlar.

2.7.2.2.Saplantılı Bağlanma Stili

Saplantılı Bağlanma biçimine sahip kişilerin başkaları ile ilgili algıları olumlu, kendileri ile ilgili algıları olumsuzdur (Sümer ve Güngör, 1999).

Saplantılı Bağlanma biçimindeki yetişkinler kendilik değerlerinin yanlış anlaşıldıklarında gerçekte olandan daha düşük olarak algılandığına inanırlar, kendileri haricindekileri güvenilmez olarak görürler, onları uzun soluklu ilişkiler için söz verme konusunda isteksiz olarak algırlar. Saplantılı Bağlananlar, eşleriyle ya da çevresindeki kişilerle duygusal manada bütünüyle yakın olmak isterler ve yakınlık sağlayamadıklarında kendilerini huzursuz hissederler. Bu yakınlık arayışı bazen eşlerine karşı bağımlı olmalarına neden olur (Hazan ve Shaver, 1990). Kendilerine güvenmemeleri nedeniyle yakın ilişkilerde hem terk edilmekten hem de reddedilmekten aşırı korkarlar. Beraber oldukları eşlerine karşı yoğun bir kıskançlık ve öfke beslerler (Sümer ve Güngör, 1999).

Feney ve Noller'in 1994'de yayımlanan araştırmasına göre, Saplantılı Kişiler eşlerini olduğundan farklı istedikleri kişi olarak olumlu görme eğilimindedirler. Eşlerine göre kendilerini değersiz olarak algırlar ve bu nedenle kendilerini suçlarlar.

2.7.2.3.Kayıtsız Bağlanma Stili:

Bartholomew ve Horowitz'in 1991'de yayımlanan araştırmasına göre, Kayıtsız Bağlanma Biçimine sahip kişiler, başkaları hakkında olumsuz ve kendileri hakkında da olumlu bir inanca sahiptirler. Bu kişiler için başkalarına bağımlı olmamak, özgürlük çok önemlidir. Bu nedenle bu kişiler yüksek oranda özgürlük arayışı içindedirler. Bu özgürlük ihtiyacı çoğu zaman yakın ilişkilere girmekten kaçınmalarına neden olur.

Kayıtsız Bağlanma Biçimine sahip kişilerin duygularını yoğun bir şekilde bastırarak gizlemeye çalıştıkları ve duygularını açık etmediklerini araştırmalar göstermiştir (Fraley ve Shaver, 2000).

2.7.2.4.Korkulu Bağlanma Stili:

Korkulu Bağlanma Stilindeki kişilerin başkaları ve benlik algısı olumsuzdur. Kendilerini çoğunlukla değer verilmeye layık görmezler (Bartholomew ve Horowitz, 1991). Bu sebeple, Korkulu Bağlanma Güvenli Bağlanmanın tam tersidir. Kişinin kendine ait değersizlik duygularıyla birlikte diğer kişilerin de reddedici olduklarına dair beklentileri yansıtır (Sümer ve Güngör, 1999).

Korkulu Bağlanma Stiline sahip kişiler başkalarıyla duygusal ilişki kurmakta

zorlanırlar. Çevresindekilerle ve eşiyle her ne kadar yakınlık kurmak isteseler de, başkalarına tam anlamıyla güvenmediklerinden kendilerini huzursuz hissederler (Fraley ve Shaver, 2000).

Yakınlık kurmak istediklerinde başkaları ile alakalı algılarının olumsuz olması nedeniyle kabul edilmeme korkusu yaşarlar. Bu durum hem sosyal ilişkilerinde hem de ilişkilerinde zorluk çekmelerine neden olur (Solmuş, 2003).

Bu araştırmada, Bartholomew ve Horowitz'in 1991'de yayımlanan araştırmasında geliştirilen Güvenli Bağlanma, Saplantılı Bağlanma, Kaygılı Bağlanma ve Korkulu Bağlanma olmak üzere dört boyutu olan Bağlanma Kuramı temel alınmıştır. Bu dörtlü bağlanma boyutunu ölçmek için İlişki Ölçekleri Anketi Katılımcılara uygulanmıştır.

	BAŞKALARI MODELİ (Bağımlılık) Olumlu (Düşük)	BENLİK MODELİ Olumsuz (Yüksek)
Olumlu (Düşük)	GÜVENLİ Yakınlık kurma konusunda rahat ve özerk	SAPLANTILI İlişkilere takıntılı
Olumsuz (Yüksek)	KAYITSIZ Yakınlığa karşı kayıtsız ve bağımlılık karşıtı	KORKULU Yakınlıktan korkan ve sosyal açıdan kaçınan

Şekil 1. Dörtlü Bağlanma Modeli
Not: Bartholomew ve Horowitz'den (1991) uyarlanmıştır.

2.8.YETİŞKİN BAĞLANMA STİLLERİ HAKKINDA ÜLKEMİZDE VE YURTDIŞINDA YAPILAN ARAŞTIRMALAR

Bağlanma Kuramına göre, Bağlanma Biçimi hayat süresince ilişkileri yönlendirir ve değişmezdir. Davila ve arkadaşları'nın 1999'da yayımlanan araştırmasında, kayıp, evlilik gibi hayat olayları neticesi meydana gelen değişimin bazı kişilerde daha gerçekçi olabileceğini belirtmişlerdir.

Literatüre bakıldığında, yakın ilişkilerinde Güvenli Bağlanma Biçimine sahip kişilerin, Kaçınan ve Kaygılı/Kararsız Bağlanan bireylere göre ilişkilerinde daha fazla

uyum, doyum, bağıllık, yakınlık yaşadıkları ve ilişkilerine yatırım yaptıkları görülmektedir (Davila ve ark., 1999). Grav ve Dall'ın (2003)'de yayımlanan araştırmasında, Güvenli Bağlanma Biçimine sahip bireylerin ilişkilerini eşitlikçi olarak gördüklerini belirtmiştir. İlişkilerde en yüksek doyumunu Güvenli Bağlanma Biçimine sahip bireylerin elde ettiği görülürken en düşük doyumunu ise Kaygılı/Kararsız Bağlanma Biçimine sahip olan bireylerin elde ettiğini gösteren araştırmalar mevcuttur (Mikulincer ve ark. 1998, Solmuş, 2003). Ayrıca, bazı araştırmacılar Feeney, Noller ve Kobak, Hazan'ın 1991'de yayımlanan araştırmalarında, güven duyma ve pozitif iletişim kurabilme gibi ilişki uyumunu yükselten özelliklerin daha çok Güvenli B ağılananlarda mevcut olduğunu belirtmişlerdir.

Erwin, Salter, Purves'ın 2011'de yayımlanan araştırmalarında, Güvenli Bağlanma Biçimine sahip bireylerin diğer Bağlanma Biçimlerine sahip bireylerden daha fazla ilişkilerine bağıllık gösterdiklerini ve daha fazla doyum elde ettiklerini bulmuşlardır.

Shi 2003'de yayımlanan araştırmasında, cinsiyete göre Bağlanma Biçimlerini incelemiş ve cinsiyet açısından Bağlanma Biçimleri arasında fark bulamamıştır. Işınso 2003'de yayımlanan araştırmasında, cinsiyete göre Bağlanma Biçimlerinin değişimi ile ilgili yaptığı başka bir araştırma neticesinde ise, erkeklerin Güvenli Bağlanma Biçimi ile bağlandıklarını kadınlarınsa ilişkilerine Korkulu ve Kaçınan Bağlanma Biçimi ile bağlandıklarını tespit etmiştir. Çoğunlukla yapılan araştırmalar sonucunda cinsiyet farklılıklarının evlilik ve yetişkin bağlanma biçimlerinde farklılık yaratmadığı saptanmıştır. Çiftlerin evliliklerini algılayışlarında kadın ve erkeklerin sahip olduğu Bağlanma Biçimleri eşit etkiye sahiptir (Hollist ve Miller, 2005). Yetişkin Bağlanma Biçimlerinde cinsiyet farklılıklarının görülmemiş olması aynı zamanda Bowlby'nin "Bütün insanların hissedilen güvenlik için doğuştan getirdikleri bir gereksinimleri vardır" savını destekler yeterliliktedir (Dönmez, 2000).

Hazan ve Shaver'ın 1990'da yayımlanan araştırmasında, yapılan bir araştırmada Güvenli Bağlanma Biçimine sahip kişiler, eş ve aile hayatlarının çalışma hayatlarından daha önemli olduğunu ve çalışma hayatlarıyla karşılaştırıldığında eş ve aile hayatlarından çok daha fazla haz aldıklarını belirtmişlerdir.

Evli çiftlerle ve flört edenlerle yapılan önceki araştırmalar, kişilerin her zaman eşlerini benzer bağlanma biçimlerinden tercih etmediklerini göstermektedir. Güvenli

Bağlanan kişiler en fazla Güvenli Bağlanan kişilerle beraber olmasına rağmen, Kaçınan Bağlı kişiler nadiren Kaçınan Bağlı kişilerle ve Kaygılı Bağlanan kişiler de nadiren Kaygılı Bağlanan kişilerle olmayı tercih ederler (Simpson ve Davis, 1994; Senchak ve Leonard,1992). Erkeğin Kaçınan biçimde bağlı olduğu, kadınınsa Kaygılı biçimde bağlı olduğu bu ilişkiler, çok doyumlu ilişkiler olarak nitelenmemesine rağmen, oldukça fazla karşılaşılan ve bireylerin daha çok yaşadığı ilişkiler olarak değerlendirilebilir (Collins ve Read, 1990; Kikpatrick ve Davis, 1994; Simpson, 1990).

Caspi ve Herbener'ın 1990'da yayımlanan araştırmasında, kişilerin benzer sosyal maziye sahip eşler seçmeye meyilli olduklarını, bu nedenle benzer sosyal ilişkiler yaşadıklarını belirtmektedir. Günümüzde ve geçmişte benzer sosyal ortamlara sahip kişilerin eşlerinden davranışlarını değiştirmelerini beklemedikleri, ancak farklı sosyal geçmişe sahip eşlerde hakeza bir beklentinin olabileceğini belirtmişlerdir.

BÖLÜM 3

3.YÖNTEM

Araştırmanın bu bölümünde; araştırma modeli, araştırma grubu, veri toplamak için kullanılan araçlar, verilerin toplanması ve analizinde kullanılan istatistiksel yöntemler ile ilgili açıklamalar hakkında bilgi verilmiştir.

3.1.ARAŞTIRMA MODELİ

Bu araştırma, genel tarama türünde betimsel bir araştırmadır. Evli Çiftlerin Evlilik Kaliteleri ve birbirlerine Bağlanma Düzeyleri; cinsiyet, yaş, doğum yeri, en uzun süre yaşanan yer, eğitim durumu, meslek, gelir seviyesi, ekonomik özgürlüğün olup olmaması, ailenin ekonomik destekte bulunup bulunmaması, sosyal güvencenin olup olmaması, yaşanan evin kime ait olduğu, sigara ve alkol kullanımı, ailede aileyi etkileyen devamlı psikolojik ya da fiziksel sağlık sorunu olan birinin olup olmaması, anne ve babanın sağ olup olmaması, aile tipi, ailede aile fertleri harici kalanların var olup olmaması, evlenme yaşı, evliliğin kaçınıcı evlilik olduğu, eşler arasındaki yaş farkı, evlilik süresi, nikah türü, eşle tanışma şekli, evlilik kararı alma biçimi, ilişki başladıktan kaç yıl sonra evlilik kararı alındığı, eşle tanıştıktan kaç yıl sonra evlendiği, daha önce evlilik/evlilikler varsa bunlardan olan çocuk sayısı, ilk evlilik sonlandıysa bitme nedeni, şu an sahip olunan çocuk sayısı, çocuk yoksa olmama nedeni, bakıma muhtaç küçük çocuklara kimin baktığı, aile içi ilişkilere dışarıdan müdahale edilip edilmediği, cinsel uyumun mutlu bir evlilik için önemli olup olmaması, eşlerin birbirlerine karşı empati yapıp yapmaması, eşlerin karşılıklı olarak birbirleriyle duygu ve düşünce paylaşımında bulunup bulunmamaları, eşlerin birbirleriyle duygu düşüncelerini paylaşımları nedeniyle memnuniyet duyup duymaması, eşlerin birbirleriyle duygu düşüncelerini paylaşımları nedeniyle anlaşmazlık yaşayıp yaşamamaları ve eşlerin evliliklerini kendileri açısından nasıl değerlendirdikleri ile ilgili sorular bakımından incelenmiş olup şu sorulara yanıt aranmıştır:

1.) Çiftlerin sahip oldukları farklı demografik değişkenlere göre (cinsiyet, yaş, doğum yeri, en uzun süre yaşanan yer, eğitim durumu, meslek, gelir seviyesi, ekonomik özgürlüğün olup olmaması, ailenin ekonomik destekte bulunup bulunmaması, sosyal

güvencenin olup olmaması, yaşanan evin kime ait olduğu, sigara ve alkol kullanımı, ailede aileyi etkileyen devamlı psikolojik ya da fiziksel sağlık sorunu olan birinin olup olmadığı, anne ve babanın sağ olup olmaması, aile tipi, ailede aile fertleri harici kalanların var olup olmadığı, evlenme yaşı, evliliğin kaçınıcı evlilik olduğu, eşle aradaki yaş farkı, evlilik süresi, nikâh türü, eşle tanışma şekli, evlilik kararı alma biçimi, ilişki başladıktan kaç yıl sonra evlilik kararı alındığı, eşle tanıştıktan kaç yıl sonra evlenildiği, daha önce evlilik/evlilikler varsa çocuk sayısı, ilk evlilik sonlandıysa bitme nedeni, şu an sahip olunan çocuk sayısı, çocuk yoksa olmama nedeni, bakıma muhtaç küçük çocuklara kimin baktığı, aile içi ilişkilere dışarıdan müdahale edilip edilmediği ve eşlerin evliliklerini kendileri açısından nasıl değerlendirdikleri) a) Evlilik Kaliteleri ve b) Bağlanma Stilleri arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?

2.) Çiftlerin sahip oldukları farklı demografik değişkenlere göre (cinsel uyumun mutlu bir evlilik için önemli olup olmadığı, eşlerin birbirlerine karşı empati yapıp yapmadıkları, eşlerin karşılıklı olarak birbirleriyle duygu ve düşünce paylaşımında bulunup bulunmadıkları, eşlerin birbirleriyle duygu düşüncelerini paylaşımları nedeniyle memnuniyet duyup duymadıkları, eşlerin birbirleriyle duygu düşüncelerini paylaşımları nedeniyle anlaşmazlık yaşayıp yaşamadıkları) a) Evlilik Kaliteleri ve b) Bağlanma Stilleri arasında anlamlı bir korelasyon var mıdır?

3.) Birbirlerine farklı düzeyde bağlanan evli bireylerin Evlilik Kalitesi sonuçlarına göre anlamlı bir korelasyon var mıdır?

3.2.ARAŞTIRMA GRUBU/ÖRNEKLEM

Bu araştırmaya, İstanbul ili genelinde yaşayan farklı meslek ve eğitim seviyesine sahip, gönüllü 100 evli erkek ve 100 evli kadın olmak üzere toplam 200 evli birey katılmıştır. Ölçekler araştırmacı tarafından Katılımcıların yaşadıkları evlerde ya da işyerlerinde uygulanmıştır. Gönüllüler, en az okur-yazar, 18 yaş üstü, evli ve eşiyile bir arada yaşıyor olma durumların göre araştırmaya dâhil edilmişlerdir.

3.3.VERİ TOPLAMA ARAÇLARI

Araştırmada Katılımcılara, gönüllü katılım formu (yönerge) (Ek 1), araştırmacı

tarafından hazırlanan 40 maddelik sosyodemografik ve evlilikle ilgili özellikleri tespit edebilmek için kullanılacak Bilgi Formu (Ek 2), on yedi maddelik İlişki Ölçekleri Anketi (Ek 3) ve 32 maddelik Çiftler Uyum Ölçeği (Ek 4) olmak üzere doldurmaları için dört form verilmiş olup araştırma için Enstitüden alınan Etik Kurul Onay yazısı Ek 5’de yer almaktadır.

3.3.1. Demografik Bilgi Formu

Araştırmacı tarafından evli çiftlerin sosyodemografik ve evlilikle ilgili özelliklerini taramak için hazırlanmış 40 maddeden oluşan bir ankettir. Ankette katılımcının cinsiyet, yaş, doğum yeri, en uzun süre yaşanılan yer, eğitim durumu, meslek, gelir seviyesi, ekonomik özgürlüğün olup olmaması, ailelerin ekonomik destekte bulunup bulunmaması, sosyal güvencenin olup olmaması, yaşanılan evin kime ait olduğu, sigara ve alkol kullanımı, ailede aileyi etkileyen devamlı psikolojik ya da fiziksel sağlık sorunu olan birinin olup olmadığı, anne ve babanın sağ olup olmaması, aile tipi, ailede aile fertlerin harici kalanların var olup olmadığı, evlenme yaşı, evliliğin kaçınıcı evlilik olduğu, eşle aradaki yaş farkı, evlilik süresi, nikah türü, eşle tanışma şekli, evlilik kararı alma biçimi, ilişki başladıktan kaç yıl sonra evlilik kararı alındığı, eşle tanıştıktan kaç yıl sonra evlenildiği, daha önce evlilik/evlilikler varsa çocuk sayısı, ilk evlilik sonlandıysa bitme nedeni, şu an sahip olunan çocuk sayısı, çocuk yoksa olmama nedeni, bakıma muhtaç küçük çocuklara kimin baktığı, aile içi ilişkilere dışarıdan müdahale edilip edilmediği, cinsel uyumun mutlu bir evlilik için önemli olup olmadığı, eşlerin birbirlerine karşı empati yapıp yapmadıkları, eşlerin karşılıklı olarak birbirleriyle duygu ve düşünce paylaşımında bulunup bulunmadıkları, eşlerin birbirleriyle duygu düşüncelerini paylaşımları nedeniyle memnuniyet duyup duymadıkları, eşlerin birbirleriyle duygu düşüncelerini paylaşımları nedeniyle anlaşmazlık yaşayıp yaşamadıkları ve eşlerin evliliklerini kendileri açısından nasıl değerlendirdiklerine ait sorular bulunmaktadır.

3.3.2. İlişki Ölçekleri Anketi (İÖA)

Griffin ve Bartholomew’un (1994) geliştirdiği İlişki Ölçekleri Anketi (İÖA), 1-7 arası basamaklardan oluşan Likert tipi 30 maddelik Bağlanma Biçimlerini ölçen bir ankettir. Bağlanma Biçimleriyle ilişkisi olan farklı maddeler toplanıp, bu toplamın her

bir ölçekteki madde sayısına bölünmesi sonucu dört adet yetişkin Bağlanma Biçimini (Güvenli, Kayıtsız, Saplantılı, Korkulu) ölçmek amaçlanmaktadır. Bağlanma Biçimini belirlemede katılımcının en yüksek puana sahip olduğu Bağlanma Biçimi değerlendirmeye alınmaktadır. İlişki Ölçekleri Anketi Türk Kültürüne Sümer ve Güngör (1999) tarafından uyarlanmıştır. Uyarlanan bu ölçek 17 maddeden oluşmaktadır. Ölçeğin alt ölçeklerinin iç tutarlık katsayıları 0.27 ve 0.61 değerleri arasındadır. Ölçeğin yeterli seviyede test tekrar test güvenilirliği vardır, Bağlanma Biçimleri arasında beklendiği yönde ilişkiler mevcut olup literatürle tutarlı biçimde karşıt Bağlanma Biçimleri aynı faktörde toplanmaktadır, yapı geçerliği yüksektir.

İlişki Ölçekleri Anketi Bartholomew (1990) tarafından tanımlanan Bağlanma boyutlarını ölçen 17 maddeden oluşmaktadır. Ters yüklü maddeler 5, 7 ve 17'dir. Bağlanma boyutlarını hesaplarken 5. maddenin hem orijinal hem de ters yüklü hali kullanılır. 3., 7., 8., 10. ve 17. maddelerin ortalamaları "Güvenli Bağlanma" skorunu; 1., 4., 9., ve 14. maddelerin ortalamaları "Korkulu Bağlanma" skorunu; 5. (ters yüklü), 6., 11. ve 15. maddelerin ortalamaları "Saplantılı Bağlanma" skorunu ve 2., 5. (orijinal), 12., 13. ve 16. maddelerin ortalamaları da "Kayıtsız Bağlanma" skorunu verir.

3.3.3.Çiftler Uyum ölçeği

Çiftler Uyum Ölçeği (ÇUÖ) (Dyadic Adjustment Scale, DAS) iyi bir şekilde tanımlanmış çeşitli alt kavramların değerlendirilmesi yoluyla evli ya da birlikte yaşayan çiftler tarafından algılanan "Evlilik Kalitesini" değerlendirmek amacıyla geliştirilen 32 maddelik bir ölçme aracıdır (Fışiloğlu ve Demir, 2000). Spanier tarafından geliştirilen ölçek "Evlilik Uyumunu" ölçmek için güvenilir ve geçerli bir ölçüm sağlamakta, bu nedenle de "Çiftler Uyum Ölçeği" evlilik yaşamının kalitesini belirlemede en sık başvurulan bir araç olarak kullanılmaktadır (Spanier, 1976; Spanier ve Thompson, 1982).

Ölçek 32 sorudan oluşmakta olup, 30 tanesi 5 ile 7 seçenek arasında değişen cevap formatlı likert tarzı sorulardır. Bu soruların çoğu her zamandan, hiçbir zamana kadar sıralanan seçeneklerle, 0-7 arasında değişen puanlara sahiptir. Diğer 2 soru ise evet veya hayır cevabı gerektiren tarzda düzenlenmiş olup 0 veya 1 olarak puanlanmıştır. Ölçeğin Toplam Puanı 0-151 arasındadır. Ölçeğe göre alınan puan ne kadar yüksekse ilişkinin kalitesi de o denli iyi olarak değerlendirilmektedir. Orijinal ölçeğin puan

ortalamaları evli örneklem için 114.8 (Standart Sapma, S.D.= 17.8), boşanmış örneklem için ise 70.7 (S.D.=23.8)'dir. Tüm ölçek için güvenilirlik katsayısı 0.96 iken alt bölümler için 0.73 ile 0.94 arasında değişmektedir. Ölçek ikilideki (eşler arası) “Doyum” (dyadic satisfaction), “Bağlılık” (dyadic cohesion), “Fikirbirliği” (dyadic consensus), “Duyguların İfadesi” (affectional expression) olmak üzere 4 alt bölümden oluşmaktadır. Ölçekte yer alan sorulardan 16-23, 31, 32 “Doyum” (dyadic satisfaction): duygu ve iletişim ile ilgili olumlu ve olumsuz özellikleri değerlendirme, 24-28 “Bağlılık” (dyadic cohesion): Birlikte geçirilen zamanda beraber yapılan davranışlar, fikir alışverişleri ve sakin bir şekilde tartışma, 1-3, 5-7-15 “Fikirbirliği” (dyadic consensus): Evlilik ilişkisi içinde önemli konularda anlaşma düzeyi ve 4, 6 ,29 ve 30. sorular ikilideki “Duyguların İfadesi” (affectional expression): Sevgi gösterme şekillerinde anlaşma ve sevgi gösterme davranışları ile ilgilidir (Spanier, 1976; Fıfıloğlu ve Demir, 2000).

Spanier (1976) tarafından geliştirilen bu ölçeğin Türk örneklemini için geçerli ve güvenilir ve geçerli olup olmadığını test etmek amacıyla Fıfıloğlu ve Demir (2000) tarafından ölçeğin geçerlilik ve güvenilirlik çalışması yapılmıştır. Bu çalışmada Türk örneklemine ait “Çiftler Uyum Ölçeği” puan ortalaması erkeklerde 103.7 (S.D.=18.8) ve kadınlarda 105.2 (S.D.=18.4) olmak üzere ortalama 104.5 (S.D.=18.6) olarak bulunmuştur. Türk örnekleminde ölçeğin iç tutarlılık güvenilirlik sonucu orijinal sonuca yakın bir şekilde 0.92 olarak bulunmuştur. Ayrıca alt ölçeklerin güvenilirlik sonuçları orijinalinden küçük farklılıklar göstermekte olup 0.75 ile 0.83 arasındadır. Ancak bulunan tüm değerler kabul edilebilir limitler dahilindedir. Sonuçlardaki bu farklılıkların çeviri, örneklem ve kültür farklılıklarına bağlanabileceği belirtilmiştir. Sonuç olarak Türk örneklem üzerinde yapılan çalışma “Çiftler Uyum Ölçeği”nin “Evlilik Kalitesinin” ölçümünde kullanabilecek oranda yüksek bir güvenilirliğe ve geçerliğe sahip iyi bir ölçüt olduğu belirlenmiştir (Fıfıloğlu ve Demir, 2000). Bu nedenle bu araştırmada da Spanier (1976) tarafından geliştirilen, Fıfıloğlu ve Demir (2000) tarafından Türk Örneklemini üzerinde geçerlik ve güvenilirlik çalışması yapılan “Çiftler Uyum Ölçeği” kullanılmıştır.

3.4.VERİLERİN ANALİZİ

Araştırma uygulaması Katılımcılara Gönüllü Katılım Formu (Ek 1) verilerek başlatılmıştır. Katılımcılardan testleri tek oturumda cevapları istenmiştir. Araştırmanın verileri Temmuz 2014-Eylül 2014 tarihleri arasında toplanmıştır.

Katılımcılara araştırmanın amacı ve gizlilik ilkesi sözlü ve yazılı olarak açıklandıktan sonra ölçeklerin nasıl doldurulacağı ile ilgili bilgiler araştırmacı tarafından anlatılmıştır. Araştırmaya katılmayı kabul eden gönüllülere önce “Demografik Bilgi Formu” (Ek 2), “İlişki Ölçekleri Anketi” (Ek 3) ve “Çiftler Uyum Ölçeği” (Ek 4) verilmiştir. Ölçekler araştırmacı tarafından Katılımcıların yaşadıkları evlerde ya da işyerlerinde uygulanmıştır.

Katılımcılar yukarıda belirtilen ölçekleri hiç kimsenin etkisi altında kalmadan kendileri doldürmüşlardır. Her iki eşe de ölçeklerin verildiği durumlarda, eşlerin birbirlerine yanıtlarını göstermemeleri ve birbirleriyle yanıtlarını paylaşmamalarına dikkat edilmiştir. Uygulama süresi 30-45 dakika arasında değişmiştir.

Araştırma verilerinin analizinde üç farklı istatistiksel analiz kullanılmıştır. Bu analizler bilgisayardan SPSS for Windows 17.00 istatistik paket programı ile yapılmıştır.

Verilerin frekans analizinde parametrik olmayan testlerden iki farklı bağımsız değişkeni karşılaştırmak için “Mann Whitney-U” testi ve birbirinden bağımsız iki ya da daha fazla grubun bağımlı bir değişkene ilişkin ölçümlerinin karşılaştırılarak iki dağılım arasında anlamlı bir fark olup olmadığını test etmek amacıyla “Kruskal Wallis” testi, iki sürekli değişken arasındaki ilişkinin gücünü tespit etmek için parametrik olmayan korelasyon testi “Spearman’s Rho” testi kullanılmıştır. Anlamlılık seviyesi α 0,01 ve 0,05 arasında seçilmiştir.

Ek olarak araştırmanın verileri standart sapma, aritmetik ortalama ve yüzde dağılımları yönüyle de istatistiksel incelemeye tabi tutulmuşlardır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

4.BULGULAR

Bu bölümde, araştırmanın genel amacı doğrultusunda hazırlanmış olan araştırma soruları çerçevesinde uygulanan analizler ve bu analizlere ait bulgular özetlenmiştir.

Araştırmada Demografik Formun 28. sorusu daha önceki evlilik/evliliklerinizden çocuğunuz var mıdır?, 29. sorusu birinci evliliğinizin bitme nedeni nedir?, 31. sorusu eğer çocuğunuz yoksa, olmamasının nedeni aşağıdakilerden hangisidir? (çocuğunuz varsa lütfen boş bırakınız) ve 32. sorusu bakıma muhtaç küçük çocuklarınızın bakımı kim tarafından yapılıyor? soruları ile Evlilik Kalitesi ve Bağlanma Stilleri arasındaki ilişkiye Katılımcılar tarafından bu sorulara verilen cevaplara ait veri sayılarının yetersiz olması nedeniyle, anlamlı bir farklılık olup olmadığı yönünden inceleme yapılamamıştır. Araştırmadan elde edilen temel bulgular şöyledir: Bireylerin sahip oldukları bazı Sosyodemografik Özelliklerle Evlilik Kalitesi ve Bağlanma Stilleri arasında anlamlı bir ilişki vardır. Evlilik Kalitesi çiftlerin Bağlanma Biçimlerine göre farklılaşmaktadır. Aşağıda Tablo 1.'den Tablo 17.'ye kadar araştırmaya katılanların tanımlayıcı özellikleri ve araştırma değişkenlerine göre yüzde dağılımları Demografik formun 1. sorusundan 40. sorusuna kadar sırasıyla verilmiştir.

Tablo 1.

Cinsiyet, Yaş ve Eğitim Durumuna Göre Frekans ve Yüzde Dağılımı

Cinsiyet	Sayı (n)	Yüzde (%)
Erkek	100	50,0
Kadın	100	50,0
Toplam	200	100,0
Yaş	Sayı (n)	Yüzde (%)
19-24 yaş arası	9	4,5
25-34 yaş arası	87	43,5
35-44 yaş arası	59	29,5
45-54 yaş arası	34	17,0
55 ve üzeri	11	5,5
Toplam	200	100,0
Eğitim Durumu	Sayı (n)	Yüzde (%)
İlkokul	19	9,5
Ortaokul	24	12,0
Lise	69	34,5
Üniversite	79	39,5
Yüksek lisans ve üzeri	9	4,5
Toplam	200	100,0

Yukarıdaki tabloda araştırmaya katılan bireylerin cinsiyet, yaş ve eğitim durumuna göre frekans ve yüzde dağılımları verilmiştir. Araştırmaya toplamda 200 kişi katılmıştır.

Katılımcıların %50'si (n=100) kişi kadın, %50'si (n=100) kişi ise erkektir. %4,5'i (n=9) kişi 19-24 yaş arasında, %43,5'i (n=87) kişi 25-34 yaş arasında, %29,5'i (n=59) kişi 34-44 yaş arasında, %17'si (n=34) kişi 45-54 yaş arasında ve %5,5'i (n=11) kişi ise 55 yaş ve üzerindedir. Araştırmaya katılanların ortalama yaşı $36,9 \pm 9,23$ 'tür.

Eğitim durumuna göre Katılımcıların; %9,5'i (n=19) kişi ilkokul, %12'si (n=24) kişi ortaokul, %34,5'i (n=69) kişi lise, %39,5'i (n=79) kişi üniversite ve %4,5'i (n=9) kişi ise yüksek lisans ve üzeri eğitime sahiptir.

Tablo 2.

Doğum Yeri ve En Uzun Süre Yaşanılan Yere Göre Frekans ve Yüzde Dağılımı

Doğum yeri	Sayı (n)	Yüzde (%)
Şehir	96	48,0
İlçe	47	23,5
Köy-Kasaba	52	26,0
Yurtdışı	5	2,5
Toplam	200	100,0
En uzun süre yaşanılan yer	Sayı (n)	Yüzde (%)
Şehir	146	73,0
İlçe	29	14,5
Köy-Kasaba	19	9,5
Yurtdışı	6	3,0
Toplam	200	100,0

Yukarıdaki tabloda araştırmaya katılan bireylerin doğdukları ve en uzun süre yaşadıkları yere göre frekans ve yüzde dağılımları verilmiştir. Katılımcıların %48'i şehirde, %23,5'i ilçede, %26'sı köy-kasabada ve %2,5'i ise yurtdışında doğmuştur. %73'i en uzun süre şehirde yaşadığını, %14,5'i ilçede, %9,5'i köy-kasabada ve %3'ü ise yurtdışında yaşadığını belirtmiştir.

Tablo 3.

Gelir Durumu ve Mesleğe Göre Frekans ve Yüzde Dağılımı

Gelir Durumu	Sayı (n)	Yüzde (%)
Alt Gelir grubu (3468₺ ve altı)	135	67,5
Alt-Orta Gelir grubu (6301₺ ve altı)	33	16,5
Orta-Orta Gelir grubu (9055₺ ve altı)	13	6,5
Üst-Orta Gelir grubu (12850₺ ve altı)	11	5,5
Üst Gelir grubu (27624₺ ve altı)	8	4,0
Toplam	200	100,0
Meslek	Sayı (n)	Yüzde (%)
İşçi	61	30,5
Ev Hanımı	51	25,5
Memur	34	17,0
Mühendis	14	7,0
Esnaf	11	5,5
Serbest meslek	11	5,5
Emekli	9	4,5
Akademisyen	5	2,5
Öğretmen	4	2,0
Toplam	200	100,0

Yukarıdaki tabloda araştırmaya katılan bireylerin gelir durumu ve mesleklerine göre frekans ve yüzde dağılımları verilmiştir. Katılımcıların %67,5'i alt gelir (3468₺ ve altı) grubundadır. %16,5'i alt-orta, %6,5'i orta-orta, %5,5'i üst-orta ve %4'ü ise üst gelir grubunda yer almaktadır. Mesleklerine göre ise %30,5'i işçi, %25,5'i ev hanımı, %17'si memur, %7'si mühendis, %5,5'i esnaf, %5,5'i serbest meslek mensubu, %4,5'i emekli, %2,5'i akademisyen ve %2'si ise öğretmendir.

Tablo 4.

Ekonomik Özgürlüğün Olup Olmaması, Ailenin Ekonomik Destek Verip Vermeme Durumu, Sosyal Güvencenin Olup Olmaması ve Ev Sahibi Olup Olmama Durumuna Göre Frekans ve Yüzde Dağılımı

Ekonomik Özgürlüğünüz var mı?	Sayı (n)	Yüzde (%)
Evet	125	62,5
Hayır	75	37,5
Toplam	200	100,0
Aileniz ekonomik destek veriyor mu?	Sayı (n)	Yüzde (%)
Evet	59	29,5
Hayır	141	70,5
Toplam	200	100,0
Sosyal Güvenceniz var mı?	Sayı (n)	Yüzde (%)
Evet	189	94,5
Hayır	11	5,5
Toplam	200	100,0
Yaşadığınız ev kimin?	Sayı (n)	Yüzde (%)
Bizim	113	56,5
Kira	55	27,5
Anne-Baba	23	11,5
Kayınvalide-Kayınpeder	9	4,5
Toplam	200	100,0

Yukarıdaki tabloda araştırmaya katılan bireylerin ekonomik durum, sosyal güvence ve ev sahipliği durumuna göre frekans ve yüzde dağılımları verilmiştir. Katılımcıların %62,5'i ekonomik özgürlüğünün olduğunu ve %37,5'i ise ekonomik özgürlüğünün olmadığını belirtmiştir. %29,5'i ailesinden ekonomik destek almakta ve %70,5'i ise ekonomik destek almamaktadır. %94,5'inin sosyal güvencesi bulunmakta ve %5,5'inin ise sosyal güvencesi bulunmamaktadır. Katılımcıların %56,5'inin yaşadığı ev kendisinin, %27,5'inin kira, %11,5'inin anne-babasının ve %4,5'inin ise yaşadığı ev kayınvalide-kayınpederine aittir.

Tablo 5.

Sigara ve Alkol Kullanma Durumuna Göre Frekans ve Yüzde Dağılımı

Sigara	Sayı (n)	Yüzde (%)
Evet	65	32,5
Hayır	135	67,5
Toplam	200	100,0
Alkol	Sayı (n)	Yüzde (%)
Evet	28	14,0
Hayır	172	86,0
Toplam	200	100,0

Yukarıdaki tabloda araştırmaya katılan bireylerin sigara ve alkol içme durumlarına göre frekans ve yüzde dağılımları verilmiştir. Katılımcıların %32,5'i sigara kullanırken, %67,5'i sigara kullanmamaktadır. Katılımcıların %14'ü alkol kullanırken, %86'sı ise alkol kullanmamaktadır.

Tablo 6.

Anne, Babanın Sağ Olup Olmama Durumuna Göre Frekans ve Yüzde Dağılımı

Anneniz sağ mı?	Sayı (n)	Yüzde (%)
Evet	158	79,0
Hayır	42	21,0
Toplam	200	100,0
Babanız sağ mı?	Sayı (n)	Yüzde (%)
Evet	148	74,0
Hayır	52	26,0
Toplam	200	100,0

Yukarıdaki tabloda araştırmaya katılan bireylerin anne-babalarının sağ olup olmama durumuna göre frekans ve yüzde dağılımları verilmiştir. Katılımcıların %21'inin annesi vefat etmiş, %79'unun annesi ise yaşamaktadır. Katılımcıların %26'sının ise babası vefat etmiş, %74'ünün babası ise yaşamaktadır.

Tablo 7.

Yaşanılan Aile Tipi, Evde Aile Harici Kalanların Mevcudiyeti ve Ailede Aileyi Etkileyen Rahatsızlığı Olan Kişilerin Varlığına Göre Frekans ve Yüzde Dağılımı

Aile tipi	Sayı (n)	Yüzde (%)
Çekirdek Aile	153	76,5
Geniş Aile	47	23,5
Toplam	200	100,0
Evinizde siz ve çocuklarınızdan hariç kalan varmı?	Sayı (n)	Yüzde (%)
Evet	41	20,5
Hayır	159	79,5
Toplam	200	100,0
Ailenizde, ailenizi etkileyen devamlı psikolojik ya da fiziksel sağlık sorunu olan varmıdır?	Sayı (n)	Yüzde (%)
Evet	26	13,0
Hayır	174	87,0
Toplam	200	100,0

Yukarıdaki tabloda araştırmaya katılan bireylerin yaşadığı aile tipleri, evde aile fertleri harici kalanların mevcudiyeti ve ailede aileyi etkileyen rahatsızlığı olan kişilerin varlığına göre frekans ve yüzde dağılımları verilmiştir. Katılımcıların %76,5'inin ailesi çekirdek aile, %23,5'i ise geniş aile tipindedir. %20,5'inin evinde aile haricinde kalanlar varken %79,5'inde sadece aile bireyleri yaşamaktadır. Katılımcıların %13'ünün ailesinde aileyi etkileyen devamlı psikolojik ya da fiziksel sağlık sorunu olan biri yaşamakta, %87'sinin ailesinde ise aileyi etkileyen devamlı psikolojik ya da fiziksel sağlık sorunu olan biri yaşamamaktadır.

Tablo 8

Evllenme Yaşı, Evlilik Süresi, Eş İle Aradaki Yaş Farkına Göre Frekans ve Yüzde Dağılımı

Kaç yaşında evlendiniz?	Sayı (n)	Yüzde (%)
17-20	29	14,5
21-24	55	27,5
25-28	66	33,0
29-32	35	17,5
33+	13	6,5
Toplam	200	100,0
Kaç yıllık evlisiniz?	Sayı (n)	Yüzde (%)
1-5 yıl	78	39,0
6-10 yıl	43	21,5
11-15 yıl	27	13,5
16-20 yıl	8	4,0
20 +	44	22,0
Toplam	200	100,0
Eşinizle aranızdaki yaş farkı	Sayı (n)	Yüzde (%)
Yaş farkı yok	35	17,5
1-3 yaş	87	43,5
4-6 yaş	58	29,0
7-9 yaş	14	7,0
10 +	6	3,0
Toplam	200	100,0

Yukarıdaki tabloda araştırmaya katılan bireylerin evlenme yaşı, evlilik süresi ve eş ile aradaki yaş farklarına göre frekans ve yüzde dağılımları verilmiştir. Katılımcıların %14,5'i 17-20 yaş arasında, %27,5'i 21-24 yaş arasında, %33'ü 25-28 yaş arasında, %17,5'i 29-32 yaş arasında ve %6,5'i ise 33 yaşından sonra evlenmiştir. Araştırmaya katılanların ortalama evlilik yaşı $25,6 \pm 4,67$ 'dir. Katılımcıların %39'u 1-5 yıldır, %21,5'i 6-10 yıldır, %13,5'i 11-15 yıldır, %4'ü 16-20 yıldır ve %22'si ise 20 yıldan uzun süredir evlidir. %17,5'inin eşi ile arasında yaş farkı yoktur, %43,5'inin 1-3 yaş, %29'unun 4-6 yaş, %7'sinin 7-9 yaş yaş ve %3'ünün ise eşi ile arasında 10 yaş ve üstü yaş farkı vardır.

Tablo 9.

Yapılan Evlilik Sayısı ve Nikah Türüne Göre Frekans ve Yüzde Dağılımı

Bu kaçınıcı evliliğiniz?	Sayı (n)	Yüzde (%)
İlk	188	94,0
İkinci	12	6,0
Toplam	200	100,0
Nikah Türü	Sayı (n)	Yüzde (%)
Hem resmi hem dini	150	75,0
Resmi	47	23,5
Dini	3	1,5
Toplam	200	100,0

Yukarıdaki tabloda araştırmaya katılan bireylerin yaptıkları evlilik sayısı ve nikah türlerine göre frekans ve yüzde dağılımları verilmiştir. Katılımcıların %94'ünün bu ilk evliliği, %6'sının ise ikinci evliliğidir. %75'i hem resmi hem dini, %23,5'i resmi ve %1,5'i ise sadece dini nikah ile evlidir.

Tablo 10.

Eş İle Tanışma Şekli ve Evlilik Kararı Alma Biçimine Frekans ve Yüzde Dağılımı

Eşinizle nasıl tanıştınız?	Sayı (n)	Yüzde (%)
Kendim (Flört)	49	24,5
Arkadaş çevresi	35	17,5
Aile-Akraba çevresi	51	25,5
Komşu-mahalle çevresi	22	11,0
Okul-kurs çevresi	17	8,5
İş çevresi	10	5,0
Görücü ve/veya Berdel usulü	16	8,0
Toplam	200	100,0
Evlilik kararını nasıl aldınız?	Sayı (n)	Yüzde (%)
Kendi seçimim, ailemin onayıyla	136	68,0
Kendi seçimim, ailemin onayı olmadan	25	12,5
Görücü usulü, benim onayım	32	16,0
Görücü usulü, benim görüşüm sorulmadan ailemin onayıyla	7	3,5
Toplam	200	100,0

Yukarıdaki tabloda araştırmaya katılan bireylerin eşleri ile tanışma şekilleri ve evlilik kararını nasıl aldıklarına göre frekans ve yüzde dağılımları verilmiştir. Katılımcıların %24,5'i eşi ile kendisi tanışmıştır, %17,5'i arkadaş çevresinden, %25,5'i aile akraba çevresinden, %11'i komşu-mahalle çevresinden, %8,5'i okul-kurs çevresinden, %5'i iş çevresinden ve %8'i ise görücü ve/veya berdel usulü ile tanışmıştır.

Katılımcıların %68'i evlilik kararını kendi seçimi ve ailesinin onayı ile aldığını belirtmiştir. %12,5'i kendi seçimi ancak ailesinin onayı olmadığını, %16'sı görücü usulü kendi onayı ile, %3,5'i ise görücü usulü kendi onayı olmadan ailesinin onayıyla evlendiğini belirtmiştir.

Tablo 11.

İlişkiniz Başladıktan Sonra Evlilik Kararı Alıncaya ve Evleninceye Kadar Geçen Süreye Göre Frekans ve Yüzde Dağılımı

Eşinizle ilişkiniz başladıktan kaç yıl sonra evlilik kararı aldınız?	Sayı (n)	Yüzde (%)
1 yıldan az	108	54,0
1 yıldan çok	92	46,0
Toplam	200	100,0

Eşinizle tanıştıktan kaç yıl sonra evlendiniz?	Sayı (n)	Yüzde (%)
1 yıldan az	59	29,5
1 yıldan çok	141	70,5
Toplam	200	100,0

Yukarıdaki tabloda araştırmaya katılan bireylerin ilişkileri başladıktan sonra evlilik kararı alıncaya ve evleninceye kadar geçen süreye göre frekans ve yüzde dağılımları verilmiştir. Katılımcıların %54'ü eşiyle ilişkisinin başlamasından itibaren 1 yıldan az sürede evlilik kararı almıştır, %46'sının ise evlilik kararı alma süresi 1 yıldan uzun zaman almıştır. %29,5'i eşiyle tanıştıktan itibaren 1 yıl içerisinde evlenmiş, %70,5'inin ise evlenmesi 1 yıldan uzun zaman almıştır.

Tablo 12.

Önceki Evlilikten Çocuk Sahibi Olma Durumu, Önceki Evliliğin Bitme Nedenine Göre Frekans ve Yüzde Dağılımı

Daha önceki evliliğinizden çocuğunuz var mı?	Sayı (n)	Yüzde (%)
Hiç yok	6	54,5
1 çocuk	3	27,3
2 çocuk	2	18,2
Toplam	11	100,0
Birinci evliliğinizin bitme nedeni nedir?	Sayı (n)	Yüzde (%)
Şiddetli geçimsizlik	3	27,3
İletişim sorunu	2	18,2
İhanet/aldatma	1	9,1
Ekonomik problemler	1	9,1
Şiddet	1	9,1
Cinsel sorunlar	1	9,1
Sorumsuzluk	1	9,1
Vefat	1	9,1
Toplam	11	100,0

Yukarıdaki tabloda ikinci evliliğini yapan araştırmaya katılan bireylerin önceki evlilikten çocuk sahibi olup olmama durumu ve önceki evliliğin bitme nedenine göre frekans ve yüzde dağılımları verilmiştir. Katılımcıların %54,5'i (n=6) önceki evlilikten çocuğu yoktur. % 27,3'ünün (n=3) 1 çocuğu, %18,2'sinin (n=2) ise önceki evlilikten 2 çocuğu bulunmaktadır. %27,3'ü şiddetli geçimsizlik, %18,2'si iletişim sorunu, %9,1'i ihanet ve/veya aldatma, %9,1'i ekonomik problemler, %9,1'i şiddet, %9,1'i cinsel sorunlar, %9,1'i sorumsuzluk ve %9,1'i ise vefat nedeniyle ilk evliliğini bitirmek zorunda kalmıştır. Bir önceki evliliğin bitme nedeni ise en çok şiddetli geçimsizlik ve iletişim sorunudur.

Tablo 13.

Sahip Olunan Çocuk Sayısı, Çocuğun Olmama Nedeni ve Çocuklara Kimin Baktığına Göre Frekans ve Yüzde Dağılımı

Kaç çocuğunuz var?	Sayı (n)	Yüzde (%)
Hiç yok	39	19,5
1 çocuk	60	30,0
2 çocuk	67	33,5
3 çocuk	26	13,0
4 ve üzeri	8	4,0
Toplam	200	100,0
Çocuğunuzun olmamasının nedeni?	Sayı (n)	Yüzde (%)
Henüz istemiyoruz	19	48,7
Şu an çocuk bekliyoruz	6	15,4
Tedavi oluyorum	4	10,3
Eşim tedavi oluyor	4	10,3
İş nedeniyle	4	10,3
Maddi sorunlar	2	5,1
Toplam	39	100,0
Bakıma muhtaç küçük çocuklarınızın bakımı kim tarafından yapılıyor?	Sayı (n)	Yüzde (%)
Eşimle birlikte	66	45,5
Eşim	25	17,2
Tek başıma	24	16,6
Anneannesi/Babaannesi	17	11,7
Çocuk evi/kreş	6	4,1
Bakıcı	4	2,8
Eski eşim	2	1,4
Eski eşim ve ben	1	0,7
Toplam	145	100,0

Yukarıdaki tabloda araştırmaya katılan bireylerin çocuk sayısı, çocukları yoksa olmama nedenleri ve bakıma muhtaç küçük çocuklarının bakımlarının kim tarafından yapıldığına göre frekans ve yüzde dağılımları verilmiştir. Katılımcıların %19,5'inin hiç çocuğu yoktur. %30'unun 1 çocuğu, %33,5'inin 2 çocuğu, %13'ünün 3 çocuğu ve %4'ünün 4 ve üzeri sayıda çocuğu bulunmaktadır. Çocuğu olmayanların çocuk sahibi olmama nedenlerine göre; %48,7'si henüz çocuk istemediğini, %15,4'ü şu an çocuk beklediğini, %10,3'ü tedavi olduğunu, %10,3'ü eşinin tedavi olduğunu, %10,3'ü iş nedeniyle ve %5,1'i de maddi sorunlar nedeniyle çocuğunun olmadığını belirtmiştir.

Bakıma muhtaç küçük çocukların bakımı; %45,5'i eşi ile birlikte, %17,2'sini annesi, %16,6'sı tek başına, %11,7'si anneannesi/babaannesi, %4,1'i çocuk evi/kreş, %2,8'i bakıcı, %1,4'ü eski eş ve %0,7'si de eski eş ve kendisi tarafından yapılmaktadır.

Tablo 14.

Aile İçi İlişkilere Dışarıdan Müdahale Olup Olmaması ve Cinsel Uyumun Önemine Göre Frekans ve Yüzde Dağılımı

Aile içi ilişkilere dışarıdan müdahale ediliyor mu?	Sayı (n)	Yüzde (%)
Evet	38	19,0
Hayır	162	81,0
Toplam	200	100,0

Cinsel uyum mutlu bir evlilik için sizce ne kadar önemlidir?	Sayı (n)	Yüzde (%)
Hiç önemli değil	8	4,0
Biraz önemli	24	12,0
Kararsızım	14	7,0
Oldukça önemli	74	37,0
Çok önemli	80	40,0
Toplam	200	100,0

Yukarıdaki tabloda araştırmaya katılan bireylerin aile içi ilişkilerine dışarıdan müdahale olup olmaması ve cinsel uyumun kendileri için önemine göre frekans ve yüzde dağılımları verilmiştir. Buna göre, Katılımcıların %19'u aile içi ilişkilerine dışarıdan müdahale edildiğini, %81'i ise müdahalede bulunulmadığını söylemiştir. Cinsel uyumun önemine bakacak olursak; Katılımcıların %4'ü cinsel uyumun mutlu bir evlilik için hiç önemli olmadığını, %12'si biraz önemli olduğunu, %7'si bu konuda kararsız kaldığını, %37'si oldukça önemli olduğunu ve %40'ı ise cinsel uyumun mutlu bir evlilik için çok önemli olduğunu belirtmiştir.

Tablo 15.

Çiftlerin Birbirlerine Karşı Empati Yapması ve Birbirleriyle Duygu Düşünce Paylaşımı, Birbirleriyle Duygu Düşünce Paylaşımı Nedeniyle Memnuniyet Duymaları veya Anlaşmazlık Yaşama Durumlarına Göre Frekans ve Yüzde Dağılımları

		Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Çoğu zaman	Her zaman	Toplam
Genel olarak eşiniz size karşı empati yapar mı?	n	13	28	62	59	38	200
	%	6,5%	14,0%	31,0%	29,5%	19,0%	100,0%
Eşinizle duygu ve düşüncelerinizi paylaşır mısınız?	n	4	10	46	75	65	200
	%	2,0%	5,0%	23,0%	37,5%	32,5%	100,0%
Eşiniz sizinle duygu ve düşüncelerini paylaşır mı?	n	5	10	48	75	62	200
	%	2,5%	5,0%	24,0%	37,5%	31,0%	100,0%
Eşinizin sizinle duygu ve düşüncelerini paylaşmasından memnuniyet duyar mısınız?	n	2	4	31	57	106	200
	%	1,0%	2,0%	15,5%	28,5%	53,0%	100,0%
Eşinizle duygu ve düşüncelerinizi paylaşmanız nedeniyle anlaşmazlık yaşar mısınız?	n	29	39	82	39	11	200
	%	14,5%	19,5%	41,0%	19,5%	5,5%	100,0%

Yukarıdaki tabloda araştırmaya katılan bireylerin empati ve duygu düşünce paylaşımına göre frekans ve yüzde dağılımları verilmiştir. Buna göre;

- “Genel olarak eşiniz size karşı empati yapar mı?” sorusuna Katılımcıların %31’i bazen, %29,5’i çoğu zaman, %19’u her zaman, % 14’ü nadiren ve %6,5’i ise hiçbir zaman yanıtını vermiştir.
- “Eşinizle duygu ve düşüncelerinizi paylaşır mısınız?” sorusuna Katılımcıların %37,5’i çoğu zaman, %32,5’i her zaman, %23’ü bazen, %5’i nadiren ve %2’si ise hiçbir zaman yanıtını vermiştir.
- “Eşiniz sizinle duygu ve düşüncelerini paylaşır mı?” sorusuna Katılımcıların %37,5’i çoğu zaman, %31’i her zaman, %24’ü bazen, %5’i nadiren ve %2,5’i ise hiçbir zaman yanıtını vermiştir.
- “Eşinizin sizinle duygu ve düşüncelerini paylaşmasından memnuniyet duyar mısınız?” sorusuna Katılımcıların %53’ü her zaman, %28,5’i çoğu zaman, %15,5’i bazen, %2’si nadiren ve %1’i ise hiçbir zaman yanıtını vermiştir.
- “Eşinizle duygu ve düşüncelerinizi paylaşmanız nedeniyle anlaşmazlık yaşar mısınız?” sorusuna Katılımcıların %41’i bazen, %19,5’i çoğu zaman, %19,5’i nadiren, %14,5’i hiçbir zaman ve %5,5’i ise her zaman yanıtını vermiştir.

Tablo 16.

Genel Olarak Çiftlerin Evliliklerini Değerlendirmelerine Göre Frekans ve Yüzde Dağılımları

Evliliğinizi nasıl değerlendiriyorsunuz?	Sayı (n)	Yüzde (%)
Memnunum	116	58,0
Herkes öneririm	28	14,0
Toplumsal düzeni sağlamak için gerekli	21	10,5
Sıkıntılı bir süreç	15	7,5
Çocuk sahibi olmak için gerekli	9	4,5
Şimdiki aklım olsaydı evlenmezdim	8	4,0
Gereksiz, olmasa da olur	3	1,5
Toplam	200	100,0

Yukarıdaki tabloda araştırmaya katılan bireylerin genel olarak evliliklerini nasıl değerlendirdiklerine göre frekans ve yüzde dağılımları verilmiştir. Buna göre Katılımcıların %58’i evliliğinden memnun olduğunu, %14’ü herkese önerdiğini, %10,5’i toplumsal düzeni sağlamak için gerekli olduğunu, %7,5’i sıkıntılı bir süreç olduğunu, %4,5’i çocuk sahibi olmak için gerekli olduğunu, %4’ü şimdiki aklı olsaydı evlenmeyeceğini ve %1,5’i ise gereksiz olduğunu belirtmiştir.

Evlilik Kalitesinin Demografik Değişkenlere göre değişimine ait analizler ve bu analizlerden elde edilen bulgular aşağıda Tablo 18.'den Tablo 49'a kadar verilmiştir. Burada Demografik Formun 1.-27. soruları ve 33.-40. sorularına ait analizler sırasıyla verilmiş olup, 28., 29., 31. ve 32. sorulara ait analizler yeterli veri olmaması nedeniyle verilememiştir.

Tablo 17.

Evlilik Kalitesi Tanımlayıcı İstatistikler

Çiftler Uyum Ölçeği (ÇUÖ)	Madde sayısı	Alabileceği değerler	Min.	Maks.	Medyan	Ort. ± S.S.
Doyum	10	0-50	5	49	38	36,25 ± 9,04
Fikir Birliği	13	0-65	0	65	52	49,14 ± 11,053
Bağlılık	5	0-24	3	24	14	14,09 ± 5,056
Duygusal İfade	4	0-12	1	12	10	9,3 ± 2,237
Toplam	32	0-151	34	148	111	108,77 ± 20,968

Yukarıdaki tabloda “Evlilik Kalitesini” ölçen “Çiftler Uyum Ölçeğine” ait faktörler bazında madde sayıları ve “Evlilik Kalitesi” Toplam Puanının alabileceği değerler, verilen cevaplara göre min-maks, medyan, ortalama ve standart sapma değerleri gösterilmiştir. Bu ölçekte 0-5, 0-4 ve 0-1 şeklinde cevaplar kodlanmıştır. Faktörler için toplam değerler hesaplanmıştır. Buna göre;

- “Doyum” faktörü 10 maddeden oluşmaktadır. Bu faktör için medyan değeri 38, ortalama değer ise 36,25 ± 9,04’dir.
- “Fikir Birliği” faktörü 13 maddeden oluşmaktadır. Bu faktör için medyan değeri 52, ortalama değer ise 49,14 ± 11,053’dir.
- “Bağlılık” faktörü 5 maddeden oluşmaktadır. Bu faktör için medyan değeri 14, ortalama değer ise 14,09 ± 5,056’dir.
- “Duygusal İfade” faktörü 4 maddeden oluşmaktadır. Bu faktör için medyan değeri 10, ortalama değer ise 9,3 ± 2,237’dir.
- Ölçek toplamda ise 32 maddeden oluşmaktadır. Medyan değeri=111, “Ortalama Evlilik Kalitesi Değeri” ise 108,77 ± 20,968’dir.

Tablo 18.

Evlilik Kalitesi Cinsiyete Göre Anlamlı Bir Farklılık Göstermekte midir?

ÇUÖ	Cinsiyet	N	Medyan	Ort. ± S.S.	p
Doyum	Erkek	100	39,0	36,65 ± 9,169	0,470
	Kadın	100	38,0	35,84 ± 8,936	
Fikir Birliği	Erkek	100	50,0	48,96 ± 11,702	0,927
	Kadın	100	52,0	49,31 ± 10,42	
Bağlılık	Erkek	100	14,0	14,35 ± 4,762	0,532
	Kadın	100	14,0	13,82 ± 5,345	
Duygusal İfade	Erkek	100	10,0	9,38 ± 2,282	0,495
	Kadın	100	10,0	9,22 ± 2,2	
Toplam	Erkek	100	111,0	109,34 ± 21,456	0,632
	Kadın	100	111,0	108,19 ± 20,56	

P>0,05

Yukarıdaki tabloda “Evlilik Kalitesine” ait faktörlerin ve “Evlilik Kalitesi Toplam Puanının” cinsiyete göre farklılık gösterip göstermediği incelenmiştir. Tabloda medyan, ortalama, standart sapma ve Mann-Whitney U test sonucu verilmiştir.

- “Doyum” faktörü cinsiyete göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p>0,05$).
- “Fikir Birliği” faktörü cinsiyete göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p>0,05$).
- “Bağlılık” faktörü cinsiyete göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p>0,05$).
- “Duygusal İfade” faktörü cinsiyete göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p>0,05$).
- “Genel Toplam” cinsiyete göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p>0,05$).

Buna göre “Evlilik Kalitesine ait faktörlerin hiçbiri ve Evlilik Kalitesi Toplam Puanı” cinsiyete göre istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p>0,05$).

Tablo 19.

Evlilik Kalitesi Yaşa Göre Anlamli Bir Farklilik Göstermekte midir?

ÇUÖ	Yaş	N	Medyan	Ort. ± S.S.	p
Doyum	19-24 yaş arası	9	39	34,22 ± 9,497	0,352
	25-34 yaş arası	87	38	36,49 ± 9,156	
	35-44 yaş arası	59	38	36,63 ± 7,797	
	45-54 yaş arası	34	38	34,06 ± 10,815	
	55 yaş ve üzeri	11	44	40,64 ± 7,201	
Fikir Birliği	19-24 yaş arası	9	52	52,22 ± 3,114	0,931
	25-34 yaş arası	87	51	48,67 ± 12,225	
	35-44 yaş arası	59	49	49,37 ± 10,394	
	45-54 yaş arası	34	50,5	48,29 ± 11,248	
	55 yaş ve üzeri	11	52	51,64 ± 8,605	
Bağlilik	19-24 yaş arası	9	15	13,56 ± 4,304	0,028*
	25-34 yaş arası	87	15	14,91 ± 5,105	
	35-44 yaş arası	59	14	13,9 ± 5,078	
	45-54 yaş arası	34	12	11,82 ± 4,871	
	55 yaş ve üzeri	11	14	16 ± 3,768	
Duygusal İfade	19-24 yaş arası	9	10	10 ± 1	0,940
	25-34 yaş arası	87	10	9,25 ± 2,263	
	35-44 yaş arası	59	10	9,27 ± 2,265	
	45-54 yaş arası	34	10	9,18 ± 2,516	
	55 yaş ve üzeri	11	10	9,64 ± 1,859	
Toplam	19-24 yaş arası	9	114	110 ± 14,714	0,359
	25-34 yaş arası	87	111	109,32 ± 21,477	
	35-44 yaş arası	59	111	109,17 ± 19,633	
	45-54 yaş arası	34	106,5	103,35 ± 23,54	
	55 yaş ve üzeri	11	126	117,91 ± 18,663	

*p<0,05

Yukarıdaki tabloda “Evlilik Kalitesine ait faktörlerin” ve “Evlilik Kalitesi Toplam Puanının” yaşa göre anlamli bir farklılık gösterip göstermediği incelenmiştir. Tabloda medyan, ortalama, standart sapma ve Kruskal-Wallis test sonucu verilmiştir.

- “Doyum” faktörü yaşa göre anlamli bir farklılık göstermemektedir (p>0,05).
- “Fikir Birliği” faktörü yaşa göre anlamli bir farklılık göstermemektedir (p>0,05).
- “Bağlilik” faktörü yaşa göre anlamli bir farklılık göstermektedir (p<0,05). 45-54 yaş grubuna ait bağlilik faktörü puan ortalaması en düşükken, 55 yaş ve üzerindeki bağlilik faktörü puan ortalaması en yüksek olup anlamli farklılık vardır (p<0,05). 25-34 yaş arasındaki bireylerin bağlilik faktörü puan

ortalaması ikinci en yüksek puandır. Burada 55 yaş ve üzeri bağlılık faktörü puan ortalaması en yüksektir fakat bu yaş grubunda yer alan Katılımcıların azlığı da göz ardı edilmemelidir.

- “Duygusal İfade” faktörü yaşa göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p>0,05$).
- “Genel Toplam” yaşa göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p>0,05$).

Buna göre Evlilik Kalitesi “Bağlılık” faktörü haricindeki diğer faktörlerinin hiçbiri ve genel Evlilik Kalitesi Toplam Puanı yaşa göre istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık göstermemektedir.

Tablo 20.

Evlilik Kalitesi Doğum Yerine Göre Anlamlı Bir Farklılık Göstermekte midir?

ÇUÖ	Doğum yeri	N	Medyan	Ort. ± S.S.	p
Doyum	Şehir	96	38,0	36,18 ± 9,486	0,965
	İlçe	47	38,0	36,15 ± 8,291	
	Köy-Kasaba	52	38,0	36,27 ± 9,165	
	Yurtdışı	5	42,0	38,2 ± 7,855	
Fikir Birliği	Şehir	96	52,0	50,71 ± 10,672	0,105
	İlçe	47	49,0	46,91 ± 10,832	
	Köy-Kasaba	52	49,5	47,77 ± 12,019	
	Yurtdışı	5	54,0	54 ± 3,317	
Bağlılık	Şehir	96	14,0	14,1 ± 5,412	0,086
	İlçe	47	15,0	15,3 ± 4,373	
	Köy-Kasaba	52	13,0	13,27 ± 4,935	
	Yurtdışı	5	10,0	10,8 ± 2,49	
Duygusal İfade	Şehir	96	10,0	9,57 ± 2,04	0,445
	İlçe	47	10,0	9,19 ± 2,3	
	Köy-Kasaba	52	10,0	8,85 ± 2,562	
	Yurtdışı	5	10,0	9,8 ± 0,837	
Toplam	Şehir	96	111,0	110,56 ± 20,899	0,587
	İlçe	47	112,0	107,55 ± 20,688	
	Köy-Kasaba	52	107,0	106,15 ± 22,219	
	Yurtdışı	5	117,0	112,8 ± 8,899	

$p>0,05$

Yukarıdaki tabloda “Evlilik Kalitesine ait faktörlerin” ve “Evlilik Kalitesi Toplam Puanının” doğum yerine göre farklılık gösterip göstermediği incelenmiştir. Tabloda medyan, ortalama, standart sapma ve Kruskal-Wallis test sonucu verilmiştir.

- “Doyum” faktörü doğum yerine göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p>0,05$).
- “Fikir Birliği” faktörü doğum yerine göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p>0,05$).
- “Bağlılık” faktörü doğum yerine göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p>0,05$).
- “Duygusal İfade” faktörü doğum yerine göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p>0,05$).
- “Genel Toplam” doğum yerine göre farklılık göstermemektedir ($p>0,05$).

Buna göre “Evlilik Kalitesine ait faktörlerinin hiçbiri” ve “Evlilik Kalitesi Toplam Puanı” doğum yeri bakımından istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p>0,05$).

Tablo 21.

Evlilik Kalitesi En Uzun Süre Yaşanılan Yere Göre Anlamlı Bir Farklılık Göstermekte midir?

ÇUÖ	En uzun süre yaşanılan yer	N	Medyan	Ort. ± S.S.	P
Doyum	Şehir	146	38,0	36,64 ± 9,127	0,352
	İlçe	29	37,0	35,79 ± 8,024	
	Köy-Kasaba	19	31,0	33 ± 9,989	
	Yurtdışı	6	41,5	39,17 ± 7,808	
Fikir Birliği	Şehir	146	50,0	48,88 ± 10,545	0,711
	İlçe	29	54,0	50,97 ± 10,318	
	Köy-Kasaba	19	52,0	49,84 ± 11,946	
	Yurtdışı	6	52,5	44,17 ± 21,794	
Bağlılık	Şehir	146	14,0	14,08 ± 5,112	0,270
	İlçe	29	16,0	15,31 ± 5,086	
	Köy-Kasaba	19	13,0	12,84 ± 4,992	
	Yurtdışı	6	12,5	12,17 ± 2,483	
Duygusal İfade	Şehir	146	10,0	9,35 ± 2,158	0,948
	İlçe	29	10,0	9,21 ± 2,351	
	Köy-Kasaba	19	10,0	9,37 ± 2,266	
	Yurtdışı	6	9,5	8,33 ± 3,67	
Toplam	Şehir	146	111,0	108,95 ± 20,831	0,644
	İlçe	29	116,0	111,28 ± 20,726	
	Köy-Kasaba	19	104,0	105,05 ± 23,028	
	Yurtdışı	6	111,5	103,83 ± 21,904	

$p>0,05$

Yukarıdaki tabloda “Evlilik Kalitesine ait faktörlerin” ve “Evlilik Kalitesi Toplam Puanının” en uzun süre yaşanılan yere göre farklılık gösterip göstermediği

incelenmiştir. Tabloda medyan, ortalama, standart sapma ve Kruskal-Wallis test sonucu verilmiştir.

- “Doyum” faktörü en uzun süre yaşanan yere göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p>0,05$).
- “Fikir Birliği” faktörü en uzun süre yaşanan yere göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p>0,05$).
- “Bağlılık” faktörü en uzun süre yaşanan yere göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p>0,05$).
- “Duygusal İfade” faktörü en uzun süre yaşanan yere göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p>0,05$).
- “Genel Toplam” en uzun süre yaşanan yere göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p>0,05$).

Buna göre “Evlilik Kalitesine ait faktörlerin hiçbiri ve Evlilik Kalitesi Toplam Puanı” en uzun süre yaşanan yere göre istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p>0,05$).

Tablo 22.

Evlilik Kalitesi Eğitim Durumuna Göre Anlamlı Bir Farklılık Göstermekte midir?

ÇUÖ	Eğitim Durumu	N	Medyan	Ort. ± S.S.	P
Doyum	İlkokul	19	35,0	34,89 ± 9,073	0,054
	Ortaokul	24	36,0	34,88 ± 8,724	
	Lise	69	38,0	34,65 ± 10,175	
	Üniversite	79	41,0	38,61 ± 7,907	
	Yüksek lisans ve üzeri	9	36,0	34,22 ± 6,888	
Fikir Birliği	İlkokul	19	52,0	46,89 ± 11,948	0,169
	Ortaokul	24	51,0	49,25 ± 12,109	
	Lise	69	52,0	51,14 ± 11,332	
	Üniversite	79	49,0	48,15 ± 10,634	
	Yüksek lisans ve üzeri	9	48,0	46,78 ± 6,3	
Bağlılık	İlkokul	19	13,0	14,16 ± 4,004	0,685
	Ortaokul	24	13,5	13,58 ± 5,34	
	Lise	69	13,0	13,48 ± 6,021	
	Üniversite	79	15,0	14,68 ± 4,355	
	Yüksek lisans ve üzeri	9	14,0	14,67 ± 4,123	
Duygusal İfade	İlkokul	19	8,0	8 ± 2,472	0,071
	Ortaokul	24	9,5	9,33 ± 2,316	
	Lise	69	10,0	9,55 ± 2,153	
	Üniversite	79	10,0	9,39 ± 2,25	
	Yüksek lisans ve üzeri	9	9,0	9,22 ± 1,394	
Toplam	İlkokul	19	109,0	103,95 ± 22,077	0,556
	Ortaokul	24	109,5	107,04 ± 24,174	
	Lise	69	111,0	108,83 ± 22,624	
	Üniversite	79	112,0	110,84 ± 19,025	
	Yüksek lisans ve üzeri	9	99,0	104,89 ± 12,504	

p>0,05

Yukarıdaki tabloda “Evlilik Kalitesine ait faktörlerin ve Evlilik Kalitesi Toplam Puanının” eğitim durumuna göre farklılık gösterip göstermediği incelenmiştir. Tabloda medyan, ortalama, standart sapma ve Kruskal-Wallis test sonucu verilmiştir.

- “Doyum” faktörü eğitim durumuna göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir (p>0,05).
- “Fikir Birliği” faktörü eğitim durumuna göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir (p>0,05).
- “Bağlılık” faktörü eğitim durumuna göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir (p>0,05).
- “Duygusal İfade” faktörü eğitim durumuna göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir (p>0,05).
- “Genel Toplam” eğitim durumuna göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir (p>0,05).

Buna göre “Evlilik Kalitesine ait faktörlerin hiçbiri ve Evlilik Kalitesi Toplam Puanı” eğitim durumuna göre istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p>0,05$).

Tablo 23.

Evlilik Kalitesi Mesleğe Göre Anlamlı Bir Farklılık Göstermekte midir?

ÇÜÖ	Meslek	N	Medyan	Ort. ± S.S.	P
Doyum	Memur	34	37,5	35,62 ± 9,598	0,262
	Esnaf	11	40	37,09 ± 8,938	
	İşçi	61	37	35,89 ± 9,087	
	Akademisyen	5	35	29,4 ± 11,653	
	Öğretmen	4	36,5	36,75 ± 7,455	
	Mühendis	14	41	39,79 ± 5,713	
	Serbest meslek	11	42	41,64 ± 4,76	
	Ev hanımı	51	38	35,1 ± 9,563	
	Emekli	9	42	38 ± 9,22	
Fikir Birliği	Memur	34	49	48,62 ± 9,215	0,247
	Esnaf	11	52	52,82 ± 8,256	
	İşçi	61	50	47,38 ± 13,308	
	Akademisyen	5	42	45 ± 13,657	
	Öğretmen	4	49,5	49,75 ± 5,5	
	Mühendis	14	47,5	45,64 ± 7,722	
	Serbest meslek	11	57	54,73 ± 9,582	
	Ev hanımı	51	52	51,12 ± 10,42	
	Emekli	9	52	47,89 ± 11,624	
Bağlılık	Memur	34	15	15,56 ± 5,07	0,426
	Esnaf	11	16	14,45 ± 5,592	
	İşçi	61	13	13,43 ± 4,515	
	Akademisyen	5	13	12,6 ± 5,595	
	Öğretmen	4	14,5	14,75 ± 7,274	
	Mühendis	14	14,5	14,14 ± 3,82	
	Serbest meslek	11	16	16,27 ± 5,217	
	Ev hanımı	51	14	13,55 ± 5,714	
	Emekli	9	12	13,33 ± 4,153	
Duygusal İfade	Memur	34	10	9,76 ± 1,876	0,284
	Esnaf	11	10	9,91 ± 1,973	
	İşçi	61	9	8,92 ± 2,41	
	Akademisyen	5	9	7,6 ± 3,362	
	Öğretmen	4	9,5	9 ± 1,414	
	Mühendis	14	10	9,5 ± 2,594	
	Serbest meslek	11	11	10,18 ± 1,401	
	Ev hanımı	51	10	9,43 ± 2,166	
	Emekli	9	10	8,33 ± 2,398	
Toplam	Memur	34	109	109,56 ± 18,854	0,387
	Esnaf	11	117	114,27 ± 17,384	
	İşçi	61	108	105,61 ± 22,919	
	Akademisyen	5	100	94,6 ± 32,292	
	Öğretmen	4	106	110,25 ± 14,175	
	Mühendis	14	111	109,07 ± 17,371	
	Serbest meslek	11	127	122,82 ± 15,842	
	Ev hanımı	51	110	109,2 ± 21,296	
	Emekli	9	112	107,56 ± 19,894	

* $p<0,05$

Yukarıdaki tabloda “Evlilik Kalitesine ait faktörlerin ve Evlilik Kalitesi Toplam Puanının” mesleğe göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediği incelenmiştir. Tabloda medyan, ortalama, standart sapma ve Kruskal-Wallis test sonucu verilmiştir.

- “Doyum” faktörü mesleğe göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p>0,05$).
- “Fikir Birliği” faktörü mesleğe göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p>0,05$).
- “Bağlılık” faktörü mesleğe göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p>0,05$).
- “Duygusal İfade” faktörü mesleğe göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p>0,05$).
- “Genel Toplam” mesleğe göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p>0,05$).

Buna göre “Evlilik Kalitesine ait faktörlerinin hiçbiri ve Evlilik Kalitesi Toplam Puanı” mesleğe göre istatistiksel açıdan farklılık göstermemektedir.

Tablo 24.

Evlilik Kalitesi Gelir Durumuna Göre Anlamlı Bir Farklılık Göstermekte midir?

ÇUÖ	Gelir Durumu	N	Medyan	Ort. ± S.S.	P
Doyum	Alt Gelir grubu (3468 ₺ ve altı)	135	39,0	37,42 ± 7,97	0,004*
	Alt-Orta Gelir grubu (6301 ₺ ve altı)	33	38,0	33,58 ± 11,108	
	Orta-Orta Gelir grubu (9055 ₺ ve altı)	13	39,0	38,38 ± 7,985	
	Üst-Orta Gelir grubu (12850 ₺ ve altı)	11	42,0	35,73 ± 10,91	
	Üst Gelir grubu (27624 ₺ ve altı)	8	23,0	24,63 ± 6,346	
Fikir Birliği	Alt Gelir grubu (3468 ₺ ve altı)	135	52,0	50,09 ± 10,02	0,031*
	Alt-Orta Gelir grubu (6301 ₺ ve altı)	33	48,0	43,45 ± 13,725	
	Orta-Orta Gelir grubu (9055 ₺ ve altı)	13	50,0	50,62 ± 10,492	
	Üst-Orta Gelir grubu (12850 ₺ ve altı)	11	52,0	46,91 ± 12,037	
	Üst Gelir grubu (27624 ₺ ve altı)	8	53,5	57,13 ± 6,334	
Bağlılık	Alt Gelir grubu (3468 ₺ ve altı)	135	14,0	14,61 ± 4,822	0,201
	Alt-Orta Gelir grubu (6301 ₺ ve altı)	33	12,0	12,03 ± 5,463	
	Orta-Orta Gelir grubu (9055 ₺ ve altı)	13	16,0	14,08 ± 4,958	
	Üst-Orta Gelir grubu (12850 ₺ ve altı)	11	13,0	13,91 ± 4,949	
	Üst Gelir grubu (27624 ₺ ve altı)	8	14,0	14 ± 6,547	
Duygusal İfade	Alt Gelir grubu (3468 ₺ ve altı)	135	10,0	9,52 ± 2,055	0,303
	Alt-Orta Gelir grubu (6301 ₺ ve altı)	33	9,0	8,48 ± 2,841	
	Orta-Orta Gelir grubu (9055 ₺ ve altı)	13	10,0	9,69 ± 1,888	
	Üst-Orta Gelir grubu (12850 ₺ ve altı)	11	10,0	8,55 ± 2,911	
	Üst Gelir grubu (27624 ₺ ve altı)	8	9,5	9,38 ± 1,061	
Toplam	Alt Gelir grubu (3468 ₺ ve altı)	135	112,0	111,64 ± 18,484	0,056
	Alt-Orta Gelir grubu (6301 ₺ ve altı)	33	96,0	97,55 ± 26,018	
	Orta-Orta Gelir grubu (9055 ₺ ve altı)	13	106,0	112,77 ± 22,042	
	Üst-Orta Gelir grubu (12850 ₺ ve altı)	11	122,0	105,09 ± 27,732	
	Üst Gelir grubu (27624 ₺ ve altı)	8	107,5	105,13 ± 10,643	

* $p<0,05$

Yukarıdaki tabloda “Evlilik Kalitesine ait faktörlerin ve Evlilik Kalitesi Toplam Puanının” aylık gelir durumuna göre farklılık gösterip göstermediği incelenmiştir. Tabloda medyan, ortalama, standart sapma ve Kruskal-Wallis test sonucu verilmiştir.

- “Doyum” faktörü gelir durumuna göre anlamlı bir farklılık göstermektedir ($p<0,05$). Üst gelir gurubu ile Alt ve Orta-Orta gelir grupları arasındaki fark anlamlıdır ($p<0,05$). Üst gelir grubunun ortalaması daha düşüktür.
- “Fikir Birliği” faktörü gelir durumuna göre anlamlı bir farklılık göstermektedir ($p<0,05$). Üst gelir gurubu ile Alt-Orta gelir grupları arasındaki fark anlamlıdır ($p<0,05$). Üst gelir grubunun ortalaması daha yüksektir.
- “Bağlılık” faktörü eğitim durumuna göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p>0,05$).
- “Duygusal İfade” faktörü gelir durumuna göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p>0,05$).
- “Genel Toplam” gelir durumuna göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p>0,05$).

Buna göre Evlilik Kalitesi “Doyum” ve “Fikir Birliği” faktörleri istatistiksel açıdan gelir durumuna göre anlamlı bir farklılık gösterirken diğer faktörler istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık göstermemektedir.

Tablo 25.

Evlilik Kalitesi ekonomik özgürlüğün olup olmaması durumuna göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?

ÇUÖ	Ekonomik Özgürlük	N	Medyan	Ort. ± S.S.	P
Doyum	Evet	125	39,0	36,88 ± 9,378	0,066
	Hayır	75	38,0	35,19 ± 8,4	
Fikir Birliği	Evet	125	52,0	50,82 ± 11,041	0,003*
	Hayır	75	49,0	46,33 ± 10,562	
Bağlılık	Evet	125	14,0	14,75 ± 5,194	0,026*
	Hayır	75	13,0	12,97 ± 4,641	
Duygusal İfade	Evet	125	10,0	9,66 ± 2,052	0,005*
	Hayır	75	9,0	8,71 ± 2,415	
Toplam	Evet	125	112,0	112,1 ± 20,568	0,004*
	Hayır	75	108,0	103,2 ± 20,571	

* $p<0,05$

Yukarıdaki tabloda “Evlilik Kalitesine ait faktörlerin ve Evlilik Kalitesi Toplam Puanının” ekonomik özgürlük durumuna göre farklılaşp farklılaşmadığı incelenmiştir. Tabloda medyan, ortalama, standart sapma ve Mann-Whitney U test sonucu verilmiştir.

- “Doyum” faktörü ekonomik özgürlük durumuna göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p>0,05$).
- “Fikir Birliği” faktörü ekonomik özgürlük durumuna göre anlamlı bir farklılık göstermektedir ($p<0,05$). Ekonomik özgürlüğü olanların ortalaması daha yüksektir.
- “Bağlılık” faktörü ekonomik özgürlük durumuna göre anlamlı bir farklılık göstermektedir ($p<0,05$). Ekonomik özgürlüğü olanların ortalaması daha yüksektir.
- “Duygusal İfade” faktörü ekonomik özgürlük durumuna göre anlamlı bir farklılık göstermektedir ($p<0,05$). Ekonomik özgürlüğü olanların ortalaması daha yüksektir.
- “Genel Toplam” ekonomik özgürlük durumuna göre anlamlı bir farklılık göstermektedir ($p<0,05$). Ekonomik özgürlüğü olanların ortalaması daha yüksektir.

Buna göre Evlilik Kalitesine ait faktörlerden sadece “Doyum” faktörü ekonomik özgürlüğün olması durumuna göre istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık göstermemektedir.

Tablo 26.

Evlilik Kalitesi Çiftlerin Ailelerinin Ekonomik Destekte Bulunup Bulunmama Durumlarına Göre Anlamlı Bir Farklılık Göstermekte midir?

ÇUÖ	Aileniz ekonomik destek veriyor mu?	N	Medyan	Ort. ± S.S.	P
Doyum	Evet	59	36,0	33,8 ± 9,441	0,012
	Hayır	141	39,0	37,27 ± 8,697	
Fikir Birliği	Evet	59	52,0	49,24 ± 11,454	0,823
	Hayır	141	50,0	49,09 ± 10,923	
Bağlılık	Evet	59	14,0	14,14 ± 5,28	0,928
	Hayır	141	14,0	14,06 ± 4,979	
Duygusal İfade	Evet	59	10,0	9,12 ± 2,244	0,379
	Hayır	141	10,0	9,38 ± 2,238	
Toplam	Evet	59	106,0	106,29 ± 21,98	0,260
	Hayır	141	112,0	109,8 ± 20,521	

* $p<0,05$

Yukarıdaki tabloda “Evlilik Kalitesine ait faktörlerin ve Evlilik Kalitesi Toplam Puanının” ailenin ekonomik destek verme durumuna göre farklılık gösterip göstermediği incelenmiştir. Tabloda medyan, ortalama, standart sapma ve Mann-Whitney U test sonucu verilmiştir.

- “Doyum” faktörü ailenin ekonomik destek verme durumuna göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p>0,05$).
- “Fikir Birliği” faktörü ailenin ekonomik destek verme durumuna göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p>0,05$).
- “Bağlılık” faktörü ailenin ekonomik destek verme durumuna göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p>0,05$).
- “Duygusal İfade” faktörü ailenin ekonomik destek verme durumuna göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p>0,05$).
- “Genel Toplam” ailenin ekonomik destek verme durumuna göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p>0,05$).

Buna göre “Evlilik Kalitesine ait faktörlerin hiçbiri ve toplam Evlilik Kalitesi puanı” istatistiksel açıdan ailenin ekonomik destek verme durumuna göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p>0,05$).

Tablo 27.

Evlilik Kalitesi Sosyal Güvencenin Olup Olmaması Durumuna Göre Anlamlı Bir Farklılık Göstermekte midir?

ÇUÖ	Sosyal Güvenceniz var mı?	N	Medyan	Ort. ± S.S.	P
Doyum	Evet	189	38,0	36,29 ± 8,978	0,820
	Hayır	11	38,0	35,45 ± 10,492	
Fikir Birliği	Evet	189	52,0	49,24 ± 11,142	0,492
	Hayır	11	49,0	47,27 ± 9,665	
Bağlılık	Evet	189	14,0	14,24 ± 5,084	0,056
	Hayır	11	11,0	11,36 ± 3,776	
Duygusal İfade	Evet	189	10,0	9,32 ± 2,247	0,350
	Hayır	11	9,0	8,91 ± 2,119	
Toplam	Evet	189	111,0	109,1 ± 21,008	0,244
	Hayır	11	96,0	103 ± 20,322	

$p>0,05$

Yukarıdaki tabloda “Evlilik Kalitesine ait faktörlerin ve toplam Evlilik Kalitesi puanının” sosyal güvence durumuna göre farklılık gösterip göstermediği incelenmiştir. Tabloda medyan, ortalama, standart sapma ve Mann-Whitney U test sonucu verilmiştir.

- “Doyum” faktörü sosyal güvence durumuna göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p>0,05$).
- “Fikir Birliği” faktörü sosyal güvence durumuna göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p>0,05$).
- “Bağlılık” faktörü sosyal güvence durumuna göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p>0,05$).
- “Duygusal İfade” faktörü sosyal güvence durumuna göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p>0,05$).
- “Genel Toplam” sosyal güvence durumuna göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p>0,05$).

Buna göre “Evlilik Kalitesine ait faktörlerin hiçbiri ve toplam Evlilik Kalitesi puanı” istatistiksel açıdan sosyal güvence durumuna göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir.

Tablo 28.

Evlilik Kalitesi Yaşanılan Evin Kime Ait Olduğuna Göre Anlamlı Bir Farklılık Göstermekte midir?

ÇÜÖ	Yaşadığınız ev kimin?	N	Medyan	Ort. $\pm$ S.S.	p
Doyum	Bizim	113	38,0	35,88 $\pm$ 9,131	0,083
	Kira	55	40,0	38,89 $\pm$ 6,814	
	Anne-Baba	23	38,0	33,48 $\pm$ 11,349	
	Kayınvalide-Kayınpeder	9	35,0	31,78 $\pm$ 10,158	
Fikir Birliği	Bizim	113	52,0	49,21 $\pm$ 10,98	0,172
	Kira	55	52,0	51,05 $\pm$ 9,05	
	Anne-Baba	23	50,0	47,52 $\pm$ 13,01	
	Kayınvalide-Kayınpeder	9	43,0	40,56 $\pm$ 14,74	
Bağlılık	Bizim	113	13,0	13,44 $\pm$ 4,913	0,001*
	Kira	55	16,0	16,24 $\pm$ 5,182	
	Anne-Baba	23	13,0	13,48 $\pm$ 3,642	
	Kayınvalide-Kayınpeder	9	11,0	10,56 $\pm$ 5,247	
Duygusal İfade	Bizim	113	10,0	9,34 $\pm$ 2,178	0,195
	Kira	55	10,0	9,49 $\pm$ 2,098	
	Anne-Baba	23	10,0	9,3 $\pm$ 2,548	
	Kayınvalide-Kayınpeder	9	9,0	7,67 $\pm$ 2,693	
Toplam	Bizim	113	109,0	107,87 $\pm$ 19,974	0,010*
	Kira	55	116,0	115,67 $\pm$ 17,05	
	Anne-Baba	23	108,0	103,78 $\pm$ 26,625	
	Kayınvalide-Kayınpeder	9	101,0	90,56 $\pm$ 25,598	

* $p<0,05$

Yukarıdaki tabloda “Evlilik Kalitesine ait faktörlerin ve toplam Evlilik Kalitesi puanının” yaşanan evin kime ait olduğuna göre farklılık gösterip göstermediği incelenmiştir. Tabloda medyan, ortalama, standart sapma ve Kruskal-Wallis test sonucu verilmiştir.

- “Doyum” faktörü yaşanan evin kimin olduğuna göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p>0,05$).
- “Fikir Birliği” faktörü yaşanan evin kimin olduğuna göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p>0,05$).
- “Bağlılık” faktörü yaşanan evin kimin olduğuna göre anlamlı bir farklılık göstermektedir ($p<0,05$). Kira ile evi kendisinin olanlar ve kayınvalide-kayınpederinin olanlar arasındaki fark anlamlıdır. Kirada olanların bağlılık faktörü ortalaması daha yüksektir.
- “Duygusal İfade” faktörü yaşanan evin kimin olduğuna göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p>0,05$).
- “Genel Toplam” yaşanan evin kimin olduğuna göre anlamlı bir farklılık göstermektedir ($p<0,05$). Kira ile evin kayınvalide-kayınpederinin olanlar arasındaki fark anlamlıdır. Kirada olanların genel ortalaması daha yüksektir.

Buna göre Evlilik Kalitesi “Bağlılık” faktörü ve toplam Evlilik Kalitesi puanı istatistiksel açıdan yaşanan evin kime ait olduğuna göre anlamlı bir farklılık göstermektedir.

Tablo 29.

Evlilik Kalitesi Sigara Kullanıp Kullanmama Durumuna Göre Anlamlı Bir Farklılık Göstermekte midir?

ÇÜÖ	Sigara	N	Medyan	Ort. ± S.S.	P
Doyum	Evet	65	38,0	35,4 ± 10,026	0,607
	Hayır	135	38,0	36,65 ± 8,534	
Fikir Birliği	Evet	65	52,0	49,74 ± 11,503	0,533
	Hayır	135	52,0	48,84 ± 10,862	
Bağlılık	Evet	65	14,0	13,31 ± 5,235	0,251
	Hayır	135	14,0	14,46 ± 4,944	
Duygusal İfade	Evet	65	10,0	9,6 ± 2,262	0,085
	Hayır	135	10,0	9,16 ± 2,219	
Toplam	Evet	65	110,0	108,05 ± 21,51	0,732
	Hayır	135	111,0	109,11 ± 20,774	

$p>0,05$

Yukarıdaki tabloda “Evlilik Kalitesi faktörleri ve toplamda Evlilik Kalitesi puanı” sigara içme durumuna göre farklılık gösterip göstermediği incelenmiştir. Tabloda medyan, ortalama, standart sapma ve Mann-Whitney U test sonucu verilmiştir.

- “Doyum” faktörü sigara içme durumuna göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p>0,05$).
- “Fikir Birliği” faktörü sigara içme durumuna göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p>0,05$).
- “Bağlılık” faktörü sigara içme durumuna göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p>0,05$).
- “Duygusal İfade” faktörü sigara içme durumuna göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p>0,05$).
- “Genel Toplam” sigara içme durumuna göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p>0,05$).

Buna göre “Evlilik Kalitesi faktörlerinin hiçbiri ve toplam Evlilik Kalitesi puanı” istatistiksel açıdan sigara içme durumuna göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir.

Tablo 30.

Evlilik Kalitesi Alkol Kullanıp Kullanmama Durumuna Göre Anlamlı Bir Farklılık Göstermekte midir?

ÇÜÖ	Alkol	N	Medyan	Ort. ± S.S.	P
Doyum	Evet	28	37,0	34,54 ± 9,95	0,328
	Hayır	172	38,5	36,52 ± 8,883	
Fikir Birliği	Evet	28	48,0	46,39 ± 12,435	0,267
	Hayır	172	52,0	49,58 ± 10,786	
Bağlılık	Evet	28	12,5	12,07 ± 5,047	0,047*
	Hayır	172	14,0	14,41 ± 4,996	
Duygusal İfade	Evet	28	10,0	9,04 ± 2,808	0,940
	Hayır	172	10,0	9,34 ± 2,137	
Toplam	Evet	28	104,5	102,04 ± 24,222	0,093
	Hayır	172	111,5	109,86 ± 20,258	

* $p<0,05$

Yukarıdaki tabloda “Evlilik Kalitesi faktörleri ve toplam Evlilik Kalitesi puanının” alkol içme durumuna göre farklılık gösterip göstermediği incelenmiştir. Tabloda medyan, ortalama, standart sapma ve Mann-Whitney U test sonucu verilmiştir.

- “Doyum” faktörü alkol içme durumuna göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p>0,05$).
- “Fikir Birliği” faktörü alkol içme durumuna göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p>0,05$).
- “Bağlılık” faktörü alkol içme durumuna göre anlamlı bir farklılık göstermektedir ($p<0,05$). Alkol içmeyenlerin bağlılık faktörü ortalaması daha yüksektir.
- “Duygusal İfade” faktörü alkol içme durumuna göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p>0,05$).
- “Genel Toplam” alkol içme durumuna göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p>0,05$).

Buna göre Evlilik Kalitesinin “Bağlılık” faktörü haricinde diğer faktörleri ve toplam Evlilik Kalitesi puanı istatistiksel açıdan alkol içme durumuna göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir.

Tablo 31.

Evlilik Kalitesi Ailede Psikolojik ya da Fiziksel Sağlık Sorunu Olan Birinin Olup Olmamasına Göre Anlamlı Bir Farklılık Göstermekte midir?

ÇUÖ	Psikolojik ya da fiziksel sağlık sorunu olan	N	Medyan	Ort. ± S.S.	P
Doyum	Evet	26	30,0	32,15 ± 10,15	0,035*
	Hayır	174	38,5	36,86 ± 8,73	
Fikir Birliği	Evet	26	45,5	43,54 ± 10,712	0,003*
	Hayır	174	52,0	49,97 ± 10,888	
Bağlılık	Evet	26	13,0	12,85 ± 4,636	0,203
	Hayır	174	14,0	14,27 ± 5,103	
Duygusal İfade	Evet	26	9,0	8,19 ± 2,546	0,012*
	Hayır	174	10,0	9,47 ± 2,147	
Toplam	Evet	26	97,0	96,73 ± 21,243	0,003*
	Hayır	174	111,0	110,56 ± 20,384	

* $p<0,05$

Yukarıdaki tabloda “Evlilik Kalitesi faktörleri ve toplam Evlilik Kalitesi puanı” “Ailenizde, ailenizi etkileyen devamlı psikolojik ya da fiziksel sağlık sorunu olan var mıdır?” sorusuna verilen cevaba göre farklılık gösterip göstermediği incelenmiştir. Tabloda medyan, ortalama, standart sapma ve Mann-Whitney U test sonucu verilmiştir.

- “Doyum” faktörü ailede sorunlu biri olup olmamasına göre anlamlı bir farklılık göstermektedir ($p<0,05$). Ailesinde sorunlu biri olmayanların doyum faktörü ortalaması daha yüksektir.
- “Fikir Birliği” faktörü ailede sorunlu biri olup olmamasına göre anlamlı bir farklılık göstermektedir ($p<0,05$). Ailesinde sorunlu biri olmayanların fikir birliği faktörü ortalaması daha yüksektir.
- “Bağlılık” faktörü ailede sorunlu biri olup olmamasına göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p>0,05$).
- “Duygusal İfade” faktörü ailede sorunlu biri olup olmamasına göre anlamlı bir farklılık göstermektedir ($p<0,05$). Ailesinde sorunlu biri olmayanların duygusal ifade faktörü ortalaması daha yüksektir.
- “Genel Toplam” ailede sorunlu biri olup olmamasına göre anlamlı bir farklılık göstermektedir ($p<0,05$). Ailesinde sorunlu biri olmayanların genel ortalaması daha yüksektir.

Buna göre Evlilik Kalitesinin “Bağlılık” faktörü haricinde diğer faktörleri ve toplam Evlilik Kalitesi puanı istatistiksel açıdan ailede sorunlu biri olup olmamasına göre anlamlı bir farklılık göstermektedir.

Tablo 32.

Evlilik Kalitesi Annenin Hayatta Olup Olmaması Durumuna Göre Anlamlı Bir Farklılık Göstermekte midir?

ÇÜÖ	Anneniz sağ mı?	N	Medyan	Ort. ± S.S.	P
Doyum	Evet	158	38,0	36,71 ± 8,74	0,225
	Hayır	42	36,5	34,5 ± 10,008	
Fikir Birliği	Evet	158	50,0	48,32 ± 10,715	0,019*
	Hayır	42	52,0	52,19 ± 11,884	
Bağlılık	Evet	158	14,0	14,1 ± 4,79	0,965
	Hayır	42	14,0	14,02 ± 6,018	
Duygusal İfade	Evet	158	10,0	9,27 ± 2,256	0,851
	Hayır	42	10,0	9,4 ± 2,187	
Toplam	Evet	158	111,0	108,41 ± 21,498	0,828
	Hayır	42	109,5	110,12 ± 19,021	

* $p<0,05$

Yukarıdaki tabloda “Evlilik Kalitesine ait faktörlerin ve toplam Evlilik Kalitesi puanının” annenin sağ olup olmama durumuna göre farklılık gösterip göstermediği

incelenmiştir. Tabloda medyan, ortalama, standart sapma ve Mann-Whitney U test sonucu verilmiştir.

- “Doyum” faktörü annenin sağ olup olmama durumuna göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p>0,05$).
- “Fikir Birliği” faktörü annenin sağ olup olmama durumuna göre anlamlı bir farklılık göstermektedir ($p<0,05$). Annesi vefat edenlerin fikir birliği faktörü ortalaması daha düşüktür.
- “Bağlılık” faktörü annenin sağ olup olmama durumuna göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p>0,05$).
- “Duygusal İfade” faktörü annenin sağ olup olmama durumuna göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p>0,05$).
- “Genel Toplam” annenin sağ olup olmama durumuna göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p>0,05$).

Buna göre Evlilik Kalitesi “Fikir Birliği” faktörü haricinde diğer faktörler ve toplam Evlilik Kalitesi puanı istatistiksel açıdan annenin sağ olup olmama durumuna göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir.

Tablo 33.

Evlilik Kalitesi Babanın Hayatta Olup Olmaması Durumuna Göre Anlamlı Bir Farklılık Göstermekte midir?

ÇUÖ	Babanız sağ mı?	N	Medyan	Ort. ± S.S.	P
Doyum	Evet	148	39,0	36,84 ± 8,794	0,106
	Hayır	52	36,5	34,56 ± 9,593	
Fikir Birliği	Evet	148	50,0	48,64 ± 11,562	0,474
	Hayır	52	52,0	50,54 ± 9,417	
Bağlılık	Evet	148	14,0	14,26 ± 4,953	0,315
	Hayır	52	13,0	13,58 ± 5,355	
Duygusal İfade	Evet	148	10,0	9,32 ± 2,336	0,409
	Hayır	52	9,5	9,25 ± 1,949	
Toplam	Evet	148	111,5	109,06 ± 22,124	0,386
	Hayır	52	109,0	107,92 ± 17,428	

$p>0,05$

Yukarıdaki tabloda “Evlilik Kalitesi faktörlerinin ve toplam Evlilik Kalitesi puanının” babanın sağ olup olmama durumuna göre farklılık gösterip göstermediği incelenmiştir. Tabloda medyan, ortalama, standart sapma ve Mann-Whitney U test sonucu verilmiştir.

- “Doyum” faktörü babanın sağ olup olmama durumuna göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p>0,05$).
- “Fikir Birliği” faktörü babanın sağ olup olma durumuna göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p>0,05$).
- “Bağlılık” faktörü babanın sağ olup olma durumuna göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p>0,05$).
- “Duygusal İfade” faktörü babanın sağ olup olmama durumuna göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p>0,05$).
- “Genel Toplam” babanın sağ olup olmama durumuna göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p>0,05$).

Buna göre “Evlilik Kalitesinin hiçbir faktörü ve toplam Evlilik Kalitesi puanı” istatistiksel açıdan babanın sağ olup olmama durumuna göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir.

Tablo 34.

Evlilik Kalitesi Aile Tipine Göre Anlamlı Bir Farklılık Göstermekte midir?

ÇUÖ	Aile tipi	N	Medyan	Ort. ± S.S.	P
Doyum	Çekirdek Aile	153	39,0	37,42 ± 8,659	0,001*
	Geniş Aile	47	33,0	32,4 ± 9,278	
Fikir Birliği	Çekirdek Aile	153	51,0	48,71 ± 11,48	0,517
	Geniş Aile	47	52,0	50,51 ± 9,516	
Bağlılık	Çekirdek Aile	153	14,0	14,82 ± 4,724	0,000*
	Geniş Aile	47	12,0	11,68 ± 5,398	
Duygusal İfade	Çekirdek Aile	153	10,0	9,33 ± 2,317	0,391
	Geniş Aile	47	10,0	9,19 ± 1,974	
Toplam	Çekirdek Aile	153	112,0	110,29 ± 21,861	0,025*
	Geniş Aile	47	107,0	103,79 ± 17,02	

* $p<0,05$

Yukarıdaki tabloda “Evlilik Kalitesi faktörleri ve toplam Evlilik Kalitesi puanının” aile tipine göre farklılık gösterip göstermediği incelenmiştir. Tabloda medyan, ortalama, standart sapma ve Mann-Whitney U test sonucu verilmiştir.

- “Doyum” faktörü aile tipine göre anlamlı bir farklılık göstermektedir ($p<0,05$). Çekirdek ailede yaşayanlarda Doyum faktörü ortalaması daha yüksektir.
- “Fikir Birliği” faktörü aile tipine göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p>0,05$).

- “Bağlılık” faktörü aile tipine göre anlamlı bir farklılık göstermektedir ($p<0,05$). Çekirdek ailede yaşayanlarda Bağlılık faktörü ortalaması daha yüksektir.
- “Duygusal İfade” faktörü aile tipine göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p>0,05$).
- “Genel Toplam” aile tipine göre anlamlı bir farklılık göstermektedir ($p<0,05$). Çekirdek ailede yaşayanlarda genel ortalama daha yüksektir.

Buna göre Evlilik Kalitesi “Doyum”, “Bağlılık” faktörleri ve toplam Evlilik Kalitesi puanı istatistiksel açıdan aile tipine göre anlamlı bir farklılık göstermektedir.

Tablo 35.

Evlilik Kalitesi Evde Aile Fertlerinden Hariç Kalan Başka Birinin Olup Olmamasına Göre Anlamlı Bir Farklılık Göstermekte midir?

ÇUÖ	Evinizde siz ve çocuklarınızdan hariç kalan var mı?	N	Medyan	Ort. ± S.S.	P
Doyum	Evet	41	37,0	33,02 ± 11,028	0,067
	Hayır	159	38,0	37,08 ± 8,291	
Fikir Birliği	Evet	41	52,0	48,95 ± 14,417	0,621
	Hayır	159	52,0	49,18 ± 10,062	
Bağlılık	Evet	41	14,0	13,29 ± 5,197	0,282
	Hayır	159	14,0	14,29 ± 5,016	
Duygusal İfade	Evet	41	10,0	8,95 ± 2,489	0,401
	Hayır	159	10,0	9,39 ± 2,167	
Toplam	Evet	41	111,0	104,22 ± 24,049	0,308
	Hayır	159	111,0	109,94 ± 20,014	

$p>0,05$

Yukarıdaki tabloda “Evlilik Kalitesine ait faktörlerin ve toplam Evlilik Kalitesi puanının” evde kalan başka biri olup olmamasına göre farklılık gösterip göstermediği incelenmiştir. Tabloda medyan, ortalama, standart sapma ve Mann-Whitney U test sonucu verilmiştir.

- “Doyum” faktörü evde kalan başka biri olup olmamasına göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p>0,05$).
- “Fikir Birliği” faktörü evde kalan başka biri olup olmamasına göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p>0,05$).
- “Bağlılık” faktörü evde kalan başka biri olup olmamasına göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p>0,05$).

- “Duygusal İfade” faktörü evde kalan başka biri olup olmasına göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p>0,05$)
- “Genel Toplam” evde kalan başka biri olup olmasına göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p>0,05$).

Buna göre “Evlilik Kalitesi faktörlerinden hiçbiri ve toplam Evlilik Kalitesi” puanı istatistiksel açıdan evde kalan başka birinin olup olmasına göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir.

Tablo 36.

Evlilik Kalitesi Evlenme Yaşına Göre Anlamlı Bir Farklılık Göstermekte midir?

ÇUÖ	Evlenme Yaşı	N	Medyan	Ort. ± S.S.	P
Doyum	17-20 yaş arası	29	35	34,76 ± 8,675	0,544
	21-24 yaş arası	55	38	35,09 ± 10,168	
	25-28 yaş arası	68	38,5	37,65 ± 8,226	
	29-32 yaş arası	35	40	35,97 ± 9,525	
	33 yaş ve üzeri	13	39	37,85 ± 7,335	
Fikir Birliği	17-20 yaş arası	29	52	49,72 ± 10,518	0,778
	21-24 yaş arası	55	52	49,51 ± 12,058	
	25-28 yaş arası	68	49	47,63 ± 11,46	
	29-32 yaş arası	35	50	50,66 ± 9,798	
	33 yaş ve üzeri	13	48	50 ± 9,301	
Bağlılık	17-20 yaş arası	29	13	12,79 ± 5,031	0,532
	21-24 yaş arası	55	14	14,13 ± 5,041	
	25-28 yaş arası	68	14	14,38 ± 4,942	
	29-32 yaş arası	35	15	14,74 ± 5,716	
	33 yaş ve üzeri	13	14	13,46 ± 3,929	
Duygusal İfade	17-20 yaş arası	29	10	9,1 ± 2,425	0,983
	21-24 yaş arası	55	10	9,2 ± 2,43	
	25-28 yaş arası	68	10	9,41 ± 2,287	
	29-32 yaş arası	35	10	9,31 ± 2,011	
	33 yaş ve üzeri	13	10	9,54 ± 1,33	
Toplam	17-20 yaş arası	29	109	106,38 ± 21,782	0,945
	21-24 yaş arası	55	111	107,93 ± 24,602	
	25-28 yaş arası	68	110,5	109,07 ± 19,783	
	29-32 yaş arası	35	112	110,69 ± 18,706	
	33 yaş ve üzeri	13	108	110,85 ± 15,832	

$p>0,05$

Yukarıdaki tabloda “Evlilik Kalitesine ait faktörlerin ve toplam Evlilik Kalitesinin” evlenme yaşına göre farklılık gösterip göstermediği incelenmiştir. Tabloda medyan, ortalama, standart sapma ve Kruskal-Wallis test sonucu verilmiştir.

- “Doyum” faktörü evlenme yaşına göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p>0,05$).
- “Fikir Birliği” faktörü evlenme yaşına göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p>0,05$).
- “Bağlılık” faktörü evlenme yaşına göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p>0,05$).
- “Duygusal İfade” faktörü evlenme yaşına göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p>0,05$).
- “Genel Toplam” evlenme yaşına göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p>0,05$).

Buna göre “Evlilik Kalitesi faktörlerinden hiçbiri ve toplam Evlilik Kalitesi puanı” evlenme yaşına göre istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık göstermemektedir.

Tablo 37.

Evlilik Kalitesi Yapılan Evlilik Sayısına Göre Anlamlı Bir Farklılık Göstermekte midir?

ÇUÖ	Bu kaçınıcı evliliğiniz?	N	Medyan	Ort. ± S.S.	P
Doyum	İlk	188	38,0	36,24 ± 9,196	0,690
	İkinci	12	39,0	36,25 ± 6,369	
Fikir Birliği	İlk	188	52,0	49,56 ± 11,079	0,010*
	İkinci	12	42,0	42,42 ± 8,447	
Bağlılık	İlk	188	14,0	14,14 ± 5,18	0,459
	İkinci	12	13,0	13,17 ± 2,329	
Duygusal İfade	İlk	188	10,0	9,34 ± 2,266	0,118
	İkinci	12	8,0	8,67 ± 1,67	
Toplam	İlk	188	111,0	109,29 ± 21,16	0,088
	İkinci	12	99,5	100,5 ± 16,206	

* $p<0,05$

Yukarıdaki tabloda “Evlilik Kalitesine ait faktörlerin ve toplam Evlilik Kalitesi puanının” yapılan evlilik sayısına göre farklılık gösterip göstermediği incelenmiştir. Tabloda medyan, ortalama, standart sapma ve Mann-Whitney U test sonucu verilmiştir.

- “Doyum” faktörü yapılan evlilik sayısına göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p>0,05$).

- “Fikir Birliği” faktörü yapılan evlilik sayısına göre anlamlı bir farklılık göstermektedir ($p<0,05$). İlk evliliği olanların fikir birliği faktörü ortalaması daha yüksektir.
- “Bağlılık” faktörü yapılan evlilik sayısına göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p>0,05$).
- “Duygusal İfade” faktörü yapılan evlilik sayısına göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p>0,05$).
- “Genel Toplam” yapılan evlilik sayısına göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p>0,05$).

Buna göre Evlilik Kalitesinin “Fikir Birliği” faktörü haricinde diğer faktörleri ve toplam Evlilik Kalitesi puanı istatistiksel açıdan evlilik sayısına göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir.

Tablo 38.

Evlilik Kalitesi Eşler Arasındaki Yaş Farkına Göre Anlamlı Bir Farklılık Göstermekte midir?

Ç.U.Ö	Eşinizle aranızdaki yaş farkı	N	Medyan	Ort. ± S.S.	P
Doyum	Yaş farkı yok	35	42,0	37,2 ± 10,119	0,613
	1-3 yaş	87	37,0	35,67 ± 8,997	
	4-6 yaş	58	38,0	36,14 ± 8,449	
	7-9 yaş	14	41,0	37,29 ± 9,651	
	10 +	6	40,5	37,67 ± 9,48	
Fikir Birliği	Yaş farkı yok	35	54,0	51,11 ± 9,273	0,320
	1-3 yaş	87	50,0	50,24 ± 10,285	
	4-6 yaş	58	51,0	46,66 ± 12,185	
	7-9 yaş	14	47,5	46,79 ± 13,291	
	10 +	6	56,5	51 ± 12,915	
Bağlılık	Yaş farkı yok	35	15,0	14,09 ± 4,786	0,973
	1-3 yaş	87	14,0	14,05 ± 5,646	
	4-6 yaş	58	14,0	13,98 ± 4,594	
	7-9 yaş	14	13,5	13,93 ± 2,895	
	10 +	6	15,5	16 ± 6,812	
Duygusal İfade	Yaş farkı yok	35	10,0	9,49 ± 2,56	0,191
	1-3 yaş	87	10,0	9,43 ± 1,969	
	4-6 yaş	58	9,5	8,91 ± 2,364	
	7-9 yaş	14	9,0	9,07 ± 2,702	
	10 +	6	10,5	10,67 ± 0,816	
Toplam	Yaş farkı yok	35	118,0	111,89 ± 22,345	0,448
	1-3 yaş	87	111,0	109,38 ± 20,022	
	4-6 yaş	58	108,5	105,69 ± 19,812	
	7-9 yaş	14	109,5	107,07 ± 26,894	
	10 +	6	115,5	115,33 ± 24,671	

$p>0,05$

Yukarıdaki tabloda “Evlilik Kalitesine ait faktörlerin ve toplam Evlilik Kalitesi puanının” eş ile aradaki yaş farkına göre farklılık gösterip göstermediği incelenmiştir. Tabloda medyan, ortalama, standart sapma ve Kurakal-Wallis test sonucu verilmiştir.

- “Doyum” faktörü eş ile aradaki yaş farkına göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p>0,05$).
- “Fikir Birliği” faktörü eş ile aradaki yaş farkına göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p>0,05$).
- “Bağlılık” faktörü eş ile aradaki yaş farkına göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p>0,05$).
- “Duygusal İfade” faktörü eş ile aradaki yaş farkına göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p>0,05$).
- “Genel Toplam” eş ile aradaki yaş farkına göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p>0,05$).

Buna göre “Evlilik Kalitesinin hiçbir faktörü ve toplam Evlilik Kalitesi puanı” istatistiksel açıdan eş ile aradaki yaş farkına göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir.

Tablo 39.

Evlilik Kalitesi Evlilik Süresine Göre Anlamlı Bir Farklılık Göstermekte midir?

ÇÜÖ	Kaç yıllık evlisiniz?	N	Medyan	Ort. ± S.S.	P
Doyum	1-5 yıl	78	38,0	35,54 ± 9,362	0,621
	6-10 yıl	43	40,0	38,7 ± 6,383	
	11-15 yıl	27	38,0	35 ± 10,038	
	16-20 yıl	8	38,5	36,88 ± 8,935	
	20 +	44	38,0	35,75 ± 9,963	
Fikir Birliği	1-5 yıl	78	50,0	48,86 ± 11,235	0,295
	6-10 yıl	43	51,0	48,91 ± 10,763	
	11-15 yıl	27	54,0	51,07 ± 12,022	
	16-20 yıl	8	58,5	53,88 ± 12,575	
	20 +	44	51,0	47,8 ± 10,224	
Bağlılık	1-5 yıl	78	15,0	14,62 ± 4,746	0,415
	6-10 yıl	43	13,0	13,98 ± 6,061	
	11-15 yıl	27	14,0	14,74 ± 4,744	
	16-20 yıl	8	13,5	11,75 ± 5,064	
	20 +	44	13,0	13,27 ± 4,672	
Duygusal İfade	1-5 yıl	78	10,0	9,06 ± 2,152	0,264
	6-10 yıl	43	10,0	9,7 ± 1,982	
	11-15 yıl	27	10,0	9,33 ± 2,418	
	16-20 yıl	8	11,0	10 ± 2,563	
	20 +	44	10,0	9,18 ± 2,462	
Toplam	1-5 yıl	78	109,0	108,08 ± 19,592	0,761
	6-10 yıl	43	112,0	111,28 ± 20,71	
	11-15 yıl	27	112,0	110,15 ± 22,298	
	16-20 yıl	8	118,5	112,5 ± 21,24	
	20 +	44	109,0	106 ± 23,141	

$p>0,05$

Yukarıdaki tabloda “Evlilik Kalitesine ait faktörlerin ve toplam Evlilik Kalitesi puanının” evlilik süresine göre farklılık gösterip göstermediği incelenmiştir. Tabloda medyan, ortalama, standart sapma ve Kurakal-Wallis test sonucu verilmiştir.

- “Doyum” faktörü evlilik süresine göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p>0,05$).
- “Fikir Birliği” faktörü evlilik süresine göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p>0,05$).
- “Bağlılık” faktörü evlilik süresine göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p>0,05$).
- “Duygusal İfade” faktörü evlilik süresine göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p>0,05$).
- “Genel Toplam” evlilik süresine göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir. ($p>0,05$).

Buna göre “Evlilik Kalitesi faktörlerinden hiçbiri ve toplam Evlilik Kalitesi puanı” istatistiksel açıdan evlilik süresine göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir.

Tablo 40.

Evlilik Kalitesi Nikah Türüne Göre Anlamlı Bir Farklılık Göstermekte midir?

ÇUÖ	Nikah Türü	N	Medyan	Ort. ± S.S.	P
Doyum	Hem resmi hem dini	150	38,0	36,07 ± 9,186	0,663
	Resmi	47	38,0	37,23 ± 8,151	
	Dini	3	21,0	29,67 ± 15,011	
Fikir Birliği	Hem resmi hem dini	150	52,0	49,71 ± 11,113	0,045*
	Resmi	47	47,0	46,66 ± 10,499	
	Dini	3	65,0	59,33 ± 9,815	
Bağlılık	Hem resmi hem dini	150	14,0	14,23 ± 5,257	0,785
	Resmi	47	14,0	13,55 ± 4,422	
	Dini	3	13,0	15,33 ± 4,933	
Duygusal İfade	Hem resmi hem dini	150	10,0	9,51 ± 2,029	0,185
	Resmi	47	9,0	8,6 ± 2,732	
	Dini	3	10,0	10 ± 2	
Toplam	Hem resmi hem dini	150	111,5	109,51 ± 20,754	0,542
	Resmi	47	108,0	106,04 ± 22,245	
	Dini	3	116,0	114,33 ± 3,786	

* $p<0,05$

Yukarıdaki tabloda “Evlilik Kalitesine ait faktörler ve toplamda Evlilik Kalitesi puanının” nikah türüne göre farklılık gösterip göstermediği incelenmiştir. Tabloda medyan, ortalama, standart sapma ve Kurakal-Wallis test sonucu verilmiştir.

- “Doyum” faktörü nikah türüne göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p>0,05$).
- “Fikir Birliği” faktörü nikah türüne göre anlamlı bir farklılık göstermektedir ($p<0,05$). Resmi nikah ile dini nikah arasındaki fark anlamlıdır. Dini nikah yapanların fikir birliği ortalaması daha yüksektir.
- “Bağlılık” faktörü nikah türüne göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p>0,05$).
- “Duygusal İfade” faktörü nikah türüne göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p>0,05$).
- “Genel Toplam” nikah türüne göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p>0,05$).

Buna göre Evlilik Kalitesinin “Fikir Birliği” faktörü haricindeki diğer faktörleri ve toplam Evlilik Kalitesi puanının istatistiksel açıdan nikah türüne göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir.

Tablo 41.

Evlilik Kalitesi Eş İle Tanışma Şekline Göre Anlamlı Bir Farklılık Göstermekte midir?

ÇUÖ	Eşinizle nasıl tanıştınız?	N	Medyan	Ort. ± S.S.	P
Doyum	Kendim (Flört)	49	37,0	34,96 ± 9,491	0,096
	Arkadaş çevresi	35	42,0	39,34 ± 7,252	
	Aile-Akraba çevresi	51	37,0	35,27 ± 9,95	
	Komşu-mahalle çevresi	22	38,0	36,32 ± 8,079	
	Okul-kurs çevresi	17	41,0	38,59 ± 9,969	
	İş çevresi	10	39,5	37,2 ± 8,904	
	Görücü ve/veya Berdel usulü	16	35,5	33,31 ± 7,391	
Fikir Birliği	Kendim (Flört)	49	52,0	49,67 ± 12,441	0,227
	Arkadaş çevresi	35	54,0	52,77 ± 8,644	
	Aile-Akraba çevresi	51	49,0	46,22 ± 11,855	
	Komşu-mahalle çevresi	22	52,0	49,59 ± 11,479	
	Okul-kurs çevresi	17	49,0	49,06 ± 8,75	
	İş çevresi	10	52,5	49,7 ± 10,678	
	Görücü ve/veya Berdel usulü	16	50,0	47,94 ± 9,511	
Bağlılık	Kendim (Flört)	49	14,0	13,86 ± 5,59	0,709
	Arkadaş çevresi	35	15,0	14,46 ± 5,066	
	Aile-Akraba çevresi	51	13,0	13,94 ± 5,442	
	Komşu-mahalle çevresi	22	14,5	15,27 ± 4,142	
	Okul-kurs çevresi	17	15,0	14,24 ± 4,63	
	İş çevresi	10	14,5	14,5 ± 5,482	
	Görücü ve/veya Berdel usulü	16	13,5	12,38 ± 3,384	
Duygusal İfade	Kendim (Flört)	49	10,0	9,33 ± 2,004	0,459
	Arkadaş çevresi	35	11,0	9,89 ± 2,055	
	Aile-Akraba çevresi	51	10,0	8,86 ± 2,554	
	Komşu-mahalle çevresi	22	9,5	8,95 ± 2,319	
	Okul-kurs çevresi	17	10,0	9,47 ± 2,375	
	İş çevresi	10	10,0	9,7 ± 2,003	
	Görücü ve/veya Berdel usulü	16	10,0	9,38 ± 2,125	
Toplam	Kendim (Flört)	49	108,0	107,82 ± 18,703	0,214
	Arkadaş çevresi	35	117,0	116,46 ± 12,255	
	Aile-Akraba çevresi	51	111,0	104,29 ± 25,579	
	Komşu-mahalle çevresi	22	109,0	110,14 ± 22,31	
	Okul-kurs çevresi	17	111,0	111,35 ± 23,669	
	İş çevresi	10	120,5	111,1 ± 24,642	
	Görücü ve/veya Berdel usulü	16	106,0	103 ± 16,573	

*p<0,05

Yukarıdaki tabloda “Evlilik Kalitesine ait faktörlerin ve Evlilik Kalitesi Toplam Puanının” eş ile nasıl tanışıldığına göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediği

incelenmiştir. Tabloda medyan, ortalama, standart sapma ve Kruskal-Wallis test sonucu verilmiştir.

- “Doyum” faktörü eş ile nasıl tanışıldığına göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p>0,05$).
- “Fikir Birliği” faktörü eş ile nasıl tanışıldığına göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p>0,05$).
- “Bağlılık” faktörü eş ile nasıl tanışıldığına anlamlı bir göre farklılık göstermemektedir ($p>0,05$).
- “Duygusal İfade” faktörü eş ile nasıl tanışıldığına anlamlı bir göre farklılık göstermemektedir ($p>0,05$).
- “Genel Toplam” eş ile nasıl tanışıldığına göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p>0,05$).

Buna göre “Evlilik Kalitesine ait faktörlerinin hiçbiri ve Evlilik Kalitesi Toplam Puanı” eş ile nasıl tanışıldığına göre istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık göstermemektedir.

Tablo 42.

Evlilik Kalitesi Evlilik Kararının Nasıl Alındığına Göre Anlamlı Bir Farklılık Göstermekte midir?

ÇUÖ	Evlilik kararı nasıl aldınız?	N	Medyan	Ort. ± S.S.	P
Doyum	Kendi seçimim, ailemin onayıyla	136	38,0	36,49 ± 9,121	0,058
	Kendi seçimim, ailemin onayı olmadan	25	39,0	37,32 ± 7,25	
	Görücü usulü, benim onayımla	32	37,0	36,78 ± 8,039	
	Görücü usulü, benim görüşüm sorulmadan ailemin onayıyla	7	26,0	25,14 ± 11,936	
Fikir Birliği	Kendi seçimim, ailemin onayıyla	136	53,0	51,18 ± 9,639	0,004*
	Kendi seçimim, ailemin onayı olmadan	25	48,0	43,84 ± 12,257	
	Görücü usulü, benim onayımla	32	50,0	46,5 ± 11,72	
	Görücü usulü, benim görüşüm sorulmadan ailemin onayıyla	7	52,0	40,43 ± 17,738	
Bağlılık	Kendi seçimim, ailemin onayıyla	136	15,0	14,39 ± 5,368	0,031*
	Kendi seçimim, ailemin onayı olmadan	25	13,0	13,08 ± 4,6	
	Görücü usulü, benim onayımla	32	14,0	14,63 ± 3,635	
	Görücü usulü, benim görüşüm sorulmadan ailemin onayıyla	7	8,0	9,29 ± 3,45	
Duygusal İfade	Kendi seçimim, ailemin onayıyla	136	10,0	9,75 ± 1,9	0,001*
	Kendi seçimim, ailemin onayı olmadan	25	9,0	8,08 ± 2,532	
	Görücü usulü, benim onayımla	32	9,0	8,81 ± 2,494	
	Görücü usulü, benim görüşüm sorulmadan ailemin onayıyla	7	8,0	7,14 ± 3,078	
Toplam	Kendi seçimim, ailemin onayıyla	136	114,0	111,81 ± 19,048	0,014*
	Kendi seçimim, ailemin onayı olmadan	25	108,0	102,32 ± 19,463	
	Görücü usulü, benim onayımla	32	107,5	106,72 ± 22,43	
	Görücü usulü, benim görüşüm sorulmadan ailemin onayıyla	7	88,0	82 ± 32,599	

*p<0,05

Yukarıdaki tabloda “Evlilik Kalitesine ait faktörlerin ve Evlilik Kalitesi Toplam Puanının” evlilik kararının nasıl alındığına göre anlamlı farklılık gösterip göstermediği incelenmiştir. Tabloda medyan, ortalama, standart sapma ve Kruskal-Wallis test sonucu verilmiştir.

- “Doyum” faktörü evlilik kararının nasıl alındığına göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p>0,05$).
- “Fikir Birliği” faktörü evlilik kararının nasıl alındığına göre anlamlı bir farklılık göstermektedir ($p<0,05$). Evlilik kararı kendi seçimi olup ailesinin de onayını alanlar ile, kendi seçimi olup ailesinin onayını almayanlar arasındaki fark anlamlıdır ($p<0,05$). Ailesinden de onay alanların fikir birliği faktörü ortalaması daha yüksektir.
- “Bağlılık” faktörü evlilik kararının nasıl alındığına göre anlamlı bir farklılık göstermektedir ($p<0,05$). Evlilik kararı kendi seçimi olup ailesinin de onayını alanlar ile, görücü usulü olup kendi görüşü sorulmadan ailesinin onayı ile evlenenler arasındaki fark anlamlıdır ($p<0,05$). Görücü usulü olup kendi görüşü sorulmadan ailesinin onayı ile evlenenlerin bağlılık faktörü ortalaması daha düşüktür.
- “Duygusal İfade” faktörü evlilik kararının nasıl alındığına göre anlamlı bir farklılık göstermektedir ($p<0,05$). Evlilik kararı kendi seçimi olup ailesinin de onayını alanlar ile, kendi seçimi olup ailesinin onayını almayanlar arasındaki fark anlamlıdır ($p<0,05$). Ailesinden de onay alanların duygusal ifade faktörü ortalaması daha yüksektir.
- “Genel Toplam” evlilik kararının nasıl alındığına göre anlamlı bir farklılık göstermektedir ($p<0,05$). Evlilik kararı kendi seçimi olup ailesinin de onayını alanlar ile, görücü usulü olup kendi görüşü sorulmadan ailesinin onayı ile evlenenler arasındaki fark anlamlıdır ($p<0,05$). Görücü usulü olup kendi görüşü sorulmadan ailesinin onayı ile evlenenlerin Genel Toplam faktörü ortalaması daha düşüktür.

Buna göre Evlilik Kalitesi “Doyum” faktörü haricindeki diğer faktörler ve Evlilik Kalitesi Toplam Puanı bakımından evlilik kararının nasıl alındığına göre istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık göstermektedir.

Tablo 43.

Evlilik Kalitesi Çiftlerin Evlilik Kararı Alma Süresine Göre Anlamlı Bir Farklılık Göstermekte midir?

ÇUÖ	Eşinizle ilişkiniz başladıktan kaç yıl sonra evlilik kararı aldınız?	N	Medyan	Ort. ± S.S.	P
Doyum	1 yıldan az	108	37,0	35,46 ± 9,353	0,182
	1 yıldan çok	92	39,5	37,16 ± 8,617	
Fikir Birliği	1 yıldan az	108	51,0	48,63 ± 10,781	0,340
	1 yıldan çok	92	52,0	49,73 ± 11,395	
Bağlılık	1 yıldan az	108	14,0	14,16 ± 4,789	0,902
	1 yıldan çok	92	14,5	14 ± 5,378	
Duygusal İfade	1 yıldan az	108	10,0	9,18 ± 2,174	0,182
	1 yıldan çok	92	10,0	9,45 ± 2,313	
Toplam	1 yıldan az	108	109,0	107,43 ± 21,608	0,317
	1 yıldan çok	92	112,0	110,34 ± 20,194	

$p>0,05$

Yukarıdaki tabloda “Evlilik Kalitesine ait faktörlerin ve toplam Evlilik Kalitesi puanının” evlilik kararı alma süresine göre farklılık gösterip göstermediği incelenmiştir. Tabloda medyan, ortalama, standart sapma ve Mann-Whitney U test sonucu verilmiştir.

- “Doyum” faktörü evlilik kararı alma süresine göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p>0,05$).
- “Fikir Birliği” faktörü evlilik kararı alma süresine göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p>0,05$).
- “Bağlılık” faktörü evlilik kararı alma süresine göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p>0,05$).
- “Duygusal İfade” faktörü evlilik kararı alma süresine göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p>0,05$).
- “Genel Toplam” evlilik kararı alma süresine göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p>0,05$).

Buna göre “Evlilik Kalitesi faktörlerinden hiçbiri ve toplam Evlilik Kalitesi puanı” istatistiksel açıdan evlilik kararı alma süresine göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir.

Tablo 44.

Evlilik Kalitesi Çiftlerin Tanıştıktan Sonra Evlenmelerine Kadar Geçen Süreye Göre Anlamlı Bir Farklılık Göstermekte midir?

ÇUÖ	Eşinizle tanıştıktan kaç yıl sonra evlendiniz?	N	Medyan	Ort. ± S.S.	P
Doyum	1 yıldan az	59	38,0	35,81 ± 9,35	0,675
	1 yıldan çok	141	38,0	36,43 ± 8,934	
Fikir Birliği	1 yıldan az	59	52,0	49,05 ± 10,658	0,933
	1 yıldan çok	141	50,0	49,17 ± 11,252	
Bağlılık	1 yıldan az	59	14,0	14,71 ± 4,65	0,432
	1 yıldan çok	141	14,0	13,82 ± 5,21	
Duygusal İfade	1 yıldan az	59	10,0	9,27 ± 2,041	0,605
	1 yıldan çok	141	10,0	9,31 ± 2,321	
Toplam	1 yıldan az	59	112,0	108,85 ± 20,911	0,827
	1 yıldan çok	141	110,0	108,73 ± 21,066	

P>0,05

Yukarıdaki tabloda “Evlilik Kalitesine ait faktörler ve toplam Evlilik Kalitesi puanı” eş ile tanıştıktan sonra evleninceye kadar geçen süreye göre farklılık gösterip göstermediğine göre incelenmiştir. Tabloda medyan, ortalama, standart sapma ve Mann-Whitney U test sonucu verilmiştir.

- “Doyum” faktörü eş ile tanıştıktan sonra evleninceye kadar geçen süreye göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p>0,05$).
- “Fikir Birliği” faktörü eş ile tanıştıktan sonra evleninceye kadar geçen süreye göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p>0,05$).
- “Bağlılık” faktörü eş ile tanıştıktan sonra evleninceye kadar geçen süreye göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p>0,05$).
- “Duygusal İfade” faktörü eş ile tanıştıktan sonra evleninceye kadar geçen süreye göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p>0,05$).
- “Genel Toplam” eş ile tanıştıktan sonra evleninceye kadar geçen süreye göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p>0,05$).

Buna göre “Evlilik Kalitesi faktörlerinden hiçbiri ve toplam Evlilik Kalitesi puanı” istatistiksel açıdan eş ile tanıştıktan sonra evleninceye kadar geçen süreye göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir.

Tablo 45.

Evlilik Kalitesi Çocuk Sayısına Göre Anlamlı Bir Farklılık Göstermekte midir?

ÇUÖ	Kaç çocuğunuz var?	N	Medyan	Ort. ± S.S.	P
Doyum	Hiç yok	39	40,0	39,64 ± 6,831	0,171
	1 çocuk	60	38,0	35,85 ± 9,342	
	2 çocuk	67	36,0	35,39 ± 9,318	
	3 çocuk	26	38,0	34,54 ± 8,797	
	4 ve üzeri	8	37,0	35,38 ± 12,443	
Fikir Birliği	Hiç yok	39	52,0	51,31 ± 8,649	0,756
	1 çocuk	60	50,5	48,48 ± 12,065	
	2 çocuk	67	51,0	48,97 ± 11,868	
	3 çocuk	26	52,0	47,5 ± 10,179	
	4 ve üzeri	8	50,5	50,13 ± 10,049	
Bağlılık	Hiç yok	39	16,0	15,59 ± 4,604	0,041*
	1 çocuk	60	14,0	14 ± 4,985	
	2 çocuk	67	13,0	14,07 ± 4,943	
	3 çocuk	26	11,5	11,96 ± 5,272	
	4 ve üzeri	8	16,5	14,38 ± 6,567	
Duygusal İfade	Hiç yok	39	10,0	9,54 ± 2,011	0,385
	1 çocuk	60	10,0	9,62 ± 2,218	
	2 çocuk	67	10,0	9,12 ± 2,326	
	3 çocuk	26	9,0	8,62 ± 2,434	
	4 ve üzeri	8	9,5	9,5 ± 1,852	
Toplam	Hiç yok	39	118,0	116,08 ± 16,073	0,171
	1 çocuk	60	111,0	107,95 ± 21,067	
	2 çocuk	67	109,0	107,55 ± 21,928	
	3 çocuk	26	108,0	102,62 ± 21,043	
	4 ve üzeri	8	108,5	109,38 ± 27,959	

*p<0,05

Yukarıdaki tabloda “Evlilik Kalitesine ait faktörlerin ve toplam Evlilik Kalitesi puanının” çocuk sayısına göre farklılık gösterip göstermediği incelenmiştir. Tabloda medyan, ortalama, standart sapma ve Kruskal Wallis test sonucu verilmiştir.

- “Doyum” faktörü çocuk sayısına göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir (p>0,05).
- “Fikir Birliği” faktörü çocuk sayısına göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir (p>0,05).
- “Bağlılık” faktörü çocuk sayısına göre anlamlı bir farklılık göstermektedir (p<0,05). Hiç çocuğu olmayanlar ile 3 çocuğu olanlar arasındaki fark anlamlıdır. Hiç çocuğu olmayanların bağlılık faktörü ortalaması daha yüksektir.
- “Duygusal İfade” faktörü çocuk sayısına göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir (p>0,05).

- “Genel Toplam” çocuk sayısına göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p>0,05$).

Buna göre Evlilik Kalitesinin “Bağlılık” faktörü haricindeki diğer faktörleri ve toplam Evlilik Kalitesi puanı istatistiksel açıdan çocuk sayısına göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir.

Tablo 46.

Evlilik Kalitesi Aile İçi İlişkilere Dışarıdan Müdahale Olup Olmaması Durumuna Göre Anlamlı Bir Farklılık Göstermekte midir?

ÇUÖ	Aile içi ilişkilere dışarıdan müdahale ediliyor mu?	N	Medyan	Ort. ± S.S.	P
Doyum	Evet	38	32	31,95 ± 10,179	0,003*
	Hayır	162	39	37,25 ± 8,474	
Fikir Birliği	Evet	38	49	46,29 ± 13,503	0,183
	Hayır	162	52	49,8 ± 10,332	
Bağlılık	Evet	38	13	12,5 ± 5,275	0,037*
	Hayır	162	14	14,46 ± 4,947	
Duygusal İfade	Evet	38	9	8,39 ± 2,422	0,005*
	Hayır	162	10	9,51 ± 2,145	
Toplam	Evet	38	102,5	99,13 ± 24,307	0,007*
	Hayır	162	112	111,02 ± 19,509	

* $p<0,05$

Yukarıdaki tabloda “Evlilik Kalitesine ait faktörlerin ve toplam Evlilik Kalitesi puanının” aile içi ilişkilere dışarıdan müdahale olup olmamasına göre farklılık gösterip göstermediği incelenmiştir. Tabloda medyan, ortalama, standart sapma ve Mann-Whitney U test sonucu verilmiştir.

- “Doyum” faktörü aile içi ilişkilere dışarıdan müdahale olup olmamasına göre anlamlı bir farklılık göstermektedir ($p<0,05$). Aile içi ilişkilere dışarıdan müdahale edildiğini söyleyenlerin doyum faktörü ortalaması daha düşüktür.
- “Fikir Birliği” faktörü aile içi ilişkilere dışarıdan müdahale olup olmamasına göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p>0,05$).
- “Bağlılık” faktörü aile içi ilişkilere dışarıdan müdahale olup olmamasına göre anlamlı bir farklılık göstermektedir ($p<0,05$). Aile içi ilişkilere dışarıdan müdahale edildiğini söyleyenlerin bağlılık faktörü ortalaması daha düşüktür.
- “Duygusal İfade” faktörü aile içi ilişkilere dışarıdan müdahale olup olmamasına göre anlamlı bir farklılık göstermektedir ($p<0,05$). Aile içi ilişkilere dışarıdan

müdahale edildiğini söyleyenlerin duygusal ifade faktörü ortalaması daha düşüktür.

- “Genel Toplam” aile içi ilişkilere dışarıdan müdahale olup olmamasına göre anlamlı bir farklılık göstermektedir ($p<0,05$). Aile içi ilişkilere dışarıdan müdahale edildiğini söyleyenlerin genel ortalaması daha düşüktür.

Buna göre Evlilik Kalitesinin “Fikir Birliği” faktörü haricindeki diğer faktörleri ve toplam Evlilik Kalitesi puanı istatistiksel açıdan aile içi ilişkilere dışarıdan müdahale olup olmamasına göre anlamlı bir farklılık göstermektedir.

Evlilik Kalitesini ölçen “Çiftler Uyum Ölçeğinin” alt ölçeklerinden **“Doyum”** alt ölçeği ile gelir seviyesi, ailede fiziksel veya psikolojik rahatsızlığı olan birinin varlığı durumu, aile tipi, aile içi ilişkilere müdahale olup olmaması arasında; **“Fikir Birliği”** alt ölçeği ile gelir seviyesi, ekonomik özgürlüğün olup olmaması, ailede fiziksel veya psikolojik rahatsızlığı olan birinin varlığı, annenin hayatta olup olmaması, evlilik sayısı, nikah türü, evlilik kararı alma şekli arasında; **“Duyguların İfadesi”** alt ölçeği ile ekonomik özgürlüğün olup olmaması, ailede fiziksel veya psikolojik rahatsızlığı olan birinin varlığı durumu, evlilik kararı alma şekli, aile ilişkilere müdahaleyle arasında; **“Bağlılık”** alt ölçeği ile yaş, ekonomik özgürlüğün olup olmaması, yaşanılan evin sahipliği, alkol kullanımı, aile tipi, evlilik kararı alma şekli, çocuk sayısı, aile içi ilişkilere müdahaleyle arasında ve **“Çiftler Uyum Ölçeğinin alt ölçekleri Toplam Puanı”** ile ekonomik özgürlüğün olup olmaması, yaşanılan evin sahipliği, ailede fiziksel veya psikolojik rahatsızlığı olan birinin varlığı, aile tipi, evlilik kararı alma şekli, aile içi ilişkilere müdahaleyle arasında anlamlı ilişki olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 47.

Evlilik Kalitesiyle Cinsel Uyumun Önemi, Çiftlerin Birbirlerine Karşı Empati Yapması, Çiftlerin Birbirleriyle Duygu Düşünce Paylaşımı, Çiftlerin Birbirleriyle Duygu Düşünce Paylaşımı Nedeniyle Memnuniyet veya Anlaşmazlık Yaşama Durumlarına Göre Aralarındaki Korelasyonda Anlamlı Bir Farklılık Var mıdır?

Spearman's rho		Doyum	Fikir Birliği	Bağlılık	Duygusal İfade	Toplam
Cinsel uyum mutlu bir evlilik için sizce ne kadar önemlidir?	r	,267**	,129	,232**	,226**	,269**
Genel olarak eşiniz size karşı empati yapar mı?	r	,324**	,343**	,206**	,260**	,372**
Eşinizle duygu ve düşüncelerinizi paylaşıyor musunuz?	r	,452**	,353**	,355**	,388**	,485**
Eşiniz sizinle duygu ve düşüncelerinizi paylaşıyor mu?	r	,374**	,352**	,258**	,381**	,428**
Eşinizin sizinle duygu ve düşüncelerinizi paylaşmasından memnuniyet duyar mısınız?	r	,430**	,345**	,249**	,406**	,466**
Eşinizle duygu ve düşüncelerinizi paylaşmanız nedeniyle anlaşmazlık yaşar mısınız?	r	-,535**	-,287**	-,334**	-,259**	-,498**

**p<0,01 , *p<0,05

Korelasyon analizinde bağıntı katsayısının (+) veya (-) çıkması ilişkinin gücü manasında fark oluşturmamaktadır. Mutlak değer olarak alındığında;

0-0.249 Hiç ilişki yok ya da çok zayıf ilişki

0.25-0.499 Zayıf-orta derece ilişki

0.50-0.699 Orta derecede ilişki

0.70-0.899 İyi derece ilişki

0.90-1.00 Çok iyi derecede ilişki olarak kabul edilir (Alpar, 2010).

Yukarıdaki tabloda “Evlilik Kalitesine ait faktörler ve toplam Evlilik Kalitesi puanıyla” “cinsel uyumun önemi, çiftlerin birbirlerine karşı empati yapması, çiftlerin birbirleriyle duygu düşünce paylaşımı, çiftlerin birbirleriyle duygu düşünce paylaşımı nedeniyle memnuniyet veya anlaşmazlık yaşama durumlarına” göre aralarındaki

korelasyon incelenmiştir. Bu işlem esnasında Evlilik Kalitesini ölçen Çiftler Uyum Ölçeği'nin alt faktör puanları ve sorulara ait puanlar toplanarak birbirleriyle arasında ilişki kurulmuştur. Tabloda Spearman's rho korelasyon katsayısı verilmiştir.

Buna göre tabloya bakacak olursak cinsel uyum ile Evlilik Kalitesine ait faktörlerden Fikir Birliği faktörü hariç ve toplam Evlilik Kalitesi puanı arasındaki korelasyon katsayısı pozitif ve anlamlıdır ($p<0,05$). Cinsel uyumun önemi arttıkça **“Doyum”, “Bağlılık”, “Duygusal ifade” ve “Toplam Evlilik Kalitesi Puan Ortalamaları”** artmaktadır.

Genel olarak eşiniz size karşı empati yapar mı sorusu ile Evlilik Kalitesine ait tüm faktörler ve toplam Evlilik Kalitesi puanı arasındaki korelasyon katsayısı pozitif ve anlamlıdır ($p<0,05$). Empati arttıkça **“Doyum”, “Fikir Birliği”, “Bağlılık”, “Duygusal İfade” ve “Toplam Evlilik Kalitesi Puan Ortalamaları”** artmaktadır.

Eşinizle duygu ve düşüncelerinizi paylaşıyor mısınız sorusu ile Evlilik Kalitesine ait tüm faktörler ve toplam Evlilik Kalitesi puanı arasındaki korelasyon katsayısı pozitif ve anlamlıdır. ($p<0,05$) Bireyin eşi ile duygu düşünce paylaşımı arttıkça **“Doyum”, “Fikir Birliği”, “Bağlılık”, “Duygusal İfade” ve “Toplam Evlilik Kalitesi Puan Ortalamaları”** artmaktadır.

Eşiniz sizinle duygu ve düşüncelerini paylaşıyor mı sorusu ile Evlilik Kalitesine ait tüm faktörler ve toplam Evlilik Kalitesi puanı arasındaki korelasyon katsayısı pozitif ve anlamlıdır. ($p<0,05$) Eşin duygu düşünce paylaşımı arttıkça **“Doyum”, “Fikir Birliği”, “Bağlılık”, “Duygusal İfade” ve “Toplam Evlilik Kalitesi Puan Ortalamaları”** artmaktadır.

Eşinizin sizinle duygu ve düşüncelerini paylaşmasından memnuniyet duyuyor mısınız sorusu ile Evlilik Kalitesine ait tüm faktörler ve toplam Evlilik Kalitesi puanı arasındaki korelasyon katsayısı pozitif ve anlamlıdır. ($p<0,05$) Bireyin eşinin kendisi ile duygu düşünce paylaşımından memnuniyet arttıkça **“Doyum”, “Fikir Birliği”, “Bağlılık”, “Duygusal İfade” ve “Toplam Evlilik Kalitesi Puan Ortalamaları”** artmaktadır.

Eşinizle duygu ve düşüncelerinizi paylaşmanız nedeniyle anlaşmazlık yaşıyor mısınız sorusu ile tüm faktörler ve toplam arasındaki korelasyon katsayısı negatif ve anlamlıdır. ($p<0,05$) Duygu düşünce paylaşımından kaynaklanan anlaşmazlık arttıkça

“Doyum”, “Fikir Birliği”, “Bağlılık”, “Duygusal İfade” ve “Toplam Evlilik Kalitesi Puan Ortalamaları” düşmektedir.

Cinsel uyumun önemi ile **“Doyum”** ve **“Toplam Çift Uyumu”** arasında pozitif yönde zayıf-orta ilişki ve **“Bağlılık”** ile **“Duygusal İfade”** arasında ise pozitif yönde zayıf ilişki olduğu; empati yapma durumu ile **“Doyum”, “Fikir Birliği”, “Duygusal İfade”** ve **“Toplam Çift Uyumu”** arasında pozitif yönde zayıf-orta bir ilişkinin olduğu ve empati ile **“Bağlılık”** arasında da pozitif yönde zayıf bir ilişki olduğu; eşlerin birbirleriyle duygu ve düşüncelerini paylaşımı ile **“Doyum”, “Fikir Birliği”, “Bağlılık”, “Duygusal İfade”** ve **“Toplam Çift Uyumu”** arasında pozitif yönde zayıf-orta dereceli ilişki olduğu; eşlerin duygu düşünce paylaşımı nedeniyle anlaşmazlık yaşama durumları ile de **“Fikir Birliği”, “Bağlılık”, “Duygusal İfade”, “Toplam Çift Uyumu”** arasında negatif yönde zayıf-orta dereceli bir ilişki bulunduğu ve **“Doyum”** ile de negatif yönde orta dereceli bir ilişki bulunduğu tespit edilmiştir.

Tablo 48.

Evlilik Kalitesi Evliliğin Değerlendirilmesine Göre Anlamlı Bir Farklılık göstermekte midir?

ÇUÖ	Evliliği nasıl değerlendiriyorsunuz?	N	Medyan	Ort. ± S.S.	P
Doyum	Gereksiz, olmasa da olur	3	21	24 ± 20,664	0,000*
	Sıkıntılı bir süreç	15	29	29,13 ± 8,052	
	Memnunum	116	39	37,37 ± 8,05	
	Şimdiki aklım olsaydı evlenmezdim	8	30,5	32 ± 9,871	
	Herkese öneririm	28	43,5	42,25 ± 5,535	
	Çocuk sahibi olmak için gerekli	9	30	30,56 ± 8,791	
	Toplumsal düzeni sağlamak için gerekli	21	33	32,9 ± 9,705	
Fikir Birliği	Gereksiz, olmasa da olur	3	59	47,33 ± 25,58	0,000*
	Sıkıntılı bir süreç	15	40	40,67 ± 12,619	
	Memnunum	116	52	50,59 ± 8,99	
	Şimdiki aklım olsaydı evlenmezdim	8	38,5	39,75 ± 7,44	
	Herkese öneririm	28	56	54,93 ± 8,092	
	Çocuk sahibi olmak için gerekli	9	40	43,11 ± 12,088	
	Toplumsal düzeni sağlamak için gerekli	21	50	45,86 ± 15,216	
Bağlılık	Gereksiz, olmasa da olur	3	8	8 ± 4	0,004*
	Sıkıntılı bir süreç	15	14	12,2 ± 5,185	
	Memnunum	116	14	14,78 ± 4,768	
	Şimdiki aklım olsaydı evlenmezdim	8	11,5	11,13 ± 5,915	
	Herkese öneririm	28	15,5	15,54 ± 4,55	
	Çocuk sahibi olmak için gerekli	9	11	9,78 ± 5,932	
	Toplumsal düzeni sağlamak için gerekli	21	13	13,52 ± 4,781	
Duygusal İfade	Gereksiz, olmasa da olur	3	10	8 ± 4,359	0,001*
	Sıkıntılı bir süreç	15	8	7,67 ± 2,845	
	Memnunum	116	10	9,8 ± 1,632	
	Şimdiki aklım olsaydı evlenmezdim	8	7,5	7,38 ± 2,925	
	Herkese öneririm	28	10	10,18 ± 1,278	
	Çocuk sahibi olmak için gerekli	9	8	8 ± 2,872	
	Toplumsal düzeni sağlamak için gerekli	21	9	8 ± 3,098	
Toplam	Gereksiz, olmasa da olur	3	101	87,33 ± 47,983	0,000*
	Sıkıntılı bir süreç	15	93	89,67 ± 20,756	
	Memnunum	116	112	112,53 ± 17,196	
	Şimdiki aklım olsaydı evlenmezdim	8	83,5	90,25 ± 23,261	
	Herkese öneririm	28	127	122,89 ± 13,13	
	Çocuk sahibi olmak için gerekli	9	89	91,44 ± 24,296	
	Toplumsal düzeni sağlamak için gerekli	21	104	100,29 ± 20,79	

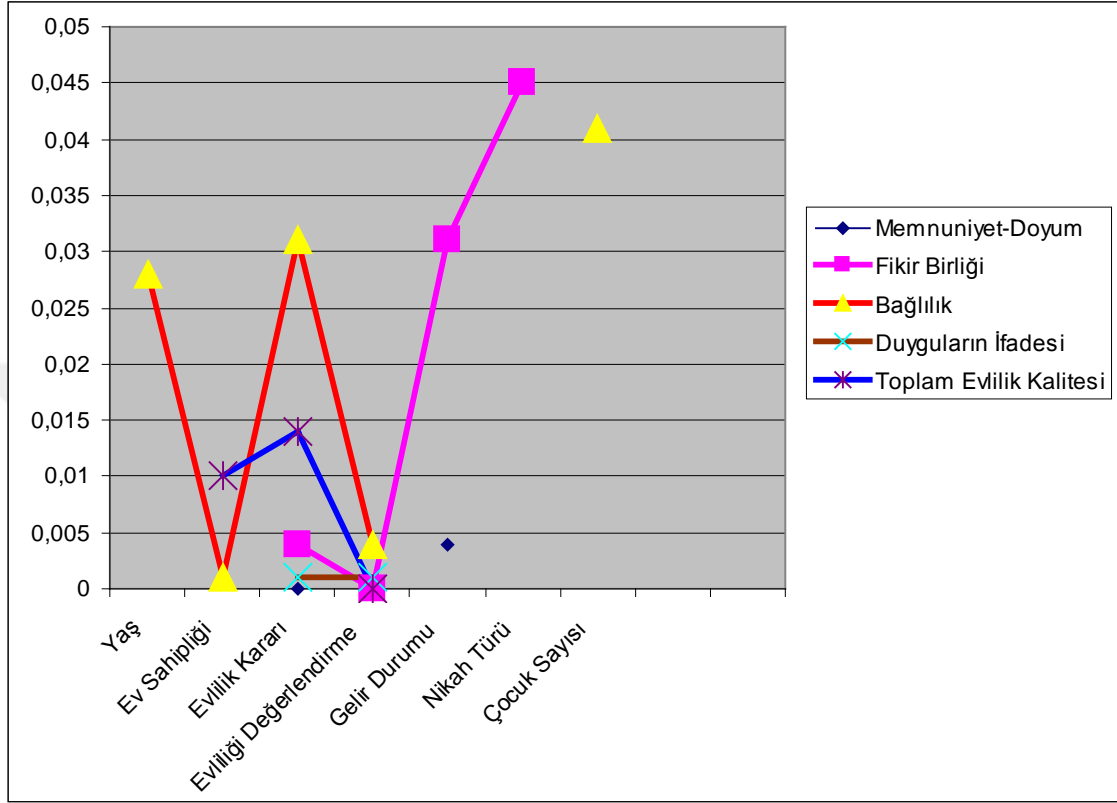
*p<0,05

Yukarıdaki tabloda “Evlilik Kalitesine ait faktörlerin ve Evlilik Kalitesi Toplam Puanının” evliliğin değerlendirilmesine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediği

incelenmiştir. Tabloda medyan, ortalama, standart sapma ve Kruskal-Wallis test sonucu verilmiştir.

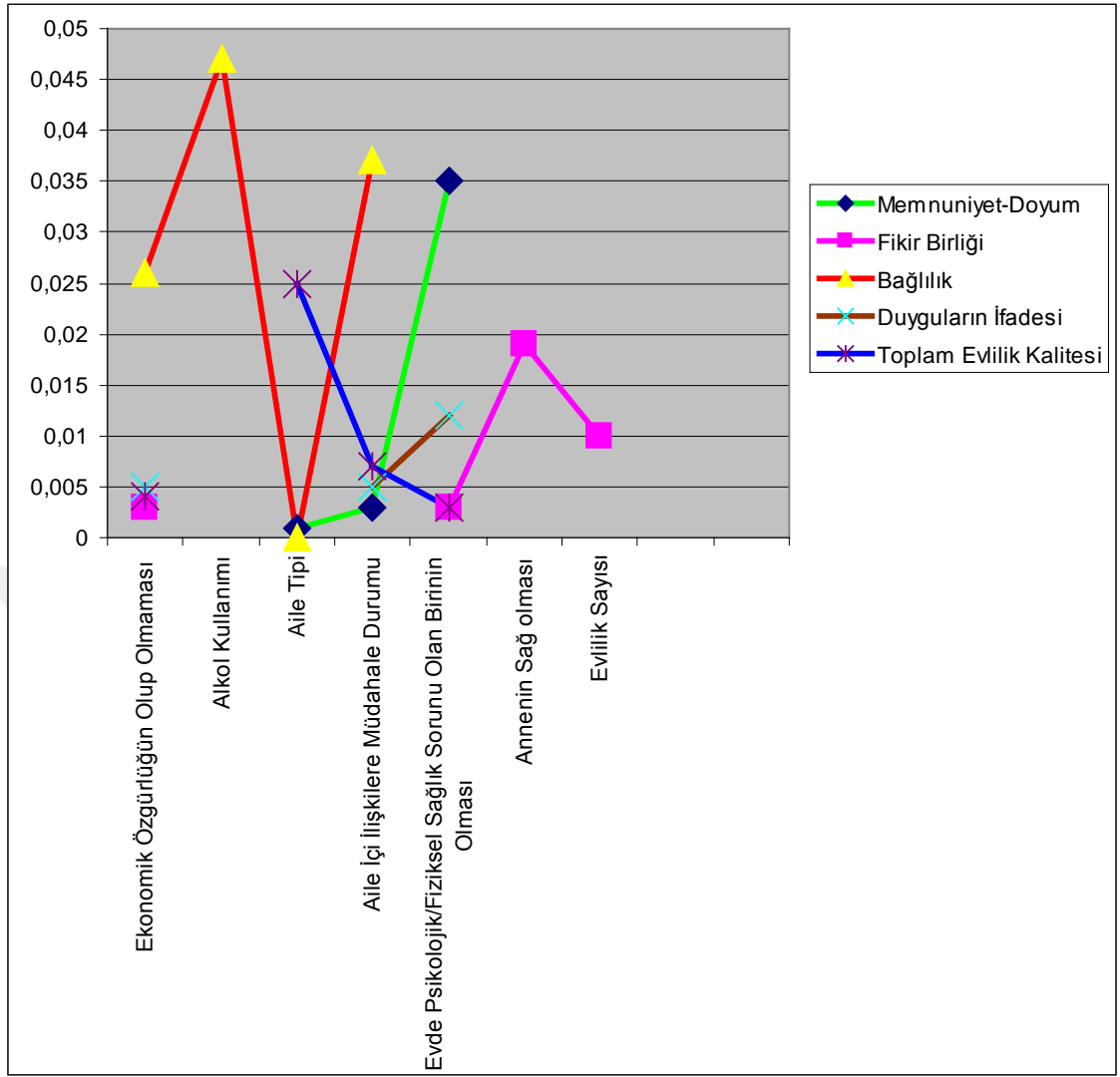
- **“Doyum”** faktörü evliliğin değerlendirilmesine göre anlamlı bir farklılık göstermektedir ($p<0,05$). Evliliği herkese öneririm diyenler ile sıkıntılı bir süreç, çocuk sahibi olmak için gerekli, toplumsal düzeni sağlamak için gerekli diyenler arasındaki fark ve memnunum diyenler ile sıkıntılı bir süreç diyenler arasındaki fark anlamlıdır ($p<0,05$). Herkese öneririm diyenlerin doyum ortalaması daha yüksektir. Memnunum diyenlerinde sıkıntılı bir süreç diyenlere göre doyum faktörü ortalaması daha yüksektir.
- **“Fikir Birliği”** faktörü evliliğin değerlendirilmesine göre anlamlı bir farklılık göstermektedir ($p<0,05$). Evliliği herkese öneririm diyenler ile sıkıntılı bir süreç ve şimdiki aklım olsaydı evlenmezdim diyenler arasındaki fark anlamlıdır ($p<0,05$). Herkese öneririm diyenlerin fikir birliği faktörü ortalaması daha yüksektir.
- **“Bağlılık”** faktörü evliliğin değerlendirilmesine göre anlamlı bir farklılık göstermektedir ($p<0,05$). Evliliği herkese öneririm diyenler ile çocuk sahibi olmak için gerekli ve gereksiz olmasa da olur diyenler arasındaki fark anlamlıdır ($p<0,05$). Herkese öneririm diyenlerin bağlılık faktörü ortalaması daha yüksektir.
- **“Duygusal İfade”** faktörü evliliğin değerlendirilmesine göre anlamlı bir farklılık göstermektedir. Evliliğin sıkıntılı bir süreç olduğunu belirtenler ile memnun olanlar ve herkese önerenler arasındaki fark anlamlıdır ($p<0,05$). Sıkıntılı bir süreç olduğunu söyleyenlerin duygusal ifade faktörü ortalaması daha düşüktür.
- **“Genel Toplam”** evliliğin değerlendirilmesine göre anlamlı bir farklılık göstermektedir ($p<0,05$). Evliliği herkese öneririm diyenler ile sıkıntılı bir süreç olduğunu, şimdiki aklım olsaydı evlenmezdim diyenler ve çocuk sahibi olmak için gerekli olduğunu söyleyenler arasındaki fark anlamlıdır ($p<0,05$). Ayrıca evlilikten memnunum diyenler ile sıkıntılı bir süreç olduğunu söyleyenler arasındaki fark da anlamlıdır ($p<0,05$). Evliliği herkese öneririm diyenlerin Genel Toplam ortalaması daha yüksektir. Memnunum diyenlerinde sıkıntılı bir süreçtir diyenlere göre ortalaması daha yüksektir.

Buna göre Evlilik Kalitesine ait bütün faktörler ve Evlilik Kalitesi Toplam Puanı evliliğin değerlendirilmesine göre istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık göstermektedir.

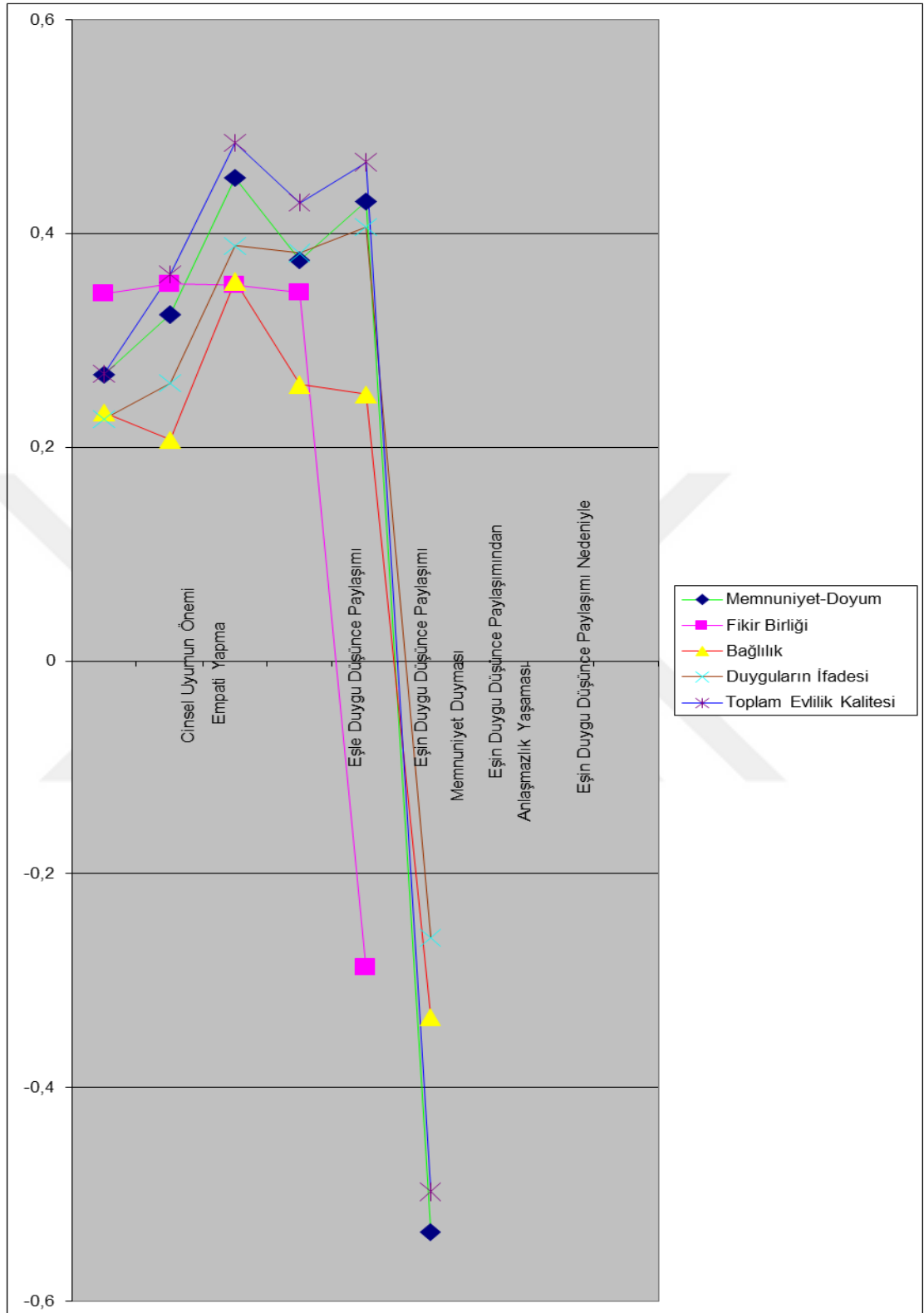

Şekil 2. Evlilik Kalitesi İle İlişkili Demografik Değişkenlere Ait Mann Whitney-U Değerleri

Şekil 3. Evlilik Kalitesi İle İlişkili Demografik Değişkenlere Ait Kruskal Wallis Değerleri

Şekil 4. Evlilik Kalitesi İle İlişkili Demografik Arasındaki Korelasyon Değerleri

Bağlanma Stillerinin demografik özelliklere göre analizleri ve bu analizler sonucu elde edilen bulgular aşağıda Tablo 50.'den Tablo 80.'e kadar özetlenmiştir. Burada demografik formun 1.-27. soruları ve 33.-40. sorularına ait analizler sırasıyla verilmiş olup, 28., 29., 31. ve 32. sorulara ait analizler yeterli veri olmaması nedeniyle verilememiştir.

Tablo 49.

Bağlanma Stilleri Tanımlayıcı İstatistikler

İlişki Ölçekleri Anketi (İÖA)	Madde sayısı	Alabileceği değerler	Min.	Maks.	Medyan	Ort. ± S.S.
Güvenli Bağlanma	5	1-7	2,2	7	4	4,07 ± 0,859
Korkulu Bağlanma	4	1-7	1	7	4	3,99 ± 1,156
Saplantılı Bağlanma	4	1-7	1	7	3,6	3,61 ± 1,098
Kayıtsız Bağlanma	5	1-7	1,6	7	4,6	4,57 ± 1,091

Yukarıdaki tabloda Bağlanma Stillerini ölçen İlişki Ölçekleri Anketine ait faktörler bazında madde sayıları ve alabileceği değerler, verilen cevaplara göre min-maks, medyan, ortalama ve standart sapma değerleri gösterilmiştir. Bu ölçekte 1-7 arası likert ölçeği kullanılmaktadır, faktörler için ortalama değerler hesaplanmıştır. Buna göre;

- “Güvenli Bağlanma” faktörü 5 maddeden oluşmaktadır. Bu faktör için medyan değeri 4, ortalama değer ise $4,07 \pm 0,859$ 'dir.
- “Korkulu Bağlanma” faktörü 4 maddeden oluşmaktadır. Bu faktör için medyan değeri 4, ortalama değer ise $3,99 \pm 1,156$ 'dir.
- “Saplantılı Bağlanma” faktörü 4 maddeden oluşmaktadır. Bu faktör için medyan değeri 3,6, ortalama değer ise $3,61 \pm 1,098$ 'dir.
- “Kayıtsız Bağlanma” faktörü 5 maddeden oluşmaktadır. Bu faktör için medyan değeri 4,6, ortalama değer ise $4,57 \pm 1,091$ 'dir.

Tablo 50.

Bağlanma Stilleri Cinsiyete Göre Anlamlı Bir Farklılık Göstermekte midir?

İÖA	Cinsiyet	N	Medyan	Ort. ± S.S.	p
Güvenli Bağlanma	Erkek	100	4,0	4,16 ± 0,816	0,076
	Kadın	100	4,0	3,98 ± 0,894	
Korkulu Bağlanma	Erkek	100	3,9	3,9 ± 1,043	0,129
	Kadın	100	4,1	4,09 ± 1,256	
Saplantılı Bağlanma	Erkek	100	3,6	3,58 ± 1,131	0,686
	Kadın	100	3,6	3,64 ± 1,069	
Kayıtsız Bağlanma	Erkek	100	4,6	4,66 ± 1,084	0,291
	Kadın	100	4,4	4,48 ± 1,096	

P>0,05

Yukarıdaki tabloda Bağlanma Stillerinin cinsiyete göre farklılık gösterip göstermediği incelenmiştir. Tabloda medyan, ortalama, standart sapma ve Mann-Whitney U test sonucu verilmiştir.

- “Güvenli Bağlanma” faktörü cinsiyete göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p>0,05$).
- “Korkulu Bağlanma” faktörü cinsiyete göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p>0,05$).
- “Saplantılı Bağlanma” faktörü cinsiyete göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p>0,05$).
- “Kayıtsız Bağlanma” faktörü cinsiyete göre farklılık anlamlı bir göstermemektedir ($p>0,05$).

Buna göre Bağlanma Stillerinin hiçbiri cinsiyete göre istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p>0,05$).

Tablo 51.

Bağlanma Stilleri Yaşa Göre Anlamlı Bir Farklılık Göstermekte midir?

İÖA	Yaş	N	Medyan	Ort. $\pm$ S.S.	p
Güvenli Bağlanma	19-24 yaş arası	9	4,2	4,18 $\pm$ 0,863	0,249
	25-34 yaş arası	87	4,2	4,15 $\pm$ 0,796	
	35-44 yaş arası	59	4	4,07 $\pm$ 0,939	
	45-54 yaş arası	34	3,8	3,89 $\pm$ 0,96	
	55 yaş ve üzeri	11	4	3,85 $\pm$ 0,499	
Korkulu Bağlanma	19-24 yaş arası	9	3,8	3,89 $\pm$ 1,764	0,944
	25-34 yaş arası	87	4	4,01 $\pm$ 1,136	
	35-44 yaş arası	59	4	3,95 $\pm$ 1,043	
	45-54 yaş arası	34	4	3,99 $\pm$ 1,359	
	55 yaş ve üzeri	11	4,3	4,11 $\pm$ 0,736	
Saplantılı Bağlanma	19-24 yaş arası	9	4,3	3,94 $\pm$ 0,95	0,092
	25-34 yaş arası	87	3,8	3,77 $\pm$ 1,028	
	35-44 yaş arası	59	3,5	3,33 $\pm$ 1,004	
	45-54 yaş arası	34	4	3,63 $\pm$ 1,449	
	55 yaş ve üzeri	11	3,3	3,48 $\pm$ 0,77	
Kayıtsız Bağlanma	19-24 yaş arası	9	4,2	3,89 $\pm$ 1,233	0,048*
	25-34 yaş arası	87	4,6	4,63 $\pm$ 0,995	
	35-44 yaş arası	59	4	4,41 $\pm$ 1,13	
	45-54 yaş arası	34	4,6	4,66 $\pm$ 1,226	
	55 yaş ve üzeri	11	5,2	5,15 $\pm$ 0,77	

* $p<0,05$

Yukarıdaki tabloda Bağlanma Stillerinin yaşa göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediği araştırılmıştır. Bağlanma Stillerinin yaşa göre karşılaştırılması verilmiştir. Tabloda medyan, ortalama, standart sapma ve Kruskal-Wallis test sonucu verilmiştir.

- “Güvenli Bağlanma” faktörü yaşa göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p>0,05$).
- “Korkulu Bağlanma” faktörü yaşa göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p>0,05$).
- “Saplantılı Bağlanma” faktörü yaşa göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p>0,05$).
- “Kayıtsız Bağlanma” faktörü yaşa göre anlamlı bir farklılık göstermektedir ($p<0,05$). 55 yaş üzeri ile 19-24 yaş arası ve 35-44 yaş arasındaki fark anlamlıdır ($p<0,05$). 55 yaş üzerindeki kişilerin kayıtsız bağlanma faktörü ortalaması daha yüksektir. 19-24 yaş arası ve 35-44 yaş arası kayıtsız bağlanma faktörü ortalaması diğer yaş gruplarına göre daha düşüktür. 19-24 yaş arası ve 55 yaş ve üzeri gruba ait katılımcı sayısının azlığı da göz ardı edilmemelidir.

Buna göre Bağlanma Stillerinden “Kayıtsız Bağlanma” stili haricinde diğer Bağlanma Stilleri yaşa göre istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık göstermemektedir.

Tablo 52.

Bağlanma Stilleri Doğum Yerine Göre Anlamlı Bir Farklılık Göstermekte midir?

İÖA	Doğum yeri	N	Medyan	Ort. $\pm$ S.S.	P
Güvenli Bağlanma	Şehir	96	4,0	4,15 $\pm$ 0,791	0,396
	İlçe	47	4,0	4,09 $\pm$ 1,033	
	Köy-Kasaba	52	3,8	3,93 $\pm$ 0,802	
	Yurtdışı	5	4,2	3,88 $\pm$ 0,965	
Korkulu Bağlanma	Şehir	96	3,9	3,9 $\pm$ 1,131	0,005*
	İlçe	47	3,8	3,67 $\pm$ 1,22	
	Köy-Kasaba	52	4,4	4,38 $\pm$ 1,053	
	Yurtdışı	5	4,3	4,7 $\pm$ 0,855	
Saplantılı Bağlanma	Şehir	96	3,5	3,58 $\pm$ 1,035	0,114
	İlçe	47	3,5	3,4 $\pm$ 1,083	
	Köy-Kasaba	52	4,0	3,91 $\pm$ 1,131	
	Yurtdışı	5	2,5	3 $\pm$ 1,591	
Kayıtsız Bağlanma	Şehir	96	4,6	4,55 $\pm$ 1,081	0,455
	İlçe	47	4,2	4,4 $\pm$ 1,154	
	Köy-Kasaba	52	4,6	4,74 $\pm$ 1,038	
	Yurtdışı	5	4,6	4,72 $\pm$ 1,285	

* $p<0,05$

Yukarıdaki tabloda Bağlanma Stillerinin doğum yerine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediği incelenmiştir. Tabloda medyan, ortalama, standart sapma ve Kruskal-Wallis test sonucu verilmiştir.

- “Güvenli Bağlanma” faktörü doğum yerine göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p>0,05$).
- “Korkulu Bağlanma” faktörü doğum yerine göre anlamlı bir farklılık göstermektedir ($p<0,05$). İlçe ile Köy-kasaba arasındaki fark anlamlıdır ($p<0,05$). Köy-kasabada doğmuş olanların ortalaması daha yüksektir.
- “Saplantılı Bağlanma” faktörü doğum yerine göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p>0,05$).
- “Kayıtsız Bağlanma” faktörü doğum yerine göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p>0,05$).

Buna göre Bağlanma Stillerinden “Korkulu Bağlanma” faktörü haricinde diğer faktörler doğum yerine göre istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p>0,05$).

Tablo 53.

Bağlanma Stilleri En Uzun Süre Yaşanılan Yere Göre Anlamlı Bir Farklılık Göstermekte midir?

İÖA	En uzun süre yaşanılan yer	N	Medyan	Ort. $\pm$ S.S.	P
Güvenli Bağlanma	Şehir	146	4,0	4,09 $\pm$ 0,832	0,491
	İlçe	29	4,2	4,04 $\pm$ 0,851	
	Köy-Kasaba	19	3,8	3,89 $\pm$ 1,018	
	Yurtdışı	6	4,3	4,2 $\pm$ 1,166	
Korkulu Bağlanma	Şehir	146	4,0	3,92 $\pm$ 1,14	0,147
	İlçe	29	4,0	3,95 $\pm$ 1,293	
	Köy-Kasaba	19	4,3	4,38 $\pm$ 1,088	
	Yurtdışı	6	4,4	4,67 $\pm$ 0,769	
Saplantılı Bağlanma	Şehir	146	3,5	3,51 $\pm$ 1,073	0,181
	İlçe	29	4,0	3,84 $\pm$ 1,027	
	Köy-Kasaba	19	4,0	3,97 $\pm$ 1,099	
	Yurtdışı	6	4,4	3,83 $\pm$ 1,787	
Kayıtsız Bağlanma	Şehir	146	4,6	4,63 $\pm$ 1,074	0,128
	İlçe	29	4,0	4,25 $\pm$ 1,236	
	Köy-Kasaba	19	4,4	4,36 $\pm$ 0,821	
	Yurtdışı	6	5,1	5,2 $\pm$ 1,271	

$P>0,05$

Yukarıdaki tabloda Bağlanma Stillerinin en uzun süre yaşanılan yere göre farklılık gösterip göstermediği incelenmiştir. Tabloda medyan, ortalama, standart sapma ve Kruskal-Wallis test sonucu verilmiştir.

- “Güvenli Bağlanma” faktörü en uzun süre yaşanan yere göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p>0,05$).
- “Korkulu Bağlanma” faktörü en uzun süre yaşanan yere göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p>0,05$).
- “Saplantılı Bağlanma” faktörü en uzun süre yaşanan yere göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p>0,05$).
- “Kayıtsız Bağlanma” faktörü en uzun süre yaşanan yere göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p>0,05$).

Buna göre Bağlanma Stillerinin hiçbirisi en uzun süre yaşanan yere göre istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p>0,05$).

Tablo 54.

Bağlanma Stilleri Eğitim Durumuna Yere Göre Anlamlı Bir Farklılık Göstermekte midir?

İÖA	Eğitim Durumu	N	Medyan	Ort. ± S.S.	P
Güvenli Bağlanma	İlkokul	19	3,4	3,51 ± 0,559	0,016*
	Ortaokul	24	4,0	3,99 ± 0,603	
	Lise	69	4,0	4,2 ± 0,893	
	Üniversite	79	4,0	4,1 ± 0,911	
	Yüksek lisans ve üzeri	9	4,4	4,2 ± 0,889	
Korkulu Bağlanma	İlkokul	19	4,3	4,32 ± 0,982	0,064
	Ortaokul	24	3,8	3,72 ± 0,822	
	Lise	69	4,0	4,23 ± 1,192	
	Üniversite	79	4,0	3,82 ± 1,18	
	Yüksek lisans ve üzeri	9	3,5	3,69 ± 1,446	
Saplantılı Bağlanma	İlkokul	19	3,5	3,71 ± 0,906	0,484
	Ortaokul	24	3,9	3,84 ± 0,853	
	Lise	69	4,0	3,68 ± 1,039	
	Üniversite	79	3,3	3,49 ± 1,215	
	Yüksek lisans ve üzeri	9	3,3	3,36 ± 1,42	
Kayıtsız Bağlanma	İlkokul	19	4,4	4,21 ± 0,826	0,088
	Ortaokul	24	3,9	4,17 ± 0,905	
	Lise	69	4,8	4,75 ± 1,189	
	Üniversite	79	4,6	4,63 ± 1,076	
	Yüksek lisans ve üzeri	9	4,4	4,42 ± 1,129	

* $p<0,05$

Yukarıdaki tabloda Bağlanma Stillerinin eğitim durumuna göre farklılık gösterip göstermediği incelenmiştir. Tabloda medyan, ortalama, standart sapma ve Kruskal-Wallis test sonucu verilmiştir.

- “Güvenli Bağlanma” faktörü eğitim durumuna göre anlamlı bir farklılık göstermektedir ($p<0,05$). İlkokul ile lise ve ilkokul ile üniversite arasındaki fark anlamlıdır ($p<0,05$). Eğitim durumu ilkokul olanların ortalaması daha düşüktür.

- “Korkulu Bağlanma” faktörü eğitim durumuna göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p>0,05$).
- “Saplantılı Bağlanma” faktörü eğitim durumuna göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p>0,05$).
- “Kayıtsız Bağlanma” faktörü eğitim durumuna göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p>0,05$).

Buna göre Bağlanma Stillerinden “Güvenli Bağlanma” faktörü hariç diğer faktörler eğitim durumuna göre istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p>0,05$).

Tablo 55.

Bağlanma Stilleri Mesleğe Göre Anlamlı Bir Fark Göstermekte midir?

İÖA	Meslek	N	Medyan	Ort. ± S.S.	p
Güvenli Bağlanma	Memur	34	3,9	3,95 ± 0,8	0,153
	Esnaf	11	4	4,31 ± 0,628	
	İşçi	61	4,2	4,2 ± 0,807	
	Akademisyen	5	4,6	4,96 ± 1,276	
	Öğretmen	4	4,2	4,2 ± 0,73	
	Mühendis	14	3,9	3,93 ± 0,779	
	Serbest meslek	11	4	4,09 ± 1,063	
	Ev hanımı	51	3,8	3,97 ± 0,933	
	Emekli	9	3,6	3,58 ± 0,578	
Korkulu Bağlanma	Memur	34	4	4,07 ± 1,346	0,364
	Esnaf	11	4,5	4,3 ± 0,954	
	İşçi	61	4	4,02 ± 1,009	
	Akademisyen	5	3	2,85 ± 1,27	
	Öğretmen	4	3,5	3,44 ± 1,106	
	Mühendis	14	3,1	3,59 ± 1,146	
	Serbest meslek	11	4	3,8 ± 0,66	
	Ev hanımı	51	4	4,14 ± 1,282	
	Emekli	9	4,5	4,08 ± 1,068	
Saplantılı Bağlanma	Memur	34	3,5	3,49 ± 1,267	0,868
	Esnaf	11	3,8	3,64 ± 0,626	
	İşçi	61	3,8	3,65 ± 1,125	
	Akademisyen	5	3,3	4 ± 1,912	
	Öğretmen	4	3	3,13 ± 1,25	
	Mühendis	14	4	3,59 ± 1,347	
	Serbest meslek	11	3,3	3,18 ± 0,895	
	Ev hanımı	51	3,8	3,73 ± 0,944	
	Emekli	9	3,3	3,69 ± 0,899	
Kayıtsız Bağlanma	Memur	34	4,6	4,62 ± 1,31	0,394
	Esnaf	11	4,6	4,45 ± 0,82	
	İşçi	61	4,6	4,7 ± 1,087	
	Akademisyen	5	3,8	3,92 ± 0,89	
	Öğretmen	4	3,8	4,15 ± 0,985	
	Mühendis	14	4,8	4,69 ± 0,791	
	Serbest meslek	11	4	4,36 ± 1,28	
	Ev hanımı	51	4,4	4,41 ± 1,062	
	Emekli	9	5,4	5,07 ± 0,959	

*p<0,05

Yukarıdaki tabloda Bağlanma Stillерinin mesleğe göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediği incelenmiştir. Tabloda medyan, ortalama, standart sapma ve Kruskal-Wallis test sonucu verilmiştir.

- “Güvenli Bağlanma” faktörü mesleğe göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p>0,05$).
- “Korkulu Bağlanma” faktörü mesleğe göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p>0,05$).
- “Saplantılı Bağlanma” faktörü mesleğe göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p>0,05$).
- “Kayıtsız Bağlanma” faktörü mesleğe göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p>0,05$).

Buna göre Bağlanma Stilleri mesleğe göre istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık göstermemektedir.

Tablo 56.

Bağlanma Stilleri Gelir Durumuna Göre Anlamlı Bir Farklılık Göstermekte midir?

İÖA	Gelir Durumu	N	Medyan	Ort. ± S.S.	P
Güvenli Bağlanma	Alt Gelir grubu (3468 ₺ ve altı)	135	4,0	4,08 ± 0,906	0,933
	Alt-Orta Gelir grubu (6301 ₺ ve altı)	33	4,0	4,09 ± 0,896	
	Orta-Orta Gelir grubu (9055 ₺ ve altı)	13	3,8	3,95 ± 0,809	
	Üst-Orta Gelir grubu (12850 ₺ ve altı)	11	4,0	4,07 ± 0,508	
	Üst Gelir grubu (27624 ₺ ve altı)	8	4,0	3,95 ± 0,207	
Korkulu Bağlanma	Alt Gelir grubu (3468 ₺ ve altı)	135	4,0	3,9 ± 1,117	0,007*
	Alt-Orta Gelir grubu (6301 ₺ ve altı)	33	4,0	4 ± 1,166	
	Orta-Orta Gelir grubu (9055 ₺ ve altı)	13	3,5	3,87 ± 1,309	
	Üst-Orta Gelir grubu (12850 ₺ ve altı)	11	4,0	4,25 ± 1,235	
	Üst Gelir grubu (27624 ₺ ve altı)	8	5,4	5,38 ± 0,518	
Saplantılı Bağlanma	Alt Gelir grubu (3468 ₺ ve altı)	135	3,5	3,55 ± 0,989	0,239
	Alt-Orta Gelir grubu (6301 ₺ ve altı)	33	3,5	3,63 ± 1,202	
	Orta-Orta Gelir grubu (9055 ₺ ve altı)	13	3,3	3,31 ± 1,565	
	Üst-Orta Gelir grubu (12850 ₺ ve altı)	11	4,5	4,27 ± 1,429	
	Üst Gelir grubu (27624 ₺ ve altı)	8	4,3	4,19 ± 0,704	
Kayıtsız Bağlanma	Alt Gelir grubu (3468 ₺ ve altı)	135	4,6	4,5 ± 1,113	0,006*
	Alt-Orta Gelir grubu (6301 ₺ ve altı)	33	4,2	4,3 ± 0,99	
	Orta-Orta Gelir grubu (9055 ₺ ve altı)	13	4,6	5,03 ± 1,08	
	Üst-Orta Gelir grubu (12850 ₺ ve altı)	11	4,8	4,87 ± 0,85	
	Üst Gelir grubu (27624 ₺ ve altı)	8	5,6	5,65 ± 0,563	

* $p<0,05$

Yukarıdaki tabloda Bağlanma Stillerinin gelir durumuna göre farklılık gösterip göstermediği incelenmiştir. Tabloda medyan, ortalama, standart sapma ve Kruskal-Wallis test sonucu verilmiştir.

- “Güvenli Bağlanma” faktörü gelir durumuna göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p>0,05$).
- “Korkulu Bağlanma” faktörü gelir durumuna göre anlamlı bir farklılık göstermektedir ($p<0,05$). Üst gelir gurubu ile Alt, Alt-Orta ve Orta-Orta gelir grupları arasındaki fark anlamlıdır ($p<0,05$). Üst gelir grubunun ortalaması daha yüksektir.
- “Saplantılı Bağlanma” faktörü gelir durumuna göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p>0,05$).
- “Kayıtsız Bağlanma” faktörü gelir durumuna göre anlamlı bir farklılık göstermektedir ($p<0,05$). Üst gelir gurubu ile Alt ve Alt-Orta gelir grupları arasındaki fark anlamlıdır ($p<0,05$). Üst gelir grubunun ortalaması daha yüksektir.

Buna göre Bağlanma Stillerinden “Korkulu Bağlanma” ve “Kayıtsız Bağlanma” faktörleri gelir durumuna göre istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık gösterirken diğer faktörler istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık göstermemektedir.

Tablo 57.

Bağlanma Stilleri Ekonomik Özgürlüğün Olup Olmaması Durumuna Göre Anlamlı Bir Farklılık Göstermekte midir?

İÖA	Ekonomik Özgürlüğünüz var mı?	N	Medyan	Ort. ± S.S.	P
Güvenli Bağlanma	Evet	125	4,0	4,11 ± 0,818	0,208
	Hayır	75	4,0	4 ± 0,924	
Korkulu Bağlanma	Evet	125	4,0	4,04 ± 1,167	0,673
	Hayır	75	4,0	3,91 ± 1,139	
Saplantılı Bağlanma	Evet	125	3,8	3,66 ± 1,155	0,484
	Hayır	75	3,5	3,53 ± 0,997	
Kayıtsız Bağlanma	Evet	125	4,6	4,68 ± 1,089	0,066
	Hayır	75	4,4	4,39 ± 1,077	

P>0,05

Yukarıdaki tabloda Bağlanma Stillerinin ekonomik özgürlük durumuna göre farklılık gösterip göstermediği incelenmiştir. Tabloda medyan, ortalama, standart sapma ve Mann-Whitney U test sonucu verilmiştir.

- “Güvenli Bağlanma” faktörü ekonomik özgürlük durumuna göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p>0,05$).
- “Korkulu Bağlanma” faktörü ekonomik özgürlük durumuna göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p>0,05$).
- “Saplantılı Bağlanma” faktörü ekonomik özgürlük durumuna göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p>0,05$).
- “Kayıtsız Bağlanma” faktörü ekonomik özgürlük durumuna göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p>0,05$).

Buna göre Bağlanma Stillerinden hiçbirisi istatistiksel açıdan ekonomik özgürlük durumuna göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p>0,05$).

Tablo 58.

Bağlanma Stilleri Çiftlerin Ailelerinin Ekonomik Destekte Bulunup Bulunmama Durumlarına Göre Anlamlı Bir Farklılık Göstermekte midir?

İÖA	Aileniz ekonomik destek veriyor mu?	N	Medyan	Ort. $\pm$ S.S.	P
Güvenli Bağlanma	Evet	59	4,2	4,14 $\pm$ 0,697	0,133
	Hayır	141	4,0	4,04 $\pm$ 0,919	
Korkulu Bağlanma	Evet	59	4,0	3,96 $\pm$ 1,262	0,781
	Hayır	141	4,0	4,01 $\pm$ 1,113	
Saplantılı Bağlanma	Evet	59	4,0	3,56 $\pm$ 1,222	0,956
	Hayır	141	3,5	3,63 $\pm$ 1,046	
Kayıtsız Bağlanma	Evet	59	4,6	4,56 $\pm$ 1,106	0,972
	Hayır	141	4,6	4,57 $\pm$ 1,089	

$P>0,05$

Yukarıdaki tabloda Bağlanma Stillerinin ailenin ekonomik destek verme durumuna göre farklılık gösterip göstermediği incelenmiştir. Tabloda medyan, ortalama, standart sapma ve Mann-Whitney U test sonucu verilmiştir.

- “Güvenli Bağlanma” faktörü ailenin ekonomik destek verme durumuna göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p>0,05$).
- “Korkulu Bağlanma” faktörü ailenin ekonomik destek verme durumuna göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p>0,05$).
- “Saplantılı Bağlanma” faktörü ailenin ekonomik destek verme durumuna göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p>0,05$).
- “Kayıtsız Bağlanma” faktörü ailenin ekonomik destek verme durumuna göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p>0,05$).

Buna göre Bağlanma Stillerinden hiçbiri istatistiksel ağdan ailenin ekonomik destek verme durumuna göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p>0,05$).

Tablo 59.

Bağlanma Stilleri Sosyal Güvencenin Olup Olmaması Durumuna Göre Anlamlı Bir Farklılık Göstermekte midir?

İÖA	Sosyal Güvenceniz var mı?	N	Medyan	Ort. $\pm$ S.S.	p
Güvenli Bağlanma	Evet	189	4,0	4,07 $\pm$ 0,856	0,714
	Hayır	11	3,8	4,04 $\pm$ 0,95	
Korkulu Bağlanma	Evet	189	4,0	4,03 $\pm$ 1,13	0,081
	Hayır	11	3,3	3,41 $\pm$ 1,472	
Saplantılı Bağlanma	Evet	189	3,8	3,63 $\pm$ 1,109	0,414
	Hayır	11	3,5	3,36 $\pm$ 0,89	
Kayıtsız Bağlanma	Evet	189	4,6	4,59 $\pm$ 1,081	0,225
	Hayır	11	3,8	4,18 $\pm$ 1,247	

P>0,05

Yukarıdaki tabloda Bağlanma Stillerinin sosyal güvence durumuna göre farklılık gösterip göstermediği incelenmiştir. Tabloda medyan, ortalama, standart sapma ve Mann-Whitney U test sonucu verilmiştir.

- “Güvenli Bağlanma” faktörü sosyal güvence durumuna göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p>0,05$).
- “Korkulu Bağlanma” faktörü sosyal güvence durumuna göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p>0,05$).
- “Saplantılı Bağlanma” faktörü sosyal güvence durumuna göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p>0,05$).
- “Kayıtsız Bağlanma” faktörü sosyal güvence durumuna göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p>0,05$).

Buna göre Bağlanma Stillerinden hiçbiri istatistiksel ağdan sosyal güvence durumuna göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p>0,05$).

Tablo 60.

Bağlanma Stilleri Yaşanılan Evin Kime Ait Olduğuna Göre Anlamlı Bir Farklılık Göstermekte midir?

İÖA	Yaşadığınız ev kimin?	N	Medyan	Ort. ± S.S.	P
Güvenli Bağlanma	Bizim	113	3,8	3,95 ± 0,877	0,041*
	Kira	55	4,2	4,24 ± 0,817	
	Anne-Baba	23	4,2	4,21 ± 0,794	
	Kayınvalide-Kayınpeder	9	4,0	4,22 ± 0,924	
Korkulu Bağlanma	Bizim	113	4,0	4 ± 1,146	0,521
	Kira	55	4,0	4,04 ± 1,247	
	Anne-Baba	23	4,0	4,07 ± 0,972	
	Kayınvalide-Kayınpeder	9	3,5	3,39 ± 1,146	
Saplantılı Bağlanma	Bizim	113	3,5	3,58 ± 1,168	0,415
	Kira	55	3,8	3,65 ± 0,983	
	Anne-Baba	23	4,0	3,83 ± 1,07	
	Kayınvalide-Kayınpeder	9	3,0	3,19 ± 0,925	
Kayıtsız Bağlanma	Bizim	113	4,6	4,58 ± 1,117	0,965
	Kira	55	4,6	4,55 ± 1,088	
	Anne-Baba	23	4,6	4,59 ± 1,019	
	Kayınvalide-Kayınpeder	9	4,0	4,44 ± 1,126	

*p<0,05

Yukarıdaki tabloda Bağlanma Stillerinin yaşanılan evin kime ait olduğuna göre farklılık gösterip göstermediği incelenmiştir. Tabloda medyan, ortalama, standart sapma ve Kruskal-Wallis test sonucu verilmiştir.

- “Güvenli Bağlanma” faktörü yaşanılan evin kimin olduğuna göre anlamlı bir farklılık göstermektedir (p<0,05). Evi kendisinin olanlar ile kirada olanlar arasındaki fark anlamlıdır. Kirada olanların güvenli bağlanma faktörü ortalaması daha yüksektir.
- “Korkulu Bağlanma” faktörü yaşanılan evin kimin olduğuna göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir (p>0,05).
- “Saplantılı Bağlanma” faktörü yaşanılan evin kimin olduğuna göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir (p>0,05).
- “Kayıtsız Bağlanma” faktörü yaşanılan evin kimin olduğuna göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir (p>0,05).

Buna göre Bağlanma Stillerinden “Güvenli Bağlanma” faktörü haricindeki diğer faktörler istatistiksel açıdan yaşanılan evin kime ait olduğuna göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir.

Tablo 61.

Bağlanma Stilleri Sigara Kullanıp Kullanmama Durumuna Göre Anlamlı Bir Farklılık Göstermekte midir?

İÖA	Sigara Kullanımı	N	Medyan	Ort. ± S.S.	P
Güvenli Bağlanma	Evet	65	4,2	4,12 ± 0,786	0,338
	Hayır	135	4,0	4,05 ± 0,894	
Korkulu Bağlanma	Evet	65	4,0	4,04 ± 1,122	0,899
	Hayır	135	4,0	3,97 ± 1,175	
Saplantılı Bağlanma	Evet	65	3,5	3,54 ± 1,158	0,527
	Hayır	135	3,8	3,65 ± 1,07	
Kayıtsız Bağlanma	Evet	65	4,6	4,6 ± 1,055	0,725
	Hayır	135	4,4	4,55 ± 1,112	

P>0,05

Yukarıdaki tabloda Bağlanma Stillerinin sigara içme durumuna göre farklılık gösterip göstermediği incelenmiştir. Tabloda medyan, ortalama, standart sapma ve Mann-Whitney U test sonucu verilmiştir.

- “Güvenli Bağlanma” faktörü sigara içme durumuna göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p>0,05$).
- “Korkulu Bağlanma” faktörü sigara içme durumuna göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p>0,05$).
- “Saplantılı Bağlanma” faktörü sigara içme durumuna göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p>0,05$).
- “Kayıtsız Bağlanma” faktörü sigara içme durumuna göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p>0,05$).

Buna göre Bağlanma Stillerinden hiçbiri istatistiksel açıdan sigara içme durumuna göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir.

Tablo 62.

Bağlanma Stilleri Alkol Kullanıp Kullanmama Durumuna Göre Anlamlı Bir Farklılık Göstermekte midir?

İÖA	Alkol Kullanımı	N	Medyan	Ort. ± S.S.	p
Güvenli Bağlanma	Evet	28	4,1	4,34 ± 0,754	0,070
	Hayır	172	4,0	4,03 ± 0,869	
Korkulu Bağlanma	Evet	28	3,9	3,88 ± 1,083	0,622
	Hayır	172	4,0	4,01 ± 1,169	
Saplantılı Bağlanma	Evet	28	3,6	3,61 ± 1,317	0,853
	Hayır	172	3,6	3,61 ± 1,062	
Kayıtsız Bağlanma	Evet	28	4,6	4,64 ± 0,988	0,655
	Hayır	172	4,6	4,55 ± 1,109	

p>0,05

Yukarıdaki tabloda Bağlanma Stillerinin alkol içme durumuna göre farklılık gösterip göstermediği incelenmiştir. Tabloda medyan, ortalama, standart sapma ve Mann-Whitney U test sonucu verilmiştir.

- “Güvenli Bağlanma” faktörü alkol içme durumuna göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p>0,05$).
- “Korkulu Bağlanma” faktörü alkol içme durumuna göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p>0,05$).
- “Saplantılı Bağlanma” faktörü alkol içme durumuna göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p>0,05$).
- “Kayıtsız Bağlanma” faktörü alkol içme durumuna göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p>0,05$).

Buna göre Bağlanma Stillerinden hiçbiri istatistiksel açıdan alkol içme durumuna göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir.

Tablo 63.

Bağlanma Stilleri Ailede Psikolojik ya da Fiziksel Sağlık Sorunu Olan Birinin Olup Olmamasına Göre Anlamlı Bir Farklılık Göstermekte midir?

İÖA	Psikolojik ya da fiziksel sağlık sorunu olan	N	Medyan	Ort. $\pm$ S.S.	p
Güvenli Bağlanma	Evet	26	4,0	4,1 $\pm$ 0,937	0,811
	Hayır	174	4,0	4,07 $\pm$ 0,849	
Korkulu Bağlanma	Evet	26	4,0	3,75 $\pm$ 1,181	0,417
	Hayır	174	4,0	4,03 $\pm$ 1,151	
Saplantılı Bağlanma	Evet	26	3,5	3,63 $\pm$ 1,504	0,899
	Hayır	174	3,8	3,61 $\pm$ 1,029	
Kayıtsız Bağlanma	Evet	26	4,6	4,71 $\pm$ 1,212	0,678
	Hayır	174	4,6	4,55 $\pm$ 1,074	

P>0,05

Yukarıdaki tabloda Bağlanma Stillerinin “Ailenizde, ailenizi etkileyen devamlı psikolojik ya da fiziksel sağlık sorunu olan var mıdır?” sorusuna verilen cevaba göre farklılık gösterip göstermediği incelenmiştir. Tabloda medyan, ortalama, standart sapma ve Mann-Whitney U test sonucu verilmiştir.

- “Güvenli Bağlanma” faktörü ailede sorunlu biri olup olmamasına göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p>0,05$).
- “Korkulu Bağlanma” faktörü ailede sorunlu biri olup olmamasına göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p>0,05$).

- “Saplantılı Bağlanma” faktörü ailede sorunlu biri olup olmasına göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p>0,05$).
- “Kayıtsız Bağlanma” faktörü ailede sorunlu biri olup olmasına göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p>0,05$).

Buna göre Bağlanma Stillerinden hiçbiri istatistiksel açıdan ailede sorunlu biri olup olmasına göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir.

Tablo 64.

Bağlanma Stilleri Annenin Hayatta Olup Olmaması Durumuna Göre Anlamlı Bir Farklılık Göstermekte midir?

İÖA	Anneniz sağ mı?	N	Medyan	Ort. ± S.S.	P
Güvenli Bağlanma	Evet	158	4,0	4,1 ± 0,864	0,819
	Hayır	42	4,0	3,97 ± 0,842	
Korkulu Bağlanma	Evet	158	4,0	3,91 ± 1,114	0,067
	Hayır	42	4,1	4,32 ± 1,262	
Saplantılı Bağlanma	Evet	158	3,5	3,56 ± 1,069	0,145
	Hayır	42	4,1	3,8 ± 1,194	
Kayıtsız Bağlanma	Evet	158	4,4	4,47 ± 1,059	0,010*
	Hayır	42	5,0	4,92 ± 1,152	

* $p<0,05$

Yukarıdaki tabloda Bağlanma Stillerinin annenin sağ olup olmama durumuna göre farklılık gösterip göstermediği incelenmiştir. Tabloda medyan, ortalama, standart sapma ve Mann-Whitney U test sonucu verilmiştir.

- “Güvenli Bağlanma” faktörü annenin sağ olup olmama durumuna göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p>0,05$).
- “Korkulu Bağlanma” faktörü annenin sağ olup olmama durumuna göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p>0,05$).
- “Saplantılı Bağlanma” faktörü annenin sağ olup olmama durumuna göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p>0,05$).
- “Kayıtsız Bağlanma” faktörü annenin sağ olup olmama durumuna göre anlamlı bir farklılık göstermektedir ($p<0,05$). Annesi vefat edenlerin kayıtsız bağlanma faktörü ortalaması daha yüksektir.

Buna göre Bağlanma Stillerinden “Kayıtsız Bağlanma” faktörü hariç diğer faktörlerin istatistiksel açıdan annenin sağ olup olmama durumuna göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir.

Tablo 65.

Bağlanma Stilleri Babanın Hayatta Olup Olmaması Durumuna Göre Anlamlı Bir Farklılık Göstermekte midir?

İÖA	Babanız sağ mı?	N	Medyan	Ort. ± S.S.	P
Güvenli Bağlanma	Evet	148	4,0	4,16 ± 0,885	0,017*
	Hayır	52	3,8	3,81 ± 0,728	
Korkulu Bağlanma	Evet	148	4,0	3,95 ± 1,148	0,257
	Hayır	52	4,0	4,11 ± 1,18	
Saplantılı Bağlanma	Evet	148	3,8	3,65 ± 1,075	0,407
	Hayır	52	3,5	3,5 ± 1,164	
Kayıtsız Bağlanma	Evet	148	4,6	4,51 ± 1,057	0,179
	Hayır	52	4,7	4,73 ± 1,179	

*p<0,05

Yukarıdaki tabloda Bağlanma Stillerinin babanın sağ olup olmama durumuna göre farklılık gösterip göstermediği incelenmiştir. Tabloda medyan, ortalama, standart sapma ve Mann-Whitney U test sonucu verilmiştir.

- “Güvenli Bağlanma” faktörü babanın sağ olup olmama durumuna göre anlamlı bir farklılık göstermektedir (p<0,05). Babası vefat etmeyenlerin güvenli bağlanma faktörü ortalaması daha yüksektir.
- “Korkulu Bağlanma” faktörü babanın sağ olup olma durumuna göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir (p>0,05).
- “Saplantılı Bağlanma” faktörü babanın sağ olup olmama durumuna göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir (p>0,05).
- “Kayıtsız Bağlanma” faktörü babanın sağ olup olmama durumuna göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir (p>0,05).

Buna göre Bağlanma Stillerinden “Kayıtsız Bağlanma” faktörü hariç diğer faktörler istatistiksel açıdan babanın sağ olup olmama durumuna göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir.

Tablo 66.

Bağlanma Stilleri Aile Tipine Göre Anlamlı Bir Farklılık Göstermekte midir?

İÖA	Aile tipi	N	Medyan	Ort. ± S.S.	p
Güvenli Bağlanma	Çekirdek Aile	153	4,0	4,07 ± 0,876	0,879
	Geniş Aile	47	4,0	4,07 ± 0,811	
Korkulu Bağlanma	Çekirdek Aile	153	4,0	3,91 ± 1,139	0,110
	Geniş Aile	47	4,0	4,26 ± 1,182	
Saplantılı Bağlanma	Çekirdek Aile	153	3,5	3,50 ± 1,122	0,024*
	Geniş Aile	47	4,0	3,96 ± 0,946	
Kayıtsız Bağlanma	Çekirdek Aile	153	4,6	4,63 ± 1,104	0,092
	Geniş Aile	47	4,0	4,35 ± 1,03	

*p<0,05

Yukarıdaki tabloda Bağlanma Stillerinin aile tipine göre farklılık gösterip göstermediği incelenmiştir. Tabloda medyan, ortalama, standart sapma ve Mann-Whitney U test sonucu verilmiştir.

- “Güvenli Bağlanma” faktörü aile tipine göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p>0,05$).
- “Korkulu Bağlanma” faktörü aile tipine göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p>0,05$).
- “Saplantılı Bağlanma” faktörü aile tipine göre anlamlı bir farklılık göstermektedir ($p<0,05$). Geniş ailede yaşayanlarda saplantılı bağlanma faktörü ortalaması daha yüksektir.
- “Kayıtsız Bağlanma” faktörü aile tipine göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p>0,05$).

Buna göre Bağlanma Stillerinden “Saplantılı Bağlanma” faktörü hariç diğer faktörlerin istatistiksel açıdan aile tipine göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir.

Tablo 67.

Bağlanma Stilleri Evde Aile Fertlerinden Hariç Kalan Başka Birinin Olup Olmamasına Göre Anlamlı Bir Farklılık Göstermekte midir?

İÖA	Evinizde siz ve çocuklarınızdan hariç kalan var mı?	N	Medyan	Ort. ± S.S.	p
Güvenli Bağlanma	Evet	41	4,0	4,27 ± 0,976	0,201
	Hayır	159	4,0	4,02 ± 0,821	
Korkulu Bağlanma	Evet	41	4,0	4,04 ± 1,164	0,734
	Hayır	159	4,0	3,98 ± 1,157	
Saplantılı Bağlanma	Evet	41	4,0	3,95 ± 0,929	0,022*
	Hayır	159	3,5	3,52 ± 1,123	
Kayıtsız Bağlanma	Evet	41	4,4	4,54 ± 1,013	0,772
	Hayır	159	4,6	4,57 ± 1,113	

* $p<0,05$

Yukarıdaki tabloda Bağlanma Stillerinin evde kalan başka biri olup olmamasına göre farklılık gösterip göstermediği incelenmiştir. Tabloda medyan, ortalama, standart sapma ve Mann-Whitney U test sonucu verilmiştir.

- “Güvenli Bağlanma” faktörü evde kalan başka biri olup olmamasına göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p>0,05$).
- “Korkulu Bağlanma” faktörü evde kalan başka biri olup olmamasına göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p>0,05$).

- “Saplantılı Bağlanma” faktörü evde kalan başka biri olup olmamasına göre anlamlı bir farklılık göstermektedir ($p<0,05$). Evde başka biri kalanlarda saplantılı bağlanma ortalaması daha yüksektir.
- “Kayıtsız Bağlanma” faktörü evde kalan başka biri olup olmamasına göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p>0,05$).

Buna göre Bağlanma Stillerinden “Saplantılı Bağlanma” faktörü hariç diğer faktörlerin istatistiksel açıdan evde kalan başka birinin olup olmamasına göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir.

Tablo 68.

Bağlanma Stilleri Evlenme Yaşına Göre Anlamlı Bir Farklılık Göstermekte midir?

İÖA	Evlenme Yaşı	N	Medyan	Ort. ± S.S.	P
Güvenli Bağlanma	17-20 yaş arası	29	3,8	3,91 ± 0,753	0,503
	21-24 yaş arası	55	4	4,07 ± 0,825	
	25-28 yaş arası	68	4	4,21 ± 0,991	
	29-32 yaş arası	35	4	4,03 ± 0,821	
	33 yaş ve üzeri	13	3,8	3,85 ± 0,484	
Korkulu Bağlanma	17-20 yaş arası	29	4,3	4,17 ± 1,241	0,350
	21-24 yaş arası	55	3,8	3,94 ± 1,203	
	25-28 yaş arası	68	4	4,11 ± 1,077	
	29-32 yaş arası	35	3,8	3,82 ± 1,173	
	33 yaş ve üzeri	13	3,5	3,65 ± 1,13	
Saplantılı Bağlanma	17-20 yaş arası	29	4	3,77 ± 1,067	0,085
	21-24 yaş arası	55	4	3,84 ± 0,983	
	25-28 yaş arası	68	3,5	3,54 ± 1,075	
	29-32 yaş arası	35	3,5	3,55 ± 1,177	
	33 yaş ve üzeri	13	2,8	2,85 ± 1,277	
Kayıtsız Bağlanma	17-20 yaş arası	29	4,4	4,53 ± 1,224	0,917
	21-24 yaş arası	55	4,6	4,53 ± 1,056	
	25-28 yaş arası	68	4,6	4,67 ± 1,094	
	29-32 yaş arası	35	4,6	4,5 ± 1,076	
	33 yaş ve üzeri	13	4,4	4,43 ± 1,073	

P>0,05

Yukarıdaki tabloda Bağlanma Stillerinin evlenme yaşına göre farklılık gösterip göstermediği incelenmiştir. Tabloda medyan, ortalama, standart sapma ve Kruskal-Wallis test sonucu verilmiştir.

- “Güvenli Bağlanma” faktörü evlenme yaşına göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p>0,05$).
- “Korkulu Bağlanma” faktörü evlenme yaşına göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p>0,05$).

- “Saplantılı Bağlanma” faktörü evlenme yaşına göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p>0,05$).
- “Kayıtsız Bağlanma” faktörü evlenme yaşına göre anlamlı bir farklılık göstermektedir ($p>0,05$).

Buna göre Bağlanma Stillerinden hiçbir faktörü evlenme yaşına göre istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık göstermemektedir.

Tablo 69.

Bağlanma Stilleri Yapılan Evlilik Sayısına Göre Anlamlı Bir Farklılık Göstermekte midir?

İÖA	Bu kaçınıcı evliliğiniz?	N	Medyan	Ort. $\pm$ S.S.	p
Güvenli Bağlanma	İlk	188	4,0	4,07 $\pm$ 0,87	0,897
	İkinci	12	4,1	4,05 $\pm$ 0,683	
Korkulu Bağlanma	İlk	188	4,0	4,03 $\pm$ 1,156	0,054
	İkinci	12	3,4	3,35 $\pm$ 0,98	
Saplantılı Bağlanma	İlk	188	3,6	3,6 $\pm$ 1,095	0,551
	İkinci	12	3,8	3,79 $\pm$ 1,177	
Kayıtsız Bağlanma	İlk	188	4,6	4,6 $\pm$ 1,103	0,073
	İkinci	12	4,0	4,1 $\pm$ 0,789	

P>0,05

Yukarıdaki tabloda Bağlanma Stillerinin yapılan evlilik sayısına göre farklılık gösterip göstermediği incelenmiştir. Tabloda medyan, ortalama, standart sapma ve Mann-Whitney U test sonucu verilmiştir.

- “Güvenli Bağlanma” faktörü yapılan evlilik sayısına göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p>0,05$).
- “Korkulu Bağlanma” faktörü yapılan evlilik sayısına göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p>0,05$).
- “Saplantılı Bağlanma” faktörü yapılan evlilik sayısına göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p>0,05$).
- “Kayıtsız Bağlanma” faktörü yapılan evlilik sayısına göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p>0,05$).

Buna göre Bağlanma Stillerinden hiçbiri istatistiksel açıdan yapılan evlilik sayısına göre farklılık göstermemektedir.

Tablo 70.

Bağlanma Stilleri Eşler Arasındaki Yaş Farkına Göre Anlamlı Bir Farklılık Göstermekte midir?

İÖA	Eşinizle aranızdaki yaş farkı	N	Medyan	Ort. ± S.S.	
Güvenli Bağlanma	Yaş farkı yok	35	4,2	4,3 ± 0,977	0,129
	1-3 yaş	87	4,0	4,02 ± 0,784	
	4-6 yaş	58	4,0	4,05 ± 0,846	
	7-9 yaş	14	3,5	3,7 ± 0,814	
	10 +	6	4,1	4,47 ± 1,191	
Korkulu Bağlanma	Yaş farkı yok	35	4,0	3,79 ± 1,052	0,764
	1-3 yaş	87	4,0	4,13 ± 1,16	
	4-6 yaş	58	4,0	3,91 ± 1,187	
	7-9 yaş	14	4,0	3,91 ± 1,063	
	10 +	6	3,9	4,13 ± 1,649	
Saplantılı Bağlanma	Yaş farkı yok	35	3,3	3,61 ± 1,288	0,313
	1-3 yaş	87	3,8	3,75 ± 1,008	
	4-6 yaş	58	3,8	3,55 ± 1,13	
	7-9 yaş	14	3,1	3,29 ± 0,909	
	10 +	6	3,0	3 ± 1,183	
Kayıtsız Bağlanma	Yaş farkı yok	35	4,6	4,48 ± 1,076	0,026*
	1-3 yaş	87	4,6	4,55 ± 1,005	
	4-6 yaş	58	4,2	4,38 ± 1,199	
	7-9 yaş	14	5,0	5,2 ± 0,769	
	10 +	6	5,6	5,63 ± 1,127	

*p<0,05

Yukarıdaki tabloda Bağlanma Stillerinin eş ile aradaki yaş farkına göre farklılık gösterip göstermediği incelenmiştir. Tabloda medyan, ortalama, standart sapma ve Kruskal-Wallis test sonucu verilmiştir.

- “Güvenli Bağlanma” faktörü eş ile aradaki yaş farkına göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir (p>0,05).
- “Korkulu Bağlanma” faktörü eş ile aradaki yaş farkına göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir (p>0,05).
- “Saplantılı Bağlanma” faktörü eş ile aradaki yaş farkına göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir (p>0,05).
- “Kayıtsız Bağlanma” faktörü eş ile aradaki yaş farkına göre anlamlı bir farklılık göstermektedir (p<0,05). 10 yaşından fazla yaş farkı olanlar ile yaş farkı olmayanlar ve 4-6 yaş fark olanlar arasındaki fark anlamlıdır. 10 yaşından fazla fark olanların kayıtsız bağlanma faktörü ortalaması daha yüksektir.

Buna göre Bağlanma Stillerinden “Kayıtsız Bağlanma” faktörü haricindeki diğer faktörler istatistiksel açıdan eş ile aradaki yaş farkına göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir.

Tablo 71.

Bağlanma Stilleri Evlilik Süresine Göre Anlamlı Bir Farklılık Göstermekte midir?

İÖA	Kaç yıllık evlisiniz?	N	Medyan	Ort. ± S.S.	P
Güvenli Bağlanma	1-5 yıl	78	4,2	4,2 ± 0,773	0,096
	6-10 yıl	43	4,0	4,12 ± 0,894	
	11-15 yıl	27	3,8	3,78 ± 0,836	
	16-20 yıl	8	3,9	3,95 ± 1,347	
	20 +	44	4,0	4 ± 0,867	
Korkulu Bağlanma	1-5 yıl	78	4,0	3,93 ± 1,287	0,842
	6-10 yıl	43	3,8	4,02 ± 1,007	
	11-15 yıl	27	3,8	3,95 ± 0,883	
	16-20 yıl	8	4,0	4,25 ± 1,414	
	20 +	44	4,0	4,05 ± 1,184	
Saplantılı Bağlanma	1-5 yıl	78	3,8	3,67 ± 1,158	0,804
	6-10 yıl	43	3,5	3,48 ± 1,028	
	11-15 yıl	27	3,5	3,6 ± 0,708	
	16-20 yıl	8	3,6	3,44 ± 0,799	
	20 +	44	3,8	3,68 ± 1,305	
Kayıtsız Bağlanma	1-5 yıl	78	4,5	4,5 ± 1,081	0,706
	6-10 yıl	43	4,4	4,5 ± 1,068	
	11-15 yıl	27	4,6	4,58 ± 1,086	
	16-20 yıl	8	4,7	4,5 ± 1,398	
	20 +	44	4,7	4,76 ± 1,106	

P>0,05

Yukarıdaki tabloda Bağlanma Stillerinin evlilik süresine göre farklılık gösterip göstermediği incelenmiştir. Tabloda medyan, ortalama, standart sapma ve Kruskal-Wallis test sonucu verilmiştir.

- “Güvenli Bağlanma” faktörü evlilik süresine göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir (p>0,05).
- “Korkulu Bağlanma” faktörü evlilik süresine göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir (p>0,05).
- “Saplantılı Bağlanma” faktörü evlilik süresine göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir (p>0,05).
- “Kayıtsız Bağlanma” faktörü evlilik süresine göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir (p>0,05).

Buna göre Evlilik Kalitesine ait faktörlerden hiçbiri istatistiksel açıdan evlilik süresine göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir.

Tablo 72.

Bağlanma Stilleri Nikah Türüne Göre Anlamlı Bir Farklılık Göstermekte midir?

İÖA	Nikah Türü	N	Medyan	Ort. ± S.S.	P
Güvenli Bağlanma	Hem resmi hem dini	150	4,0	4,09 ± 0,845	0,817
	Resmi	47	4,0	4,03 ± 0,909	
	Dini	3	3,6	4 ± 1,058	
Korkulu Bağlanma	Hem resmi hem dini	150	4,0	4 ± 1,137	0,966
	Resmi	47	4,0	3,96 ± 1,243	
	Dini	3	3,8	4,17 ± 0,946	
Saplantılı Bağlanma	Hem resmi hem dini	150	3,8	3,6 ± 1,091	0,544
	Resmi	47	3,5	3,6 ± 1,137	
	Dini	3	4,5	4,25 ± 0,901	
Kayıtsız Bağlanma	Hem resmi hem dini	150	4,5	4,56 ± 1,066	0,388
	Resmi	47	4,6	4,54 ± 1,188	
	Dini	3	5,4	5,33 ± 0,702	

$p>0,05$

Yukarıdaki tabloda Bağlanma Stillerinin nikah türüne göre farklılık gösterip göstermemesi incelenmiştir. Tabloda medyan, ortalama, standart sapma ve Kruskal-Wallis test sonucu verilmiştir.

- “Güvenli Bağlanma” faktörü nikah türüne göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p>0,05$).
- “Korkulu Bağlanma” faktörü nikah türüne göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p>0,05$).
- “Saplantılı Bağlanma” faktörü nikah türüne göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p>0,05$).
- “Kayıtsız Bağlanma” faktörü nikah türüne göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p>0,05$).

Buna göre Bağlanma Stillerinden hiçbiri istatistiksel açıdan nikah türüne göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir.

Tablo 73.

Bağlanma Stilleri Eş İle Nasıl Tanışıldığına Göre Anlamlı Bir Farklılık Göstermekte midir?

İÖA	Eşinizle nasıl tanıştınız?	N	Medyan	Ort. ± S.S.	P
Güvenli Bağlanma	Kendim (Flört)	49	4,0	4,08 ± 0,89	0,684
	Arkadaş çevresi	35	4,0	3,98 ± 1,013	
	Aile-Akraba çevresi	51	4,0	4,05 ± 0,845	
	Komşu-mahalle çevresi	22	4,0	3,96 ± 0,708	
	Okul-kurs çevresi	17	4,4	4,33 ± 0,903	
	İş çevresi	10	3,9	3,98 ± 0,813	
	Görücü ve/veya Berdel usulü	16	4,0	4,21 ± 0,663	
Korkulu Bağlanma	Kendim (Flört)	49	4,3	4,28 ± 1,196	0,021*
	Arkadaş çevresi	35	3,8	3,79 ± 1,068	
	Aile-Akraba çevresi	51	3,8	3,81 ± 1,077	
	Komşu-mahalle çevresi	22	4,4	4,17 ± 1,166	
	Okul-kurs çevresi	17	3,0	3,29 ± 0,981	
	İş çevresi	10	4,3	4,48 ± 1,244	
	Görücü ve/veya Berdel usulü	16	4,0	4,31 ± 1,22	
Saplantılı Bağlanma	Kendim (Flört)	49	3,8	3,77 ± 0,919	0,196
	Arkadaş çevresi	35	3,3	3,26 ± 1,131	
	Aile-Akraba çevresi	51	3,8	3,64 ± 1,084	
	Komşu-mahalle çevresi	22	3,5	3,59 ± 1,016	
	Okul-kurs çevresi	17	3,8	3,75 ± 1,526	
	İş çevresi	10	2,9	3,2 ± 1,218	
	Görücü ve/veya Berdel usulü	16	4,0	3,95 ± 1,013	
Kayıtsız Bağlanma	Kendim (Flört)	49	4,6	4,72 ± 1,237	0,250
	Arkadaş çevresi	35	4,0	4,16 ± 1,021	
	Aile-Akraba çevresi	51	4,6	4,58 ± 1,12	
	Komşu-mahalle çevresi	22	4,7	4,74 ± 0,929	
	Okul-kurs çevresi	17	4,6	4,4 ± 0,897	
	İş çevresi	10	5,0	4,9 ± 1,042	
	Görücü ve/veya Berdel usulü	16	4,4	4,66 ± 1,006	

*p<0,05

Yukarıdaki tabloda Bağlanma Stillerinin eş ile nasıl tanışıldığına göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediği incelenmiştir. Tabloda medyan, ortalama, standart sapma ve Kruskal-Wallis test sonucu verilmiştir.

- “Güvenli Bağlanma” faktörü eş ile nasıl tanışıldığına göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir (p>0,05).

- “Korkulu Bağlanma” faktörü eş ile nasıl tanışıldığına göre anlamlı bir farklılık göstermektedir ($p<0,05$). Okul-Kurs çevresinde eşi ile tanışanlar ile kendi tanışanlar ve komşu-mahalle çevresinde tanışanlar arasındaki fark anlamlıdır. Okul kurs çevresinde tanışanların Korkulu bağlanma faktörü ortalaması daha düşüktür.
- “Saplantılı Bağlanma” faktörü eş ile nasıl tanışıldığına göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p>0,05$).
- “Kayıtsız Bağlanma” faktörü eş ile nasıl tanışıldığına göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p>0,05$).

Buna göre Bağlanma Stillerinin “Korkulu Bağlanma” faktörü haricindeki diğer faktörleri eş ile nasıl tanışıldığına göre istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık göstermemektedir.

Tablo 74.

Bağlanma Stilleri Evlilik Kararının Nasıl Alındığına Göre Anlamlı Bir Farklılık Göstermekte midir?

İÖA	Evlilik kararını nasıl aldınız?	N	Medyan	Ort. $\pm$ S.S.	P
Güvenli Bağlanma	Kendi seçimim, ailemin onayıyla	136	4,0	4,11 $\pm$ 0,879	0,080
	Kendi seçimim, ailemin onayı olmadan	25	4,0	3,82 $\pm$ 0,848	
	Görücü usulü, benim onayımla	32	4,0	3,99 $\pm$ 0,771	
	Görücü usulü, benim görüşüm sorulmadan ailemin onayıyla	7	4,4	4,6 $\pm$ 0,683	
Korkulu Bağlanma	Kendi seçimim, ailemin onayıyla	136	4,0	4,01 $\pm$ 1,186	0,651
	Kendi seçimim, ailemin onayı olmadan	25	3,8	3,77 $\pm$ 0,992	
	Görücü usulü, benim onayımla	32	4,0	4,05 $\pm$ 0,981	
	Görücü usulü, benim görüşüm sorulmadan ailemin onayıyla	7	4,0	4,18 $\pm$ 1,858	
Saplantılı Bağlanma	Kendi seçimim, ailemin onayıyla	136	3,5	3,55 $\pm$ 1,124	0,094
	Kendi seçimim, ailemin onayı olmadan	25	4,0	3,81 $\pm$ 1,088	
	Görücü usulü, benim onayımla	32	3,6	3,55 $\pm$ 1,039	
	Görücü usulü, benim görüşüm sorulmadan ailemin onayıyla	7	4,5	4,39 $\pm$ 0,476	
Kayıtsız Bağlanma	Kendi seçimim, ailemin onayıyla	136	4,6	4,51 $\pm$ 1,135	0,427
	Kendi seçimim, ailemin onayı olmadan	25	4,2	4,56 $\pm$ 1,13	
	Görücü usulü, benim onayımla	32	4,4	4,71 $\pm$ 0,841	
	Görücü usulü, benim görüşüm sorulmadan ailemin onayıyla	7	5,4	5,11 $\pm$ 1,107	

* $p<0,05$

Yukarıdaki tabloda Bağlanma Stillerinin evlilik kararının nasıl alındığına göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediği incelenmiştir. Tabloda medyan, ortalama, standart sapma ve Kruskal-Wallis test sonucu verilmiştir.

- “Güvenli Bağlanma” faktörü evlilik kararının nasıl alındığına göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p>0,05$).
- “Korkulu Bağlanma” faktörü evlilik kararının nasıl alındığına göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p>0,05$).
- “Saplantılı Bağlanma” faktörü evlilik kararının nasıl alındığına göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p>0,05$).
- “Kayıtsız Bağlanma” faktörü evlilik kararının nasıl alındığına göre anlamlı bir farklılık göstermektedir ($p>0,05$).

Buna göre Bağlanma Stillerinin hiçbirisi evlilik kararının nasıl alındığına göre istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık göstermemektedir.

Tablo 75.

Bağlanma Stilleri Çiftlerin Evlilik Kararı Alma Süresine Göre Anlamlı Bir Farklılık Göstermekte midir?

İÖA	Eşinizle ilişkiniz başladıktan kaç yıl sonra evlilik kararı aldınız?	N	Medyan	Ort. ± S.S.	P
Güvenli Bağlanma	1 yıldan az	108	4,0	4,01 ± 0,814	0,373
	1 yıldan çok	92	4,0	4,14 ± 0,909	
Korkulu Bağlanma	1 yıldan az	108	4,0	4,07 ± 1,105	0,338
	1 yıldan çok	92	3,8	3,9 ± 1,212	
Saplantılı Bağlanma	1 yıldan az	108	3,5	3,49 ± 1,112	0,093
	1 yıldan çok	92	3,8	3,75 ± 1,07	
Kayıtsız Bağlanma	1 yıldan az	108	4,6	4,57 ± 1,051	0,953
	1 yıldan çok	92	4,6	4,57 ± 1,142	

P>0,05

Yukarıdaki tabloda Bağlanma Stillerinin evlilik kararı alma süresine göre farklılık gösterip göstermemesi incelenmiştir. Tabloda medyan, ortalama, standart sapma ve Mann-Whitney U test sonucu verilmiştir.

- “Güvenli Bağlanma” faktörü evlilik kararı alma süresine göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p>0,05$).
- “Korkulu Bağlanma” faktörü evlilik kararı alma süresine göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p>0,05$).

- “Saplantılı Bağlanma” faktörü evlilik kararı alma süresine göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p>0,05$).
- “Kayıtsız Bağlanma” faktörü evlilik kararı alma süresine göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p>0,05$).

Buna göre Bağlanma Stillerinden hiçbiri istatistiksel açıdan evlilik kararı alma süresine göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir.

Tablo 76.

Bağlanma Stilleri Çiftlerin Tanıştıktan Evlenmelerine Kadar Geçen Süreye Göre Anlamlı Bir Farklılık Göstermekte midir?

İÖA	Eşinizle tanıştıktan kaç yıl sonra evlendiniz?	N	Medyan	Ort. $\pm$ S.S.	P
Güvenli Bağlanma	1 yıldan az	59	4,0	3,92 $\pm$ 0,767	0,184
	1 yıldan çok	141	4,0	4,13 $\pm$ 0,89	
Korkulu Bağlanma	1 yıldan az	59	4,0	3,89 $\pm$ 1,013	0,392
	1 yıldan çok	141	4,0	4,04 $\pm$ 1,211	
Saplantılı Bağlanma	1 yıldan az	59	3,3	3,44 $\pm$ 1,095	0,132
	1 yıldan çok	141	3,8	3,68 $\pm$ 1,094	
Kayıtsız Bağlanma	1 yıldan az	59	4,2	4,32 $\pm$ 0,948	0,031*
	1 yıldan çok	141	4,6	4,67 $\pm$ 1,133	

* $p<0,05$

Yukarıdaki tabloda Bağlanma Stillerinin eş ile tanıştıktan sonra evleninceye kadar geçen süreye göre farklılık gösterip göstermediği incelenmiştir. Tabloda medyan, ortalama, standart sapma ve Mann-Whitney U test sonucu verilmiştir.

- “Güvenli Bağlanma” faktörü eş ile tanıştıktan sonra evleninceye kadar geçen süreye göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p>0,05$).
- “Korkulu Bağlanma” faktörü eş ile tanıştıktan sonra evleninceye kadar geçen süreye göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p>0,05$).
- “Saplantılı Bağlanma” faktörü eş ile tanıştıktan sonra evleninceye kadar geçen süreye göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p>0,05$).
- “Kayıtsız Bağlanma” faktörü eş ile tanıştıktan sonra evleninceye kadar geçen süreye göre anlamlı bir farklılık göstermektedir ($p<0,05$). 1 yıldan az sürede evlenenlerin kayıtsız bağlanma faktörü ortalaması daha düşüktür.

Buna göre Bağlanma Stillerinden “Kayıtsız Bağlanma” faktörü haricindeki diğer faktörlerin hiçbiri istatistiksel açıdan eş ile tanıştıktan sonra evleninceye kadar geçen süreye göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir.

Tablo 77.

Bağlanma Stilleri Çocuk Sayısına Göre Anlamlı Bir Farklılık Göstermekte midir?

İÖA	Kaç çocuğunuz var?	N	Medyan	Ort. ± S.S.	P
Güvenli Bağlanma	Hiç yok	39	4,0	4,15 ± 0,819	0,343
	1 çocuk	60	4,1	4,13 ± 0,897	
	2 çocuk	67	4,0	4,01 ± 0,765	
	3 çocuk	26	3,8	4,08 ± 1,106	
	4 ve üzeri	8	3,7	3,63 ± 0,58	
Korkulu Bağlanma	Hiç yok	39	3,8	3,8 ± 1,176	0,102
	1 çocuk	60	4,0	3,86 ± 1,136	
	2 çocuk	67	4,3	4,32 ± 1,109	
	3 çocuk	26	3,9	3,82 ± 1,248	
	4 ve üzeri	8	3,6	3,72 ± 0,911	
Saplantılı Bağlanma	Hiç yok	39	3,3	3,24 ± 1,201	0,379
	1 çocuk	60	3,8	3,67 ± 0,986	
	2 çocuk	67	3,5	3,68 ± 1,151	
	3 çocuk	26	3,9	3,8 ± 1,109	
	4 ve üzeri	8	4,0	3,84 ± 0,582	
Kayıtsız Bağlanma	Hiç yok	39	4,6	4,55 ± 1,128	0,012*
	1 çocuk	60	4,4	4,45 ± 1,042	
	2 çocuk	67	4,8	4,91 ± 1,087	
	3 çocuk	26	4,0	4,15 ± 0,946	
	4 ve üzeri	8	4,2	4,03 ± 1,098	

*p<0,05

Yukarıdaki tabloda Bağlanma Stillerinin çocuk sayısına göre farklılık gösterip göstermediği incelenmiştir. Tabloda medyan, ortalama, standart sapma ve Kruskal Wallis test sonucu verilmiştir.

- “Güvenli Bağlanma” faktörü çocuk sayısına göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir (p>0,05).
- “Korkulu Bağlanma” faktörü çocuk sayısına göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir (p>0,05).
- “Saplantılı Bağlanma” faktörü çocuk sayısına göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir (p>0,05).

- “Kayıtsız Bağlanma” faktörü çocuk sayısına göre anlamlı bir farklılık göstermektedir ($p < 0,05$). 2 çocuklu bireyler ile 3 çocuklu ve 4 ve üzeri çocuklu bireyler arasındaki fark anlamlıdır. 2 çocuklu bireylerin kayıtsız bağlanma faktörü ortalaması daha yüksektir.

Buna göre Bağlanma Stillerinden “Kayıtsız Bağlanma” faktörü haricindeki diğer faktörlerin hiçbiri istatistiksel açıdan çocuk sayısına göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir.

Tablo 78.

Bağlanma Stilleri Aile İçi İlişkilere Dışarıdan Müdahale Olup Olmaması Durumuna Göre Anlamlı Bir Farklılık Göstermekte midir?

İÖA	Aile içi ilişkilere dışarıdan müdahale	N	Medyan	Ort. ± S.S.	P
Güvenli Bağlanma	Evet	38	4	4,16 ± 0,93	0,811
	Hayır	162	4	4,05 ± 0,843	
Korkulu Bağlanma	Evet	38	4	4,05 ± 1,158	0,683
	Hayır	162	4	3,98 ± 1,158	
Saplantılı Bağlanma	Evet	38	4	3,82 ± 1,038	0,155
	Hayır	162	3,5	3,56 ± 1,109	
Kayıtsız Bağlanma	Evet	38	4	4,47 ± 1,118	0,318
	Hayır	162	4,6	4,59 ± 1,087	

$P > 0,05$

Yukarıdaki tabloda Bağlanma Stillerinin aile içi ilişkilere dışarıdan müdahale olup olmamasına göre farklılık gösterip göstermediği incelenmiştir. Tabloda medyan, ortalama, standart sapma ve Mann-Whitney U test sonucu verilmiştir.

- “Güvenli Bağlanma” faktörü aile içi ilişkilere dışarıdan müdahale olup olmamasına göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p > 0,05$).
- “Korkulu Bağlanma” faktörü aile içi ilişkilere dışarıdan müdahale olup olmamasına göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p > 0,05$).
- “Saplantılı Bağlanma” faktörü aile içi ilişkilere dışarıdan müdahale olup olmamasına göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p > 0,05$).
- “Kayıtsız Bağlanma” faktörü aile içi ilişkilere dışarıdan müdahale olup olmamasına göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p > 0,05$).

Buna göre Bağlanma Stillerinden hiçbiri istatistiksel açıdan aile içi ilişkilere dışarıdan müdahale olup olmamasına göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir.

Bağlanma Stillerine göre erkeklerin “**Güvenli ve Kayıtsız**”; kadınlarinsa “**Korkulu ve Saplantılı**” olarak bağlandıkları tespit edilmiştir. “**Güvenli Bağlanma**” stili ile eğitim durumu, yaşanan evin sahiplik durumu, babanın hayatta olup olmaması, duygu ve düşünce paylaşımı arasında; “**Korkulu Bağlanma**” ile doğum yeri, gelir seviyesi, eşle tanışma şekli arasında; “**Saplantılı Bağlanma**” ile aile tipi, ailede aile fertlerinden hariç birinin kalıp kalmaması durumu arasında ve “**Kayıtsız Bağlanma**” ile yaş, gelir durumu, annenin hayatta olup olmaması, yaş farkı, çocuk sayısı ve eşle tanıştıktan sonra evleninceye kadar geçen süre arasında anlamlı ilişki olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 79.

Bağlanma Stilleriyle Cinsel Uyumun Önemi, Çiftlerin Birbirlerine Karşı Empati Yapması, Çiftlerin Birbirleriyle Duygu Düşünce Paylaşımı, Çiftlerin Birbirleriyle Duygu Düşünce Paylaşımı Nedeniyle Memnuniyet veya Anlaşmazlık Yaşama Durumlarına Göre Aralarındaki Korelasyonda Anlamlı Bir Farklılık Var mıdır?

Spearman's rho		Güvenli Bağlanma	Korkulu Bağlanma	Saplantılı Bağlanma	Kayıtsız Bağlanma
Cinsel uyum mutlu bir evlilik için sizce ne kadar önemlidir?	r	,089	-,140*	-,003	,035
Genel olarak eşiniz size karşı empati yapar mı?	r	,041	,027	,067	,055
Eşinizle duygu ve düşüncelerinizi paylaşıyor musunuz?	r	,022	-,008	,005	,052
Eşiniz sizinle duygu ve düşüncelerini paylaşıyor mu?	r	,113	,006	,017	,035
Eşinizin sizinle duygu ve düşüncelerini paylaşmasından memnuniyet duyar mısınız?	r	,021	-,090	-,105	-,110
Eşinizle duygu ve düşüncelerinizi paylaşmanız nedeniyle anlaşmazlık yaşar mısınız?	r	,141*	,090	,162*	-,118

**p<0,01 ,*p<0,05

Yukarıdaki tabloda Bağlanma Stillerinin cinsel uyumun önemi, çiftlerin birbirlerine karşı empati yapması, çiftlerin birbirleriyle duygu düşünce paylaşımı, çiftlerin birbirleriyle duygu düşünce paylaşımı nedeniyle memnuniyet veya anlaşmazlık yaşama durumlarına göre aralarındaki korelasyon incelenmiştir. Bu işlem esnasında Bağlanma Stillerini ölçen İlişki Ölçekleri Anketi'nin alt faktör puanları ve sorulara ait puanlar toplanarak birbirleriyle arasında ilişki kurulmuştur. Tabloda Spearman's rho korelasyon katsayısı verilmiştir.

Buna göre tabloya bakacak olursak cinsel uyum mutlu bir evlilik için sizce ne kadar önemlidir sorusu ile **“Korkulu Bağlanma”** arasındaki korelasyon katsayısı negatif ve anlamlıdır ($p<0,05$). Cinsel uyumun önemi arttıkça **“Korkulu Bağlanma”** faktörü ortalaması düşmektedir.

Eşinizle duygu ve düşüncelerinizi paylaşmanız nedeniyle anlaşmazlık yaşar mısınız sorusu ile **“Güvenli Bağlanma ve Saplantılı Bağlanma”** arasındaki korelasyon katsayısı pozitif ve anlamlıdır ($p<0,05$). Duygu düşünce paylaşımı nedeniyle yaşanan anlaşmazlık arttıkça **“Güvenli Bağlanma ve Saplantılı Bağlanma”** artmıştır.

Cinsel uyumun önemi ile **“Korkulu Bağlanma”** arasında negatif yönde zayıf bir ilişki olduğu ve eşle duygu düşünce paylaşımı nedeniyle anlaşmazlık yaşama durumu ile de **“Güvenli ve Saplantılı Bağlanma”** arasında pozitif yönde zayıf bir ilişki olduğu tespit edilmiştir.

Genel olarak eşiniz size karşı empati yapar mı?, Eşinizle duygu ve düşüncelerinizi paylaşır mısınız?, Eşinizin sizinle duygu ve düşüncelerini paylaşır mı? ve Eşinizin sizinle duygu ve düşüncelerini paylaşmasından memnuniyet duyar mısınız? soruları ile Bağlanma Stilleri arasında herhangi bir korelasyon ilişkisine rastlanmamıştır.

Tablo 80.

Bağlanma Stilleri Evliliğin Değerlendirilmesine Göre Anlamlı Bir Farklılık Göstermekte midir?

iÖA	Evliliği nasıl değerlendiriyorsunuz?	N	Medyan	Ort. ± S.S.	P
Güvenli Bağlanma	Gereksiz, olmasa da olur	3	5,2	5,33 ± 1,405	0,359
	Sıkıntılı bir süreç	15	4	4,08 ± 0,922	
	Memnunum	116	4	3,98 ± 0,808	
	Şimdiki aklım olsaydı evlenmezdim	8	4,2	4,7 ± 1,209	
	Herkese öneririm	28	4	3,97 ± 0,807	
	Çocuk sahibi olmak için gerekli	9	4	4,18 ± 0,891	
	Toplumsal düzeni sağlamak için gerekli	21	4	4,22 ± 0,774	
Korkulu Bağlanma	Gereksiz, olmasa da olur	3	3,5	4,17 ± 1,843	0,133
	Sıkıntılı bir süreç	15	3	3,15 ± 1,183	
	Memnunum	116	4	4,01 ± 1,156	
	Şimdiki aklım olsaydı evlenmezdim	8	3,5	3,69 ± 1,387	
	Herkese öneririm	28	4	4,13 ± 0,944	
	Çocuk sahibi olmak için gerekli	9	4,5	4,42 ± 1,111	
	Toplumsal düzeni sağlamak için gerekli	21	4	4,23 ± 1,084	
Saplantılı Bağlanma	Gereksiz, olmasa da olur	3	3,8	3,58 ± 1,01	0,380
	Sıkıntılı bir süreç	15	3	3,18 ± 0,998	
	Memnunum	116	3,8	3,64 ± 1,055	
	Şimdiki aklım olsaydı evlenmezdim	8	3,8	3,56 ± 1,178	
	Herkese öneririm	28	3,4	3,43 ± 1,013	
	Çocuk sahibi olmak için gerekli	9	3,8	3,94 ± 1,499	
	Toplumsal düzeni sağlamak için gerekli	21	4,3	3,89 ± 1,303	
Kayıtsız Bağlanma	Gereksiz, olmasa da olur	3	3,2	3,6 ± 1,058	0,212
	Sıkıntılı bir süreç	15	4,2	4,2 ± 1,363	
	Memnunum	116	4,6	4,59 ± 1,072	
	Şimdiki aklım olsaydı evlenmezdim	8	3,4	4,15 ± 1,273	
	Herkese öneririm	28	4,5	4,67 ± 0,968	
	Çocuk sahibi olmak için gerekli	9	3,8	4,29 ± 0,831	
	Toplumsal düzeni sağlamak için gerekli	21	4,6	4,95 ± 1,093	

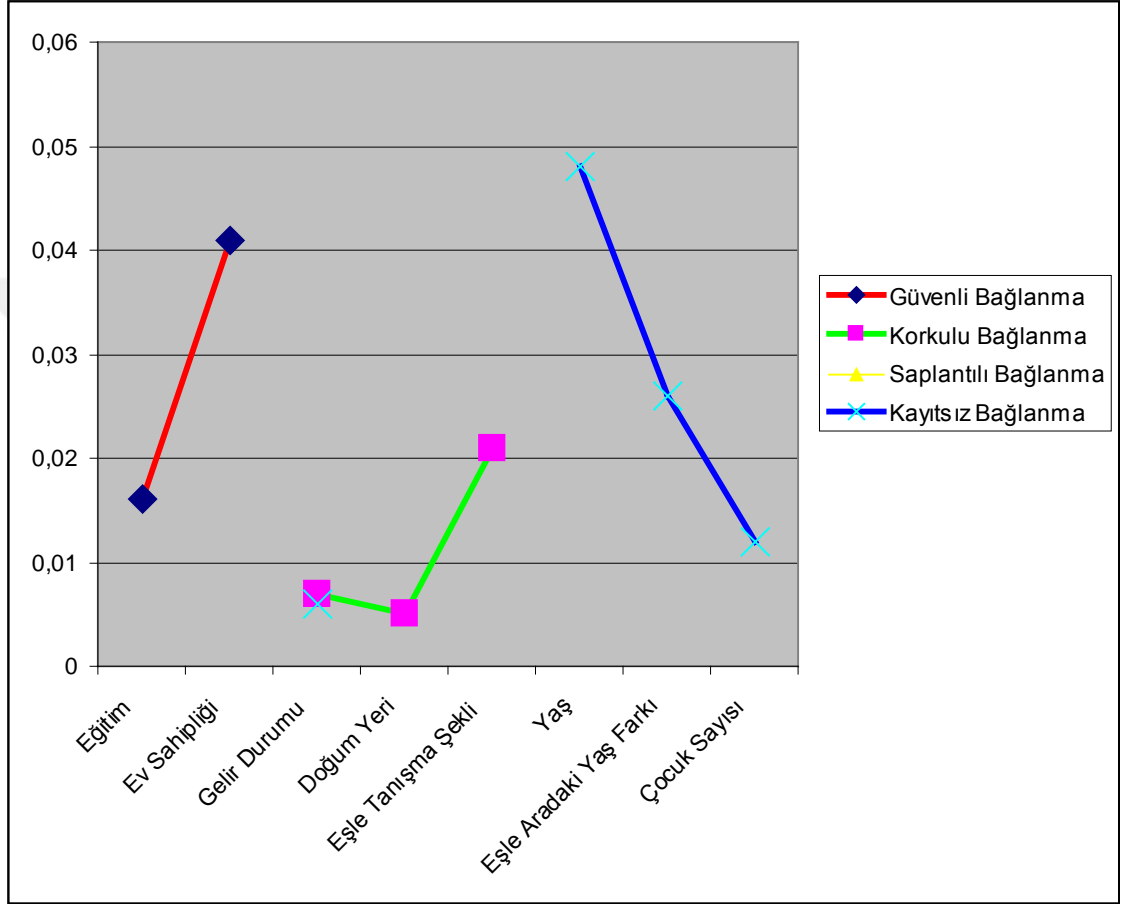
*p<0,05

Yukarıdaki tabloda Bağlanma Stillerinin evliliğin değerlendirilmesine göre farklılık gösterip göstermediği incelenmiştir. Tabloda medyan, ortalama, standart sapma ve Kruskal-Wallis test sonucu verilmiştir.

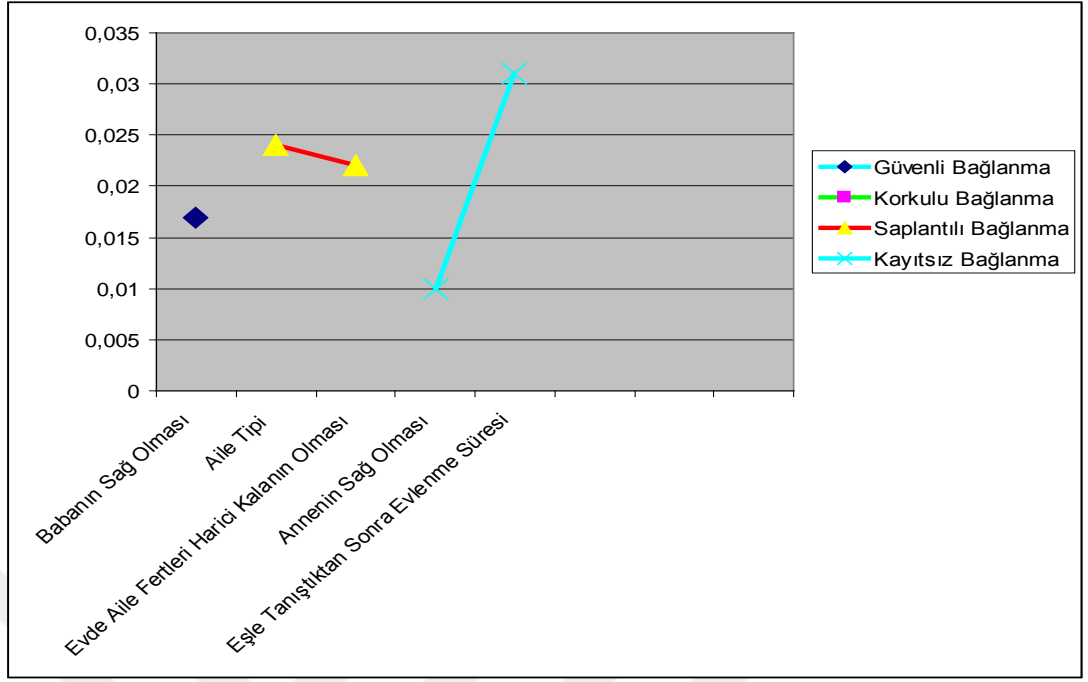
- “**Güvenli Bağlanma**” faktörü evliliğin değerlendirilmesine göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir (p>0,05).
- “**Korkulu Bağlanma**” faktörü evliliğin değerlendirilmesine göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir (p>0,05).
- “**Saplantılı Bağlanma**” faktörü evliliğin değerlendirilmesine göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir (p>0,05).

- “**Kayıtsız Bağlanma**” faktörü evliliğin değerlendirilmesine göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p>0,05$).

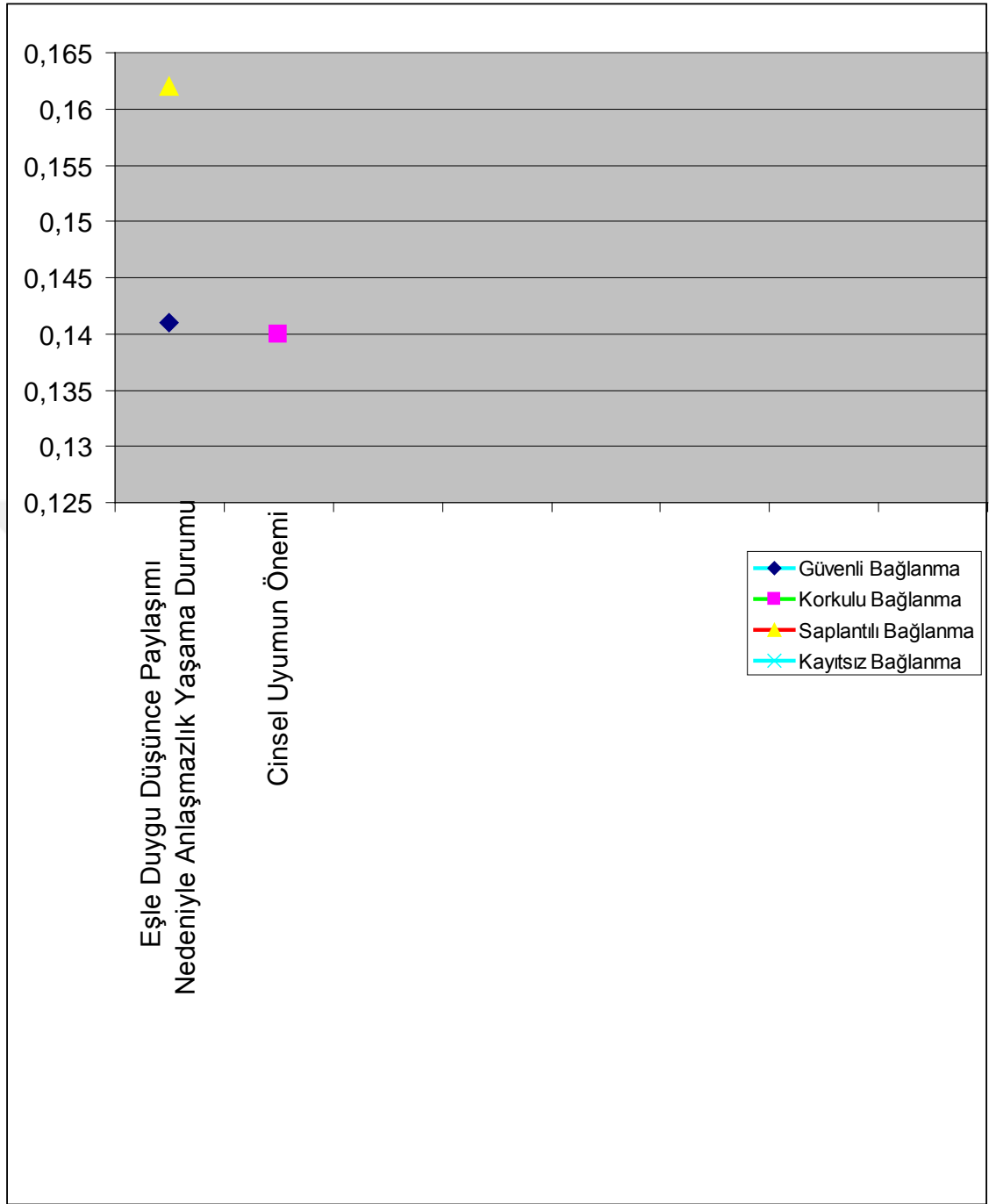
Buna göre Bağlanma Stillerinin hiçbiri evliliğin değerlendirilmesine göre istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık göstermemektedir.

Şekil 5. Bağlanma Stilleri İle İlişkili Demografik Değişkenlere Ait Mann Whitney U Değerleri

Şekil 6. Bağlanma Stilleriyle İlişkili Demografik Değişkenlere Ait Kruskal Wallis Değerleri

Şekil 7. Bağlanma Stilleriyle İlişkili Demografik Değişkenlere Ait Korelasyon Değerleri

Tablo 81.

Evlilik Kalitesi ve Bağlanma Stilleri Arasındaki Korelasyon

Spearman's rho		Doyum	Fikir Birliği	Bağlılık	Duygusal İfade	Toplam
Güvenli Bağlanma	r	-,061	-,029	-,035	-,018	-,061
Korkulu Bağlanma	r	-,148*	,087	-,021	-,059	-,072
Saplantılı Bağlanma	r	-,283**	-,004	-,132	-,105	-,187**
Kayıtsız Bağlanma	r	-,040	,023	,142*	-,047	-,007

**p<0,01 ,*p<0,05

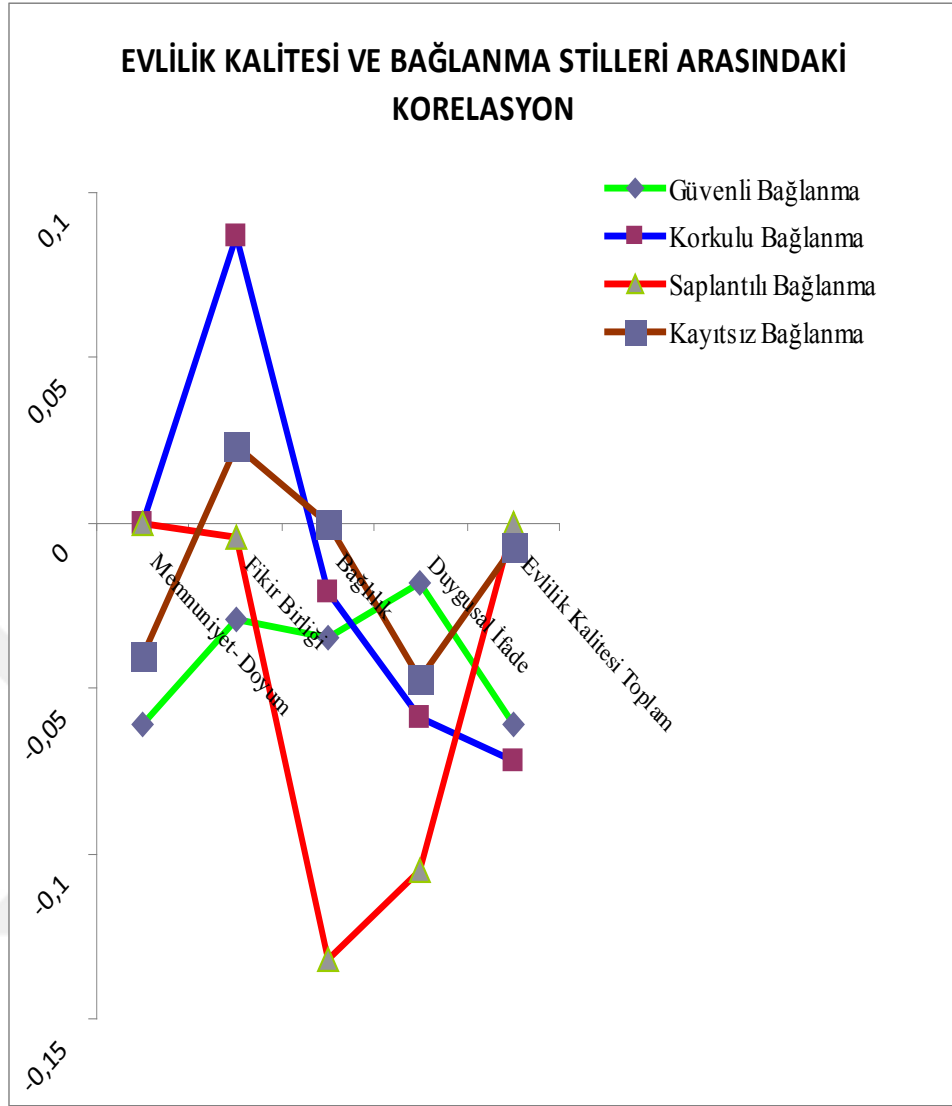
Yukarıdaki tabloda Evlilik Kalitesine ait faktörler ve toplam Evlilik Kalitesi puanı ile Bağlanma Stilleri arasındaki korelasyon verilmiştir. Bu işlem esnasında Evlilik Kalitesini ölçen Çiftler Uyum Ölçeği'nin alt faktör puanları ve Bağlanma Stillerini ölçen İlişki Ölçekleri Anketi'nin alt faktör puanları toplanarak birbirleriyle arasında ilişki kurulmuştur. Tabloda Spearman's rho korelasyon katsayısı verilmiştir.

Buna göre tabloya bakacak olursak **“Doyum”** ile **“Korkulu Bağlanma”** arasındaki korelasyon katsayısı negatif ve anlamlıdır (p<0,05). **“Doyum”** azaldıkça **“Korkulu Bağlanma”** artmaktadır veya **“Korkulu Bağlanma”** arttıkça **“Doyum”** düşmektedir de denebilir.

“Doyum” ile **“Saplantılı Bağlanma”** ve **“Toplam Evlilik Kalitesi Puanı”** arasındaki korelasyon katsayısı negatif ve anlamlıdır (p<0,05). **“Doyum”** ve **“Toplam Evlilik Kalitesi Puanı”** azaldıkça **“Saplantılı Bağlanma”** artmaktadır veya **“Saplantılı Bağlanma”** arttıkça **“Doyum”** ve **“Toplam Evlilik Kalitesi Puanı”** düşmektedir de denebilir.

“Bağlılık” ile **“Kayıtsız Bağlanma”** arasındaki korelasyon katsayısı pozitif ve anlamlıdır (p<0,05). **“Kayıtsız Bağlanma”** arttıkça **“Bağlılık”** artmaktadır. **“Bağlılık”** azaldıkça **“Kayıtsız Bağlanma”** da azalmaktadır.

“Evlilik Kalitesi” ile **“Bağlanma Stilleri”** arasındaki ilişki analizinden elde edilen bulgulara göre, **“Doyum”** ile **“Korkulu Bağlanma”** arasında ve **“Saplantılı Bağlanma”** ile **“Doyum”** ve **“Toplam Evlilik Kalitesi Puanı”** arasında negatif yönde zayıf bir ilişki olduğu ve **“Bağlılık”** ile **“Kayıtsız Bağlanma”** arasında da pozitif yönde zayıf bir ilişki olduğu ayrıca tespit edilmiştir.

Şekil 8. Evlilik Kalitesi İle Bağlanma Stilleri Arasındaki Korelasyon

BEŞİNCİ BÖLÜM

5.TARTIŞMA VE YORUM

Evli çiftlerin Evlilik Kalitesi ve Bağlanma Stillерinin Demografik değişkenlere (cinsiyet, yaş, doğum yeri, en uzun süre yaşanan yer, eğitim durumu, meslek, gelir seviyesi, ekonomik özgürlüğün olup olmaması, ailelerin ekonomik destekte bulunup bulunmaması, sosyal güvencenin olup olmaması, yaşanan evin kime ait olduğu, sigara ve alkol kullanımı, ailede aileyi etkileyen devamlı psikolojik ya da fiziksel sağlık sorunu olan birinin olup olmadığı, anne ve babanın sağ olup olmaması, aile tipi, ailede aile fertlerin harici kalanların var olup olmadığı, evlenme yaşı, evliliğin kaçınıcı evlilik olduğu, eşle aradaki yaş farkı, evlilik süresi, nikah türü, eşle tanışma şekli, evlilik kararı alma biçimi, ilişki başladıktan kaç yıl sonra evlilik kararı alındığı, eşle tanıştıktan kaç yıl sonra evlenildiği, daha önce evlilik/evlilikler varsa çocuk sayısı, ilk evlilik sonlandıysa bitme nedeni, şu an sahip olunan çocuk sayısı, çocuk yoksa olmama nedeni, bakıma muhtaç küçük çocuklara kimin baktığı, aile içi ilişkilere dışarıdan müdahale edilip edilmediği, cinsel uyumun mutlu bir evlilik için önemli olup olmadığı, eşlerin birbirlerine karşı empati yapıp yapmadıkları, eşlerin karşılıklı olarak birbirleriyle duygu ve düşünce paylaşımında bulunup bulunmadıkları, eşlerin birbirleriyle duygu düşüncelerini paylaşımları nedeniyle memnuniyet duyup duymadıkları, eşlerin birbirleriyle duygu düşüncelerini paylaşımları nedeniyle anlaşmazlık yaşayıp yaşamadıkları ve eşlerin evliliklerini kendileri açısından nasıl değerlendirdikleri) göre incelendiği bu çalışmada genel olarak literatürle uyumlu bulgular elde edilmiş olup bu araştırma sonuçları, literatürde bulunan ilgili araştırmalar çerçevesinde tartışılarak yorum yapılmıştır.

5.1.EŞLER HAKKINDA GENEL BİLGİLER

Bu araştırmaya katılan Katılımcıların %43,5'i 25-34 yaş aralığında, %48'i şehirde doğmuş, %73'ü en uzun süre şehirde yaşamış, %39,5'i üniversite mezunu, %67,5'inin aylık geliri (3468 TL ve altı) alt gelir grubuna ait, %30,5'i işçi, %25,5'i ev hanımı ve %17,2'si memur, %62,5'i ekonomik özgürlüğünün olduğunu, %30'u ailesinden ekonomik destek aldığını, %95'i sosyal güvencesinin

bulduğunu, %57'sinin kendine ait evinin bulunduğu, %28'inin kirada yaşadığı, %33'ünün sigara ve %14'ünün alkol kullandığı, %79'unun annesinin yaşadığı, %74'ünün babasının yaşadığı belirlenmiştir. Katılımcıların %77'sinin çekirdek aile mensubu olduğu belirlenmiş olup bu oran 2006 Aile Yapısı Araştırmasına göre %80,7 olup araştırma sonucunu desteklemektedir. Araştırmaya katılanların %21'inin ailesinde aile fertleri harici kalanlar mevcut ve %87'sinin ailesinde psikolojik veya fiziksel rahatsızlığı olan birisi yoktur. Katılımcıların %33'ü 25-28 yaş aralığında evlenmiş olup, TÜİK 2013 istatistiklerine göre Türkiye geneli için erkek ve kadınların evlilik yaş ortalaması 25,2 yaş ve İstanbul geneli içinse ortalama 26,25 yaş olarak tespit edilmiştir ve araştırmadan elde edilen yaş aralığının TÜİK ve İstanbul geneli evlilik yaş aralığını desteklediği görülmektedir. Araştırmaya katılanların %39'unun 1-5 yıl arası evli bulunduğu ve eşlerin %44'ünün arasında 1-3 yaş bulunduğu tespit edilmiştir. Katılımcıların %94'ünün ilk evliliği olduğu ve 2006 TÜİK Aile Yapısı Araştırmasına göre bu oranın 1 kez evlenenler için %95,7 olduğu ve araştırmadan elde edilen sonucu desteklediği görülmektedir. Araştırmaya katılanların %75'inin hem resmi hem de dini nikahla ve %23,5'inin yalnızca resmi nikahla evli olduğu sonucu tespit edilmiş olup bu oran 2006 Aile Yapısı Araştırmasına göre hem resmi hem dini nikahla evlenenler için Türkiye genelinde %85,9 ve İstanbul genelinde ise %80,5'dir. Aynı araştırma sonucuna göre yalnızca resmi nikah yapanların oranı Türkiye geneli için %9,7 iken, bu oran İstanbul için %16,6'dır. Bu sonuçlara göre hem resmi hem dini nikah yapanların sayısı azalmakta, bu azalış yalnızca resmi nikah yapanların sayısı lehine yükselmiş olabilir. Araştırmaya katılanların yalnızca %25,5'i aile-akraba çevresinden ve %24,5 kendisi flört yoluyla tanışmış; %68'i kendi seçimi ve ailesinin onayıyla, %16'sı görücü usulü kendi onayıyla, %12,5'i kendi seçimi ailesinin onayı olmadan, %3,5'i görücü usulü kendi onayı olmadan evlenmiş olup bu oranlar 2006 Aile Yapısı araştırmasına göre %31,3 kendi seçimi ve ailesinin onayıyla, %29,95'i görücü usulü kendi onayıyla, %0,6 kendi seçimi ve ailesinin onayı olmadan, %30,5 görücü usulü ailesinin onayıyla evlendirildiği şeklindedir. Bu farklılık örneklem büyüklüğünden kaynaklanıyor olabilir. Araştırmaya katılanların %54'ü tanıştıktan sonra 1 yıldan az sürede ve %46'sı 1 yıldan fazla sürede evlilik kararı almış; %29,5'i tanıştıktan sonra 1 yıldan az sürede, %70,5'i tanıştıktan sonra 1 yıldan fazla sürede evlenmiştir. Katılımcıların %33,5'i 2 çocuk sahibidir. Araştırmaya katılanların bakıma

muhtaç çocuklarının bakımını %45,5'i eşler tarafından, %17,2'sini eşlerden birisi, %16,6'sı kendi başına, %11,7'si anneanesi/babaanesi, %4,1'i çocuk evi/kreş, %2,8'i bakıcı, %1,4'ü eski eş, %0,7'si eski eş ve kendisi tarafından yapıldığını belirtmiş olup; 2006 Aile yapısı araştırmasına göre ise çocukların bakımı %92,1'i annesi, %0,5'i babası, %0,3'ü ablası, %1,5'i anneanesi, %1,8'i babaanesi, %0,6'sı yakın akrabalar, %1,5'i bakıcı , %0,9'u kreş ve anaokulu ve %1'i de diğer kişiler tarafından yapılmaktadır. Bu farklılıklar İstanbul ili geneli ile Türkiye geneli ortalama rakamların uyuşmadığını göstermekte olup, daha sağlıklı sonuçlar elde edebilmek için Türkiye genelinde daha geniş katılımlı örneklem grubuyla çalışılması daha sağlıklı sonuçların elde edilebilmesi için uygun olacaktır. Katılımcıların %81'inin aile içi ilişkilerine dışarıdan müdahale olmadığını, %40'ı cinsel uyumun mutlu bir evlilik için çok önemli olduğunu, %31'i eşlerin bazen birbirlerine karşı empati yaptıklarını, %37,5'u eşiyle duygu düşüncelerini çoğu zaman paylaştığını, %37,5'u eşinin duygu ve düşüncelerini paylaştığını, %53'ü eşinin duygu ve düşüncelerini paylaşması nedeniyle memnuniyet duyduğunu, %41'i eşinin duygu ve düşüncelerini paylaşması nedeniyle anlaşmazlık yaşadığını ve %58'i de evliliklerinden memnun olduklarını bildirmişlerdir. 2013 TÜİK, Yaşam Memnuniyeti Araştırmasına göre evliliklerinden memnun olanların oranı oran %78,2 'dir; bu çalışmada bu oran %58 olup, aradaki bu fark büyükşehirdeki yaşam şartlarının zorluğu ve örneklem grubundaki katılımcı sayısının az olmasından kaynaklanmış olabilir.

5.2.EŞLERİN DEMOGRAFİK DEĞİŞKENLERE GÖRE EVLİLİK KALİTESİ PUAN ORTALAMALARINA İLİŞKİN BİLGİLER

Evlilik Kalitesi 55 yaş ve üzeri grupta 117,91 iken bu gruptaki katılımcı sayısı 11'dir. 25-34 yaş aralığında ise Evlilik Kalitesi 109,32'dir. Evlilik Kalitesi doğum yerine göre yurtdışında doğanlarda 112,8 (katılımcı sayısı beş), şehirde doğanlarda ise 110,56 puandır. Evlilik Kalitesi en uzun süre yaşanan yere göre, ilçede en yüksek olup puanı 111,28'dir. Eğitim durumuna göre üniversite mezunlarının Evlilik Kalitesi puanı 110,84 iken lise mezunlarının 108,83'dür. Eğitim seviyesi arttıkça eşler birbirlerine duygu ve düşüncelerini daha kolay ve daha net bir şekilde anlatıyor olabilir ve empati kurarak eşini daha iyi anlama gayreti gösterebilir. Ayrıca eğitim düzeyi yükseldikçe her iki eş, aralarında yaşanan anlaşmazlık ve çatışmaları birbirlerinin düşünce ve

görüşlerine saygı göstererek çözüme yolunu tercih edebilirler, eğitim seviyesi düştükçe empati düzeyi azalabilir ve anlaşmazlıklar bir eşin kendi beklentisi paralelinde bitirilebilir. Tüm bu nedenler evlilik uyumunu bozabilir. Mesleğe göre, Evlilik Kalitesi serbest meslek mensuplarında 122,82 iken, esnaflarda 114,27'dir. Gelir durumuna göre Evlilik Kalitesi, orta-orta gelir grubunda olanlarda 112,77 alt gelir grubunda olanlarda ise 111,64'tür. Ekonomik özgürlüğün olup olmama durumuna göre Evlilik Kalitesi puanı, ekonomik özgürlüğüm var diyenlerde en yüksek olup, 112,1'dir. Sosyal güvencenin olup olmama durumuna göre Evlilik Kalitesi puanı, sosyal güvencem var diyenlerde en yüksek olup puanı 109,1'dir. Ev sahibi olup olmama durumuna göre Evlilik Kalitesi, evi olmayıp kirada oturanlarda en yüksek olup 115,67'dir. Sigara kullanma durumuna göre Evlilik Kalitesi, hayır kullanmıyorum diyenlerde en yüksek olup puanı 109,11'dir. Alkol kullanma durumuna göre Evlilik Kalitesi puanı, hayır kullanmıyorum diyenlerde en yüksek olup puanı 109,86'dir. Psikolojik ya da fiziksel sağlık sorunu olan birinin ailede bulunup bulunmama durumuna göre Evlilik Kalitesi puanı, sağlık sorunu yok diyenlerde en yüksek olup puanı 110,56'dır. Annenin hayatta olup olmama durumuna göre Evlilik Kalitesi puanı, annem yaşamıyor diyenlerde en yüksek olup puanı 110,12'dir. Babanın hayatta olup olmama durumuna göre Evlilik Kalitesi puanı, babam yaşıyor diyenlerde en yüksek olup puanı 109,06'dır. Aile tipine göre çekirdek aile mensubu olanların Evlilik Kalitesi puanı, en yüksek olup 110,29'dur. Aile fertlerinden hariç ailede birinin kalıp kalmama durumuna göre Evlilik Kalitesi puanı, hayır kalan yok diyenlerde en yüksek olup puanı 109,94'tür. Evlenme yaşına göre Evlilik Kalitesi puanı, 33 yaş ve üzeri grupta en yüksek olup puanı 110,85'dir. Evlilik sayısına göre Evlilik Kalitesi puanı, birinci evliliği olanlarda en yüksek olup puanı 109,29'dur. Eşler arası yaş farkına göre Evlilik Kalitesi puanı, 10 yaş ve üzeri grupta (katılımcı sayısı 6) 115,33 iken, yaş farkı olmayanlarda ise puanı 111,89'dur. Evlilik süresine göre Evlilik Kalitesi puanı, 16-20 yıldır evli olanlarda (katılımcı sayısı 8 kişi) 118,5 puan iken, 6-10 yıl süre ile evli olanlarda ise puanı 111,28'dir. Evliliğin ilk senelerinde evlilik uyumunun az olduğu ancak, evlilik süresi ilerleyip çocuklar evden ayrıldıktan sonra daha da arttığına ait araştırma neticeleri mevcuttur (Anderson, Russel ve Schumm, 1983:129). Nikah türüne göre Evlilik Kalitesi puanı dini nikahlı olanlarda (katılımcı sayısı 3 kişi) 114,53 iken, hem resmi hem de dini nikahlı olanlarda ise 109,51'dir. Eşle tanışma şekline göre arkadaş çevresinden tanışanların Evlilik Kalitesi

puanı en yüksek olup puanı 116,46'dır. Evlilik kararı alma şekline göre kendi seçimi ve ailesinin onayıyla evlenenlerin Evlilik Kalitesi puanı, en yüksek olup puanı 111,81'dir. Evlilik kararı alma süresine göre 1 yıldan çok sürede evlilik kararı alanların Evlilik Kalitesi puanı, en yüksek olup puanı 110,34'dür. Tanıştıktan sonra evlenme süresine göre Evlilik Kalitesi puanı, 1 yıldan az sürede evlenenlerde en yüksek olup puanı 108,85'dir. Çocuk sayısına göre hiç çocuğu olmayanlarda Evlilik Kalitesi puanı, 116,08 iken, 4 ve üzeri çocuğu olanlarda (katılımcı sayısı 8 kişi) 109,38'dir. Aile içi ilişkilere dışarıdan müdahale olup olmama durumuna göre Evlilik Kalitesi puanı, hayır müdahale yok diyenlerde en yüksek olup puanı 111,02'dir. Evliliğin değerlendirilmesine göre Evlilik Kalitesi puanı, evliliği herkese öneririm diyenlerin en yüksek olup puanı 122,89'dur.

Bu bölümde buraya kadar verilen bulgular tartışılmıştır.

5.3.EVLİLİK KALİTESİNİN DEMOGRAFİK DEĞİŞKENLERE GÖRE DEĞİŞİMİNE AİT BULGULARIN TARTIŞILMASI

Evlilik Kalitesini ölçmek için Spanier tarafından geliştirilen “Çiftler Uyum Ölçeği” kullanılmıştır. Toplam Puanı 0 ile 151 puan arasındadır. Ölçekten alınan puan ne kadar fazla ise evlilik ilişkisinin kalitesinin de o denli iyi olduğu değerlendirilmektedir (Spanier 1976; Fışiloğlu ve Demir, 2000).

Araştırmada eşlerin “Çiftler Uyum Ölçeğinden” aldıkları minimum puan 34, maksimum puan ise 148 olmakla birlikte genel Evlilik Kalitesi puan ortalaması 108,77'dir (Tablo 17). Bu değer Bruch ve arkadaşları'nın 1984'de yayımlanan araştırmasındakine yakın Fışiloğlu ve Demir'in 2000'de yayımlanan çalışmasındakinden yüksek, Spanier'in 1976'da ve Filsinger ve Wilson'ın 1984'de yayımlanan çalışmalarındakilerden daha az olduğu bulunmuştur (Bruch ve arkadaşları; 109.30, Fışiloğlu ve Demir; 104.50, Spanier; 114.80, Filsinger ve Wilson; 116.98).

Araştırmaya dahil olan eşlerin genel Evlilik Kalitesi puan ortalamaları, cinsiyete göre incelendiğinde; erkeklerde (109,34), kadınlardan (108,19) yüksek olup erkeklerin kadınlara göre ilişkilerinin kalitesini daha iyi gördükleri öngörüsünü vermektedir ($p>0,05$). Klinetob ve Smith'in 1996'da yayımlanan araştırmasında da erkeklerin evlilik uyum puanları (114,20), kadınlardan (113,28) daha yüksek bulunmuştur. Eşlerden

erkeklerin evlilik uyum puanlarının kadınlara göre daha yüksek çıkmasının nedeni kadınların evlilikteki beklentilerinin erkeklerden farklı olmasından, kadınların aile içindeki pozisyonundan, toplumumuzda aile içi ilişkilerin yapısından, ayrıca kadınların evlilikteki problemleri erkeklere nazaran daha fazla önemsemelerinden kaynaklanıyor olabilir. Fışiloğlu ve Demir'in 2000'de yayımlanan başka bir araştırmasında ise, kadınların evlilik uyum puan ortalamaları (105,2) erkeklerden (103,7) daha yüksek olduğu sonucu bulunmuştur. İki araştırmanın sonuçları arasındaki bu fark araştırmaların farklı örneklem grupları üzerinde yapılmalarından kaynaklanıyor olabilir.

Bulgular incelendiğinde, bu çalışmada Evlilik Kalitesinin **cinsiyet** açısından farklılık gösterdiği belirlenmiştir. Literatürde cinsiyetin evlilik uyumu yani Evlilik Kalitesi üzerindeki etkisini inceleyen araştırmalara bakıldığında, Evlilik Kalitesinin cinsiyete göre farklılaşmadığını gösteren pek çok çalışma olmasına karşın (Dökmen ve Tokgöz, 2002; Fışiloğlu, 1992; Tutarel-Kışlak ve Çabukça, 2002) erkeklerin evlilik doyumlarının daha fazla olduğunu gösteren çalışmalar da mevcuttur (Hasta, 1996; Yıldırım, 1992). Literatürde yapılan çalışmalar arasında Evlilik Kalitesinin cinsiyete göre farklılaştığını belirten karşıt bulgular da mevcuttur. Bazı çalışmalar Evlilik Kalitesinin cinsiyete göre farklılaştığını belirtirken bazıları da farklılaşmadığını belirtmektedir. Erkeklerin kadınlara oranla evliliklerinde daha fazla doyum aldıkları Gökmen'in 2001'de yayımlanan araştırmasında belirtilmiştir. Yaş ve cinsiyet faktörlerinin evlilik uyumu üzerinde etkisiz olduğu Hamamcı'nın 2005'de yayımlanan araştırması neticesinde de elde edilmiştir. Evli çiftlerle yapılan başka çalışmalar da bu sonuçları desteklemektedir (Çavuşoğlu, 2004; Polat, 2006). Uzun zamandır ilişki yaşayan çiftler arasında Anderson ve arkadaşları'nın 2001'de yayımlanan çalışmasında, ilişki doyumlarının cinsiyete göre farklılaşmadığı sonucu elde edilmiştir. Bu çalışma da cinsiyetin Evlilik Kalitesi üzerinde etkisi olduğunu gösteren araştırma sonuçlarını desteklemektedir.

Cinsiyete göre Evlilik Kalitesi bakımından anlamlı farklılık olduğu ve erkeklerin kadınlardan daha fazla düzeyde Evlilik Kalitesine sahip oldukları görülmüştür. Gottman ve Levenson'ın 1998'de yayımlanan araştırmasında cinsiyetin Evlilik Kalitesini etkilediği ve erkeklerin kadınlardan daha yüksek düzeyde Evlilik Kalitesine sahip oldukları tespit edilmiştir. Bu sonuç, araştırma neticesini desteklemektedir. Ancak Perrone, Webb ve Jackson'ın 2007'de yayımlanan araştırmalarında cinsiyet ile Evlilik

Kalitesi arasında anlamlı bir ilişki tespit edememişlerdir. Gene benzer şekilde Kışlak ve Çabukça'nın 2000'de, Fışiloğlu'nun 1992'de ve Kalkan'ın 2002'de yayımlanan araştırmalarında cinsiyetin Evlilik Kalitesini değiştirmediği gözlemlenmiştir. Bu sonuçlar, araştırma neticesini desteklememektedir. Erkeklerin kadınlara göre daha fazla düzeyde Evlilik Kalitesine sahip olması beklenen bir neticedir. Çünkü evliliklerde erkekler ufak tefek tartışmalarda kadınlardan daha fazla anlaşmaya meyilli ve amaca yönelik davranmakta, büyük tartışmalarda kendi içine kapanarak sessiz kalmayı seçebilmekte, kadınlar ise; erkeklerden daha duygusal olmaları nedeniyle olumsuz duygular üzerinde daha fazla durarak bunlar hakkında yorum yapıp, bu olumsuzlukları uyumsuzluk olarak kendilerince değerlendirme yoluna gidebilmektedirler. Ayrıca, evlilikle beraber erkeğin daha düzenli ve uyumlu bir yaşama sahip olmalarıyla birlikte kadınlar için sahip olunan sorumlulukların artması bu neticenin oluşmasına neden olmuş olabilir. Geleneksel erkek ve kadın rollerindeki farklılıklar nedeniyle iki cinsiyetin insan ilişkilerine yaklaşım stillerinde farklılıkların meydana gelmesi umulan bir sonuçtur. Kadınlık rolüne ait beklentiler, kadınların insan ilişkilerine daha fazla önem vermelerini, daha hoşgörülü, daha anlayışlı ve daha yetenekli olmaları sonucunu doğurmaktadır. Buna karşılık erkeklerin bu konularda başarılı olmaları toplum tarafından beklenmez. Kadınlar ilişkilerinin hem kötü hem de iyi dönemlerinde, erkekler ise sadece durum kötüye giderse ilişkileri hakkında düşünürler (Hortaçsu, 1991). Erkeklerin ise evliliklerinde daha fazla uyumlu olmaları erkeklerin sahip oldukları rollerinin kadınlara oranla daha az stresi gerektirmesi ile açıklanabilir. Çünkü ev kadınlığı, çocuk bakımının yanı sıra iş kadınlığı rollerini de üstüne alınan kadınlar için evlilik daha az doyum veren bir kurum halini alabilir. Buna ilaveten erkeklerin bayanlara nazaran doğaları gereği duygusal paylaşımları ve kendilerini ifade edişleri daha az olduğu için, duygusal iletişim açısından erkeklerin kadınların gereksinimlerini karşılayamamaları nedeniyle evliliğin kadınlar açısından daha problemlili ve daha uyumsuz olarak algılanmasına sebep olabilir.

Yaşa göre genel Evlilik Kalitesi puan ortalaması anlamlı bir farklılık göstermemektedir. Erberk ve diğerleri, 2005; Kışlak ve Çabukça, 2000; Fışiloğlu, 1992; Gürsoy, 2004'ün çalışmalarında yaş ile evlilik uyumu arasında anlamlı düzeyde ilişki bulunmamıştır. Bu bulgular, araştırma sonucunu desteklemektedir. Ancak Demiray (2006) tarafından yapılan başka bir çalışmada ise, evlilik uyumu ile yaş arasında anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Bu bulgu, araştırma sonucunu desteklememektedir.

Yaşa göre Evlilik Kalitesinin alt faktörlerinden yalnızca “Bağlılık” faktörü yaşa göre anlamlı bir farklılık göstermektedir ($p<0,05$). 55 yaş ve üzerindeki “Bağlılık” faktörü puan ortalaması en yüksek puan olup anlamlı farklılık vardır ($p<0,05$). 25-34 yaş arasındaki bireylerin “Bağlılık” faktörü puan ortalaması ikinci en yüksek puanlı gruptur. 19-24 yaş grubunda ise “Bağlılık” faktörü puanı en yüksek üçüncü puanlı gruptur. 45-54 yaş grubuna ait “Bağlılık” faktörü puan ortalaması en düşükken, 55 yaş ve üzeri gruptaki “Bağlılık” faktörü puan ortalaması en yüksektir fakat 55 yaş ve üzeri grupla 19-24 yaş grubunda yer alan Katılımcıların azlığı da göz ardı edilmemelidir. Buradan evli çiftlerin evliliklerinin ilk yıllarında birbirlerini tanımaya çalışmaları nedeniyle Evlilik Kaliteleri azalmakta, 25-34 yaş grubunda evliliklerinin oturması ve birbirlerini tanımaları nedeniyle “Bağlılık” puanları artmakta, 35-44 yaş grubu ve 45-54 yaş grubunda çocukların sorumlulukları v.b. nedenlerle “Bağlılık”ları azalmaya geçmekte ve 55 yaş ve üzerindeki grupta da çocuklar evden ayrılıp çiftler baş başa kaldıklarında birbirlerine olan “Bağlılık”larının arttığı sonucu kabul edilebilir.

Araştırmada yaş faktörü ile Evlilik Kalitesi arasında farklılaşma görülemediği. Yaşın, Evlilik Uyumu, Doyumu ve Evlilik Kalitesi farklılaşma göstermemesi literatürdeki bazı bulgularla uyumludur (Acar,1998; Fıfıloğlu, 1992). Bu bulgu, araştırma neticesini desteklemektedir. Literatürdeki bazı araştırma sonuçları ise yaş değişkeninin Evlilik Kalitesi ile ilişkili olduğunu, kaliteyi anlamlı olarak etkileyebileceğini bildirmektedir (Tezer, 1994). Yaş ve Evlilik Kalitesi arasında ilişki bulunmaması Katılımcıların tamamının faal olarak çalışması, literatürde bahsedilen emeklilik ve boş yuva sendromu gibi krizlerden uzak olmalarıyla ilişkili olabilir.

Evlilik Kalitesi **doğum yerine göre, en uzun süre yaşanan yere göre, eğitim durumuna göre ve mesleğe göre** anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p>0,05$). Evlilik Kalitesi genel puan ortalaması doğum yerine göre yurtdışında doğanlarda en yüksektir. En uzun süre yaşanan yere Evlilik Kalitesi genel ortalama puanı ilçede yaşayanlarda en fazladır. Eğitim durumuna göre Evlilik Kalitesi genel ortalama puanı üniversite mezunu olanlarda en yüksektir. Mesleğe göre Evlilik Kalitesi genel ortalama puanı serbest meslekle uğraşanlarda en yüksektir.

Eğitim seviyesine göre Evlilik Kalitesi bakımından farklılık olmadığı görülmüştür ($p>0,05$). Kışlak ve Çabukça (2000) ve Er berk ve diğerleri (2005)’nine

çalışmaları eğitim seviyesinin Evlilik Kalitesini etkilemediğini göstermiştir. Bu bulgular, araştırma neticesini desteklemektedir.

Gelir seviyesine göre Evlilik Kalitesi alt faktörleri olan Doyum ve Fikir Birliğinde anlamlı bir farklılık göstermektedir ($p<0,05$). Gelir seviyesine göre Doyum sırasıyla orta-orta gelir grubunda olanların alt gelir grubunda olanlardan, alt gelir grubunda olanların üst-orta gelir grubunda olanlardan, üst-orta gelir grubunda olanların alt-orta gelir grubunda olanlardan ve alt-orta gelir grubunda olanlarında üst gelir grubunda olanlardan daha yüksektir. Gelir seviyesine göre Fikir Birliği faktörü sırasıyla üst gelir grubunda olanların orta-orta gelir grubunda olanlara, orta-orta gelir grubunda olanların alt gelir grubunda olanlara, alt gelir grubunda olanların üst-orta gelir grubunda olanlara, üst-orta gelir grubunda olanların alt-orta gelir grubunda olanlara göre daha yüksektir.

Gelir düzeylerine göre Evlilik Kalitesi bakımından farklılık olmadığı görülmüştür. Er berk ve diğerleri (2005) tarafından yapılan çalışmada, evli çiftlerin gelir düzeyi bakımından Evlilik Kaliteleri farklılık göstermemiştir. Bu bulgu, araştırma neticesini desteklemektedir. Bu bulgu, günümüzde yaşam koşullarının zorluğu nedeniyle evli bireylerin sos yo-ekonomik seviyelerini kabul etmelerinden kaynaklanıyor olabilir.

Ancak, Yıldırım (1993) ve Polat (2006)'ın yaptıkları çalışmalarında gelir seviyesinin Evlilik Uyumunu yormadığını ve ekonomik seviye arttıkça Evlilik Uyumunda yükseleceğini tespit etmişlerdir. Bu bulgular araştırma neticesini desteklemektedir.

Evlilik Kalitesi **ekonomik özgürlüğün olup olmaması durumuna göre** Doyum alt faktörü bakımından anlamlı bir farklılık göstermezken ($p>0,05$), Fikir Birliği, Bağlılık, Duygusal İfade ve Toplam Evlilik Kalitesi bakımından ekonomik özgürlüğü olanların ortalamaları olmayanlara göre daha yüksek olup anlamlı farklılık göstermektedir ($p<0,05$).

Evlilik Kalitesi çiftlerin ailelerinin kendilerine **ekonomik destekte bulunup bulunmama durumlarına** ve **çiftlerin sosyal güvencelerinin olup olmama durumlarına** göre anlamlı farklılık göstermemektedir ($p>0,05$). Ailelerin çiftlere ekonomik destekte bulunmalarına göre Evlilik Kalitesi genel puan ortalaması ekonomik

destek alanlarda daha yüksektir. Sosyal güvencenin bulunup bulunmama durumuna göre Evlilik Kalitesi genel puan ortalaması sosyal güvencesi bulunan grupta daha yüksektir. Literatürde bu bulguları destekler nitelikte herhangi bir çalışmaya rastlanmamıştır. Ailelere ekonomik destekte bulunulması, aile fertlerini rahatlatılabilir fakat devamlı bir gelir olmaması nedeniyle ailede bir rahatlama ve özgüven artışı sağlamıyor olabilir bu nedenle Evlilik Kalitesi ile ilişkisi yoktur denilebilir. Sosyal Güvencenin bulunması normal zamanlarda ailede hastalık gibi sorunlar yoksa Evlilik Kalitesini etkilememiş olabilir ve katılımcıların çoğunluğunun emeklilik döneminde olmaması nedeniyle sosyal güvencenin olup olmaması Evlilik Kalitesi ile anlamlı olmamasına neden olmuş olabilir.

Evlilik Kalitesi **yaşanılan evin kime ait olduğuna göre** Evlilik Kalitesinin alt ölçeklerinden Bağlılık ve Evlilik Kalitesi Genel Puan Ortalamasına göre farklılık göstermektedir. Buna göre, “Bağlılık” faktörü yaşanılan evin kimin olduğuna göre anlamlı bir farklılık göstermektedir. ($p<0,05$). Kirada oturanlar ile evi kayınvalide-kayınpederinin olanlar ve evi kendisinin olanlar arasındaki fark anlamlıdır. Kiralık evde oturanların Bağlılık faktörü ortalaması en yüksektir. Genel Evlilik Kalitesi Toplam Puanı yaşanılan evin kime ait olduğuna göre anlamlı bir farklılık göstermektedir ($p<0,05$). Kirada oturanlar ile kayınvalide-kayınpederinin evinde oturanlar arasındaki fark anlamlıdır. Kirada oturanların Evlilik Kalitesi Genel Puan Ortalaması en yüksektir. Literatürde bu bulguları destekler nitelikte herhangi bir çalışmaya rastlanmamıştır. Yaşanılan evin kimin ait olduğu sorusunda, kirada oturanların Evlilik Kalitesini ölçen Çiftler Uyum Ölçeği alt ölçeklerinden Bağlılık ve Toplam Evlilik Uyumunun anlamlı olmasının çiftlerin birbirlerine daha fazla Bağlılık duymalarıyla ve ev sahibi olmamaları nedeniyle ev sahibi olabilmek için birbirlerine daha fazla bağlanmalarına neden olmuş olabilir.

Evlilik Kalitesi **sigara kullanıp kullanmama durumuna göre** anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p>0,05$). Evlilik Kalitesi **alkol içme durumuna göre** alt faktörü olan Bağlılık açısından farklılık göstermektedir ($p<0,05$). Buna göre, alkol içmeyenlerin Bağlılık faktörü ortalamasının içenlere göre daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Literatürde bu bulguları destekler nitelikte herhangi bir çalışmaya rastlanmamıştır. Alkol içmeyen çiftlerin evliliklerinde daha huzurlu ve mutlu olmaları nedeniyle birbirlerine daha fazla Bağlılık duyabilmektedirler. Bu da alkol içmemenin Evlilik Kaliteleriyle anlamlı olmasını açıklamaktadır.

Evlilik Kalitesi **ailede fiziksel ya da psikolojik devamlı rahatsızlığı olan birinin olup olmaması durumuna göre** Bağlılık faktörü ($p>0,05$) hariç Doyum, Fikir Birliği, Duygusal İfade ve Evlilik Kalitesi Toplam Puanı açısından anlamlı farklılık göstermektedir ($p<0,05$). Evlilik Kalitesi alt faktörlerinden Doyum, Fikir Birliği, Duygusal İfade alt faktörleri ile Evlilik Kalitesi Genel Puan Ortalaması ailesinde fiziksel ya da psikolojik rahatsızlığı olmayanlarda daha yüksektir. Literatürde bu bulguları destekler nitelikte herhangi bir çalışmaya rastlanmamıştır. Ailede rahatsızlığı olanlarda zamanla Evlilik Kalitesi alt ölçeklerinden Doyum, Fikir Birliği, Duygusal ifade ve Genel Evlilik Kalitesi puan ortalamasında azalmaya neden olabilmektedir.

Evli bireylerin **annelerinin hayatta olup olmasına göre** Evlilik Kalitesi açısından Fikir Birliği alt faktörü hariç ($p<0,05$) anlamlı bir farklılık olmadığı görülmüştür ($p>0,05$). Annesi vefat edenlerin fikir birliği faktörü puanı daha düşüktür.

Çakır (2008) tarafından yürütülen araştırmada evli bireylerin annelerinin hayatta olup olmamasına göre evlilik uyumu bakımından farklılık olmadığı sonucu elde edilmiştir. Bu bulgu evli bireylerin birbirlerine yettiklerini ve bu araştırmada birbirlerini Fikir Birliği faktörü hariç tamamladıkları şeklinde yorumlanabilir. Bu araştırma, Fikir Birliği faktörü hariç Doyum, Bağlılık, Duygusal İfade ve Genel Evlilik Kalitesi Ortalama Puanı bakımından literatürle örtüşmektedir. Fikir Birliği faktörünün düşük olması herhangi bir konuda çiftlerin ortak bir fikir yürütememeleri durumunda annelerinin vefat etmesi nedeniyle onların da görüşünü alarak ortak fikir yürütememeleri nedeniyle Fikir Birliği sağlayamamalarından kaynaklı olabilir. Diğer faktörlerse nesne ilişkileri kuramı ile desteklenebilir. Çocukluk dönemlerinde bastırılmış olan nesne ilişkileri, tekrardan bilinç düzeyine çıkarak bireylerin kendisi ile ilgili kayıp yönlerini birbirlerinde bularak bunları ödünlemelerini sağlıyor olabilir.

Evlilik Kalitesi **babanın sağ olup olmama durumuna göre** anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p>0,05$). Çakır (2008) tarafından yapılan araştırmada evli bireylerin babalarının hayatta olup olmamasına göre Evlilik Uyumu bakımından anlamlı bir farklılık olduğu ve babası hayatta olan evli bireylerin evlilik uyumlarının daha yüksek olduğu sonucu elde edilmiştir. Ayrıca Fidanoğlu (2007) tarafından yapılan araştırmada da evli çiftlerinin babalarının hayatta olup olmama durumlarına göre puanlarının karşılaştırılması durumunda babası hayatta olanların Doyumlarının daha yüksek olduğu ve Evlilik Uyum Ölçeği Genel Puan Ortalamalarının da daha yüksek olduğu sonucu

elde edilmiştir. Araştırmadan elde edilen sonuç literatürü desteklememektedir. Bu bulgu, Türk toplumunun ataerkil bir toplumdaki gibi erkeğin ailede evin reisi olarak görülmesinin artık terkedildiği, artık toplumumuzda hem kadının hem de erkeğin yerine göre ailede evin reisi olarak görüldüğü, evli bireylerin evliliklerini uyumlu bir şekilde sürdürebilmek için kaç yaşında olurlarsa olsun artık bir onaylanma ihtiyacı hissetmedikleri, birbirlerine yettiklerini ve birbirlerini tamamlamaları şeklinde yorumlanabilir. Ayrıca nesne ilişkileri kuramı ile bu desteklenebilir. Çocukluk dönemlerinde bastırılmış olan nesne ilişkileri, tekrardan bilinç düzeyine çıkarak bireylerin kendisi ile ilgili kayıp yönlerini birbirlerinde bularak bunları ödünlemelerini sağlıyor olabilir.

Aile tipine göre, Evlilik Kalitesi alt faktörlerinden fikir birliği ve duygusal ifade anlamlı bir farklılık göstermezken ($p>0,05$); Doyum, Bağlılık ve Genel Evlilik Kalitesi Toplam Puanı anlamlı bir farklılık göstermektedir ($p<0,05$). Aile tipine göre Evlilik Kalitesi genel ortalama puanı çekirdek aile mensubu olanlarda daha yüksektir. Demiray (2006) tarafından 51 evli çiftle yapılan araştırmada da aile tipi evlilik uyumu ile anlamlı bulunmamıştır. Bu sonuç, Doyum, Bağlılık ve Genel Evlilik Kalitesi Toplam Puanı açısından tutarlı olmayıp, bunun nedeni araştırmaya katılan katılımcıların daha geleneksel aile yapısından gelmelerinden kaynaklanıyor olabilir. Bununla birlikte bu bulgular, örneklemelerin küçük olmasından dolayı genellenebilirliği sınırlı tutularak değerlendirilmelidir.

Evlilik Kalitesi **ailede aile fertlerinden hariç başka birinin kalıp kalmama durumuna ve evlenme yaşına göre** anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p>0,05$). Aile fertlerinden hariç birinin ailede kalıp kalmama durumuna göre ailesinde aile fertlerinden hariç birisi kalmayanların Evlilik Kalitesi Genel Puan Ortalaması daha yüksektir. Literatürde bu bulguları destekler nitelikte herhangi bir çalışmaya rastlanmamıştır. Ailede aile fertlerinden hariç birisinin kalıp kalmaması Evlilik Kalitesi ile anlamlı bulunmamıştır. Bu nedenle aile fertlerinin aile fertleri harici kalanlarla yeterli iletişim kurduklarını, huzursuzluk yaşamadıklarını gösterir ve bu nedenlerle Evlilik Kalitesiyle anlamlı olmayabilir.

Evlilik sayısı ile Evlilik Kalitesi alt ölçekleri arasında sadece fikir birliği faktörü yönünden anlamlı bir farklılık vardır ($p<0,05$). İlk evliliği olan bireylerin fikir birliği faktörü ortalaması daha yüksektir. Evlilik sayısına göre Evlilik Kalitesi genel puan

ortalaması ilk evliliğini yaşayanlarda daha yüksektir. Literatürde bu bulguları destekler nitelikte herhangi bir çalışmaya rastlanmamıştır. İlk evliliği olanların Fikir Birliği ortalamaları çiftlerin birbirleriyle uyumlu olmaları ve anlaşabilmeleri nedeniyle yüksek olabilir, birden fazla evlilik yapanlarda ise Evlilik Kalitesi önceki evlilik ve yaşantılardan dolayı yaşanan hayal kırıklıkları nedeniyle daha az olabilir.

Evlilik Kalitesi **eş ile aradaki yaş farkına göre ve evlilik süresine** göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p>0,05$). Eşle aradaki yaş farkına göre Evlilik Kalitesi genel puan ortalaması aralarında 10 yaş ve daha fazla olanlarda daha yüksek olup buradaki katılımcı sayısının 6 kişi olması nedeniyle bundan sonraki grup olan aralarında yaş farkı olmayanlarında bu gruptan sonra en yüksek Evlilik Kalitesine sahip olduğu göz önünde bulundurulmalıdır. Evlilik süresine göre Evlilik Kalitesi Genel Puan Ortalaması 16-20 yıllık evli olanlarda daha yüksektir.

Gürsoy (2004); Fışiloğlu (1992); Kışlak ve Çabukca (2000) evlilik süresinin evlilik uyumunu etkilemediğini bulmuşlardır. Bu bulgular, araştırma sonucunu desteklemektedir. Literatüre bakıldığında, Fışiloğlu (1992), Anderson, Russel ve Schumm (1983) ve Hicks ve Platt (1970) evlilik süresi ile evlilik uyumu arasındaki ilişkiyi araştırmış ve evliliğin ilk yıllarının, özellikle çocuğun ailede bulunduğu dönemlerde evlilik uyumunun düşük olduğu, çocukların evden ayrılmalarından sonra yükselişe geçtiği, daha sonra ise tekrar düştüğünü bulmuşlardır. Spanier, Lewis ve Cole'da (1975), evlilik süresi ile Evlilik Uyumunu arasında buna benzer, gittikçe artan ve daha sonra azalan bir ilişki ifade etmişlerdir. Aynı hususta Wilcoxin ve Hovestadt (1985), ilk yıllarda, özellikle eşlerin yetiştikleri aile ortamlarının sahip oldukları farklılıklarının, Evlilik Uyumunu negatif yönde etkileyen en önemli husus olduğunu tespit etmişlerdir. Ayrıca Gottmann (1996) evliliğin ilk senelerinde özellikle balayından sonra çiftlerin birbirlerini daha tam olarak tanımadıkları için evlilik uyumlarının düşük olduğunu tespit etmiştir. Yine Gottman (1996)'a göre çiftlerin yeni çocuk sahibi olduğu dönemlerde, annelerinin çocuklarıyla daha fazla ilgilenmeleri nedeniyle Evlilik Uyumlarının düştüğünü belirtmektedir. Bu bulgular, araştırma sonucunu desteklememektedir.

Evlilik Uyumuyla ilgili çalışmalar uyumun on yıldan sonra düştüğünü göstermiştir. Aile hayat döngüsü aşamalarında uyumun düzeyinin; genç çocuk varlığı ve ayrılma (Paris ve Luckey, 1966), boş yuva sendromu (Gurin ve arkadaşları, 1960) ya da

emeklilik (Blood ve Wolfe, 1960) aşamalarıyla ilişkili olarak düştüğü belirtilmektedir (Demiray, 2006). Buna göre evlilik süresinin artması evlilikte uyumun azalmasına sebep olabilir.

Karney ve Bradbury (1997), zamanla Evlilik Kalitesinde (evlilikte hissedilen uyum ve mutluluk) değişimlerin olduğunu ifade etmiş ve özellikle uyumdaki bu farklılığı hayat dönemlerinde yaşanan stresle açıklamıştır (Kudiaki, 2002).

Nikah türüne göre Evlilik Kalitesi fikir birliği faktörü ($p<0,05$) hariç anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p>0,05$). Hem resmi hem dini nikah yapanlarla dini nikah yapanların arasındaki fark anlamlıdır. Dini nikah yapanların Fikir Birliği ortalaması daha yüksektir. Resmi nikah yapanların Fikir Birliği ortalaması en düşüktür. Burada dini nikah yapan katılımcı sayısının az olması (3 kişi) da göz ardı edilmemelidir. Bu göz önüne alınırsa hem resmi hem dini nikah yapanların Fikir Birliği ortalaması en yüksek olmaktadır. Bu konuyla ilgili olarak dini nikah yapan katılımcı sayısı yüksek gruplarla başka çalışmaların da yapılması daha sağlıklı sonuçlar elde edilmesini sağlayabilir. Literatürde bu bulguları destekler nitelikte herhangi bir çalışmaya rastlanmamıştır. Nikah türü çiftler arasında alınan ortak karar çerçevesinde belirlenir bu nedenle evliliklerde Evlilik Kalitesi ile nikah türü Fikir Birliği açısından anlamlı olabilir.

Evlilik Kalitesi **eşle nasıl tanışıldığına göre** anlamlı bir farklılık göstermemektedir. Eşle tanışma şekline göre arkadaş çevresinden tanışanların Evlilik Kalitesi Genel Puan Ortalaması en yüksektir. Turan (1997)'de eşlerin tanışma şekli ve doyumu üzerine yaptığı çalışmada, Türkiye'de görücü usulü ve anlaşarak evlenmenin evlilik doyumunu etkilemediğini belirlemiştir. Bu da araştırma sonucunu desteklemektedir.

Evlilik kararının alınma biçimine göre Evlilik Kalitesi Doyum faktörü hariç ($p>0,05$); Fikir Birliği, Duygusal İfade, Bağlılık ve Evlilik Kalitesi Genel Puan Ortalaması bakımından anlamlı farklılık göstermektedir ($p<0,05$). Katılımcıların %68'i evlilik kararını kendi seçimi ve ailesinin onayı ile aldığını belirtmiştir. %12,5'i kendi seçimi ancak ailesinin onayı olmadan, %16'sı görücü usulü kendi onayı ile, %3,5'i ise görücü usulü kendi onayı olmadan ailesinin onayıyla evlenmiştir. Bu çalışmada kendi seçimiyle evlenenlerin sayısının (%80,5), görücü usulü evlenenlere (%19,5) göre daha fazla olduğunu göstermektedir. Geleneksel bir topluma karşın değişen değerlere paralel olarak, anlaşarak evlenme sayısında bir artış olduğu görülmektedir.

Nitekim Şendil ve Korkut'un (2012) çalışmasındaki örneklem grubu, Günay'ın (2007) çalışmasındaki örneklem grubu ve Akar'ın (2005) çalışmasındaki kontrol grubu da evlenme biçimleri bakımından benzer bir dağılım göstermektedir. Evlilik biçimine göre yapılan değerlendirmeler neticesinde, kendi seçimiyle anlaşarak evlenen çiftlerin görücü usulü anlaşarak evlenenlere göre, daha fazla çift Fikir Birliği, Duygusal İfade yaşadıkları ve Evlilik Kalitesi Genel Puan Ortalamalarının daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Görücü usulü anlaşarak evlenenlerin kendi seçimiyle anlaşarak evlenenlere göre daha fazla Bağlılık gösterdikleri belirlenmiştir. Ayrıca, kendi seçimiyle ailesinin onayı olmadan evlenenlerin görücü usulü ailesinin onayı olmadan evlenenlere göre daha fazla Fikir Birliği, Bağlılık, Duygusal İfade gösterdikleri ve Evlilik Kalitesi Genel Puan Ortalamasının daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Fikir birliği faktörü açısından kendi seçimim ailemin onayıyla evlendim diyenlerin Fikir Birliği Ortalaması görücü usulü benim onayım ile evlendim diyenlerden ve kendi seçimim ailemin onayıyla evlendim diyenlerin Fikir Birliği Ortalaması ise görücü usulü benim onayım sorulmadan ailemin onayıyla evlendirildim diyenlerden daha yüksektir. En düşük Fikir Birliği Ortalaması görücü usulü benim onayım alınmadan ailemin onayıyla evlendirildim diyenlere aittir. Evlilik biçimine göre yapılan değerlendirmeler sonucunda, anlaşarak evlenen çiftlerin, görücü usulü evlenenlere göre, daha fazla Fikir Birliği, Duygusal İfade gösterdikleri ve Evlilik Kalitesi genel puan ortalamalarının daha yüksek olduğu, birbirlerine sevgilerini ifade etme tarzlarında anlaşmazlık yaşamadıklarını ve genel olarak daha uyumlu bir evliliğe sahip oldukları tespit edilmiştir. Anlaşarak evlenme görücü usulü evlenmeye göre, umulabileceği gibi eşlerin birbirlerini daha fazla tanımalarına ve paylaşımına fırsat sağlamasına rağmen görücü usulüyle evlenme bu fırsatlar bakımından çeşitli kısıtlılıklar ihtiva etmektedir. Bu çalışmada anlaşarak evlenme bireylerin kendi belirlediği kişiyle bir süre görüşüp, isteyerek hiçbir kimsenin zorlaması olmadan kendi rızasıyla evlenmesidir. Görücü usulü evlenme ise toplumumuzda daha çok kırsal bölgelerde genel olarak görülen, aile ve yakınlarının iki kişiyi birbirine uygun görerek onlar için evlenme kararı almalarıdır. Doğal olarak görücü usulü evlenmede çiftlerin birbirlerini tanımamaları ve kendi rızaları dışında daha çok evlendirilmeleri nedeniyle zamanla anlaşmazlıklar yaşanmakta ve bu evliliklerin Evlilik Kalitelerinin çok düşük olması nedeniyle de boşanma ile sonuçlanmaktadır. Araştırmadan elde edilen bulguların da bu öngörüye desteklediği

kabul edilebilir. Hortaçsu (1991) araştırmasında, evlilikle boşanma sebepleri arasında en önemli sebebin davranış yönelimleri olduğunu göstermiştir. Buna göre tanışarak evlenenlerin kültürel olarak geçmişlerinin benzerliği, davranışsal eğilimler bakımından benzerlik kuralına uygun olduğu, bu nedenle daha uyumlu bir evliliğe sahip oldukları düşünülebilir. Buna benzer olarak Çimen (2007)'de yaptığı çalışmada görücü usulü ve anlaşarak evlenen kişileri çeşitli sosyal psikolojik değişkenler yönünden karşılaştırmış olup, anlaşarak evlenen bireylerin ilişki tatminlerinin görücü usulü ile evlenenlere nazaran daha fazla olduğunu bulmuştur. Ayrıca Kelley de (1999)'da yaptığı çalışmada, geleneksel olan olmayan çiftlerin Evlilik Doyumlarını karşılaştırmış, Evlilik Doyumu bakımından geleneksel olan çiftler aleyhinde neticeler elde etmiştir. Bununla birlikte anlaşarak ve görücü usulüyle evlenen kişilerin Evlilik Doyumları arasında bir bağ bulmayan çalışmalar da mevcuttur (Myers, Madathil ve Tingle, 2005). Anlaşarak evlenmeyi modern ve görücü usulü evlenmeyi de geleneksel evlenme biçimi olarak tarif edebiliriz. Literatürde, geleneksel çiftlere nazaran modern çiftlerin daha fazla Evlilik Uyumuna sahip olduğunu gösteren çalışmalar da mevcuttur (McGovern ve Meyers, 2002).

Evlilik Kalitesi **tanıştıktan sonra evlilik kararı alınincaya ve evleninceye kadar geçen süreye göre** anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p>0,05$). Evlilik kararı alınincaya kadar geçen süreye göre Evlilik Kalitesi genel puan ortalaması 1 yıldan çok sürede evlilik kararı alanlarda daha yüksektir. Tanıştıktan sonra evleninceye kadar geçen süreye göre Evlilik Kalitesi genel puan ortalaması 1 yıldan az sürede evlenenlerde daha yüksektir. Literatürde bu bulguları destekler nitelikte herhangi bir çalışmaya rastlanmamıştır. Tanıştıktan sonra evlilik kararı alınincaya ve evleninceye kadar geçen süreye göre Evlilik Kalitesinin anlamlı farklılık göstermemesi evlilik öncesi ve sonrası dönemlerde çiftlerin birbirlerine olan uyumlarının değişmesi nedeniyle kaynaklanmış olabilir. Çiftler birbirlerini evlenmeden önce tanıma aşamasında evlilik kararı alınca ve evleninceye kadar geçen süreye göre Evlilik Kalitesi ile anlamlı olmaması evlendikten sonra çiftlerin aynı ortamda beraber yaşayıp evlenmeden önceki dönemle evlendikten sonraki dönemlerinde farklılıklar görmelerinden kaynaklanmış olabilir.

Çocuk sayısına göre Evlilik Kalitesi Bağlılık faktörü ($p<0,05$) hariç diğer faktörler açısından anlamlı bir farklılık ($p>0,05$) göstermemektedir. Hiç çocuğu

olmayanlar ile 3 çocuğu olanlar arasındaki fark anlamlıdır. Hiç çocuğu olmayanların Bağlılık faktörü ortalaması daha yüksekken; üç çocuğu olanların Bağlılık faktörü ortalaması en düşüktür. Bu bulgu, çiftlerin sahip oldukları çocukların sorumlulukları ve ihtiyaçları nedeniyle birbirlerine daha az zaman ayırmalarına ve aralarında var olan Bağlılığın düşmesine neden olduğu söylenebilir. Üç çocukta Bağlılık faktörünün en düşük olmasının sebebi Adler'in belirttiği kardeşler arası rekabet ve kıskançlık nedeniyle ortanca kardeşle büyük ve küçük kardeşin ailede yarattığı gerilimin Bağlılığı daha da düşürmesinden kaynaklanıyor olabilir. Fidanoğlu (2007) çalışmasında çocuğu olanlarda Toplam Uyum, Bağlılık, Fikir Birliği ve Duygusal İfade alt faktörlerinden alınan puanların anlamlı olarak düşük olduğunu tespit etmiştir. Doyum puanları yönünden çocuğu olanlarla olmayanlar arasında anlamlı bir fark olmadığı tespit edilmiştir (Fışıloğlu, 1992). Fidanoğlu (2007) çalışmasında çocuk sayısına göre Evlilik Uyumu bakımından bir farklılık olmadığını tespit etmiştir. Fışıloğlu (1992)'nun yapmış olduğu araştırma neticesinde çocuk sahibi olup/olmama durumunun Evlilik Uyumunu etkilemediği tespit edilmiş, Tutarel-Kışlak ve Çabukça (2002) tarafından yapılan çalışmalarda da Evlilik Uyumu üzerinde çocuk sayısının anlamlı bir fark yaratmadığı tespit edilmiştir. Ayrıca Gürsoy (2004)'da yaptığı çalışmada da çocuk sayısının Evlilik Uyumunu etkilemediği neticesini desteklemektedir. Bu bulgular, araştırma sonucunu desteklemektedir.

Aile içi ilişkilere müdahale olup olmamasına göre Evlilik Kalitesi alt faktörü fikir birliği faktörü hariç ($p>0,05$) anlamlı farklılık göstermektedir ($p<0,05$). “Doyum” faktörü aile içi ilişkilere dışarıdan müdahale olup olmamasına göre anlamlı bir farklılık göstermektedir ($p<0,05$). Aile içi ilişkilere dışarıdan müdahale edildiğini söyleyenlerin Doyum, Duygusal İfade, Bağlılık faktörü ve Genel Evlilik Kalitesi Puan Ortalaması daha düşüktür. Doyum, Duygusal İfade, Bağlılık faktörünün ve Evlilik Kalitesi Genel Puan Ortalamasının düşmesi, aile içi ilişkilere dışarıdan müdahale edilmesi nedeniyle çiftlerin beraber karar alamaması, birlikte sorunlarının çözümüne fırsat tanınmaması, duygularını rahat ve özgür şekilde ifade edememeleri, çiftlerin ne yapıp yapmayacaklarına sürekli karışılması v.b. nedenlerle oluşan gerilim ortamından kaynaklanıyor olabilir.

5.4.EVLİLİK KALİTESİ İLE BAZI DEMOGRAFİK DEĞİŞKENLER ARASINDAKİ KORELASYON PUANLARINA AİT BULGULARIN TARTIŞILMASI

Cinsel uyumun mutlu bir evlilik için önemi ile Evlilik Kalitesine ait faktörlerden Fikir Birliği faktörü hariç diğer tüm faktörler ve Toplam Evlilik Kalitesi puanı arasındaki korelasyon katsayısı pozitif ve anlamlıdır ($p<0,05$). Cinsel uyumun önemi arttıkça Doyum, Bağlılık, Duygusal İfade ve Toplam Evlilik Kalitesi Puan Ortalamaları artmaktadır.

Genel olarak eşiniz size karşı empati yapar mı sorusu ile Evlilik Kalitesine ait tüm faktörler ve toplam Evlilik Kalitesi puanı arasındaki korelasyon katsayısı pozitif ve anlamlıdır ($p<0,05$). Empati arttıkça Doyum, Fikir Birliği, Bağlılık, Duygusal İfade ve Toplam Evlilik Kalitesi puan ortalamaları artmaktadır. Zubaroğlu'nun (1996) çalışması ve araştırma bulgusu, Türk toplumun aile yapısında da empati yapmanın çiftler arasındaki çatışmayı çözdüğünü ve Evlilik Uyumunu arttırdığını belirtmektedir. Bu da araştırma sonucunu desteklemektedir.

Eşinizle duygu ve düşüncelerinizi paylaşıyor mısınız ve Eşiniz sizinle duygu ve düşüncelerini paylaşır mı sorularının Evlilik Kalitesi alt faktörleri ve Toplam Evlilik Kalitesi puanları arasındaki korelasyon katsayısı pozitif ve anlamlıdır ($p<0,05$). Bireyin eşi ile ve eşlerin birbirleri ile duygu düşünce paylaşımı arttıkça Doyum, Fikir Birliği, Bağlılık, Duygusal İfade ve Toplam Evlilik Kalitesi puan ortalamaları artmaktadır. Navran (1967) tarafından yapılan çalışmada da mutlu çiftlerin evliliklerinde sıkıntı ve problem yaşayan çiftlere göre daha çok konuştukları, birbirlerini ve problemlerini daha iyi anladıkları ve kelimelerin arkasında yatan hisleri daha iyi sezindikleri tespit edilmiştir. Gerek Noller (1981), Fitzpatrick (1988), gerekse Burleson ve Denton (1997), Vannoy-Hiller ve Philiber (1989) tarafından yapılan çalışmalarda da benzer neticeler elde edilmiş ve eşler arasındaki yeterli iletişimin ve iletişim kabiliyetinin Evlilik Kalitesi ve Doyumu üzerinde olumlu etkiye sahip olduğu tespit edilmiştir. Bu bulgular araştırma sonucunu desteklemektedir.

Eşinizin sizinle duygu ve düşüncelerini paylaşmasından memnuniyet duyar mısınız sorusu ile Evlilik Kalitesi alt faktörleri ve toplam Evlilik Kalitesi Puanı arasındaki korelasyon katsayısı pozitif ve anlamlıdır ($p<0,05$). Bireyin eşinin kendisi ile

duygu düşünce paylaşımından memnuniyet arttıkça Doyum, Fikir Birliği, Bağlılık, Duygusal İfade ve Toplam Evlilik Kalitesi puan ortalamaları artmaktadır. Murphy ve Mendelson (1973) tarafından yapılan araştırmalarda da eşleriyle pozitif iletişim kurabilen ve evliliklerindeki iletişim seviyesinden memnun olan çiftlerin evlilikteki uyum seviyelerinin yüksek olduğu tespit edilmiştir. Bu bulgu araştırma sonucunu desteklemektedir.

Eşinizle duygu ve düşüncelerinizi paylaşmanız nedeniyle anlaşmazlık yaşıyor musunuz sorusu ile tüm faktörler ve toplam arasındaki korelasyon katsayısı negatif ve anlamlıdır ($p<0,05$). Duygu düşünce paylaşımından kaynaklanan anlaşmazlık arttıkça Doyum, Fikir Birliği, Bağlılık, Duygusal İfade ve Toplam Evlilik Kalitesi puan ortalamaları düşmektedir.

“Doyum” faktörü evliliğin değerlendirilmesine göre anlamlı bir farklılık göstermektedir ($p<0,05$). Evliliği herkese öneririm diyenler ile sıkıntılı bir süreç, çocuk sahibi olmak için gerekli, toplumsal düzeni sağlamak için gerekli diyenler arasındaki fark ve memnunum diyenler ile sıkıntılı bir süreç diyenler arasındaki fark anlamlıdır ($p<0,05$). Herkese öneririm diyenlerin Doyum ortalaması daha yüksektir. Memnunum diyenlerinde sıkıntılı bir süreç diyenlere göre Doyum faktörü ortalaması daha yüksektir.

“Fikir Birliği” faktörü evliliğin değerlendirilmesine göre anlamlı bir farklılık göstermektedir ($p<0,05$). Evliliği herkese öneririm diyenler ile sıkıntılı bir süreç ve şimdiki aklım olsaydı evlenmezdim diyenler arasındaki fark anlamlıdır ($p<0,05$). Herkese öneririm diyenlerin Fikir Birliği faktörü ortalaması daha yüksektir.

“Bağlılık” faktörü evliliğin değerlendirilmesine göre anlamlı bir farklılık göstermektedir ($p<0,05$). Evliliği herkese öneririm diyenler ile çocuk sahibi olmak için gerekli ve gereksiz olmasa da olur diyenler arasındaki fark anlamlıdır ($p<0,05$). Herkese öneririm diyenlerin Bağlılık faktörü ortalaması daha yüksektir.

“Duygusal İfade” faktörü evliliğin değerlendirilmesine göre anlamlı bir farklılık göstermektedir. Evliliğin sıkıntılı bir süreç olduğunu belirtenler ile memnun olanlar ve herkese önerenler arasındaki fark anlamlıdır ($p<0,05$). Sıkıntılı bir süreç olduğunu söyleyenlerin Duygusal İfade faktörü ortalaması daha düşüktür.

Genel Toplam evliliğin değerlendirilmesine göre anlamlı bir farklılık göstermektedir ($p<0,05$). Evliliği herkese öneririm diyenler ile sıkıntılı bir süreç olduğunu, şimdiki aklım olsaydı evlenmezdim diyenler ve çocuk sahibi olmak için

gerekli olduğunu söyleyenler arasındaki fark anlamlıdır ($p<0,05$). Ayrıca evlilikten memnunum diyenler ile sıkıntılı bir süreç olduğunu söyleyenler arasındaki fark da anlamlıdır ($p<0,05$). Evliliği herkese öneririm diyenlerin Genel Toplam ortalaması daha yüksektir. Memnunum diyenlerinde sıkıntılı bir süreçtir diyenlere göre ortalaması daha yüksektir.

5.5.BAĞLANMA STİLLERİNİN DEMOGRAFİK DEĞİŞKENLERE GÖRE İNCELENMESİNE AİT BULGULARIN TARTIŞILMASI

Bu çalışmada erkeklerin Güvenli ve Kayıtsız Bağlanma faktör ortalamaları yüksekken, kadınların Korkulu ve Saplantılı Bağlanma faktör ortalamalarının yüksek olduğu sonucu tespit edilmiştir.

Cinsiyet bakımından Bağlanma Biçimleri arasında fark bulunamamıştır ($p>0,05$). Bu sonuç, Shi'nin (2003), Marchand'ın (2004) bulgularını desteklerken; İşinsu'nun (2003)'te yaptığı çalışma sonucu elde ettiği kadınların Kaçınan ve Korkulu Bağlanma Biçiminde bağlandıklarını, erkeklerinse Güvenli Bağlanma Biçimi ile bağlandıkları bulgusunu desteklememektedir. Bu nedenle bu alandaki çalışmaların daha geniş örneklem gruplarıyla araştırılması gerekmektedir.

Yaş bakımından Bağlanma biçimlerinden Güvenli, Korkulu ve Saplantılı Bağlanma arasında fark bulunamamıştır ($p>0,05$). Kayıtsız Bağlanma faktör ortalaması yaşa göre anlamlı bir farklılık göstermektedir ($p<0,05$). 55 yaş ve üzeri ile 19-24 yaş arası ve 35-44 yaş arasındaki fark anlamlıdır ($p<0,05$). 55 yaş üzerindeki kişilerin Kayıtsız Bağlanma faktör ortalaması daha yüksektir. 19-24 yaş arası ve 35-44 yaş arası Kayıtsız Bağlanma faktör ortalaması diğer yaş gruplarına göre daha düşüktür. 19-24 yaş arası ve 55 yaş ve üzeri gruba ait katılımcı sayısının azlığı da göz ardı edilmemelidir. Literatürde bu bulguları destekler nitelikte herhangi bir çalışmaya rastlanmamıştır. 19-24 yaş ve 35-44 yaş gruplarında insanlar başkalarına daha fazla bağımlılık duyduklarından ve her ne kadarda özgür olmak isteselerde ellerinde olmayan nedenlerden dolayı bu özgürlüklerini baskılamak zorunda kaldıklarından ötürü, 55 yaş ve üzeri gruba göre Kayıtsız Bağlanma faktör ortalamaları daha düşük olabilir. Artan yaşa bağlı olarak insanlar kişisel gelişimlerini tamamlamaları nedeniyle başkalarına karşı bağımlı olmamak ve özgür olmak istekleri nedeniyle kayıtsız bağlanmış olabilirler.

Doğum yerine göre Bağlanma biçimlerinden Güvenli, Saplantılı ve Kayıtsız Bağlanma arasında anlamlı bir fark bulunmamıştır ($p>0,05$). Korkulu Bağlanma biçimi doğum yerine göre anlamlı bir farklılık göstermektedir ($p<0,05$). Yurtdışı ile ilçede doğanlar arasındaki fark anlamlıdır ($p<0,05$). Yurtdışında doğmuş olanların Korkulu Bağlanma faktör ortalaması en yüksektir. Burada katılımcı sayısının azlığı nedeniyle bir sonraki en yüksek Korkulu Bağlanma puanına sahip olan köy ve kasabada doğmuş olanlarda göz ardı edilmemelidir. Literatürde bu bulguları destekler nitelikte herhangi bir çalışmaya rastlanmamıştır. Gerçekleştirilen araştırma, Büyük bir şehirde gerçekleştirilmesi nedeniyle popülasyonu daha az yerde doğanların Korkulu Bağlanma geliştirmiş olmaları söz konusu olabilir. Bu nedenle bu faktörün kırsalı da ele alacak şekilde yeniden araştırılması daha net sonuç verecektir.

En uzun süre yaşanan yere göre Bağlanma biçimlerinden hiçbirisi anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p>0,05$). Literatürde bu bulguları destekler nitelikte herhangi bir çalışmaya rastlanmamıştır. Bu da araştırmaya katılan katılımcıların yaşadıkları farklı yerlere kolay adapte olabilmelerinden kaynaklanıyor olabilir

Eğitim durumuna göre Bağlanma biçimlerinden Korkulu, Saplantılı ve Kayıtsız bağlanma bir farklılık göstermemektedir ($p>0,05$). Güvenli Bağlanma eğitim durumuna göre anlamlı bir farklılık göstermektedir ($p<0,05$). Bu çalışmada, ilkokul mezunu olanların Güvenli Bağlanma faktör ortalaması en düşükken, lise mezunu olanların Güvenli Bağlanma faktör ortalamalarının en yüksek olduğu tespit edilmiştir. Eğitim seviyesinin üniversite ve yüksek lisans olarak artmasıyla Güvenli Bağlanma faktör ortalamalarının düşüşe geçtiği de ayrıca görülmektedir. Literatürde bu bulguları destekler nitelikte herhangi bir çalışmaya rastlanmamıştır. Katılımcıların eğitim seviyelerinin ortalamasının lise düzeyinde olması Güvenli Bağlanma faktör ortalamasının bu grup için en yüksek olmasına neden olmuş olabilir. Ayrıca eğitim seviyesinin yükselmesine bağlı olarak katılımcıların kendilerine olan özgüvenleri artması nedeniyle Güvenli Bağlanma gerçekleştirmiş olmaları muhtemeldir.

Mesleğe göre Bağlanma Biçimlerinden hiçbirisi anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p>0,05$). Literatürde bu bulguları destekler nitelikte herhangi bir çalışmaya rastlanmamıştır. Mesleğe göre Bağlanma Biçimlerinin anlamlı bir farklılık göstermemesi katılımcıların flört ve evlilik kararı alma sürecinde mesleğe göre değil de başka kriterlere göre birbirlerine Bağlanma gerçekleştirdiklerini göstermektedir.

Gelir durumuna göre Bağlanma Biçimlerinden Güvenli ve Saplantılı Bağlanma arasında anlamlı bir farklılık görülmezken ($p>0,05$), Korkulu ve Kayıtsız Bağlanma arasındaki fark anlamlıdır ($p<0,05$). Üst gelir grubunun Korkulu Bağlanma faktör ortalaması en yüksekken, orta-orta gelir grubunun Korkulu Bağlanma faktör ortalaması en düşük bulunmuştur. Kayıtsız Bağlanmaya göre de üst gelir grubunun Kayıtsız Bağlanma faktör ortalaması en yüksekken, alt-orta gelir grubunun Kayıtsız Bağlanma faktör ortalaması en düşüktür. Literatürde bu bulguları destekler nitelikte herhangi bir çalışmaya rastlanmamıştır. Üst gelir grubunun en yüksek Korkulu Bağlanma faktör ortalamasına sahip olmasının nedeni, işleri nedeniyle etrafındakilere şüpheyle yaklaşmaları, onlara tam olarak güvenememeleri ve onlarla yakınlık kurmak için yeterince zamanlarının olmayışından kaynaklanıyor olabilir. Ayrıca üst gelir grubunun Kayıtsız Bağlanma geliştirmelerinin nedeni maddi imkanlarının vermiş olduğu rahatlık nedeniyle kendilerini başkalarına karşı bağımlı hissetmemelerinden ve kendilerini özgür görmelerinden kaynaklanıyor olabilir.

Ekonomik özgürlüğün olup olmama durumuna, ailelerin çiftlere ekonomik destekte bulunup bulunmama durumuna ve çiftlerin sosyal güvencelerinin olup olmaması durumuna göre Bağlanma Biçimlerinden hiçbirisi anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p>0,05$). Literatürde bu bulguları destekler nitelikte herhangi bir çalışmaya rastlanmamıştır. Ekonomik özgürlüğün olup olmaması durumunu çiftlerin önemsemedikleri ve ailelerin ekonomik destekte bulunup bulunmaması durumuna göre birbirlerine karşı davranış ve tutum geliştirmemelerinden kaynaklanıyor olabilir. Ayrıca sosyal güvencelerinin bulunup bulunmaması durumu için de devletin sağlamış olduğu sosyal imkanlar nedeniyle de Bağlanma gerçekleştirilmemiş olabilirler.

Yaşanılan evin kime ait olduğuna göre Bağlanma Biçimlerinden Korkulu, Saplantılı ve Kayıtsız Bağlanma arasında anlamlı bir fark bulunmazken ($p>0,05$), Güvenli Bağlanma arasında anlamlı bir farklılık mevcuttur ($p<0,05$). Oturduğu ev kira olanların Güvenli Bağlanma faktör ortalaması en yüksekken, oturduğu ev kendisine ait olanların Güvenli Bağlanma faktör ortalaması en düşüktür. Literatürde bu bulguları destekler nitelikte herhangi bir çalışmaya rastlanmamıştır. Katılımcılardan kirada oturanların, istediklerinde evlerini değiştirebilmeleri imkanlarının bulunması ve kendilerini daha bağımsız görmeleri nedeniyle Güvenli Bağlanma faktör ortalamalarının ev sahibi olan katılımcılara göre daha fazla olması muhtemeldir.

Sigara, alkol kullanıp kullanmama durumuna ve ailede fiziksel veya psikolojik rahatsızlığı olan birinin olup olmamasına göre Bağlanma Biçimlerinden hiçbirisi anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p>0,05$). Literatürde bu bulguları destekler nitelikte herhangi bir çalışmaya rastlanmamıştır. Sigara ve alkol kullanımının Bağlanma Stilleriyle anlamlı olmaması, Katılımcıların sigara ve alkol kullanımını Bağlanma Stilleri açısından önemsemeyişinden kaynaklı olabilir. Ailede rahatsızlığı olan birinin olup olmasının Bağlanma Stilleriyle ilişkili olmaması Katılımcılardan bu durumla karşı karşıya kalanların sayısının yetersizliğinden kaynaklı olabilir.

Annenin sağ olup olmaması durumuna göre Kayıtsız Bağlanma faktörü ($p<0,05$) hariç, diğer Bağlanma Biçimleri arasında anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p>0,05$). Annesi vefat edenlerin Kayıtsız Bağlanma faktörü ortalaması daha yüksektir ($p<0,05$). Literatürde bu bulguları destekler nitelikte herhangi bir çalışmaya rastlanmamıştır. Annesini kaybedenlerin Kayıtsız Bağlanma faktör ortalamasının daha fazla olması, annelerini kaybetmeleri nedeniyle kendi kendilerine yetebilmeyi, hiç kimseye bağımlı olmamayı öğrenmeleri ve daha fazla özgürlük arayışı içinde olmaları kaynaklı olabilir.

Babanın sağ olup olmaması durumuna göre Güvenli Bağlanma faktörü ($p<0,05$) hariç, diğer Bağlanma Biçimleri arasında anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p>0,05$). Babası vefat etmeyenlerin Güvenli Bağlanma faktörü ortalaması daha yüksektir ($p<0,05$). Literatürde bu bulguları destekler nitelikte herhangi bir çalışmaya rastlanmamıştır. Babası yaşayan kişilerin Güvenli Bağlanma faktör ortalamalarının daha yüksek olması toplumdaki babanın her zaman daha destekleyici olduğu yönündeki algıdan kaynaklanıyor olabilir.

Aile tipine göre Bağlanma Biçimlerinden Saplantılı Bağlanma biçimi hariç ($p<0,05$), diğer Bağlanma Biçimleri arasında anlamlı bir farklılık görülmemektedir ($p>0,05$). Geniş ailede yaşayanlarda Saplantılı Bağlanma faktörü ortalaması daha yüksektir ($p<0,05$). Literatürde bu bulguları destekler nitelikte herhangi bir çalışmaya rastlanmamıştır. Geniş ailede yaşayan çiftler aile içi ilişkilere müdahale durumu nedeniyle birbirlerine karşı yoğun bir kıskançlık ve öfke besleyebilirler, bu nedenle birbirlerine Saplantılı Bağlanmış olabilirler.

Evde aile fertlerinden hariç birinin kalıp kalmaması durumuna göre Bağlanma Biçimlerinden sadece Saplantılı Bağlanma biçimi ($p<0,05$) hariç, diğer

Bağlanma Biçimleri arasında anlamlı bir farklılık görülmemektedir ($p>0,05$). Evde aile fertlerinden hariç başka birisi kalanlarda Saplantılı Bağlanma ortalaması daha yüksektir ($p<0,05$). Literatürde bu bulguları destekler nitelikte herhangi bir çalışmaya rastlanmamıştır. Ailesinde aile fertlerinden hariç birisi yaşayan çiftler, aile içi ilişkilere müdahale durumundan ve kendilerine güvenmemelerinden ötürü kendilerinin reddedilip ve terkedilmelerinden korkmaları nedeniyle, birbirlerine karşı yoğun bir kıskançlık ve öfke besleyebilirler, bu nedenle birbirlerine Saplantılı Bağlanmış olabilirler.

Evlenme yaşına ve yapılan evlilik sayısına göre Bağlanma Biçimleri arasında anlamlı bir farklılık görülmemektedir ($p>0,05$). Literatürde bu bulguları destekler nitelikte herhangi bir çalışmaya rastlanmamıştır. Evlenme yaşına göre Bağlanma Biçimlerinin anlamlı bir farklılık göstermeyişi katılımcılara ait her yaş dönemindeki çocukluk ve yetişkinlik Bağlanma Stillerinin değişmeyişinden ve evlilik sayısına göre Bağlanma Stillerinin anlamlı farklılık göstermeyişi de Bağlanma Stillerinin yapılan evlilik sayısına göre değil de her evlilik dönemi için kendi içinde değerlendirilmesinden kaynaklı olabilir.

Eşler arasındaki yaş farkına göre Bağlanma Biçimlerinden sadece Kayıtsız Bağlanma Biçimi ($p<0,05$) hariç, diğer Bağlanma Biçimleri arasında anlamlı bir farklılık görülmemektedir ($p>0,05$). 10 yaşından fazla yaş farkı olanlar ile yaş farkı olmayanlar ve 4-6 yaş fark olanlar arasındaki fark anlamlıdır. 10 yaşından fazla fark olanların Kayıtsız Bağlanma faktörü ortalaması daha yüksektir. Literatürde bu bulguları destekler nitelikte herhangi bir çalışmaya rastlanmamıştır. Yaş farkı fazla olanların Kayıtsız Bağlanma faktör ortalamasının yüksek olması çiftlerin birbirlerine bağımlı olmadıklarını ve birbirlerini olduğu gibi kabul edip, özgürlüklerine saygı duymalarından kaynaklanmış olabilir.

Evlilik süresine ve nikah türüne göre Bağlanma Biçimleri arasında anlamlı bir farklılık görülmemektedir ($p>0,05$). Literatürde bu bulguları destekler nitelikte herhangi bir çalışmaya rastlanmamıştır. Evlilik süresinin Bağlanma Stillerine göre farklılık göstermemesi evlilik süresince Bağlanma Stillerinin değişmeyişinden kaynaklanmış olabilir. Nikah türüne göre Bağlanma Stillerinin değişmeyişi katılımcıların çoğunluğunun resmi nikah yapması nedeniyle ve nikah türlerine göre katılımcı sayısının azlığından kaynaklanmış olabilir.

Eş ile nasıl tanışıldığına göre Bağlanma Biçimlerinden Korkulu Bağlanma biçimi ($p<0,05$) hariç, diğer Bağlanma Biçimleri arasında anlamlı bir farklılık görülmemektedir ($p>0,05$). İş çevresinde eşiyile tanışanların Korkulu Bağlanma faktörü ortalaması en yüksekken, okul kurs çevresinde eşiyile tanışanların Korkulu Bağlanma faktörü ortalaması en düşüktür ($p<0,05$). Literatürde bu bulguları destekler nitelikte herhangi bir çalışmaya rastlanmamıştır. Eş nasıl tanışıldığına göre Korkulu Bağlanan katılımcılar kendilerini değer vermeye layık görmediklerinden, reddedileceklerini düşündüklerinden, başkalarıyla duygusal ilişki kuramamaları ve kurmak isteseler de kendilerini tam olarak güvenmemeleri nedeniyle Korkulu Bağlanmış olabilirler.

Evlilik kararının nasıl alındığına ve tanıştıktan sonra evlilik kararı alma süresine göre Bağlanma Biçimleri arasında anlamlı bir farklılık görülmemektedir ($p>0,05$). Literatürde bu bulguları destekler nitelikte herhangi bir çalışmaya rastlanmamıştır. Evlilik kararının alınma şeklinin ve tanıştıktan sonra evlilik kararı alıncaya kadar geçen süreye göre Bağlanma Stillerinin anlamlı farklılık göstermeyişi katılımcı sayısının azlığından kaynaklanmış olabilir.

Eş ile tanıştıktan sonra evleninceye kadar geçen süreye göre Kayıtsız Bağlanma Biçimi ($p<0,05$) hariç, diğer Bağlanma Biçimleri arasında anlamlı bir farklılık görülmemektedir ($p>0,05$). 1 yıldan az sürede evlenenlerin Kayıtsız Bağlanma faktörü ortalaması daha düşüktür. Literatürde bu bulguları destekler nitelikte herhangi bir çalışmaya rastlanmamıştır. 1 yıldan az sürede evlilik kararı alanların Kayıtsız Bağlanma faktörü ortalamasının daha düşük olması bu kişilerin karşısındakine daha fazla bağımlı olmasından kaynaklanmış olabilir.

Çocuk sayısına göre Kayıtsız Bağlanma biçimi ($p<0,05$) hariç, diğer bağlanma biçimleri arasında anlamlı bir farklılık görülmemektedir ($p>0,05$). 2 çocuklu bireyler ile 4 ve üzeri çocuklu bireyler arasındaki fark anlamlıdır. 2 çocuklu bireylerin Kayıtsız Bağlanma faktörü ortalaması daha yüksektir. Literatürde bu bulguları destekler nitelikte herhangi bir çalışmaya rastlanmamıştır. 4 çocuklu çiftlerin, 2 çocuklu çiftlere göre kendilerinin özgürlüklerinin daha fazla kısıtlanması ve sorumluluklarının artması nedeniyle Kayıtsız Bağlanma faktör ortlamaları daha yüksek olabilir.

Aile içi ilişkilere dışarıdan müdahale olup olmamasına göre Bağlanma Biçimleri arasında anlamlı bir farklılık görülmemektedir ($p>0,05$). Literatürde bu bulguları destekler nitelikte herhangi bir çalışmaya rastlanmamıştır. Katılımcılar

arasında aile içi ilişkilere müdahale edilen çift sayısının azlığı nedeniyle Bağlanma Stilleri arasında anlamlı bir farklılık bulunmamış olabilir.

5.6.BAĞLANMA STİLLERİ İLE BAZI DEMOGRAFİK DEĞİŞKENLER ARASINDAKİ KORELASYON PUANLARINA AİT BULGULARIN TARTIŞILMASI

Cinsel uyum mutlu bir evlilik için sizce ne kadar önemlidir sorusu ile **“Korkulu Bağlanma”** arasındaki korelasyon katsayısı negatif ve anlamlıdır ($p<0,05$). Cinsel uyumun mutlu bir evlilik için önemi arttıkça **“Korkulu Bağlanma”** faktörü ortalaması düşmektedir. Literatürde bu bulguları destekler nitelikte herhangi bir çalışmaya rastlanmamıştır. Buradan Korkulu Bağlanmanın evliliklerinde kendilerini değerli görmemeleri, duygusal ilişki kurmakta zorlanmaları ve kabul edilmeme korkuları yaşamaları nedeniyle cinsel uyum mutlu bir evlilik için az önemlidir şeklinde bir algıya sahip olabilirler şeklinde yorumlanabilir.

Eşinizle duygu ve düşüncelerinizi paylaşmanız nedeniyle anlaşmazlık yaşar mısınız sorusu ile **“Güvenli Bağlanma ve Saplantılı Bağlanma”** arasındaki korelasyon katsayısı pozitif ve anlamlıdır ($p<0,05$). Duygu düşünce paylaşımı nedeniyle yaşanan anlaşmazlık arttıkça **“Güvenli Bağlanma ve Saplantılı Bağlanma”** artabilir. Literatürde bu bulguları destekler nitelikte herhangi bir çalışmaya rastlanmamıştır. Duygu düşünce paylaşımı nedeniyle anlaşmazlık yaşama durumu ile Güvenli Bağlanma arasında korelasyon ilişkisinin olması katılımcı örneklem grubunun sayısının yetersiz olmasından kaynaklanmış olabilir. Ayrıca duygu düşünce paylaşımı nedeniyle anlaşmazlık yaşama durumu ile Saplantılı Bağlanma arasındaki korelasyon ilişkisi de çiftlerin kendilerine güvenmemeleri, terk edilmekten ve reddedilmekten korkmaları ve birbirlerine karşı kıskançlık ve öfke beslemelerinden kaynaklanmış olabilir.

Evliliğin genel değerlendirilmesine göre Bağlanma Biçimleri arasında anlamlı bir farklılık görülmemektedir ($p>0,05$). Literatürde bu bulguları destekler nitelikte herhangi bir çalışmaya rastlanmamıştır. Buradan evliliğin genel değerlendirilmesi ile Bağlanma Stilleri arasında anlamlı bir farklılığın olmaması katılımcı örneklem grubunun sayısının yetersiz olmasından kaynaklanmış olabilir.

Genel olarak eşiniz size karşı empati yapar mı?, Eşinizle duygu ve düşüncelerinizi paylaşır mısınız?, Eşinizin sizinle duygu ve düşüncelerini paylaşır

mı? ve Eşinizin sizinle duygu ve düşüncelerini paylaşmasından memnuniyet duyar mısınız? soruları ile Bağlanma Stilleri arasında herhangi bir korelasyon ilişkisine rastlanmamıştır. Literatürde bu bulguları destekler nitelikte herhangi bir çalışmaya rastlanmamıştır. Buradan “Genel olarak eşiniz size karşı empati yapar mı?, Eşinizle duygu ve düşüncelerinizi paylaşır mısınız?, Eşinizin sizinle duygu ve düşüncelerini paylaşır mı? ve Eşinizin sizinle duygu ve düşüncelerini paylaşmasından memnuniyet duyar mısınız?” soruları ile Bağlanma Stilleri arasında anlamlı bir farklılığın olmaması katılımcı örneklem grubunun sayısının yetersiz olmasından kaynaklanmış olabilir.

5.7.EVLİLİK KALİTESİ VE BAĞLANMA STİLLERİ ARASINDAKİ KORELASYON PUANLARINA AİT BULGULARIN TARTIŞILMASI

Evlilik Kalitesinin alt faktörü olan Doyum ile Korkulu Bağlanma arasındaki korelasyon katsayısı negatif ve anlamlıdır ($p<0,05$). Doyum azaldıkça Korkulu Bağlanma artmaktadır veya Korkulu Bağlanma arttıkça Doyum düşmektedir de denebilir. Korkulu Bağlanma Biçimi, evliliğin devamını, uyumu bilişsel yönlerden etkilemektedir (Gallo ve Smith, 2001). Shi (2003)’de Güvenli Bağlananların Doyum getiren çatışma bitirme davranışları geliştirdiklerini, Korkulu Bağlananların ise çatışma bitirme davranışlarından uzak durduklarını öne sürerek dolaylı yönden ilişkide Korkulu Bağlanma davranışlarının evlilik uyumuna negatif yönde etkisine vurgu yapmıştır.

Evlilik Kalitesinin alt faktörü olan Doyum ile Saplantılı Bağlanma ve Toplam Evlilik Kalitesi puanı arasındaki korelasyon katsayısı negatif ve anlamlıdır ($p<0,05$). Doyum ve Toplam Evlilik Kalitesi puanı azaldıkça Saplantılı Bağlanma artmaktadır veya Saplantılı Bağlanma arttıkça Doyum ve Toplam Evlilik Kalitesi puanı düşmektedir de denebilir.

Evlilik Kalitesinin alt faktörü olan Bağlılık ile Kayıtsız Bağlanma ile arasındaki korelasyon katsayısı pozitif ve anlamlıdır ($p<0,05$). Kayıtsız Bağlanma arttıkça Bağlılık artmaktadır. Bağlılık azaldıkça Kayıtsız Bağlanma da azalmaktadır.

Bu bulgular, Korkulu ve Saplantılı Bağlanma boyutlarından alınan puan arttıkça, yani güvensiz işleyen modeller devreye girdiğinde, Evlilik Uyumu ve doyumunun kısacası Evlilik Kalitesinin azaldığına işaret etmektedir. Güvenli işleyen modellere sahip bireylerin yüksek Evlilik Uyumuna sahip olduğu bilinmektedir (Kobak ve Hazan, 1991). Bu araştırmanın neticesine göre de Güvensiz İşleyen Modellere sahip olan

bireylerin uyumsuz evlilik ilişkilerine sahip olduğu söylenebilir. Turanlı (2010) yılında yaptığı çalışmada da Korkulu ve Saplantılı Bağlananların Evlilik Uyumlarının daha düşük olduğunu belirtmektedir. Bu araştırma sonucu da Güvenli ve Kayıtsız Bağlananların Toplam Evlilik Uyum Puan Ortalamaları daha yüksektir. Bu araştırmanın bulguları önceki çalışma neticelerini doğrulamaktadır.

ALTINCI BÖLÜM

6.SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu bölümde, araştırma neticesinde elde edilen bulgular genel olarak değerlendirilmiş ve bu değerlendirmelerle ilişkili olarak bu konuda araştırma ve uygulama yapacak araştırmacılara yönelik tavsiyelerde bulunulmuştur.

Bu çalışma evlilik ve aile terapisi alanında yapılan bir araştırma olması nedeniyle elde edilen bulgular hem aile hem de evlilik terapistlerince kullanılabilir.

6.1.SONUÇ

Araştırmanın temel bileşenlerinden olan Sosyo-Demografik değişkenlerin pek çok alanda Evlilik Kalitesi ve Bağlanma Stilleriyle ilişkili olduğu belirlenmiştir. Evlilik Kalitesi bireylerin Bağlanma Biçimlerine göre farklılaşmaktadır.

Araştırmanın neticeleri bu alandaki bilimsel bilgi dağarcığına kendi sınırlılıkları içinde katkı verecek özelliindedir.

Elde edilen neticelerin literatürdeki bulgularla paralellik göstermesi, çalışmanın güvenilir neticelere ulaştığı ve alandaki bilgilere daha net ve ciddi ipuçları sunarak katkı verdiği şeklinde yorumlanabilir.

Araştırma neticesinde; Evlilik Kalitesi puan ortalamaları cinsiyete göre incelendiğinde; erkeklerde (109,34), kadınlardan (108,19) yüksek olup erkeklerin kadınlara nazaran ilişkilerinin kalitesini daha iyi gördükleri izlenimini vermektedir.

Bu araştırma neticesinde, Evlilik Kalitesini ölçmek için kullanılan Çiftler Uyum Ölçeği alt faktörlerinden yalnızca Bağlılık yaşa göre anlamlı bir farklılık göstermektedir. 55 yaş ve üzerindekiilerin bağılılık puanları 25-34 yaş, 19-24 yaş ve 45-54 yaş grubunda olanlardan yüksektir.

Bu araştırma neticesinde, Evlilik Kalitesini ölçmek için kullanılan Çiftler Uyum Ölçeği alt faktörlerinden Doyum ve Fikir Birliği gelir seviyesine göre anlamlı bir farklılık göstermektedir. Gelir seviyesine göre Doyum sırasıyla orta-orta gelir grubunda olanların alt gelir grubunda olanlardan, alt gelir grubunda olanların üst-orta gelir grubunda olanlardan, üst-orta gelir grubunda olanların alt-orta gelir grubunda olanlardan ve alt-orta gelir grubunda olanlarında üst gelir grubunda olanlardan daha yüksektir. Gelir seviyesine göre Fikir Birliği faktörü sırasıyla üst gelir grubunda olanların orta-orta gelir grubunda olanlara, orta-orta gelir grubunda olanların alt gelir grubunda olanlara,

alt gelir grubunda olanların üst-orta gelir grubunda olanlara, üst-orta gelir grubunda olanların alt-orta gelir grubunda olanlara göre daha yüksektir.

Bu araştırma neticesinde, Evlilik Kalitesini ölçmek için kullanılan Çiftler Uyum Ölçeği alt faktörlerinden Doyum ekonomik özgürlüğün olup olmaması bakımından anlamlı bir farklılık göstermezken; Fikir Birliği, Bağlılık, Duygusal İfade ve Toplam Evlilik Kalitesi bakımından ekonomik özgürlüğü olanların ortalamaları olmayanlara göre daha yüksek olup anlamlı farklılık göstermektedir.

Bu araştırma neticesinde, Evlilik Kalitesini ölçmek için kullanılan Çiftler Uyum Ölçeği alt faktörlerinden Bağlılık ve Toplam Evlilik Kalitesi puanı yaşanan evin kime ait olduğuna göre anlamlı bir farklılık göstermektedir. Kirada oturanlar ile evi kayınvalide-kayınpederinin olanlar ve evi kendisinin olanlar arasındaki fark anlamlıdır. Kiralık evde oturanların Bağlılık faktörü ortalaması en yüksektir. Toplam Evlilik Kalitesi puanına göre kirada oturanlar ile kayınvalide-kayınpederinin evinde oturanlar arasındaki fark anlamlıdır. Kirada oturanların Evlilik Kalitesi Toplam Puanı en yüksektir.

Bu araştırma neticesinde, Evlilik Kalitesini ölçmek için kullanılan Çiftler Uyum Ölçeği alt faktörlerinden yalnızca Bağlılık alkol kullanma durumuna göre anlamlı bir farklılık göstermektedir. Buna göre, alkol kullanmayanların Bağlılık faktörü ortalaması kullananlara göre daha yüksektir.

Bu araştırma neticesinde, Evlilik Kalitesini ölçmek için kullanılan Çiftler Uyum Ölçeği alt faktörlerinden yalnızca Bağlılık faktörü ailede fiziksel ya da psikolojik devamlı rahatsızlığı olan birinin olup olmaması durumuna göre anlamlı bir farklılık göstermezken; Doyum, Fikir Birliği, Duygusal İfade ve Evlilik Kalitesi Toplam Puanı açısından anlamlı bir anlamlı bir farklılık göstermektedir. Doyum, Fikir Birliği, Duygusal İfade ve Evlilik Kalitesi Toplam Puanı ailesinde fiziksel ya da psikolojik rahatsızlığı olmayanlarda olanlara göre daha yüksektir.

Bu araştırma neticesinde, Evlilik Kalitesini ölçmek için kullanılan Çiftler Uyum Ölçeği alt faktörlerinden yalnızca Fikir Birliği annenin hayatta olup olmama durumuna göre anlamlı bir farklılık göstermektedir. Annesi vefat eden bireylerin Fikir Birliği puanı annesi vefat etmeyenlere göre daha düşüktür.

Bu araştırma neticesinde, Evlilik Kalitesini ölçmek için kullanılan Çiftler Uyum Ölçeği alt faktörlerinden yalnızca Doyum, Bağlılık ve Evlilik Kalitesi Toplam Puanı

yaşanılan aile tipine göre anlamlı bir farklılık göstermektedir. Aile tipine göre Doyum, Bağlılık ve Evlilik Kalitesi Toplam Puanı çekirdek aile mensubu olanlarda geniş aile mensubu olanlara göre daha yüksektir.

Bu araştırma neticesinde, Evlilik Kalitesini ölçmek için kullanılan Çiftler Uyum Ölçeği alt faktörlerinden yalnızca Fikir Birliği yapılan evlilik sayısına göre anlamlı bir farklılık göstermektedir. İlk evliliği olan bireylerin Fikir Birliği faktörü ortalaması daha yüksektir.

Bu araştırma neticesinde, Evlilik Kalitesini ölçmek için kullanılan Çiftler Uyum Ölçeği alt faktörlerinden yalnızca Fikir Birliği nikah türüne göre anlamlı bir farklılık göstermektedir. Hem resmi hem dini nikah yapanlarla sadece dini nikah yapanların arasındaki fark anlamlıdır. Dini nikah yapanların Fikir Birliği ortalaması daha yüksektir. Resmi nikah yapanların Fikir Birliği ortalaması daha düşüktür. Dini nikah yapan katılımcı sayısının azlığı göz önüne alınırsa hem resmi hem dini nikah yapanların Fikir Birliği ortalaması en yüksektir.

Bu araştırma neticesinde, Evlilik Kalitesini ölçmek için kullanılan Çiftler Uyum Ölçeği alt faktörlerinden Fikir Birliği, Duygusal İfade, Bağlılık ve Evlilik Kalitesi ortalama puanı evlilik kararı alınma biçimine göre anlamlı bir farklılık göstermektedir. Kendi seçimim ailemin onayıyla evlendim diyenlerin Fikir Birliği, Duygusal İfade, Evlilik Kalitesi ortalama puanları daha yüksekken, görücü usulü benim onayım ile evlendim diyenlerin Bağlılık puanı daha yüksektir.

Bu araştırma neticesinde, Evlilik Kalitesini ölçmek için kullanılan Çiftler Uyum Ölçeği alt faktörlerinden Bağlılık puanı çocuk sayısına göre anlamlı bir farklılık göstermektedir. Hiç çocuğu olmayanların Bağlılık puanı en yüksektir.

Bu araştırma neticesinde, Evlilik Kalitesini ölçmek için kullanılan Çiftler Uyum Ölçeği alt faktörlerinden Doyum, Bağlılık, Duygusal İfade ve Evlilik Kalitesi Toplam Puanı aile içi ilişkilere müdahale olup olmamasına göre anlamlı bir farklılık göstermektedir. Aile içi ilişkilere dışarıdan müdahale edildiğini söyleyenlerin Doyum, Duygusal İfade, Bağlılık ve Evlilik Kalitesi puan ortalaması daha düşüktür.

Bu araştırma neticesinde, Evlilik Kalitesini ölçmek için kullanılan Çiftler Uyum Ölçeği alt faktörlerinden hiç birisi ile anlamlı seviyede ilişkisi tespit edilemeyen değişkenler doğum yeri, en uzun süre yaşanılan yer, eğitim seviyesi, ailelerin çiftlere ekonomik destekte bulunup bulunmaması, çiftlerin sosyal güvencelerinin olup

olmaması, sigara kullanılıp kullanılmaması, babanın sağ olup olmaması, ailede aile fertlerinden hariç birinin kalıp kalmaması, evlenme yaşı, eş ile aradaki yaş farkı, evlilik süresi, eşle tanışma biçimi, tanıştıktan sonra evlilik kararı alınıncaya ve evleninceye kadar geçen süredir.

Cinsel uyum ve Evlilik Kalitesini ölçen Çiftler Uyum Ölçeğine ait faktörlerden Fikir Birliği hariç diğer tüm faktörler ve Toplam Çiftler Uyum Ölçeği Alt Ölçekleri puanı arasındaki korelasyon katsayısı pozitif ve anlamlıdır. Cinsel uyumun önemi arttıkça Doyum, Bağlılık, Duygusal İfade ve Toplam Evlilik Kalitesi puan ortalamaları artmaktadır.

Genel olarak eşiniz size karşı empati yapar mı sorusu ile Çiftler Uyum Ölçeğine ait tüm faktörler ve Toplam Evlilik Kalitesi puanı arasındaki korelasyon katsayısı pozitif ve anlamlıdır. Empati arttıkça Doyum, Fikir Birliği, Bağlılık, Duygusal İfade ve Toplam Evlilik Kalitesi puan ortalamaları artmaktadır.

Eşinizle duygu ve düşüncelerinizi paylaşır mısınız ve eşiniz sizinle duygu ve düşüncelerini paylaşır mı sorularının Çiftler Uyum Ölçeği alt faktörleri ve toplam Evlilik Kalitesi puanları arasındaki korelasyon katsayısı pozitif ve anlamlıdır. Bireyin eşi ile ve eşlerin birbirleri ile duygu düşünce paylaşımı arttıkça Doyum, Fikir Birliği, Bağlılık, Duygusal İfade ve Evlilik Kalitesi puan ortalamaları artmaktadır.

Eşinizin sizinle duygu ve düşüncelerini paylaşmasından memnuniyet duyar mısınız sorusu ile Çiftler Uyum Ölçeği alt faktörleri ve Toplam Evlilik Kalitesi puanı arasındaki korelasyon katsayısı pozitif ve anlamlıdır. Bireyin eşinin kendisi ile duygu düşünce paylaşımından memnuniyet arttıkça Doyum, Fikir Birliği, Bağlılık, Duygusal İfade ve Evlilik Kalitesi Toplam Puanı artmaktadır.

Eşinizle duygu ve düşüncelerinizi paylaşmanız nedeniyle anlaşmazlık yaşar mısınız sorusu ile Çiftler Uyum Ölçeği alt faktörleri ve Evlilik Kalitesi Toplam Puanı arasındaki korelasyon katsayısı negatif ve anlamlıdır. Duygu düşünce paylaşımından kaynaklanan anlaşmazlık arttıkça Doyum, Fikir Birliği, Bağlılık, Duygusal İfade ve Toplam Evlilik Kalitesi puan ortalamaları düşmektedir.

Bu araştırma neticesinde, Evlilik Kalitesini ölçmek için kullanılan Çiftler Uyum Ölçeği alt faktörlerinden Doyum, Fikir Birliği, Bağlılık, Duygusal İfade ve Evlilik Kalitesi ortalama puanı evliliğin değerlendirilmesine göre anlamlı bir farklılık göstermektedir. Tüm alt faktörlere ait puanlar ve Evlilik Kalitesi Toplam Puanı herkese

öneririm diyenlerin en yüksektir.

Bu araştırma neticesinde erkeklerin Güvenli ve Kayıtsız Bağlanma Stillerine ait ortalamaları yüksekken; kadınların Korkulu ve Saplantılı Bağlanma Biçimleri ortalamalarının yüksek olduğu tespit edilmiştir.

Bu çalışmada yaş bakımından Bağlanma Biçimlerinden Güvenli, Korkulu ve Saplantılı bağlanma arasında anlamlı bir fark bulunmazken; Kayıtsız Bağlanma Biçimi ile anlamlı bir farklılık mevcuttur. Buna göre, 55 yaş ve üzeri grup ile 19-24 yaş arası ve 35-44 yaş arası gruplardaki fark anlamlıdır. 55 yaş ve üzerindeki kişilerin Kayıtsız Bağlanma Biçimi ortalaması daha yüksektir.

Bu çalışmada doğum yerine göre Bağlanma Biçimlerinden Güvenli, Saplantılı ve Kayıtsız Bağlanma biçimleri arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır. Sadece Korkulu Bağlanma Biçimi doğum yerine göre anlamlı bir farklılık göstermektedir. Yurtdışı ve ilçede doğanlar arasındaki fark anlamlıdır. Yurtdışında doğmuş olanların Korkulu Bağlanma Biçimi ortalaması en yüksektir.

Bu çalışmada eğitim durumuna göre Bağlanma Biçimlerinden Korkulu, Saplantılı ve Kayıtsız Bağlanma Biçimleri arasında anlamlı bir farklılık görülmezken; Güvenli Bağlanma Biçimi eğitim durumuna göre anlamlı bir farklılık göstermektedir. Bu çalışmada lise mezunu ve lisans mezunu olanların Güvenli Bağlanma Biçimi ortalamaları en yüksek bulunmuştur.

Bu çalışmada, gelir durumuna göre bağlanma biçimlerinden güvenli ve saplantılı bağlanma arasında anlamlı bir farklılık görülmezken; korkulu ve kayıtsız bağlanma biçimleri arasındaki fark anlamlıdır. Üst gelir gurubuna ait olanların korkulu bağlanma ortalaması en yüksekken; orta-orta gelir gurubuna ait olanların korkulu bağlanma ortalamaları en düşük bulunmuştur. Kayıtsız bağlanma biçimine göre de üst gelir gurubuna ait olanların kayıtsız bağlanma ortalaması en yüksekken, alt-orta gelir grubuna ait olanların kayıtsız bağlanma ortalaması en düşük bulunmuştur.

Bu çalışmada, yaşanan evin kime ait olup olmadığına göre Bağlanma Biçimlerinden Korkulu, Saplantılı ve Kayıtsız bağlanma arasında anlamlı bir farklılık bulunmazken; Güvenli Bağlanma Biçimi arasında anlamlı bir farklılık bulunmaktadır. Oturduğu ev kira olanların Güvenli Bağlanma Biçimi ortalaması en yüksekken, oturduğu ev kendisine ait olanların Güvenli Bağlanma Biçimi ortalaması en düşük olarak tespit edilmiştir.

Bu araştırmada, annenin sağ olup olmaması durumuna göre Kayıtsız Bağlanma biçimi hariç; diğer Bağlanma Biçimleri arasında anlamlı bir farklılık göstermemektedir. Annesi vefat edenlerin Kayıtsız Bağlanma Biçimi ortalamasının daha yüksek olduğu tespit edilmiştir.

Bu araştırmada, babanın sağ olup olmaması durumuna göre Güvenli Bağlanma biçimi hariç; diğer Bağlanma Biçimleri arasında anlamlı bir farklılık göstermemektedir. Babası vefat edenlerin Güvenli Bağlanma Biçimi ortalamasının daha yüksek olduğu tespit edilmiştir.

Bu araştırmada, aile tipine göre Saplantılı Bağlanma Biçimi hariç; diğer Bağlanma Biçimleri anlamlı bir farklılık göstermemektedir. Geniş ailede yaşayanlarda Saplantılı Bağlanma Biçimi ortalamasının daha yüksek olduğu tespit edilmiştir.

Bu araştırmada, evde aile fertlerinden hariç birinin kalıp kalmaması durumuna göre Saplantılı Bağlanma Biçimi hariç; diğer Bağlanma Biçimleri anlamlı bir farklılık göstermemektedir. Evde aile fertlerinden hariç birisi kalanlarda Saplantılı Bağlanma Biçimi ortalamasının daha yüksek olduğu tespit edilmiştir.

Bu araştırmada, eşler arasındaki yaş farkına göre Kayıtsız Bağlanma Biçimi hariç; diğer Bağlanma Biçimleri anlamlı bir farklılık göstermemektedir. 10 yaştan fazla yaş farkı olanlar ile yaş farkı olmayanlar ve 4-6 yaş farkı olanlar arasındaki fark anlamlıdır. 10 yaştan fazla yaş farkı olanların Kayıtsız Bağlanma biçimi ortalamasının daha yüksek tespit edilmiştir.

Bu araştırmada, eşle tanışma biçimine göre Korkulu Bağlanma Biçimi hariç; diğer Bağlanma Biçimleri anlamlı bir farklılık göstermemektedir. İş çevresinde eşyle tanışanların Korkulu Bağlanma Biçimi ortalaması en yüksekken, okul kurs çevresinde eşyle tanışanların Bağlanma biçimi ortalamasının en düşük olduğu tespit edilmiştir.

Bu araştırmada, eşle tanıştıktan sonra evleninceye kadar geçen süreye göre Kayıtsız Bağlanma Biçimi hariç; diğer Bağlanma Biçimleri anlamlı bir farklılık göstermemektedir. 1 yıldan az sürede evlenenlerin Kayıtsız Bağlanma Biçimi ortalamasının daha düşük olduğu tespit edilmiştir.

Bu araştırmada, çocuk sayısına göre Kayıtsız Bağlanma Biçimi hariç; diğer Bağlanma Biçimleri anlamlı bir farklılık göstermemektedir. 2 çocuklu aileler ile 4 ve üzeri çocuk sahibi aileler arasındaki fark anlamlıdır. 2 çocuklu ailelerin Kayıtsız Bağlanma Biçimi ortalamasının daha yüksek olduğu tespit edilmiştir.

Bu araştırmada, cinsel uyumun çiftler için önemine göre Korkulu Bağlanma Biçimi hariç; diğer Bağlanma Biçimleri anlamlı bir farklılık göstermemektedir. Buna göre, cinsel uyumun önemi ile Korkulu Bağlanma arasındaki korelasyon katsayısı negatif ve anlamlıdır. Cinsel uyumun önemi arttıkça Korkulu Bağlanma Biçimi puan ortalaması düşmektedir.

Bu araştırmada, eşlerin duygu ve düşünce paylaşımı nedeniyle anlaşmazlık yaşayıp yaşamadıklarına göre Güvenli Bağlanma ve Saplantılı Bağlanma arasındaki korelasyon katsayısı pozitif ve anlamlıdır. Duygu düşünce paylaşımı nedeniyle yaşanan anlaşmazlık arttıkça Güvenli ve Saplantılı Bağlanma biçimi puan ortalamalarının arttığı tespit edilmiştir.

Bu araştırma neticesinde, Bağlanma Stilleri alt ölçeklerinden bazıları ile anlamlı seviyede ilişkisi tespit edilemeyen değişkenler cinsiyet, en uzun süre yaşanan yer, meslek, ekonomik özgürlüğün olup olmaması, ailelerin çiftlere ekonomik destekte bulunup bulunmaması, çiftlerin sosyal güvencelerinin bulunup bulunmaması, sigara ve alkol kullanma durumu, ailede fiziksel ya da psikolojik sağlık sorunu olan birinin varlığı, evlenme yaşı, yapılan evlilik sayısı, evlilik süresi, nikah türü, evlilik kararının alınma biçimi, tanıştıktan sonra evlilik kararı alma süresi, aile içi ilişkilere dışarıdan müdahale olup olmaması durumu, genel olarak eşlerin birbirlerine karşı empati yapıp yapmamaları, eşleri birbirleriyle ayrı ayrı duygu ve düşünce paylaşımı, eşlerin birbirleriyle duygu ve düşünce paylaşımından duydukları memnuniyet ve evliliğin değerlendirmesidir.

Bu araştırma neticesinde, Çiftler Uyum Ölçeği alt ölçeklerinden Doyum ile Bağlanma Stillerinden Korkulu bağlanma arasında negatif yönde zayıf ilişki bulunmuştur. Doyum puanı azaldıkça Korkulu Bağlanma puanı artmaktadır.

Bu araştırma neticesinde, Çiftler Uyum Ölçeği alt ölçeklerinden Doyum ve Toplam Evlilik Uyumu Puanı ile Bağlanma Stillerinden Saplantılı Bağlanma arasında negatif yönde zayıf ilişki bulunmuştur. Doyum ve Toplam evlilik uyumu puanı azaldıkça Saplantılı Bağlanma puanı artmaktadır.

Ayrıca Çiftler Uyum Ölçeği alt ölçeklerinden Bağlılık ile Bağlanma Stillerinden Kayıtsız Bağlanma arasında pozitif yönde zayıf ilişki bulunmuştur. Bağlılık puanı arttıkça Kayıtsız Bağlanma puanı da artmaktadır.

6.2.ÖNERİLER

Bu araştırmanın bulgularından elde edilen neticeler incelendiğinde çeşitli alanlara belirli muhtevada tavsiyeler yapmak mümkündür.

6.2.1.Uygulamalara Yönelik Öneriler

Boşanmaların arttığı son zamanlarda Evlilik Kalitesinin ne kadar önemli olduğu bir kez daha anlaşılmaktadır. Bu nedenle Evlilik Kalitesini etkileyen parametreler unutulmamalı ve toplumun bilinçlenmesi için uzmanlar tarafından evlilik uyumu hakkında eğitim ve programlar hazırlanarak bunların tüm topluma ulaştırılması önem arz etmektedir.

Ailede birlik, beraberlik ve huzurun temini için gerek evlenmeden önceki dönemlerde gençlere, gerekse evli bireyleri kapsayacak şekilde; temel beşeri münasebetler ve iletişim, amaç ve değerler, ailede güç paylaşımı ve çeşitli sosyoekonomik hususlarda karar verme, evle ilgili faaliyetlerin paylaşımı, yürütülmesi ve sorumluluk alma, ailecek yapılacak boş zaman faaliyetleri ve bunlara katılım sağlama, kişilerin fizyolojik, psikolojik ve ekonomik açıdan evliliğe hazır olmaları, çocukların bakımı ve sorumluluk paylaşımı, çocuk sayısı ve olması gereken yaş aralığı, emekliliğe hazır olma ve emeklilik sırasında yaşanan sorunlarla baş edebilme yöntemleri gibi hem iletişimi güçlendirmede hem de Evliliğin Kalitesini arttırmada çok önemli olan konularda örgün ve yaygın eğitim kapsamında aileleri bilinçlendirici ve aydınlatıcı eğitim programlarının hazırlanması, konferans ve seminer gibi teknikler ile kitap, kaset, film, slayt, afiş, bülten, broşür, dergi, gazete ve kamu spotu gibi araçlarla bunların desteklenmesi, yaygın eğitim verecek merkezlerin belirlenmesi, oluşturulması, duyurulması, yoğun katılımın sağlanması için gerekli önlemlerin alınması ayrıca bu amaç için konunun uzmanlarından destek alınması, radyo, televizyon ve internet gibi kitle iletişim araçlarından da yararlanmak suretiyle evlilik ilişkileri ve aile yaşamına özel çeşitli programların hazırlanması önem arz etmektedir.

Erkeklerle göre toplumumuzda son zamanlarda büyük bir oranda artış gösterse de kadınların düşük olan eğitimlerine daha fazla önem verilmesi, bunun tüm ülke geneline yayılmasının sağlanması, bu konuda çalışan hem resmi hem de sivil toplum kuruluşlarının desteklenmesi konusunda gerekli adımların atılması, mevcut Medeni Kanun maddelerine rağmen ülkemizde çoğu yerinde görülen küçük yaşta

evlenmelerinin önlenebilmesi için kontrollerin arttırılması ve caydırıcı müeyyidelerin getirilmesi de toplumumuzda bireylerin evliliklerinden alacakları hazzı, elde edecekleri kaliteyi arttıracak ve birbirlerine sağlıklı bağlanabilmelerini sağlayacaktır. Bu sayede hem mevcut ailelerin ve hem de ailede bulunan çocukların ileride kuracakları ailelerin Evlilik Kalitelerinin yükselmesi ve uygun bağlanmaları sağlanacak olup sağlıklı nesillerin yetişmesi sağlanabilecektir.

Evli bireylerin ev ve aile hayatında karşılaşılabilecek problemler karşısında gerekirse yardım alabilmeleri için aileye hizmet götüren kamu veya özel kurum ve kuruluşların ve aile-toplum merkezlerinin kullanılabilirliği arttırılmalıdır.

6.2.2.Araştırmalara Yönelik Öneriler

Evlilik Kalitesi tek ölçek ile değil birebir görüşme yöntemi gibi farklı özellikler taşıyan teknikler vasıtasıyla da değerlendirilebilir.

Evlilik Kalitesini etkileyen parametreleri tespit edebilmek için yapılacak yeni araştırmaların ülke geneline yayılarak toplumun tümüne ulaşılması ve yapılacak yeni araştırmalarda her bir hayat döneminde Evlilik Kalitesi ve Bağlanma Stillerini etkileyen faktörlerin ayrı ayrı incelenmesi sağlanabilir.

Bu araştırmada cinsiyet, yaş, doğum yeri, en uzun süre yaşanan yer, eğitim durumu, meslek, gelir seviyesi, ekonomik özgürlüğün olup olmaması, ailelerin ekonomik destekte bulunup bulunmaması, sosyal güvencenin olup olmaması, yaşanan evin kime ait olduğu, sigara ve alkol kullanımı, ailede aileyi etkileyen devamlı psikolojik ya da fiziksel sağlık sorunu olan birinin olup olmadığı, anne ve babanın sağ olup olmaması, aile tipi, ailede aile fertlerin harici kalanların var olup olmadığı, evlenme yaşı, evliliğin kaçınıcı evlilik olduğu, eşle aradaki yaş farkı, evlilik süresi, nikah türü, eşle tanışma şekli, evlilik kararı alma biçimi, ilişki başladıktan kaç yıl sonra evlilik kararı alındığı, eşle tanıştıktan kaç yıl sonra evlendiği, daha önce evlilik/evlilikler varsa çocuk sayısı, ilk evlilik sonlandıysa bitme nedeni, şu an sahip olunan çocuk sayısı, çocuk yoksa olmama nedeni, bakıma muhtaç küçük çocuklara kimin baktığı, aile içi ilişkilere dışarıdan müdahale edilip edilmediği, cinsel uyumun mutlu bir evlilik için önemli olup olmadığı, eşlerin birbirlerine karşı empati yapıp yapmadıkları, eşlerin karşılıklı olarak birbirleriyle duygu ve düşünce paylaşımında bulunup bulunmadıkları, eşlerin birbirleriyle duygu düşüncelerini paylaşımları nedeniyle memnuniyet duyup duymadıkları, eşlerin birbirleriyle duygu düşüncelerini paylaşımları nedeniyle

anlaşmazlık yaşayıp yaşamadıkları ve eşlerin evliliklerini kendileri açısından nasıl değerlendirdikleri gibi değişkenler Evlilik Kalitesi ve Bağlanma Stilleri olmak üzere iki bağımlı değişken ele alınarak incelenmiştir. Başka bir çalışmada bu çalışmada yeterli veri elde edilemediği için incelenemeyen bakıma muhtaç çocukların bakımı, çocuk olmamasının nedeni, evliliğin bitme nedeni, önceki evlilik/evliliklerden çocuk sahibi olma durumu daha geniş örneklem grubu ile incelenebilir. Ayrıca, ev içi sorumlulukların paylaşımı, dini uyum, eş desteği, cinsiyet rolleri, kişisel özellikler, cinsel rahatsızlıklar, yüklemeler, çatışma ve problem çözme, iş doyumu ve tükenmişlik gibi değişkenler açısından Evlilik Kalitesi ve Bağlanma Stilleri incelenebilir.

Bu çalışmada İstanbul ilindeki evli bireylerin Evlilik Kalitesi ve Bağlanma Stilleri bazı demografik değişkenlere göre incelenmiştir. Başka bir çalışmada başka illerde Evlilik Kalitesi ve Bağlanma Stilleri incelenebilir. Yapılacak bu çalışmalar ile bu araştırma bulgularının karşılaştırılması sağlanabilir.

Bu çalışma tarama türü bir çalışmadır. İleride bu konularla ilgili deneysel çalışmalar yapılabilir. Örneğin, Evlilik Kalitesi ve Bağlanma Stilleri düşük olan evli bireylere sosyal destek modellerine dayanan bir program geliştirilerek verilecek eğitimle, evli bireylerin Evlilik Kaliteleri ve Bağlanma Stillerinin eğitim öncesi ve sonrası dönemlerde etkinliği birbirleriyle karşılaştırılarak araştırılabilir. Ayrıca boşanma aşamasında olan çiftlerden evlilik terapisine yönlendirilenlere, özel hazırlanacak Evlilik Kalitesi ve Bağlanma Stillerini iyileştirecek bir program ile eğitim verilmesi sağlanarak, bu çiftlerin eğitim öncesi ve sonrası dönemdeki Evlilik Kalitesi ve Bağlanma Stilleri puanlarının karşılaştırılması suretiyle verilmiş olan bu programın, çiftlerin almış oldukları boşanma kararlarını uygulamaya geçirmede ve vazgeçmelerinde etkinliği araştırılabilir.

Kaynakça

- Abbott, D. S. ve Brody, G. H. (1985). The Relation of Child Age, Gender, and Number of Children to the Marital Adjustment of Wives. *Journal of Marriage and the Family*, 47, 77-84.
- Acar, H. (1998). *Ankara'da Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Genel Müdürlüğü'ne Bağlı Sosyal Hizmetler Kuruluşlarında Çalışan Üniversite Mezunu Evli Personelin Evlilik Doyumları*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Hacettepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Açık, Ö. (2008). *Evlilik Uyumu ve Bağlanma Stilleri Arasındaki İlişki*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Ege Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir.
- Ainsworth, M. D. S, Blehar, M. C., Waters, E. ve Wall, S. (1978). *Patterns of Attachment: A Psychological Study of the Strange Situation*. Hillsdale, New Jersey:Lawrence Erlbaum.
- Ainsworth, M. D. S. (1989). Attachment Beyond Infancy. *American Psychologist*, 44, 709-716.
- Akar, H. (2005). *Psikiyatrik Yardım Talebi Olanlar ile Yardım Talebi Olmayan ve Boşanma Aşamasında Olan Çiftlerde Çift Uyumu ve Kişilik Özellikleri Arasındaki İlişkinin Karşılaştırılması*. Yayınlanmamış uzmanlık tezi, Bakırköy Prof. Dr. Mazhar Osman Ruh Sağlığı ve Sinir Hastalıkları Hastanesi, İstanbul.
- Allendorf, K. ve Ghimire D. (2012). Determinants of Marital Quality in an Arranged Marriage Society. *PSC Research Report No, 12*, 758.
- Alpar R. (2010). *Spor, Sağlık ve Eğitim Bilimlerinden Örneklerle Uygulamalı İstatistik ve Geçerlik-Güvenirlik*, Ankara:Detay Yayıncılık.
- Amato, P., Johnson, D., Booth, A. ve Rogers, S. (2003). Continuity and Change in Marital Quality between 1980 and 2000. *Journal of Marriage and Family*, 65, 1-22.
- Anderson, S.A., Russel W.R. ve Schumm, J. (1983). Perceived Marital Quality and Family Life-Cycle Categories: A Further Analysis. *Journal of Marriage and the Family*. 45 (2), 127-139.
- Anderson, T., Howe, C., Soden, R., Halliday, J. ve Low, J. (2001). Peer Interaction and the Learning of Critical Thinking Skills in Further Education Students. *Instructional Science*, 29(1), 1-32.
- Bacanlı, H. (2001). Eş Tercihleri. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 2, 15-16.
- Bartholomew, K. (1990). Avoidance of intimacy: An attachment perspective. *Journal of Social and Personal Relationships*, 7,147-178.
- Bartholomew, K. ve Horowitz, L. M. (1991). Attachment Styles Among Young Adults: A Test of a Four-Category Model. *Journal of Personality and Social Relationships*, 61, 226-244.
- Becker, E. (1973). *The Denial of Death*. New York: The Free Press.
- Bennun, I. (1986). Evlilik Çatışmasında Bilişsel Öğeler. (Çev. S.A. Sevim). *Behavioural Psychotherapy*, 14, 302-309.
- Berk, M. (2009). *Evli Öğretmenlerin Yükleme Tarzları ve Evlilik Doyum Algılarının Bazı Demografik Değişkenler Açısından İncelenmesi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Çukurova Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adana.
- Berry, R. E. ve Williams, F. L. (1987). Assessing the Relationship Between Quality of Life and Marital and Income Satisfaction: A Path Analytic Approach. *Journal of*

- Marriage and the Family*, 49, 107-116.
- Bilen, M. (1983). *Ailede, Kurumlarda ve Toplumda Sağlıklı İnsan İlişkileri*. Ankara: Teknik Basım Sanayi.
- Blood, R. O. ve Wolfe, D. A. (1960). *Husband and Wives: The Dynamics of Married Living*. New York: The Free Press.
- Booth, A. ve Amato, P. R. (1994). Parental Marital Quality, Parental Divorce, and Relations with Parents. *Journal of Marriage and Family*, 56 (1), 21-34.
- Booth, A. ve Amato, P. R. (2001). Parental Predivorce Relations and Offspring Post-divorce Well-Being. *Journal of Marriage and the Family*, 63, 197-212.
- Bowen, G. L. (1988). Family Life Satisfaction: A value-based approach. *Family Relations*, 37, 458-462.
- Bowlby, J. (1969). *Attachment and Loss: Volume 1. Attachment*. London: Penguin Books.
- Bowlby, J. (1973). *Attachment and loss: Vol 2. Separation: Anxiety and Anger*. New York: Basic Books.
- Bradbury, T. N. ve Fincham, F. D. (1988). Individual Difference Variables in Close Relationships: A Contextual Model of Marriage as An Integrative Framework. *Journal of Personality and Social Psychology*, 54, 713-721.
- Bradbury, T. N., Campbell, S. M. ve Fincham, F. D. (1995). Longitudinal and Behavioral Analysis of Sex Role Identity in Marriage. *Journal of Personality and Social Psychology*, 68, 328-341.
- Bradbury, T. N., Beach, S. R. H., Fincham, F. D. ve Nelson, G. M. (1996). Attributions and Behavior in Functional and Dysfunctional Marriages. *Journal of Consulting and Clinical Psychology*, 64 (3), 569-576.
- Bradbury, T. N. ve Karney, B. R. (2004). Understanding and Altering the Longitudinal Course of Marriage. *Journal of Marriage and Family*, 66, 862-879.
- Bretherton, I. (2000). The Origins of Attachment Theory. *Attachment Theory Social, Developmental and Clinical Perspectives*. In S. Goldbergs, R. Muir ve R. Kerr (Editörler). London: The Analytic Press Inc.
- Bruch, M. A. ve ark. (1984). Conceptual Complexity and Skill in Marital Communication. *Journal of Marriage and the Family*, 46, 927-931.
- Bulanda, J. R. ve Brown, S. L. (2007). Race-ethnic Differences in Marital Quality and Divorce. *Social Science Research*, 36(3), 945-967.
- Burgess, E. W. ve Cottrell, L.S. (1998). *Predicting Success or Failure in Marriage*. Newyork: Thoemmes Press.
- Burleson, B. R. ve Denton, W. H. (1997). The Relationship Between Communication Skill and Marital Satisfaction: Some Moderating Effects. *Journal of Marriage and the Family*, 59(4), 884-902.
- Caspi, A. ve Herbener, E. S. (1990). Continuity and Change: Assortative Marriage and the Consistency of Personality in Adulthood. *Journal of Personality and Social Psychology*, 58, 250-258.
- Cassidy, J. ve Berlin, L.J. (1994). The Insecure/Ambivalent Pattern of Attachment: Theory and Research. *Child development*, 63, 971-991.
- Chibucos, T., Leite, R. ve Weis, D. (2004). *Readings in family theory*. Thousand Oaks, CA:Sage.
- Civan, A. (2011). *Eşlerin Duygu Dışavurum Tarzları ile Algılanan Evlilik Kalitesinin İlişkisi ve Duygusal Farkındalığın Rolü*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Mersin Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Mersin.

- Collins, N. L. ve Read, S. J. (1990). Adult Attachment, Working Models, and Relationship Quality in Dating Couples. *Journal of Personality and Social Psychology*, 58, 644-663.
- Collins, N. L. (1996). Working Models of Attachment: Implications for Explanation, Emotion, and Behavior. *Journal of Personality and Social Psychology*, 71, 810-832.
- Coltrane, S. (1998). *Gender and Families*. Thousand Oaks, California: Pine Forge Press.
- Crosanzano, R. ve Mitchell, M. S. (2005). Social Exchange Theory: An Interdisciplinary Review. *Journal of Management*, 31, 874. DOI:10.1177/0149206305279602
- Curun, F. (2006). *Yüklemeler, İletişim Çatışmaları, Cinsiyet ve Cinsiyet Rolü Yönelimi ile Evlilik Doyumu Arasındaki İlişki*. Yayınlanmamış doktora tezi. Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü: Ankara.
- Çakır, S. (2008). *Evli Bireylerin Evlilik Uyumlarının Ana-Babalarına Bağlanma Düzeyleri ve Demografik Değişkenler Açısından İncelenmesi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Ankara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Çavuşoğlu, Ş. (2004). *Evli Çiftlerin Benlik Saygıları ve Evlilik Uyumları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi*. Yayınlanmamış lisans tezi, Ankara Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Ankara.
- Çimen, E. Ş. (2007). *Görücü Usulü ve Anlaşarak Evlenen Bireylerin Çeşitli Sosyal Psikolojik Faktörler Yönünden Karşılaştırılması*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Davila, J., Bradbury, T. N., Cohan, C. L. ve Tochluk, S. (1997). Marital Functioning and Depressive Symptoms: Evidence for a Stress Generation Model. *Journal of Personality and Social Psychology*, 73, 849-861. DOI:10.1037/0022-3514.73.4.849
- Davila J., Karney, B. R. ve Bradbury, T. N. (1999). Attachment Change Processes in the Early Years of Marriage. *Journal of Personality and Social Psychology*, 76(5), 783-802.
- Davis, K. E. (1999). What Attachment Styles and Love Styles Add to the Understand of Relationship Commitment and Stability. *Handbook of Interpersonal Commitment and Relationship Stability*. In W. Jones ve J. Adams (Editörler), p. 221-237. New York: Kluwer Academic/Plenum.
- Demiray, Ö. (2006). *Evlilikte Uyumun Demografik Özelliklere Göre İncelenmesi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Dicle Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Diyarbakır.
- Doherty, W. J., Boss, P. G., Larossa, R., Schumm, W. R. ve Steinmetz, S. K. (1993). Family Theories and Methods: A Contextual Approach. *Sourcebook of Family Theories and Methods: A Contextual Approach*. In P. G. Boss, W. J. Doherty, R. Larossa, W. R. Schumm ve S. K. Steinmetz (Editörler), p. 3-30. New York: Plenum, Taking Stock of Theory in Grandparent Studies.
- Dökmen, Z. Y. Ve Tokgöz, Ö. (2002). Cinsiyet, Eğitim, Cinsiyet Rolü ile Evlilik Doyumu, Eşle Algılanan Benzerlik Arasındaki İlişkiler. *XII. Ulusal Psikoloji Kongresi*, ODTÜ, Ankara.
- Dönmez, A. (2000). Bağlanma: Yakın İlişkilerle İlgili Araştırmalar için Bir Çerçeve. *Türk Psikoloji Bülteni*, 16, 29-50.
- Erberk E., Beştepe E., Akar H. ve ark. (2005a). Evlilik Uyumunu. *Düşünen Adam*, 18, 7-39.

- Erberk E., Beştepe E., Akar H. ve ark. (2005b). Cinsellik ve çift uyumu: Üç Grup Evli Çiftle Karşılaştırmalı Bir Çalışma. *Düşünen Adam*, 18, 72-81.
- Erel, O. ve Burman, B. (1995). Interrelatedness of Marital Relations and Parent-child Relations: A Meta-analytic Review. *Psychological Bulletin*, 118, 108-132.
- Erwin, P. G., Salter, K. ve Purves, D.G. (2001). Attachment Style Family and Romantic Relationships. *Psychological Reports*, 88, 1251-1252.
- Faulkner, R. A. (2002). *Gender Related Influences on Marital Satisfaction and Marital Conflict Over Time for Husbands and Wives*. Unpublished doctoral thesis, Georgia University, Athens.
- Fearon, R. M. P., ve Belsky, J. (2004). Attachment and attention: Protection in Relation to Gender and Cumulative Social-Contextual Adversity. *Child Development*, 75, (6), 1677-1693.
- Feeney, J. A., Noller, P. Ve Hanrahan, M. (1994). Assessing Adult Attachment. *Attachment in Adults: Clinical and Developmental Perspectives*. In M. B. Sperling ve W.H. Berman (Editörler), p. 128-152. New York: Guilford Press.
- Fışiloğlu, H. (1992), Lisans Üstü Öğrencilerinin Evlilik Uyumu. *Psikoloji Dergisi*, 7 (28), 16-23.
- Fışiloğlu, H. ve Demir, A. (2000). Applicability of the Dyadic Adjustment Scale for Measurement of Marital Quality with Turkish Couples. *European Journal of Psychological Assessment*, 16 (3), 214-218.
- Fışiloğlu, H. (2001). Consanguineous Marriage and Marital Adjustment in Turkey. *The Family Journal: Counseling and Therapy for Couples and Families*, 9, 215-222.
- Fidanoğlu, O. (2007). *Evlilik Uyumu ve Eşlerin Somatizasyon Düzeyleri Arasındaki İlişki ve Diğer Sosyodemografik Değişkenler Açısından Karşılaştırılması*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Marmara Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Filsinger, E. E. ve Wilson, M. R. (1983). Social anxiety and marital adjustment. *Family Relations*, 32(4), 513-519.
- Filsinger, E. E. ve Wilson, M. R. (1984). Religiosity, Socioeconomic Rewards, and Family Development: Predictors of Marital Adjustment. *Journal of Marriage and the Family*, 46, 663-670.
- Fincham, F. D. ve Bradbury, T. N. (1987). The Assessment of Marital Quality: A Reevaluation. *Journal of Marriage and the Family*, 49, 797-809.
- Fitzpatrick, M. A. (1988). *Between Husbands and Wives Communication in Marriage*. London: Sage Publications.
- Fraley, R. C. ve Shaver, P. R. (2000). Adult Romantic Attachment: Theoretical Developments, Emerging Controversies, and Unanswered Questions. *Review of General Psychology*, 4, 132-154.
- Gallo, L. C. ve Smith, T. W. (2001). Attachment Style in Marriage: Adjustment and Responses to Interaction. *Journal of Social and Personal Relationship*, 18(2), 263-289.
- Glenn, N. (1990). Quantitative Research on Marital Quality in the 1980's: A critical view. *Journal of Marriage and the Family*, 60, 569-576.
- Glenn, N. D. (1998). The Course of Marital Success and Failure in Five American 10-Year marriage Cohorts. *Journal of Marriage and the Family*, 60, 569-576.
- Gottman, J. ve Silver, N. (1996). *Evliliği Sürdürmenin Yedi İlkesi*. İstanbul:Varlık Yayınları.

- Gottman, J. M. (1998). Psychology and The Study of Marital Process. *Annual Review of Psychology*, 49, 169-197.
- Gottman, J. M. (2000). *Marital Therapy: A Research Based Approach: Clinician's Manual*. Seattle: The Gottman Institute, Inc.
- Gökmen, A. (2001). *Evli Eşlerin Birbirine Yönelik Kontrolçülük ve Bağımlılık Algularının Evlilik Doyumu Üzerindeki Etkisi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Hacettepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Grav, I. ve Dall, J. (2003). Effects of Attachment Styles on the Experience of Equity in Heterosexual Couples Relationships. *Experimental Psychology*, 50 (4), 298-310.
- Griffin, E. (1994). *A First Look at Communication Theory*. New York: McGraw-Hill Companies.
- Griffin, D. ve Bartholomew, K. (1994). Models of Self and Other: Fundamental Dimensions Underlying Measures of Adult Attachment. *Journal of Personality and Social Psychology*, 67, 430-445.
- Gurin, G., Veroff, J. ve Feld, S. (1960). *Americans View Their Mentalhealth: A Nationwide Interview Survey*. New York: Basic Books.
- Günay, S. (2007). *Evlilik Çatışması, Nedensellik-Sorumluluk Yüklemeleri, Eşlerin Evlilik İlişkilerinden Sağladıkları Genel Doyuma İlişkin Görüşleri ve Evliliğe İlişkin Genel Değerlendirmeler Arasındaki İlişkiler*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Güngör, D. (2000). *Bağlanma Stillerinin ve Zihinsel Modellerin Kuşaklararası Aktarımında Anababalık Stillerinin Rolü*. Yayınlanmamış doktora tezi. Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü: Ankara.
- Güngör, C. H. (2007). *Evlilik Doyumunu Geliştirmeye Yönelik Bir Model Geliştirme*. Yayınlanmamış doktora tezi. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü: Ankara.
- Gürsoy, F.Ç. (2004). *Kayı ve Demografik Değişkenlerin Evlilik Uyumu ile İlişkisi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Mersin Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Mersin.
- Güven, N. (2005). *İlişkilerle İlgili Bilişsel Çarpıtmalar ve Evlilikte Problem Çözme Becerilerinin Evlilik Doyumu ile İlişkisi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Hacettepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Haley, J. (1988). *İletişim, Psikolojik Sorunlar ve Psikoterapi* (Çev. A. Uzunöz). Ankara: Çark Kitabevi Yayınları.
- Hamamcı, Z. (2005). Dysfunctional Relationship Beliefs in Marital Satisfaction and Adjustment. *Social Behavior and Personality*, 33 (4), 313-328.
- Hasta, D. (1996). *Ev İşi Paylaşımı ve Ev İşi Paylaşımında Hakkaniyet Algısı ile Evlilik Doyumu İlişkisi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Hatfield, E., Traupmann, J. ve Walster, G. W. (1978). Archives of Sexual Behavior, 7, 127-141. *Love and Attraction: An International Conference*. Reprinted in M. Cook ve G. Wilson (Editörler). (1979), p. 309-323. Oxford: Pergamon Press.
- Hazan, C. ve Shaver, P.R. (1987). Romantic Love Conceptualized as An Attachment Process. *Journal of Personality and Social Psychology*, 52, 511-524.
- Heyman, R. E., Sayers, S. L. ve Bellack, A. S. (1994). *Journal of Family Psychology*, Vol 8(4), 432-446.
- Hicks, M. W. ve Platt, M. (1970). Marital Happiness and Stability: A Review of Research in the 1960s. *Journal of Marriage and the Family*, 32, 553-574.

- Hollist, C. S. ve Miller, R. B. (2005). *Family Relation: Perceptions of Attachment Style and Marital Quality in Midlife Marriage*. USA: Blackwell Publishing.
- Hortaçsu N. (1991). *İnsan İlişkileri*. Ankara: İmge Kitabevi Yayınları.
- <http://www.ailetoplum.aile.gov.tr/data/544f6ddd369dc328a057d01c/aileyapisi%202006%20.pdf> adresinden 10.08.2014 tarihinde erişilmiştir.
- <http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2001/12/20011208.htm#1> 06.07.2014 tarihinde erişilmiştir.
- <http://www.tuik.gov.tr/UstMenu.do?Metod=istgosterge> adresinden 09.08.2014 tarihinde erişilmiştir.
- <http://www.tuik.gov.tr/UstMenu.do?Metod=temelist> adresinden 08.08.2014 tarihinde erişilmiştir.
- <http://www.tuik.gov.tr/UstMenu.do?Metod=kategorist> adresinden 08.06.2014 tarihinde erişilmiştir.
- Hünler S. O. ve Gençöz T. (2003). Boyun Eğici Davranışlar ve Evlilik Doyumu İlişkisi: Algılanan Evlilik Problemleri Çözümünün Rolü. *Türk Psikoloji Dergisi* 2003, 18 (51), 99-108.
- Işınsoy, M. (2003). *İkili İlişki Biçimi ve Süresi ile Bağlanma Stilleri Arasındaki Bağlantılar*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Johnson, D., ve A. Booth. (1998). Is Marital Quality a Product of The Dyadic Environment or Individual factors? Panel Evidence from Individuals in Successive Marriages. *Social Forces*, 76, 883-904.
- Johnson, D. R., Amoloza, T.O. ve Booth, A. (1992). Stability and Developmental Change in Marital Quality: A Three-Wave Panel Analysis. *Journal of Marriage and the Family*, 54, 582-594.
- Kalkan, M. (2002). *Evlilik İlişkisini Geliştirme Programının, Evlilerin Evlilik Uyum Düzeyine Etkisi*. Yayınlanmamış doktora tezi. OnDokuz Mayıs Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü: Samsun.
- Kansız M. ve Arkar H. (2011). Mizaç ve Karakter Özelliklerinin Evlilik Doyumu Üzerine Etkisi. *Anadolu Psikiyatri Dergisi*, 12, 9-24.
- Karney, B. R. ve Bradbury, T. N. (1997). Neuroticism, Marital Interaction, and Trajectory of Marital Satisfaction. *Journal of Personality and Social Psychology*, 72, 1075-1092.
- Kastro, R. M. (1998). *Evlilik İçi Uyum ve Depresyon: Evlilik İlişkisinin Niteliği ve Eşlerde Semptom Oluşumu Hakkında Bir Çalışma*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Kelley, D. L. (1999). Relational Expectancy Fulfillment as an Explanatory Variable for Distinguishing Couple Types. *Human Communication Research*, 25 (3), 420-443.
- Kesler, H. (2006). *Evlilik Terapisi*. (Çev. Y. Ö. Sallı). İstanbul: Prestij Yayınları.
- Kirkpatrick, L. A. ve Davis, K. E. (1994). Attachment Style, Gender, and Relationship Stability: A Longitudinal Analysis, *Journal of Personality and Social Psychology*, 66 (3), 502-512.
- Klinetob, N. A., ve Smith, D. A. (1996). Demand-withdraw Communication in Marital Interaction: Tests of Interspousal Contingency and Gender Role Hypotheses. *Journal of Marriage and the Family*, 58 (4), 945-957.
- Kobak, R. R. ve Hazan, C. (1991). Attachment in Marriage: Effects of Security and Accuracy of Working Models. *Journal of Personality and Social Psychology*, 60,

861–869.

- Kudiaki, Ç. (1999). Bilişsel Davranışçı Terapinin Evlilik Sorunlarına Yönelik Formülasyonu. *Türk Psikoloji Yazıları*, 2 (4), 1-115.
- Kudiaki, Ç. (2002). *Cinsel Doyum ile Evlilik Uyumu Arasındaki İlişki*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Kulik, L. (2002). Marital Equality and The Quality of Long-Term Marriage in Later Life. *Ageing and Society*, 22 (4), 459-481. DOI:10.1017/S0144686X02008772.
- Kurdek, L. A. (2005). What Do We Know about Gay and Lesbian Couples? *Current Directions in Psychological Science*, 14, 251–254.
- Lenthall, G. (1977). Marital Satisfaction and Marital Stability. *Journal of Marriage and Family Counseling*, 3, 25-32.
- Lewis, M. (1980). Issues in the Development of Fear. *Pressure point: Perspectives on stress and anxiety*. In I. L. Kutash ve L.B. Schlesinger (Edsitorler). San Fransisco, CA: Jossey-Bass.
- Lichter, D. T. ve Carmalt, J. H. (2009). Religion and Marital Quality among Low-Income Couples. *Social Science Research*, 38, 168-187.
- Liebert, R., M., Poulos, R., W. and Marmor, G., S. (1977). *Developmental Psychology*. New Jersey: Prentice-Hall, Inc., Englewood Cliffs,
- Liker, J. K.ve Elder, G. H. (1983). Economic Hardship and Marital Relations in the 1930's. *American Sociological Review*, 48, 343-359.
- Locke, E. A. (1968). Towards a Theory of Task Motivation and Incentives. *Organizational Behavior and Human Performance*, 3, 157-189.
- Maccoby, E., E. and Masters, J., C. (1970). Attachment and Dependency. Carmichael's Manual of Child Psychology. In P. H. Mussen, (Editör). New York: John Wiley & Sons, Inc.
- Marchand J. F. (2004). Husbands and Wives Marital Quality: The Role of Adult Attachment Orientations, Depressive Symptoms and Conflict Resolution Behaviors. *Attachment Human Development*, 6, 99-112.
- McGovern, J. M. ve Meyers, S. A. (2002). Relationships between Sex Role Attitudes, Division of Household Tasks and Marital Adjustment. *Contemporary Family Therapy*, 24 (4), 601-618.
- Mikulincer M. ve Erev I. (1991). Attachment Styles and the Structure of Romantic Love. *Br J Soc Psychol*, 30, 273-91.
- Mikulincer M., Orbach, I. ve Iavnieli D. (1998). Adult Attachment Style and Affect Regulation: Strategic Variations in Subjective Self-other Similarity. *Journal of Personality and Social Psychology*, 75 (2), 436-448.
- Morsünbül, Ü. (2005). *Ergenlikte Kimlik Statülerinin Bağlanma Stilleri, Cinsiyet ve Eğitim Düzeyi Açısından İncelenmesi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Murphy, D. C. ve Mendelson, L. A. (1973). Use of the Observational Method in the Study of Live Marital Communication. *Journal of Marriage and the Family*, 35, 257-263.
- Myers, J. E., Madathil, J. ve Tingle, L. (2005). Marriage Satisfaction and Wellness in India and United States: A Preliminary Comparison of Arranged Marriages and Marriages of Choice. *Journal of Counseling and Development*, 83, 183-190.
- Nabarro, I. Z. (2004). *The Relationship Between Marital Satisfaction and Bereavement over 30-months Period*. California:Dissertation Presented to the Faculty of Pacific Graduate School of Psychology.

- Navran, L. (1967). Communication and Adjustment in Marriage. *Family Process*, 6, 173-184.
- Nelson, J. R. (1986). *Human Relationship Skills*. Norwich: Typeset by Paston Press.
- Noller, P. (1981). Gender and Marital Adjustment Level Differences in Decoding Messages From Spouses and Strongers. *Journal of Personality and Social Psychology*, 41, 272-278.
- Norton, R. (1983). Measuring Marital Quality: A Critical Look at the Dependent Variable. *Journal of Marriage and the Family*, 45, 141-151.
- O'Leary, K. D. (1988). Physical Aggression Between Spouses: A Social Learning Theory Perspective. *Handbook of Family Violence*. In V.B. Van Hasselt et al., (editörler). p. 31-55. New York: Plenum Press.
- Ondaş, B. (2007). *Üniversite Öğrencilerinin Evlilik ve Eş Seçimi ile İlgili Görüşlerinin İncelenmesi*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Aile Ekonomisi ve Beslenme Eğitimi Anabilim Dalı, Ankara.
- Özgüven, İ. E. (2001). *Ailede İletişim ve Yaşam*. Ankara: Pdrem Yayınları.
- Özgüven, İ. E. (2009). *Evlilik ve Aile Terapisi*. Ankara:PDREM Yayınları.
- Paris, B. L. ve Luckey B. B. (1966). A Longitudinal Study of Marital Satisfaction. *Sociology and Social Research*, 50, 212-223.
- Pasupathi, M., Carstensen, L. L., Levenson, R. W. ve Gottman, J. M. (1999). Responsive Listening in Long-married Couples: A Psycholinguistic Perspective. *Journal of Non-Verbal Behavior*, 23, 173-193.
- Perrone, K. M., Webb, L. K ve Jackson, Z. V. (2007). Relationships Between Parental Attachment, Work and Family Roles and Life Satisfaction. *The Career Development Quarterly*, 55, 237-248.
- Polat, D. (2006). *Evlü Bireylerin Evlilik Uyumları, Aldatma Eğilimleri ve Çatışma Eğilimleri Arasındaki İlişkilerin Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Rogers, S. J. ve Amato, P. R. (2000). Have Changes in Gender Relations Affected Marital Quality. *Social Forces*, 79 (2), 731-753.
- Rogers, S. J. ve May, D. C. (2003). Spillover between Marital Quality and Job Satisfaction: Long-term Patterns and Gender Differences. *Journal of Marriage and Family*, 65, 482-495.
- Ross, C. E., Mirowsky, J. ve Goldsteen, K. (1990). The Impact of the Family on Health: The Decade in Review. *Journal of Marriage and the Family*, 52, 1059-1078.
- Sabatelli, R. M. (1984). The Marital Comparison Index: A Measure for Assessing Outcomes Relative to Expectations. *Journal of Marriage and the Family*, 46, 651-662.
- Sabatelli, R. M. (1988). Exploring Relationship Satisfaction: A Social Exchange Perspective on The Interdependence between Theory, Research and Practice. *Family Relations*, 37 (2), 217-222.
- Sabatelli, R. M. (1988). Measurement Issues in Marital Research: A Review and Critique of Contemporary Survey Instruments. *Journal of Marriage and The Family*, 50, 891-915.
- Sardoğan, M. E. ve Karahan, T. F. (2005). The Effect of Human Relation Skill Training Program for Married Couples on the Level of Marital Adjustment of Married Couples. *Ankara University, Journal of Faculty of Educational Sciences*, 38 (2),

- 89-102.
- Sayın, Ö. (1990). *Aile Sosyolojisi. Ailenin Toplumdaki Yeri*. İzmir:Ege Üniversitesi Basım evi.
- Senchak, M. ve Leonard, K.E. (1992). Attachment Styles and Marital Adjustment among Newlywed Couples. *Journal of Social and Personal Relationships*, 9, 51-64.
- Shaver, P. R. ve Mikulincer, M. (2004). Attachment Theory and Research: Resurrection of the Psychodynamic Approach to Personality. *J Res Pers*, 39, 22-45.
- Shi, L. (2003). The Association between Adult Attachment Styles and Conflict Resolution in Romantic Relationships. *Am J Fam Ther*, 31, 43-57.
- Simpson, J. A. (1990). The Influence of Attachment Styles on Romantic Relationships. *Journal of Personality and Social Psychology*, 59 (5), 971-980.
- Sokolski, D. ve Hendrick, S. (1999). Fostering Marital Satisfaction. *Family Therapy*, 26, 39-49.
- Solmuş, T. (2003). Romantik Bağlanma (II) İlişkisel Değişkenler ve İlişki Süreci. *Türk Psikoloji Bülteni*, 9 (28-29), 99-108.
- South, S. J. ve Lloyd, K. M. (1995). Spousal Alternatives and Marital Dissolution. *American Sociological Review*, 60, 21-35.
- Spanier, G. B., Lewis, R. A. ve Cole, C. L. (1975). Marital Adjustment over Family Life Cycle: The Issue of Curvilinearity. *Journal of Marriage and Family*, 37, 63-275.
- Spanier, G.B. (1976). Measuring Dyadic Adjustment: New Scales for Assessing the Quality of Marriage and Similar Dyads. *Journal of Marriage and the Family*, 38 (1), 15-28.
- Spanier, G. B. ve Lewis, R. A. (1980). A Review of the Seventies. *Journal of Marriage and Family*, 42 (4), 825-839.
- Spanier, G. B. ve Thompson, L. A. (1982). Confirmatory Analysis of the Dyadic Adjustment Scale. *Journal of Marriage and the Family*, 44, 731-738.
- Stack, S. ve Eshleman, J. R. (1998). Marital Status and Happiness: A 17-Nation Study. *Journal of Marriage and The Family*, 60 (29), 527-537.
- Sümer, N. ve Güngör, D. (1999). Yetişkin Bağlanma Stilleri Ölçeklerinin Türk Örneklemi Üzerinde Psikometrik Değerlendirmesi ve Kültürlerarası Bir Karşılaştırma. *Türk Psikoloji Dergisi*, 14 (43), 71-109.
- Şendil, G. ve Korkut, Y. (2012). Evli Çiftlerdeki Çift Uyumu ve Evlilik Çatışmasının Demografik Özellikler Açısından İncelenmesi. *Psikoloji Çalışmaları Dergisi*, 28, 15-34.
- Şener, A. ve Terzioğlu, R. S. (2002). *Ailede Eşler Arasında Uyuma Etki Eden Faktörlerin Araştırılması*. Ankara: T.C. Başbakanlık Aile Araştırma Kurumu Başkanlığı.
- Tarhan, N. (2012). *Evlilik Psikolojisi*. İstanbul: Timaş Yayınları.
- Terman, L. M., et al. (1938). *Psychological Factors in Marital Happiness*. New York: McGraw-Hill.
- Tezer, E., (1992). The Relationship between Marital Conflict and Marital Satisfaction. *Paper presented at the Fifth Forum of PCA Person Centered Approach*. Isle of Terschelling, The Netherlands.
- Tezer, E. (1994). Evlilik ve İş Doyumu İlişkisi: İkili Çatışmalar ve Bazı Demografik Değişkenlerin Rolü. *Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 2 (1), 1-12.
- Thibaut, J. W. and Kelley, H. H. (1959). *The Social Psychology of Groups*. New York:

- John Wiley & Sons.
- Trost, J. (1964). Mate Selection, Marital Adjustment and Symbolic Environment. *Acta Sociologica, Approaches to the Study of the Decision to Marry*. 8(1), 27-35.
- Turan, M. (1997). *Erzurum'daki evli çiftlerin evlilik ilişkilerinin değerlendirilmesi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Atatürk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Erzurum.
- Turanlı, P. (2010). *Orta Yetişkinlikte Evlilik Uyumu ile Benlik Saygısı Bağlanma Stilleri Arasındaki İlişkinin Saptanması*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Maltepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Tutarel, K. Ş. ve Çabukça, F. (2002). Empati ve Demografik Değişkenlerin Evlilik Uyumu ile İlişkisi. *Aile ve Toplum Dergisi*.2 (5), 35 – 41.
- Tutarel, K. Ş. ve Çavuşoğlu, Ş. (2006). Evlilik Uyumu, Bağlanma Biçimleri, Yüklemeler ve Benlik Saygısı Arasındaki İlişkiler. *Aile ve Toplum Dergisi*, 3 (9), 61-68.
- Türkiye İstatistik Kurumu. (2006). *Hanehalkı Bütçe Araştırması*. Ankara: Türkiye İstatistik Kurumu Matbaası.
- Tynes, S. R. (1990). Educational Heterogamy and Marital Satisfaction Between Spouses. *Social Science Research*, 19, 153-174.
- Vannoy, H. D. ve Philiber, W. W. (1989). *Equal Partners Successful Women in Marriage*. California: Sage Publications, Inc.
- Velidedeoglu, K. N. (2006). *Kadın Erkek İlişkilerinde Sorunlar ve Çözümleri*. İstanbul: Morpa Kültür Yayınları.
- Wampler, K. S., Lin, S., Nelson, B. S. ve Kimball, T. G. (2003). The Adult Attachment and Observed Couple Interaction: Implications for an Intergenerational Perspective on Couple Therapy. *Family Process*, 42 (4), 497-512.
- Wickrama, K. A. S., Lorenz, F. O., Conger, R. D. ve Elder, G. H. (1997). Marital Quality and Physical Illness: A Latent Growth Curve Analysis. *Journal of Marriage and the Family*, 59, 143–155. DOI: 10.2307/353668
- White, L. ve A. Booth. (1991). Divorce over the Life Course: The Role of Marital Happiness. *Journal of Family Issues*, 12, 5-21.
- Wilcoxon, S. A. ve Hovstadt, A. J. (1985). Perceived Similarity in Family-of-origin Experiences and Dyadic Adjustment: A Comparison Across Years of Marriage. *Family Therapy*, 12, 165-174.
- Williams, K. (2003). Has the Future of Marriage Arrived? A Contemporary Examination of Gender, Marriage and Psychological Well-being. *Journal of Health and Social Behavior*, 44 (4), 470-487.
- Yeşilyaprak, B. (2003). *Çalışan Anne ve Çocuk*. İstanbul: Morpa Kültür Yayınları.
- Yıldırım, İ. (1992). *Evli Bireylerin Uyum Düzeylerini Etkileyen Bazı Etmenler*. Yayınlanmamış doktora tezi. Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü: Ankara.
- Yıldırım, İ. (1993). Evli bireylerin uyum düzeni. *3P Psikiyatri Psikoloji Psiko-famakoloji Dergisi*, 1 (3), 249-257.
- Yılmaz, A. (2000). *Eşler Arasındaki Uyum ve Çocuğun Algıladığı Anne-Baba Tutumu ile Çocukların, Ergenlerin ve Gençlerin Akademik Başarıları ve Benlik Algıları Arasındaki İlişkiler*. Yayınlanmamış doktora tezi. Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü: Ankara.
- Zafirovski, M. (2005). Social Exchange Theory Under Scrutiny: A Positive Critique of its Economic-behaviorist Formulations. *Electronic Journal of Sociology*.

Zubaroglu, S. (2004). Türkiye’de Çocuklu Eşler Arasında İletişim Biçimleri ve İletişim Çatışmalarının Düzenlenmesi. *IX. Ulusal Psikoloji Kongresi*. Bursa.

Özgeçmiş

Araştırmacı, Lise öğrenimini “Ziya Kalkavan Anadolu Denizcilik Teknik Meslek Lisesi Gemi Makineleri Bölümü”nde Okul Birinciliği Derecesi ile 2000 yılında tamamlamıştır. Daha sonra 2004 yılında Üniversite öğrenimini Yıldız Teknik Üniversitesi Gemi İnşaatı ve Gemi Makineleri Mühendisliği Bölümünde tamamlamıştır. Aynı Üniversitede 2010 yılında, Gemi İnşaatı ve Gemi Makineleri Mühendisliği Yüksek Lisans Programını “Avrupa Birliği standartlarında Liman Modeli Geliştirilmesi: Çandarlı Limanının incelenmesi” konulu Tez çalışması ile tamamlayarak Yüksek Gemi İnşaatı ve Gemi Makineleri Mühendisi ünvanını almıştır. Ayrıca 2014 yılında Anadolu Üniversitesi Açık Öğretim Fakültesi Kamu Yönetimi Bölümünü başarıyla tamamlamıştır.

Araştırmacı, Yıldız Teknik Üniversitesinde Yabancı Diller Bölümünde bir yıl süreli İngilizce hazırlık eğitimi almıştır ve Proficiency sınavında başarılı olmuştur.

Almış olduğu eğitime paralel olarak, Türkiye Denizcilik İşletmeleri “Bahçekapı” gemisinde sekiz aylık Gemi Makineleri stajı yapmış ve Tuzla Tersaneler bölgesinde çeşitli Tersanelerde Gemi İnşa Saha Mühendisi olarak yaklaşık beş yıl süre ile çalışmıştır. T.C. Deniz Kuvvetleri Komutanlığı İzmir Alaybey Tersanesinde kısa dönem askerlik görevini 2007 yılında tamamladıktan sonra T.C. Deniz Kuvvetleri Komutanlığı Pendik Askeri Tersanesinde yaklaşık iki yıl süre ile Kalite Güvence Mühendisi olarak görev almıştır. 2008 yılında girdiği, T.C. Ulaştırma Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı Tuzla Liman Başkanlığı bünyesinde, Gemi sorvey uzmanı olarak halen çalışmaktadır. Evli ve bir erkek çocuk sahibi olup, iyi düzeyde İngilizce bilmektedir.

Araştırmacı, Psikolog eşinin de teşvikiyle, 2012 Bahar Döneminde, T.C. İstanbul Arel Üniversitesi’nde Psikoloji Yüksek Lisans Eğitimine başlamıştır. Araştırmacı, alan dışı başka bir bölüm mezunu olması nedeniyle, T.C. Arel Üniversitesi’nde bir yıl süreli Psikoloji Bilimsel Hazırlık Eğitimi almıştır. Daha sonrasında T.C. Üsküdar Üniversitesi’nin 2012-2013 Eğitim-Öğretim Yılı Güz Döneminde, eğitim hayatına başlaması üzerine, T.C. Üsküdar Üniversitesi’ne yatay geçiş yapmış ve Uygulamalı Psikoloji Tezli Yüksek Lisans Programını T.C. Üsküdar Üniversitesi’nde 2014 yılı itibarıyla bu tez çalışması ve yüksek not ortalamasına istinaden başarıyla tamamlamaya hak kazanmıştır.

Ekler

- EK 1. Gönüllü Katılım Formu (Yönerge)
- EK 2. Demografik Bilgi Formu
- EK 3 . İlişki Ölçekleri Anketi
- EK 4. Çiftler Uyum Ölçeği
- EK 5. Etik Kurul Onay Yazısı.

EK-1.

YÖNERGE

Bilgi Mektubu...

Değerli Katılımcı,

Enstitümüz Uygulamalı Psikoloji Yüksek Lisans öğrencisi olan Orhan KAPUCI eğitimini tamamlamak amacıyla Yrd. Doç. Dr. Nadire Gülçin YILDIZ'ın yönetiminde yürütmekte olduğu tez çalışmasında, "Evlilikte Bağlanma Stilleri ile Evlilik Kalitesinin Demografik Değişkenlerle İlişkisi" araştırılacaktır. Katılımcıların, bu amaçla 40 maddeden oluşan "Demografik Bilgi Formu", ve 32 maddeden oluşan "Çiftler Uyum Ölçeği" ve 17 maddeden oluşan "İlişki Ölçekleri Anketi"ni doldurmaları istenecektir.

Bu çalışmaya katılım gönüllülük esasına bağlı olup, katılımcılara ait özel bilgiler toplanmayacaktır. Katılımcılardan toplanan bilgiler kesinlikle gizli tutulacaktır. Toplanan tüm bilgiler bir bilimsel çalışmada anonim olarak analiz edilecektir. Lütfen her soruyu dikkatle okuyup, size uygun seçeneklerden birini işaretleyiniz. Tüm sorulara içtenlikle ve doğru olarak cevap vermeniz araştırma sonuçlarının güvenilirliği açısından çok önemlidir. Soruların doğru ya da yanlış cevabı yoktur; önemli olan sizin ne düşündüğünüzdür. Bu nedenle, lütfen soruları etki altına kalmadan ve başkasıyla tartışmadan cevaplayınız. Çoğu soruların cevapsız bırakıldığı anketlerden elde edilen verilerin kullanılması mümkün olmadığından, mümkün olduğunca cevaplanmamış soru bırakmayınız.

Toplanan verilerle elde edilecek sonuçlar sayesinde katılımcılar evlilikte bağlanma Stilleri ile Evlilik Kalitesinin arasındaki ilişkiyi etkileyen önemli demografik değişkenler hakkında yeni bilgilerle ilgili alanda literatürü zenginleştirmek mümkün olabilecektir. Bireysel olarak katılımcılar hakkında bir sonuca varılmayacaktır. Alınan bilgiler, anonim olarak değerlendirileceğinden, hakkınızda kişisel bilgi toplamayacağız.

Testlerin ortalama olarak 40 dakika sürmesi beklenmektedir.

Not: Çalışma hakkında danışmanım Nadire Gülçin Yıldız'a iletişim kurabilirsiniz (E-posta: nadiregulcin.yildiz@uskudar.edu.tr; Telefon: 02164002222 Üsküdar Üniversitesi)

Değerli katkılarınız ve sabrınız için teşekkür ederim.

Orhan KAPUCI
T.C. Üsküdar Üniversitesi
Uygulamalı Psikoloji Bölümü
Yüksek Lisans Öğrencisi

EK -2. DEMOGRAFİK BİLGİLER

Lütfen aşağıdaki sorulara ait seçeneklerden sadece birini işaretleyerek cevap veriniz.

- 1) Cinsiyetiniz: Erkek Kadın
- 2) Yaşınız: _____
- 3) Doğum yeriniz neresidir?
 Şehir
 İlçe
 Kasaba
 Köy
 Yurtdışı
- 4) Şimdiye kadar en uzun süre yaşadığınız yer neresidir?
 Şehir
 İlçe
 Kasaba
 Köy
 Yurtdışı
- 5) Eğitim durumunuz nedir?
 Okur-yazar
 İlkokul
 Ortaokul
 Lise
 Ön Lisans
 Üniversite-Lisans
 Yüksek Lisans
 Doktora
- 6) Hangi meslek grubunda çalışıyorsunuz?
 Memur
 Esnaf
 İşçi (gündelikçi, temizlikçi, inşaat işçisi, çocuk bakıcısı, fabrika işçisi, teknisyen, tekniker, usta, aççı v.b.)
 Akademisyen
 Öğretmen
 Doktor
 Mühendis
 Serbest Meslek
 Ev hanımı
 Emekli
 İşsiz
- 7) TÜİK, 2006-2012 yılları arası Gelir ve Yaşam Koşulları Araştırmasına göre, ailenizin aylık ortalama gelir seviyesi hangi gruba girmektedir?
 3468 TL ve altı, Alt Gelir Grubu
 6301 TL ve altı, Alt-Orta Gelir Grubu
 9055 TL ve altı, Orta-Orta Gelir Grubu
 12850 TL ve altı, Üst-Orta Gelir Grubu
 27624 TL ve altı, Üst Gelir Grubu
- 8) Ekonomik özgürlüğünüzün olduğunu düşünüyor musunuz?
 Evet Hayır
- 9) Aileniz (anneniz, babanız veya bir başkası) size ekonomik destekte bulunur mu?
 Evet Hayır
- 10) Sosyal güvenceniz var mıdır?
 Evet Hayır
- 11) Yaşadığınız ev kime aittir?
 Bizim
 Anne-Baba
 Kayınvalide
 Kayınpeder
 Kira
 Diğer Eğer diğeri seçtiyseniz, lütfen belirtiniz: _____
- 12) Sigara kullanıyor musunuz?
 Evet Hayır
- 13) Alkol kullanıyor musunuz?
 Evet Hayır
- 14) Ailenizde, ailenizi etkileyen devamlı psikolojik ya da fiziksel sağlık sorunu olan var mıdır?
 Evet Hayır
- 15) Anneniz yaşıyor mu?
 Evet Hayır
- 16) Babanız yaşıyor mu?
 Evet Hayır
- 17) Aileniz hangi aile tipine örnektir?
 Çekirdek aile Geniş aile
- 18) Evinizde siz ve çocuklarınızdan hariç (anne, baba, dede, kardeş v.s.) kalan var mıdır?
 Evet Hayır
- 19) Kaç yaşında evlendiniz?
 _____
- 20) Bu kaçınıcı evliliğinizdir?
 _____
- 21) Eşinizle aranızda kaç yaş farkı vardır?
 Yaş farkı yok
 1-3 yaş
 4-6 yaş
 7-9 yaş
 10 yaş ve daha fazla
- 22) Kaç yıllık evlisiniz?
 1-5 yıl
 6-10 yıl
 11-15 yıl
 16-20 yıl
 20 yıl ve üzeri
- 23) Nikâh türünüz nedir?
 Resmî
 Dini
 Hem resmî hem dini
- 24) Eşinizle nasıl tanıştınız?
 Kendim (Flört)
 Arkadaş çevresi
 Aile-Akraba çevresi
 Komşu-mahalle çevresi
 Okul-kurs çevresi
 İş çevresi
 Görücü ve/veya Berdel usulü
 İnternet
 Evlilik ajansı
 Diğer Eğer diğeri seçtiyseniz, lütfen belirtiniz: _____
- 25) Evlilik kararını nasıl aldınız?
 Kendi seçimim, ailemin onayıyla
 Kendi seçimim, ailemin onayı olmadan
 Görücü usulü, benim onayım
 Görücü usulü, benim görüşüm sorulmadan ailemin onayıyla
 Kendim kaçtım
 Kaçırıldım
 Berdel
 Diğer Eğer diğeri seçtiyseniz, lütfen belirtiniz: _____

26) Eşinizle ilişkiniz başladıktan kaç yıl sonra evlilik kararı aldınız?

- 1 yıldan daha az
 1 yıldan daha çok

27) Eşinizle tanıştıktan kaç yıl sonra evlendiniz?

- 1 yıldan daha az
 1 yıldan daha çok

(28 ve 29. Soruları eğer bu sizin ilk evliliğinizse lütfen boş bırakınız.)

28) Daha önceki evliliğinizden/evliliklerinizden çocuğunuz var mıdır?

- Hiç yok
 1
 2
 3
 4
 4 ve üstü

29) Birinci evliliğinizin bitme nedeni nedir?

- İhanet/aldatma
 Şiddetli geçimsizlik
 Ekonomik problemler
 İletişim sorunu
 Hastalık
 Şiddet
 Cinsel sorunlar
 Sorumsuzluk
 Sigara, alkol, ilaç ve uyuşturucu bağımlılığı
 Diğer Eğer diğeri seçtiyseniz, lütfen belirtiniz:

30) Kaç çocuğunuz var?

- Hiç yok
 1
 2
 3
 4
 4 ve üstü

31) Eğer çocuğunuz yoksa, olmamasının nedeni aşağıdakilerden hangisidir? (çocuğunuz varsa lütfen boş bırakınız)

- Ben istemedim
 Eşim istemedi
 Şu an çocuk bekliyoruz
 Tedavi oluyorum
 Eşim tedavi oluyor
 Çocuğumuz olmuyor
 Diğer Eğer diğeri seçtiyseniz, lütfen belirtiniz:

32) Bakıma muhtaç küçük çocuklarınızın bakımı kim tarafından yapılıyor?

- Tek başıma
 Eşimle birlikte
 Eşim
 Çocuk evi/kreş
 Bakıcı
 Abisi
 Ablası
 Dedesi
 Anneanesi / Babaanesi
 Bakıma muhtaç küçük çocuğum yok
 Diğer Eğer cevabınız diğer ise lütfen belirtiniz:

33) Aile içi ilişkilere dışarıdan (anne, baba veya bir başkası tarafından) müdahale ediliyor mu?

- Evet Hayır

34) Cinsel uyum mutlu bir evlilik için sizce ne kadar önemlidir?

- Hiç önemli değil
 Biraz önemli
 Kararsızım
 Oldukça önemli
 Çok önemli

35) Genel olarak eşiniz size karşı empati yapar mı?

- Her zaman
 Çoğu zaman
 Bazen
 Nadiren
 Hiçbir zaman

36) Eşinizle duygu ve düşüncelerinizi paylaşır mısınız?

- Her zaman
 Çoğu zaman
 Bazen
 Nadiren
 Hiçbir zaman

37) Eşiniz sizinle duygu ve düşüncelerini paylaşır mı?

- Her zaman
 Çoğu zaman
 Bazen
 Nadiren
 Hiçbir zaman

38) Eşinizin sizinle duygu ve düşüncelerini paylaşmasından memnuniyet duyar mısınız?

- Her zaman
 Çoğu zaman
 Bazen
 Nadiren
 Hiçbir zaman

39) Eşinizle duygu ve düşüncelerinizi paylaşmanız nedeniyle anlaşmazlık yaşar mısınız?

- Her zaman
 Çoğu zaman
 Bazen
 Nadiren
 Hiçbir zaman

40) Evliliğinizi nasıl değerlendiriyorsunuz?

- Gereksiz, olmasa da olur
 Sıkıntılı bir süreç
 Memnunum
 Şimdiki aklım olsaydı evlenmezdim
 Herkese öneririm
 Çocuk sahibi olmak için gerekli
 Toplumsal düzeni sağlamak için gerekli

EK 3.

EK-3 İLİŞKİ ÖLÇEKLERİ ANKETİ

Aşağıda yakın duygusal ilişkilerinizde kendinizi nasıl hissettiğinize ilişkin çeşitli ifadeler yer almaktadır. Yakın duygusal ilişkilerden kastedilen arkadaşlık, dostluk, romantik ilişkiler ve benzerleridir. Lütfen her bir ifadeyi bu tür ilişkilerinizi düşünerek okuyun ve her bir ifadenin sizi ne ölçüde tanımladığını aşağıdaki 7 aralıklı ölçek üzerinde değerlendiriniz.

1-----2-----3-----4-----5-----6-----7
 Beni hiç Beni kısmen Tamamıyla beni
 tanımlamıyor tanımlıyor tanımlıyor

1. Başkalarına kolaylıkla güvenemem.	1	2	3	4	5	6	7
2. Kendimi bağımsız hissetmem benim için çok önemli.	1	2	3	4	5	6	7
3. Başkalarıyla kolaylıkla duygusal yakınlık kurarım.	1	2	3	4	5	6	7
4. Başkalarıyla çok yakınlaşırsam incitileceğimden korkuyorum.	1	2	3	4	5	6	7
5. Başkalarıyla yakın duygusal ilişkilerim olmadığı sürece oldukça rahatım.	1	2	3	4	5	6	7
6. Başkalarıyla tam anlamıyla duygusal yakınlık kurmak istiyorum.	1	2	3	4	5	6	7
7. Yalnız kalmaktan korkarım.	1	2	3	4	5	6	7
8. Başkalarına rahatlıkla güvenip bağlanabilirim.	1	2	3	4	5	6	7
9. Başkalarına tamamiyle güvenmekte zorlanırım.	1	2	3	4	5	6	7
10. Başkalarının bana dayanıp bel bağlaması konusunda oldukça rahatımdır.	1	2	3	4	5	6	7
11. Başkalarının bana, benim onlara verdiğim kadar değer vermediğinden kaygılanırım.	1	2	3	4	5	6	7
12. Kendi kendime yettiğimi hissetmem benim için çok önemli.	1	2	3	4	5	6	7
13. Başkalarının bana bağlanmamalarını tercih ederim.	1	2	3	4	5	6	7
14. Başkalarıyla yakın olmak beni rahatsız eder.	1	2	3	4	5	6	7
15. Başkalarının bana, benim istediğim kadar yakınlaşmakta gönülsüz olduklarını düşünüyorum.	1	2	3	4	5	6	7
16. Başkalarına bağlanmamayı tercih ederim.	1	2	3	4	5	6	7
17. Başkaları beni kabul etmeyecek diye korkarım.	1	2	3	4	5	6	7

Kaynak: Griffin, D. W., & Bartholomew, K. (1994). The Metaphysics of Measurement: The case of Adult Attachment. In K. Bartholomew & D. P. Perlman (Eds.), *Advances in Personal Relationships: Attachment Processes in Adult Relationships* (vol. 5). London: Jessica Kingsley.

EK 4.

Ek-4. Çiftler Uyum Ölçeği

Birçok insanın ilişkilerinde anlaşmazlıkları vardır. Lütfen aşağıda verilen maddelerin her biri için siz ve eşiniz arasındaki anlaşma veya anlaşamama ölçüsünü aşağıda verilen altı düzeyden birini seçerek belirtiniz.

	Her zaman anlaşınız	Hemen hemen her zaman anlaşınız	Nadiren anlaşamayız	Sıkça anlaşamayız	Hemen hemen her zaman anlaşamayız	Her zaman anlaşamayız
1. Aileyle ilgili parasal işlerin idaresi.....						
2. Eğlenceyle ilgili konular.....						
3. Dini konular.....						
4. Muhabbet-sevgi gösterme.....						
5. Arkadaşlar.....						
6. Cinsel yaşam.....						
7. Geleneksellik (doğru veya uygun davranış).....						
8. Yaşam felsefesi.....						
9. Anne, baba ya da yakın akrabalarla ilişkiler.....						
10. Önemli olduğuna inanılan amaçlar, hedefler ve konular..						
11. Birlikte geçirilen zaman miktarı.....						
12. Temel kararların alınması.....						
13. Ev ile ilgili görevler.....						
14. Boş zaman ilgi ve uğraşları.....						
15. Mesleki kararlar.....						

	Her zaman	Hemen hemen her zaman	Zaman zaman	Ara sıra	Nadiren	Hiçbir zaman
16. Ne sıklıkla boşanmayı, ayırmayı ya da ilişkinizi bitirmeyi düşünür ya da tartışırsınız?.....						
17. Ne sıklıkla siz veya eşiniz kavradan sonra evi terk edersiniz?.....						
18. Ne sıklıkla eşinizle olan ilişkinizin genelde iyi gittiğini düşünürsünüz?.....						
19. Eşinize güvenir misiniz?						
20. Evlendiğiniz için hiç pişmanlık duyar mısınız?.....						
21. Ne sıklıkla eşinizle münakaşa edersiniz?.....						
22. Ne sıklıkla birbirinizin sinirlenmesine neden olursunuz?..						

	Her gün	Hemen hemen Her gün	Ara sıra	Nadiren	Hiçbir zaman
23. Eşiniz öper misiniz?.....					

24. Siz ve eşiniz ev dışı etkinliklerinizin ne kadarına birlikte katılırsınız?.....

Hepsine	Çoğuna	Bazılarına	Çok azına	Hiçbirine

Aşağıdaki olaylar siz ve eşiniz arasında ne sıklıkta geçer?

25. Teşvik edici fikir alışverişinde bulunmak.....
26. Birlikte gülmek.....
27. Bir şeyi sakince tartışmak.....
28. Bir iş üzerinde birlikte çalışmak.....

Hiçbir zaman	Ayda birden az	Ayda bir veya iki defa	Haftada bir veya iki kere	Günde bir defa	Günden birden fazla

Eşlerin bazı zamanlar anlaşıkıkları, bazen anlaşamadıkları konular vardır. Eğer aşağıdaki maddeler son birkaç hafta içinde siz ve eşiniz arasında görüş farklılığı veya problem yarattıysa belirtiniz (Evet veya Hayır işaretleyiniz).

29. Seks için yorgun olmak.....
30. Sevgi göstermemek .....

Evet	Hayır

31. Aşağıda ilişkinizdeki farklı mutluluk düzeyleri gösterilmektedir. Orta noktadaki "mutlu" birçok ilişkide yaşanan mutluluk düzeyini gösterir. İlişkinizi genelde değerlendirdiğinizde mutluluk düzeyinizi en iyi şekilde belirtecek olan seçeneği lütfen işaretleyiniz.

[ ] Aşırı mutsuz [ ] Oldukça mutsuz [ ] Az mutsuz [ ] Mutlu [ ] Oldukça mutlu [ ] Aşırı mutlu [ ] Tam anlamıyla mutlu

32. Aşağıda belirtilen cümlelerden ilişkinizin geleceği hakkında ne hissettiğinizi en iyi şekilde tanımlayan ifadeyi lütfen işaretleyiniz.

[ ] İlişkinin başarılı olmasını çok fazla istiyorum ve bunun için yapamayacağım hiçbir şey yoktur.

[ ] İlişkinin başarılı olmasını çok istiyorum ve bunun için yapabileceğim hepsini yapacağım.

[ ] İlişkinin başarılı olmasını çok istiyorum ve bunun için payıma düşeni yapacağım.

[ ] İlişkinin başarılı olması güzel olurdu, fakat bunun için şu anda yaptıklarımın daha fazlasını yapamam.

[ ] İlişkinin başarılı olması güzel olurdu, fakat bunun için şu anda yaptıklarımın daha fazlasını yapmayı reddederim.

[ ] İlişkim asla başarılı olmayacak ve ilişkinin yürümesi için benim daha fazla yapabileceğim bir şey yok.

Kaynak: Prof. Dr. Hürol Fışiloğlu, ODTÜ Psikoloji Bölümü, Ankara.

T.C.
ÜSKÜDAR ÜNİVERSİTESİ
GİRİŞİMSSEL OLMAYAN KLİNİK
(KLİNİK VE İNSAN ÜZERİNDE YAPILAN)ARAŞTIRMALAR
ETİK KURULU BAŞKANLIĞI

SAYI: B.08.6.YÖK.2.ÜS.0.05.0.06 /2014 / 52

14 Temmuz 2014

Sayın Yrd. Doç. Dr. Nadire Gülçin Yıldız (Orhan Kapıcı)

Üsküdar Üniversitesi Girişimsel Olmayan Klinik Araştırmalar Etik Kurulu'nun 02 Temmuz 2014 tarihinde, 08 No.lu toplantısında değerlendirmeye almış olduğu "*Evli Çiftlerin Evlilik Kalitesi Ve Bağlanma Stillerinin Demografik Özellikler Açısından İncelenmesi*" adlı araştırma projenizin etik açıdan uygun olduğuna karar verilmiştir.

Bilgilerinize rica ederim.

Yrd. Doç. Dr. Cumhuriyet TAŞ
Girişimsel Olmayan Klinik Araştırmalar
Etik Kurulu Başkanı